ਮਲਾਰੁ ਸੀਤਲ ਰਾਗੁ ਹੈ

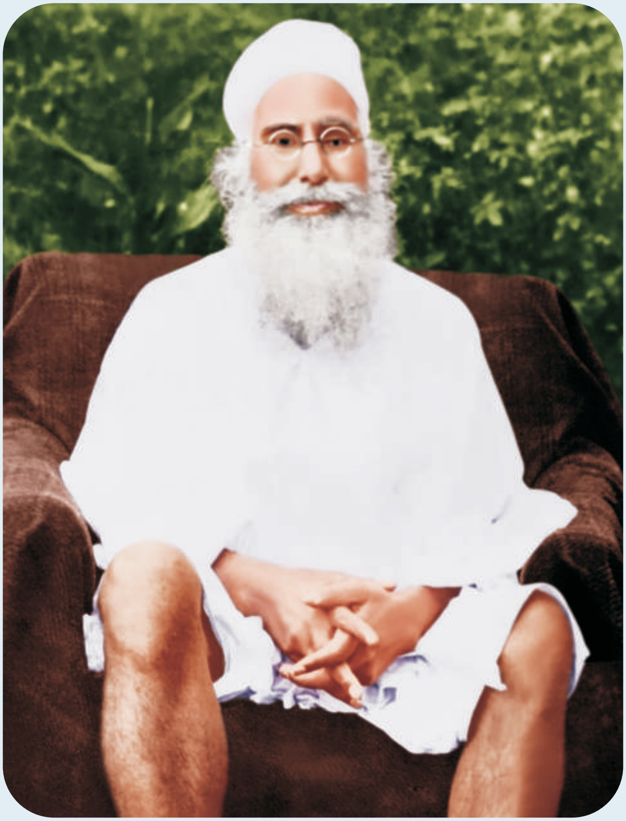

ਸ੍ਰੀਮਾਨ ੧੧੧ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ: ਦੀ ਕਲਗੀਧਰ ਟਰੱਸਟ ਸੰਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਹਰੀ ਸਾਧੂ ਆਸ਼੍ਰਮ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੜੂ ਸਾਹਿਬ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਸਿਰਮੌਰ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ - ੧੭੩ ੧੦੧

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ !!

ਸਭ ਹੱਕ ਕਰਤਾ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂ ਹਨ

ਮਲਾਰੁ ਸੀਤਲ ਰਾਗੁ ਹੈ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ

ਕਲਗੀਧਰ ਟਰਸੱਟ ਸੰਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ

ਹਰੀ ਸਾਧੂ ਆਸ਼੍ਰਮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੜੂ ਸਾਹਿਬ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿਰਮੌਰ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼-173 101

ਕਰਤਾ

ਉਸਤਾਦ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਅਕਾਲ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਯ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਚੀਮਾਂ ਸਾਹਿਬ

ਅਗਸਤ 2001 ਈਸਵੀ

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਗਿਆਰਾਂ ਸੌ

ਕਰਤਾ ਦਾ ਪਤਾ

ਉਸਤਾਦ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ

ਪਿੰਡ ਤੇ ਡਾਕਘਰ ਚੀਮਾਂ (ਤਹਿਸੀਲ ਸੁਨਾਮ)

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ-148029 (ਪੰਜਾਬ)

ਫੋਨ ਨੰਬਰ: 01676-84272, 84372

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਸਭ ਹੱਕ ਕਰਤਾ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂ ਹਨ

ਮਲਾਰੁ ਸੀਤਲ ਰਾਗੁ ਹੈ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ

ਕਲਗੀਧਰ ਟਰੱਸਟ ਸੰਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ

ਹਰੀ ਸਾਧੂ ਆਸ਼੍ਰਮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬੜੂ ਸਾਹਿਬ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿਰਮੌਰ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼-173101

ਕਰਤਾ

ਉਸਤਾਦ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਅਕਾਲ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਯ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਚੀਮਾਂ ਸਾਹਿਬ

ਅਗਸਤ 2001 ਈਸਵੀ

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਗਿਆਰਾਂ ਸੌ

ਕਰਤਾ ਦਾ ਪਤਾ

ਉਸਤਾਦ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ

ਪਿੰਡ ਤੇ ਡਾਕਘਰ ਚੀਮਾਂ (ਤਹਿਸੀਲ ਸੁਨਾਮ)

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ-148029 (ਪੰਜਾਬ)

ਫੋਨ ਨੰਬਰ : 01676-84272,84372

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

ਮੰਗਲਾਚਰਨ

ੴ ਸਤਿਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰੁ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ

ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਜਪੁ॥

ਆਦਿ ਸਚੁ ਜੁਗਾਦਿ ਸਚੁ ਹੈ ਭੀ ਸਚੁ ਨਾਨਕ ਹੋਸੀ ਭੀ ਸਚੁ॥

ਚੱਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਅਰੁ ਬਰਨ ਜਾਤਿ ਅਰੁ ਪਾਤਿ ਨਹਿਨ ਜਿਹ॥

ਰੂਪ ਰੰਗ ਅਰੁ ਰੇਖ ਭੇਖ ਕੋਊ ਕਹਿ ਨ ਸਕਤ ਕਿਹ॥

ਅਚਲ ਮੂਰਤਿ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਮਿਤੋਜ ਕਹਿਜੈ॥

ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰਾਣ ਸਾਹੁ ਸਾਹਾਣਿ ਗਣਿਜੈ॥

ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਮਹੀਪ ਸੁਰ ਨਰ ਅਸੁਰ ਨੇਤ ਨੇਤ ਬਨ ਤ੍ਰਿਣ ਕਹਤ॥

ਤਵ ਸਰਬ ਨਾਮ ਕਥੈ ਕਵਨ ਕਰਮ ਨਾਮ ਬਰਨਤ ਸੁਮਤਿ॥੧॥

ਸਲੋਕੁ॥ ਡੰਡਉਤਿ ਬੰਦਨ ਅਨਿਕ ਬਾਰ ਸਰਬ ਕਲਾ ਸਮਰਥ॥

ਡੋਲਨ ਤੇ ਰਾਖਹੁ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਕਰਿ ਹਥ॥੧॥੨੫੬

ਜਿਸਮੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਗਿਆਨ ਹੈ ਮਾਣਿਕ ਭਗਤਿ ਬੈਰਾਗ

ਗੁਰ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਓਧਿਧ ਬੰਦੋਂ ਕਰ ਅਨਰਾਗ

ਗੁਰੂ ਕਾ ਸ਼ਬਦ ਕਮਾਏ ਜਿਨ ਜੀਤੇ ਪੰਚ ਬਿਕਾਰ

ਤਿਨ ਸੰਤਨ ਕੋ ਬੰਦਨਾ ਸਿਰ ਚਰਨਨ ਪਰ ਧਾਰ

ਸੁਰ ਲਿੱਪੀ ਚਿੰਨ੍ਹ

1. ਜਿਸ ਸੁਰ ਤੇ ਇੱਕ ਮਾਤਰਾ ਰੁਕਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਲਿਖਿਆ ਵੇਖੋ:-

   ਸ ਰੇ ਗ ਮ ।

2. ਜਦੋਂ ਦੋ ਸੁਰ ਇੱਕ ਮਾਤਰ ਵਿੱਚ ਗੌਣੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਇਉਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

   ਸਰ ਗਮ ਪਧ

3. ਜਦ ਤਿੰਨ ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਚਾਰ ਭਾਗ ਇੱਕ ਮਾਤਰ ਵਿੱਚ ਵਜੌਣੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਇਉਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ

   ਸ-ਗਮ ਜਾਂ ਸਰਗ-

4. ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਉਚਾਰਣ ਲੰਬਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਡੈਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੌਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

   ਜਿਵੇਂ :- ਸ - ਰ - - ਗ - - - ਆਦਿਕ ।

5. ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਲੰਬਾ ਕਰਨ ਲਈ ऽ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

   ਅੱਗੇ ਵੇਖੋ :- ਰਾ ऽ ਮ ਤੂੰ ऽ ਹੀ ऽ ।

6. ਸ਼ੁੱਧ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅੱਗੇ ਵੇਖੋ

   ਰ ਗ ਮ ।

7. ਕੋਮਲ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਔਂਕੜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ : ਰੁ ਗੁ ਧੁ ਨੁ।

8. ਤੀਬਰ ਮੱਧਿਅਮ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅੱਗੇ ਵੇਖੋ :- ਮ॑

9. ਮੱਧ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸੁਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਵੇਂ :- ਸ ਰ ਗ ਮ ਪ ਧ ਨ

10. ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸੁਰਾਂ ਉੱਪਰ ਬਿੰਦੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅੱਗੇ ਵੇਖੋ:-

    ਸਂ ਰਂ ਗਂ ਮਂ।

11. ਮੰਦਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਪੈਰ ਵਿੱਚ ਬਿੰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ :- ਨ਼ ਧ਼ ਪ਼ ਮ਼ ।

12. ਮੀਂਡ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਅੱਗੇ ਵੇਖੋ: ਪ͡ਗ ਜਾਂ ਮ͡ਰ

13. ਕਣ ਜਾਂ ਸਪਰਸ਼ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਇਉਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ :- ^{ਮ}ਰ ^{ਪ}ਗ

14. ਜੋ ਸੁਰ ਬ੍ਰੈਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੋਵੇ ਉਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਉਂ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਅਗਲਾ ਸੁਰ ਫੇਰ ਮੂਲ ਸੁਰ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਵਾਲਾ ਸੁਰ ਫੇਰ ਮੂਲ ਸੁਰ ਜਿਵੇ:-

(ਪ) ਧਪਮਪ ।

15. ਤਾਲ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਾਤਰਾ ਪਰ ਸਮ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ ਅੱਗੇ ਵੇਖੋ X

16. ਤਾਲ ਦੀ ਖਾਲੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅੱਗੇ ਵੇਖੋ 0।

17. ਹਰ ਤਾਲ ਅੰਦਰ ਸਮ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਤਰਾ ਤੇ ਤਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਨਾੰ ਉਤੇ 2 3 4 ਆਦਿ ਅੰਕ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

18. ਜਿੱਥੇ ਕਿਸੇ ਤਾਲ ਦਾ ਭਾਗ ਖਤਮ ਹੋਵੇ ਓਥੇ ਅੱਗੇ ਲਿਖੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਕਲਗੀਧਰ ਟਰੱਸਟ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗੀਤ ਸਬੰਧੀ ਛਪ ਚੁੱਕੀਆਂ ਅਤੇ ਛਪਣ ਵਾਲ਼ੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ

ਛਪ ਚੁੱਕੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ:-

ਨੰਬਰ 1. "ਤਾਲ ਰਤਨ,, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਬਲੇ ਅਤੇ ਪਖਾਵਜ ਦੀ ਬੇਸ਼ਕੀਸਤ ਸਮੱਗਰੀ ਲ਼ਿਖੀ ਗਈ ਹੈ।

ਨੰਬਰ 2. "ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਪੱਧਤੀ ਵਿੱਚ ਗਉੜੀ ਦੇ ਪਰਕਾਰ,, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਉੜੀ ਦੇ ੧੨ ਪਰਕਾਰ ਬਿਬਰਨ, ਅਲਾਪ ਅਤੇ ਤਾਨਾਂ ਦੇ ਸਮੇਤ ਲਿਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਨੰਬਰ 3. "ਰਾਗਮਾਲਾ ਰਤਨਾਕਾਰ,, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੀਹ ਪੈਂਤੀ ਸੁੰਦਰ ਗੁੱਲਦਸਤੇ ਲਿਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਨੰਬਰ 4. ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਗਿਰਾ ਸੰਗੀਤ ਛੰਦ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਅਤੇ ਸਿਰੀ ਸਰਬਲੋਹ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸੰਗੀਤ ਛੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਸੁੰਦਰ ਬੰਦਸਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਨੰਬਰ 5. ਮਲਾਰੁ ਸੀਤਲ ਰਾਗੁ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੀਹ ਮਲ੍ਹਾਰ ਪਰਕਾਰ ਪੂਰੇ ਬਿਬਰਨ ਅਲਾਪ ਤਾਂਨਾ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਬੰਦਸਾਂ ਸਮੇਤ ਪਰਚਲਤ ਅਤੇ ਅਪਰਚਲਤ ਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਛਪਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ :-

ਨੰਬਰ 1. "ਗੁਰੁ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਰਾਗ ਰਤਨਾਕਾਰ,, ਪੰਜ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ।

ਨੰਬਰ 2. "ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਪੱਧਤੀ ਵਿੱਚ ਪੜਤਾਲ ਸ਼ੈਲੀ,,।

ਨੰਬਰ 3. "ਰਾਗ ਰਤਨ,, ਦਸ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ।

ਨੰਬਰ 4. "ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਰਾਗ ਸੰਗ੍ਰਹਿ,,।

ਨੰਬਰ 5. "ਚਤਰੰਗ ਰਤਨਾਕਾਰ,, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੀਹ ਪੱਚੀ ਚਤਰੰਗ ਹੋਣਗੇ।

ਨੰਬਰ 6. ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਗਿਰਾ ਸੰਗੀਤ ਤਿੰਨ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਆਏ ਤਾਲਾਂ ਦੇ ਠੇਕੇ ਸੰਖੇਪ ਬਿਬਰਨ ਸਮੇਤ

ਨੰਬਰ: 1. ਤਾਲ ਰੂਪਕ ਮਾਤਰਾਂ ਸੱਤ ਭਾਗ ਤਿੰਨ ਇੱਕ ਚਾਰ ਛੇ ਤਾਲੀ ਕੁਝਕੁ ਵਿਦਵਾਨ ਪਹਿਲੀ ਮਾਤਰਾ ਪਰ ਖਾਲੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।

1 2 3 4 5 6 7

ਠੇਕਾ: ਤੀਂ ਤੀਂ ਨਾ । ਧੀਂ ਨਾ । ਧੀਂ ਨਾ

x 2 3

ਨੰਬਰ: 2. ਮੱਤ ਤਾਲ ਮਾਤਰਾਂ ਨੌ ਭਾਗ ਤਿੰਨ ਇੱਕ ਤਿੰਨ ਛੇ ਤਾਲੀ

1 2 3 4 5 6 7 8 9

ਠੇਕਾ : ਧਿੰ ਤਿਟਕਿਟ । ਧਿੰ ਧਿੰ ਨਾ । ਤਿੰ ਧਾਗੇ ਨਾਧਾ ਤਿਟਕਿਟ

x 2 3

ਨੰਬਰ: 3. ਝੱਪ ਤਾਲ ਮਾਤਰਾਂ ਦਸ ਭਾਗ ਚਾਰ ਇੱਕ ਤਿੰਨ ਅੱਠ ਤਾਲੀ ਛੇ ਖਾਲੀ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

ਠੇਕਾ: ਧੀਂ ਨਾ । ਧੀਂ ਧੀਂ ਨਾ । ਤੀਂ ਨਾ । ਧੀਂ ਧੀਂ ਨਾਨਾ

x 2 0 3

ਨੰਬਰ: 4. ਤਾਲ ਅਸੂਲੇਫਾਖਿਤਾ ਮਾਤਰਾਂ ਦਸ ਇੱਕ ਪੰਜ ਸੱਤ ਤਾਲੀ ਤਿੰਨ ਨੌ ਖਾਲੀ ਭਾਗ ਪੰਜ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

ਠੇਕਾ : ਧਾ ਤਿਟਕਿਟ ਧਿੰ ਨਾ ਗੇ ਤੀਂ ਧਾ ਧਾ ਤਿੰ ਨਾ

x 0 2 3 0

ਨੰਬਰ: 5. ਅਨੰਦ ਤਾਲ ਮਾਤਰਾਂ ਸਾਢੇ ਦਸ ਭਾਗ ਚਾਰ ਇੱਕ ਤਿੰਨ ਨੋ ਤਾਲੀ ਛੇ ਖਾਲੀ ਦਸਵੀਂ ਮਾਤਰਾ ਅੱਧੀ ਹੈ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

ਠੇਕਾ: ਧੀਂ ਤਿਟਕਿਟ । ਧੀਂ ਧੀਂ ਨਾ । ਤਿਟਕਿਟ ਤਿੰਨਾ ਤੀਂ । ਧਾਗੇ ਧਾ ਤਿਟਕਿਟ

x 2 0 3

ਨੰਬਰ: 6. ਮਨੀ ਤਾਲ ਮਾਤਰਾਂ ਗਿਆਰਾਂ ਭਾਗ ਚਾਰ ਇੱਕ ਚਾਰ ਦਸ ਤਾਲੀ ਸੱਤ ਖਾਲੀ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

ਠੇਕਾ: ਧਿੰ ਧਿੰ ਨਾ । ਤਿਟਕਿਟ ਤੂੰ ਨਾ । ਕੱ ਤਾ ਧਾਗੇ । ਨਾਧਾ ਤਿਟਕਿਟ

x 2 0 3

ਨੰਬਰ: 7. ਇੱਕ ਤਾਲਾ ਮਾਤਰਾਂ ਬਾਰਾਂ ਭਾਗ ਛੇ ਇੱਕ ਪੰਜ ਨੋ ਗਿਆਰਾਂ ਤਾਲੀ ਤਿੰਨ ਸੱਤ ਖਾਲੀ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

ਠੇਕਾ: ਧਿੰ ਧਿੰ । ਧਾਗੇ ਤਿਟਕਿਟ । ਤੂੰ ਨਾ । ਕੱ ਤਾ । ਧਾਗੇ ਤਿਟਕਿਟ । ਧਿੰ ਨਾ

x 0 2 0 3 4

ਨੰਬਰ: 8. ਚਾਰ ਤਾਲ ਮਾਤਰਾਂ ਬਾਰਾਂ ਬਾਗ ਛੇ ਇੱਕ ਪੰਜ ਨੋ ਗਿਆਰਾਂ ਤਾਲੀ ਤਿੰਨ ਸੱਤ ਖਾਲੀ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

ਠੇਕਾ: ਧਾ ਧਾ । ਦੀਂ ਤਾ । ਕਿਟ ਧਾ । ਦੀਂ ਤਾ । ਤਿਟ ਕੱਤ । ਗਦ ਗਨ

x 0 2 0 3 4

ਨੰਬਰ:9. ਤਾਲ ਜੈ ਮੰਗਲ ਮਾਤਰਾਂ ਤੇਰਾਂ ਭਾਗ ਚਾਰ ਇੱਕ ਛੇ ਦੱਸ ਬਾਰਾਂ ਤਾਲੀ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

ਠੇਕਾ: ਧੀਂ ਤਿਟਕਿਟ ਧੀਂ ਧੀਂ ਨਾ । ਕੱ ਤਾ ਤਿਟਕਿਟ ਧਿੰਨਾ । ਗਿੰਨਾ ਧਾਗੇ । ਨਾਧਾ ਤਿਟਕਿਟ

x 2 3 4

ਨੰਬਰ:10. ਆਡਾ ਚਾਰ ਤਾਲ ਮਾਤਰਾਂ ਚੌਦਾਂ ਭਾਗ ਸੱਤ ਇੱਕ ਤਿੰਨ ਸੱਤ ਗਿਆਰਾਂ ਤਾਲੀ ਪੰਜ ਨੌ ਤੇਰਾਂ ਖਾਲੀ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

ਠੇਕਾ: ਧੀਂ ਤਿਟਕਿਟ । ਧੀਂ ਨਾ । ਤੂੰ ਨਾ । ਕੱ ਤਾ । ਤਿਟਕਿਟ ਧੀਂ । ਨਾ ਧੀਂ।ਧੀਂ ਨਾਨਾ

x 2 0 3 0 4 0

ਨੰਬਰ:11. ਤਾਲ ਫਰੋਦਸਤ ਮਾਤਰਾਂ ਚੌਦਾਂ ਭਾਗ ਸੱਤ ਤਾਲੀ ਇੱਕ ਪੰਜ ਨੌ ਗਿਆਰਾਂ ਤੇਰਾਂ ਪਰ ਖਾਲੀ ਤਿੰਨ ਸੱਤ ਪਰ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

ਠੇਕਾ: ਧਿੰ ਕਿਟ ।ਧਿੰ ਧਿੰ ।ਧਾ ਧਾ ।ਟੇ ਤੀ । ਧਾਤਿਰ ਕਿੜਧਿੰ । ਨਕ ਧਾਤਿਰ ।ਕਿੜਧਿੰ ਨਕ

x 0 2 0 3 4 5

ਨੰਬਰ:12. ਤਾਲ ਧਮਾਰ ਮਾਤਰਾਂ ਚੋਦਾਂ ਭਾਗ ਚਾਰ ਇੱਕ ਛੇ ਗਿਆਰਾਂ ਤਾਲੀ ਅੱਠ ਖਾਲੀ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14

ਠੇਕਾ:ਤਾ ਧਿੰ ऽਕਿੜ ਧਿੰ ਧਿੰ। ਧਾਗੇ ਤਿਟਕਿਟ । ਧਾਗੇ ਨਾਤੀ ऽਨ । ਤਾ ਤਿਟਕਿਟ ਤਾ ਤਿਟਕਿਟ

x 2 0 3

ਨੰਬਰ:13. ਤਾਲ ਪੰਚਮ ਸਵਾਰੀ ਮਾਤਰਾਂ ਪੰਦਰਾਂ ਭਾਗ ਚਾਰ ਇੱਕ ਪੰਜ ਨੌ ਤੇਰਾਂ ਤਾਲੀ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15

ਠੇਕਾ: ਧਿੰ ਤਿਟਕਿਟ ਧਿੰ ਨਾ । ਧਿੰ ਧਿੰ ਕੱ ਤਾ । ਤਿਟਕਿਟ ਧਿੰ ਧਿੰ ਨਾ । ਧਾਗੇ ਨਾਧਾ ਤਿਟਕਿਟ

x 2 3 4

ਨੰਬਰ:14. ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਮਾਤਰਾਂ ਸੋਲਾਂ ਭਾਗ ਚਾਰ ਇੱਕ ਪੰਜ ਤੇਰਾਂ ਤਾਲੀ ਨੌ ਖਾਲੀ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

ਠੇਕਾ: ਧਾ ਧੀਂ ਧੀ ਧਾ । ਧਾ ਧੀਂ ਧੀਂ ਧਾ । ਧਾ ਤੀਂ ਤੀਂ ਤਾ । ਤਾ ਧੀਂ ਧੀਂ ਧਾ

x 2 0 3

ਨੰਬਰ:15. ਪੰਜ ਤਾਲ ਮਾਤਰਾਂ ਸੋਲਾਂ ਭਾਗ ਸੱਤ ਇੱਕ ਪੰਜ ਨੌ ਤੇਰਾਂ ਪੰਦਰਾਂ ਤਾਲੀ ਤਿੰਨ ਸੱਤ ਖਾਲੀ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

ਠੇਕਾ: ਧਾਗੇ ਤਿਟਕਿਟ।ਤਿੰ ਤਿੰ।ਧਾਗੇ ਤਿਟਕਿਟ।ਤਿੰ ਤਿੰ ।ਧਾਗੇ ਨਾਧਾ ਗੇਨਾ ਧਾਗੇ ।ਧਿੰ ਤਿਟਕਿਟ।ਤਿੰ ਤਿੰ

x 0 2 0 3 4 5

ਨੰਬਰ:16. ਅਤਰ ਹਰੀ ਤਾਲ ਮਾਤਰਾਂ ਸੋਲਾਂ ਭਾਗ ਛੇ ਇੱਕ ਚਾਰ ਛੇ ਬਾਰਾਂ ਚੋਦਾਂ ਤਾਲੀ ਨੌ ਖਾਲੀ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16

ਠੇਕਾ:ਧੀ ਤਾਕੇ ਤਿਟਕਿਟ।ਧਿੰ ਤਾ।ਧਾਗੇ ਤਿਟ ਕਿਟ।ਤਿੰ ਤਾਕੇ ਤਿਟਕਿਟ।ਧੀਂ ਧੀਂ।ਧਾਗੇ ਨਾਧਾ ਤਿਟਕਿਟ

x 2 3 0 4 5

ਨੰਬਰ:17. ਸਿਖਰ ਤਾਲ ਮਾਤਰਾਂ 17 ਭਾਗ 5 ਇੱਕ ਨੌ ਗਿਆਰਾਂ ਚੌਦਾਂ ਤਾਲੀ ਪੰਜ ਖਾਲੀ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17

ਠੇਕਾ: ਧਿੰ ਧਾਗੇ ਤਿਟ ਕਿਟ।ਤਿੰ ਤਾਕੇ ਤਿੰ ਨਾ।ਧਾਗੇ ਤਿਟਕਿਟ।ਧਿੰ ਧਿੰ ਨਾ।ਧਟ ਧਾਗੇ ਨਾਧਾ ਤਿਰਕਿਟ

x 0 2 3 4

ਨੰਬਰ:18. ਤਾਲ ਕੈਦਫਰਦੋਸਤ ਮਾਤਰਾਂ 9 ਭਾਗ 7,1,7,9,11,13,16 ਤਾਲੀ 4 ਖਾਲੀ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17

ਠੇਕਾ: ਧਿੰ ਤਾ ਕਤ।ਤਿੰ ਤਾ ਤਿਟਕਿਟ।ਧਿੰ ਤਾ।ਕ ਤਾ।ਤਿਟਕਿਟ ਤੂੰਨਾ।ਧੀਂਧੀਂ ਨਗ ਧੀਂਧੀਂ।ਨਗ ਧੀ

x 0 2 3 4 5 6

18 19

ਧਿੰਤਾ ਕਤ

ਨੰਬਰ:19: ਦਸਮੇਸ਼ ਤਾਲ ਮਾਤਰਾਂ ਇੱਕੀ ਭਾਗ ਸੱਤ ਇੱਕ ਛੇ ਤੇਰਾਂ ਪੰਦਰਾਂ ਸਤਾਰਾਂ ਉੱਨੀ ਤਾਲੀ ਨੌ ਖਾਲੀ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

ਠੇਕਾ: ਧੀਂ ऽਕਿੜ ਧਿੰ ਧਿੰ ਤਾ । ਤਿਟਕਿਟ ਧਿੰਧਿੰ ਕੱ । ਤਿੰ ਤਾ

x 2 0

11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21

ਤਾਕੇ ਤਿਟਕਿਟ । ਧਿੰ ਧਿੰ । ਧਾਗੇ ਤਿਟਕਿਟ । ਧਾਗੇ ਤਿੰ । ਧਾਗੇ ਨਾਧਾ ਤਿਟਕਿਟ

3 4 5 6

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥
ਅਕਾਲ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਯ ਦੇ ਨਿਯਮ

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਦਿਆਲਯ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਕੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦਾ ਸਹੀ ਪਤਾ ਲਿਖਾਓਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਸੇ ਜੁੰਮੇਵਾਰ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈਕੇ ਆਵੇ। ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਸੇਵਾ ਲਾਈ ਜਾਵੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਠਾ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਸਥਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪਾਸ ਆਪਣਾ ਸਾਜ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਦੋਨੋਂ ਸਮੇਂ ਕਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਲੇਟ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ । ਦੁਪਹਿਰ ਦੀ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਨਵਾਂ ਲੈਸਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਤ ਦੀ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਲੈਸਨ ਦਾ ਤਬਲੇ ਨਾਲ ਅਭਿਆਸ ਕਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਨੰਗੇ ਸਿਰ ਜਾਂ ਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਨੈਣ ਆਦਿਕ ਪਾਕੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠ ਸਕਦਾ । ਕਲਾਸ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਗੱਲਾਂ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਾਹਰੋਂ ਕੋਈ ਸੱਜਣ ਆਕੇ ਅਭਿਆਸ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਕਰੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਲਾਊਡ ਸਪੀਕਰ ਦੁਆਰਾ ਕਲਾਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸੂਚਨਾ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਟਾਇਮ ਖਰਾਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਬੱਚਾ ਕਾਪੀ, ਪਰਚੀ ਜਾਂ ਗੁਟਕਾ ਆਦਿਕ ਅੱਗੇ ਨਾ ਰੱਖੇ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਬਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਜਬਾਨੀ ਯਾਦ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸਾਜ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ, ਕਲਾਸ ਵਾਲੇ ਥਾਂ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੇ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਨੇ ਪੇਸ਼ਾਬ ਆਦਿਕ ਕਿਰਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸਤਾਦ ਜੀ ਤੋਂ ਆਗਿਆ ਲੈਕੇ ਜਾਵੇ। ਛੁੱਟੀ ਹੋਣ ਤੇ ਸਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪੋ ਆਪਣਾ ਪੱਖਾ, ਲਾਇਟਾਂ ਬੰਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬੈਠਣ ਵਾਲਾ ਆਸਣ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਜਾਣ। ਹਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਈ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦਾ ਕੋਰਸ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਘਰੇ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਛੁੱਟੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਬਾਹਰ ਪਾਠ ਕਰਨ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਲਾਸ ਦੇ ਸਮੇਂ ਰੌਲ ਆਦਿਕ ਹਰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਕੋਰਸ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਓਸ ਨੂੰ ਲਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪਿਛਲਾ ਸਾਰਾ ਖਰਚ ਭਰਕੇ ਲਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਦਿਆਲਯਾ ਵਿੱਚੋਂ ਚੋਰੀ ਚਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਓਸ ਦੇ ਜੁੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਲਾਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮਲਾਰੁ ਸੀਤਲ ਰਾਗੁ ਹੈ

ਜਿਵੇਂ ਹਰੇਕ ਮੱਨੁਖ ਦਾ ਆਪਣਾ-ਆਪਣਾ ਸੁਭਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਣ ਸਮੇਂ, ਰੁੱਤ ਜਾਂ ਮੌਸਮ ਅਤੇ ਰਾਗ ਦੀ ਪਰਕ੍ਰਿਤੀ (ਸੁਭਾ) ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਲ੍ਹਾਰ ਇੱਕ ਮੌਸਮੀ ਰਾਗ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰ ਗਾਇਆ ਵਜਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ । ਸਾਵਣ ਦੀਆਂ ਝੜੀਆਂ ਮੋਹਲੇਧਾਰ ਮੀਂਹ, ਕਿਣਮਿਣ ਕਣੀਆਂ ਮੋਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੜੀਆਂ ਵਾਂਗ ਆਕਾਸ਼ ਤੋਂ ਜਮੀਨ ਤਕ ਵ੍ਹਰਦੀਆਂ ਹੋਣ ਬੱਦਲਾਂ ਦੀ ਗਰਜ ਕਾਲੀਆਂ ਘਟਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਲਿਸ਼ਕਣਾਂ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਰਲਕੇ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਸੁਹਾਵਣੇ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਾਗ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦਾ ਗਾਇਨ ਵਾਦਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਮੀਂਹ ਵਰਸਣ ਨਾਲ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਠੰਡਕ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਲ੍ਹਾਰ ਰਾਗ ਵੀ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਨੂੰ ਸ਼ੀਤਲਤਾ ਪਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅੰਦਰ ਮਲ੍ਹਾਰ ਨੂੰ ਸੀਤਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਰਾਗ ਮੰਨਿਆ ਹੈ। ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦਾ ਸਤਾਈਵਾਂ ਸਥਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਵਨ ਅੰਗ ੧੨੫੪ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ੧੨੯੩ ਤਕ ਪਹਿਲੇ ਪੰਜ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਅਤੇ ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਵੀ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਉਚਾਰੀ ਹੋਈ ਦਰਜ ਹੈ। ਜੇਠ ਹਾੜ ਦੀਆਂ ਤਪਦੀਆਂ ਧੁੱਪਾਂ ਨਾਲ ਲੂਹੀ ਧਰਤੀ ਉਪਰ ਜਦ ਮੇਘ ਵਰਸਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਦੇ ਸੀਨੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਗਾਸ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਰੌ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਉਂ ਕਹਿ ਲਈਏ ਜਦੋਂ ਮੀਂਹ ਵਰਸਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(ਮੀਹ ਪਇਆ ਪਰਮੇਸਰ ਪਾਇਆ ਜੀਅ ਜੰਤ ਸੁਖੀ ਵਸਾਇਆ)

ਸੁੱਕੀ ਖੁਸ਼ਕ, ਧਰਤੀ ਉੱਪਰ ਹਰੇ-ਹਰੇ ਘਾਹ ਦੀਆਂ ਕਰੰਬਲਾਂ ਫੁੱਟਦੀਆਂ ਹਨ ਮਾਨੋ ਕਿਸੇ ਮੁਟਿਆਰ ਨੇ ਸਾਵੇਂ ਰੰਗ ਦਾ ਨਵਾਂ ਸੂਟ ਪਾਇਆ ਹੋਵੇ। ਸਾਰੇ ਛੱਪੜ ਨਦੀਆਂ ਨਾਲੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕੋਇਲਾਂ ਦੀ ਕੂਹ-ਕੂਹ, ਡੱਡੂਆਂ ਦੀ ਗੜੈਂ-ਗੜੈਂ, ਬਿੰਡੇ ਦਾ ਇਕਤਾਰ ਬੋਲਣਾ, ਮੋਰਾਂ ਦਾ ਪੈਲਾਂ ਪਾਉਣਾਂ ਮੱਛਰਾਂ ਦਾ ਕੰਨਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਆਕੇ ਆਪਣਾ ਸੰਗੀਤ ਸੁਨਾਉਣਾ ਸਾਰੇ ਮਿਲਕੇ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮਲ੍ਹਾਰ ਰਾਗ ਦੀਆਂ ਸੁਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਨੂੰ ਸੀਤਲਤਾ ਪਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਚਾਈ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਦਿਆਂ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਘਟਨਾ ਅੰਕਤ ਹੈ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕਬਰ ਦਾ ਦਰਬਾਰੀ ਗਾਇਕ ਤਾਨਸੈਨ ਜਿਸ ਦਾ ਸ਼ੁਮਾਰ ਅਕਬਰ ਦੇ ਦਰਬਾਰੀ ਨੌ ਰਤਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਜੋ ਕਿ ਸੁਆਮੀ ਹਰੀ ਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ਗਿਰਦ ਸੀ ਸੁਆਮੀ ਹਰੀ ਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਵੰਸ (ਸ਼ਗਿਰਦ) ਪਰੰਪਰਾ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਨਾਲ ਜਾ ਰਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਉਪੱਰ ਪੂਰਨ ਖੋਜ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਅਕਬਰ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵੀ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਸਨ ਸੰਗੀਤ ਦੀਆਂ ਮਹਿਫਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਤਾਨਸੈਨ ਹੀ ਜੇਤੂ ਰਹਿੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਤਾਨਸੈਨ ਦੇ ਜੋੜ ਦਾ ਕੋਈ ਨਹੀ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਹਾਰ ਦਾ

ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਤਰਤੀਬ ਬਣਾਈ ਕਿ ਤਾਨਸੈਨ ਕੋਲੋਂ ਦੀਪਕ ਰਾਗ ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਦੀਪਕ ਰਾਗ ਗਾਉਂਣ ਨਾਲ ਬੁਝੇ ਹੋਏ ਦੀਵੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਜਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਗਾਉਂਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਮਨ ਵੀ ਜਲਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਦੀਵੇ ਨਾ ਜਗੇ ਤਾਂ ਰਾਜੇ ਦੀ ਨਿਗਾ ਵਿੱਚ ਤਾਨਸੈਨ ਦਾ ਦਰਜਾ ਘਟੇਗਾ ਜੇ ਜਗ ਗਏ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਅਗਨੀ ਵਿੱਚ ਆਪ ਸੜੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਗਨੀ ਸੰਗੀਤ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਬੁਝਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੇ ਬੁਝਾਉਣੀ ਨਹੀਂ। ਅਜਿਹੀ ਸਾਜਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਅਕਬਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜ ਤਾਨਸੈਨ ਕੋਲੋਂ ਰਾਗ ਦੀਪਕ ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇ ਜੋ ਇਹ ਨਹੀਂ ਗਾ ਸਕਦਾ। ਤਾਨਸੈਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸਲਾਮਤ ਇਹ ਰਾਗ ਨਾ ਗਵਾਵੋ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਹੈ "ਮੀਆਂ ਤਾਨਸੈਨ ਹੋਰ ਰਾਗ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਗਾਉਂਦੇ ਹੋ ਦੀਪਕ ਰਾਗ ਦੇ ਗਾਉਂਣ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹਰਜ ਹੈ। ਮੈਂ ਵੀ ਕਦੇ ਦੀਪਕ ਰਾਗ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਸੰਗੀਤ ਦੁਆਰਾ ਜਗਦੇ ਦੀਵਿਆਂ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਅੱਖੀ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਉਪੱਰ ਦੀਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤੇਲ ਅਤੇ ਬੱਤੀਆਂ ਪਾਕੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਦਰਬਾਰ ਸਜ ਗਿਆ ਤਾਨਸੈਨ ਨੇ ਆਪਣਾ ਗਇਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਦੀਪਕ ਰਾਗ ਦੀ ਆਰੋਹ ਅਵਰੋਹ ਪਕੜ ਤੋਂ ਬਾਦ ਰਾਗ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਰਾਗ ਦਾ ਸਰੂਪ ਕਾਇਮ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਅੱਗ ਦੇ ਸੇਕ ਵਰਗੀ ਗਰਮੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਵੇਖਦਿਆਂ-ਵੇਖਦਿਆਂ ਦੀਵੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਬਲਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਤਾੜੀਆਂ ਨਾਲ ਸਾਰਾ ਦਰਬਾਰ ਗੂੰਜ ਉਠਿਆ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਬਹੁਤ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਤੋਂ ਬੇਖਬਰ ਤਾਨਸੈਨ ਦਾ ਸ਼ਰੀਰ ਇੱਕ ਅਗਨੀ ਨਾਲ ਸੜ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਸਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਬੇਚੈਨੀ ਸੀ ਇੱਕ ਘਬਰਾਹਟ ਸੀ । ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਕਸ਼ਮੀਰ ਜਾਣ ਲਈ ਨਿਕਲਿਆ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਸ਼ਾਹੀ ਰਾਹ (ਜੀ. ਟੀ. ਰੋਡ) ਉਪੱਰ ਰਥ ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋਕੇ ਚਲ ਪਿਆ ਰਾਸਤੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇੱਕ ਨਿੱਕੇ ਜਹੇ ਪਿੰਡ ਜੋ ਰਾਸਤੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੀ ਇੱਕ ਖੂਹ ਉਪੱਰ ਲੜਕੀਆਂ ਪਾਣੀ ਭਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਦੀ ਆਸ ਲੇਕੇ ਤਾਨਸੈਨ ਖੂਹ ਤੇ ਆਇਆ। ਪਾਣੀ ਪੀਤਾ ਪਰ ਪਿਆਸ ਨਾ ਬੁਝੀ ਮਨ ਸ਼ਾਂਤ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਖੂਹ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਭਰਦੀ ਇੱਕ ਲੜਕੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ ਜਿਸ ਅਗਨੀ ਨਾਲ ਤੂੰ ਸੜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਇਸ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਸ਼ਾਂਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ। ਇਉਂ ਲਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਦੀਪਕ ਰਾਗ ਦਾ ਸੜਿਆ ਹੋਵੇਂ। ਲੜਕੀ ਦੇ ਇਹ ਬੋਲ ਸੁਣਕੇ ਤਾਨਸੈਨ ਦੇ ਦੋਨੋਂ ਹੱਥ ਜੁੜ ਗਏ ਅਤੇ ਆਜਿਜ ਹੋਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਬੀਬੀ ਜੇ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਰੋਗ ਬੁੱਝ ਲਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਲਾਜ ਵੀ ਕਰ ਮੇਰਾ ਆਪਾ ਸੜ ਰਿਹਾ ਹੈ ਮੈਂ ਅਕਬਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦਾ ਦਰਬਾਰੀ ਗਾਇਕ ਤਾਨਸੈਨ ਹਾਂ ਬੀਬੀ ਖੂਹ ਦੀ ਮਣ ਉਪੱਰ ਬੈਠ ਗਈ ਤਾਨਸੈਨ ਹੇਠ ਜਮੀਨ ਉਪੱਰ ਹੀ ਬੈਠ ਗਿਆ ਬੀਬੀ ਨੇ ਰਾਗ ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰ ਗਾਇਆ ਪਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬਦਲ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਮੋਹਲੇਧਰ ਬਾਰਸ਼ ਆ ਗਈ ਲੜਕੀ ਗਾਈ ਗਈ ਬਾਰਸ਼ ਪੈਂਦੀ ਰਹੀ ਤਾਨਸੈਨ ਦਾ ਮਨ ਸ਼ਾਂਤ ਹੁੰਦਾ ਗਿਆ । ਤਾਨਸੈਨ ਨੇ ਲੜਕੀ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਨਜਰਾਨਾਂ ਰੱਖਕੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਗਾਏ ਗਏ ਰਾਗ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦੀ ਤਰੀਫ ਰਾਜ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਬੰਨੋ ਨਾਮੀ ਬੀਬੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਵਸਦਾ ਨੱਗਰ ਬਨੂੜ ਰਾਜਪੁਰਾ-ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਰੋਡ ਉਪੱਰ ਹੈ ਤੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਬੀਬੀ ਬੰਨੋਂ ਦਾ ਖੂਹ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ।

ਗੱਲ ਮਲ੍ਹਾਰ ਰਾਗ ਦੀ ਸੀਤਲਤਾ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਮਲ੍ਹਾਰ

ਰਾਗ ਦੇ ਹੋਰ ਪਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜਿਕਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਪਰ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੀਰਤਨੀਏ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਰਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਗਾਇਨ ਕਰਦੇ ਆਮਸੁਣੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਰਕਾਰ ਪਰਚਲਤ ਹਨ ਜਿੰਨਾ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰ ਮੀਆਂ ਕੀ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਜਯੰਤ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਸੂਰਦਾਸੀ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਰਾਮਦਾਸੀ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਆਦਿ ਪਰਚਲਤ ਪਰਕਾਰ ਹਨ ਪਰ ਕੁੱਝ ਹੋਰ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਲੋਪ ਹੋਣ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਗਏ ਹਨ ।ਉਸਤਾਦ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਕਰੜੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਪਿਓ ਦਾਦੇ ਦੇ ਖਜਾਨੇ ਵਿੱਚ ਅਣਮੋਲ ਮੋਤੀ ਮਲ੍ਹਾਰ ਰਾਗ ਦੇ ਪਰਕਾਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਤਨ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਲਿੱਪੀ ਬੱਧ ਕਰਕੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਖਜਾਨੇ ਨੂੰ ਭਰਪੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਉਹ ਅਨਮੋਲ ਮੋਤੀ ਜੋ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗਰਦਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਲੋਪ ਹੋਣੇ ਬਚਾਇਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਲਿੱਪੀ ਬੱਧ ਕਰਕੇ ਨਵੇਂ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਆਪਣੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦਿਲੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੰਦਿਆਂ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਚਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭੇਟ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਝੀ ਵਾਲੇ ਸੱਜਣਾਂ ਨੇ ਤਾਰੀਫ ਕੀਤੀ ਹੈ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਵੀ ਚੰਗਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲੇਗਾ ਗੁਰੁ ਕੇ ਕੀਰਤਨੀਏ ਇਸ ਘਾਲਣਾ ਦਾ ਪੂਰਾ-ਪੂਰਾ ਲਾਹਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਪਾਤਰ ਬਣਨਗੇ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਘਾਲਣਾ ਥਾਂਏ ਪਵੇਗੀ। ਇਹੀ ਮੇਰੀ ਦਿਲੀ ਅਰਦਾਸ ਹੈ॥

14 ਅਪ੍ਰੈਲ 2001

ਗੁਰਜੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ

ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਾ

ਬੀ-367,ਸ਼ੇਖੂਪੁਰਾ,ਸੁਨਾਮੀ ਗੇਟ,ਸੰਗਰੂਰ

ਫੋਨ: 01672-37914

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

ਭੂਮਿਕਾ

ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਪੱਧਤ ਵਿੱਚ ਮਲ੍ਹਾਰ ਰਾਗ ਨਿਵੇਕਲਾ ਟਿਕਾਣਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਇਕੱਤੀ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਮਲ੍ਹਾਰ ਰਾਗ ਨੂੰ ਸਤਾਈਵਾਂ ਅਸਥਾਨ ਬਖਸ਼ਕੇ ਸਦਾ ਲਈ ਅਮਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ, ਦੂਜੇ, ਤੀਜੇ,ਚੌਥੇ ਅਤੇ ਪੰਜਵੇਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਮਲ੍ਹਾਰ ਰਾਗ ਅੰਦਰ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁਬਾਰਿਕ ਗਲੇ ਦੁਆਰਾ ਮਲ੍ਹਾਰ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਪੜਤਾਲ ਸ਼ੈਲੀ ਦਾ ਗਾਇਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੜਤਾਲ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਅੱਠ ਸ਼ਬਦ ਮਲ੍ਹਾਰ ਰਾਗ ਅੰਦਾਰ ਅੰਕਤ ਹਨ।ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਛੰਦਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਮਲ੍ਹਾਰ ਰਾਗ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸਰਬਲੋਹ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿੱਚ ਸੁਭਾਇਮਾਨ ਹੈ। ਭਗਤ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ ਅਤੇ ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਮਲ੍ਹਾਰ ਰਾਗ ਦਾ ਗਾਇਨ ਕਰਕੇ ਨਿਰੰਕਾਰ ਦੀ ਸਿਫਤ ਸਲਾਹ ਦਾ ਖ਼ੂਬ ਅਨੰਦ ਮਾਣਿਆ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦੇ ਅੱਖਰੀ ਅਰਥ ਮਲ, ਹਰ ਭਾਵ ਮੈਲ ਨੂੰ ਹਰਨ ਵਾਲਾ ਕੀਤੇ ਹਨ।ਮਲ੍ਹਾਰ ਰਾਗ ਦਾ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹੈ ਜਦ ਬਰਖਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਗਲੀਆਂ ਰਸਤਿਆਂ ਦਾ ਚਿੱਕੜ, ਕੂੜਾ-ਕਰਕਟ ਸਭ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਨਾਸਪਤੀ ਉਪੱਰ ਜੰਮਿਆ ਹੋਇਆ ਮਿੱਟੀ ਘੱਟਾ ਧੋਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਜੇਕਰ ਮਲ੍ਹਾਰ ਰਾਗ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰੇਮ ਸ਼ਰਧਾ ਯੁਕਤ ਰੱਬੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਗਾਇਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮਨ ਉਪੱਰ ਜੰਮੀ ਹੋਈ ਰਾਗ, ਦਵੈਸ਼, ਸ਼ਬਦ, ਸਪਰਸ਼, ਰੂਪ, ਰਸ, ਗੰਧ ਅਤੇ ਕਾਮ ਆਦਿਕ ਬਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੈਲ ਧੋਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਹਿਰਦਾ ਸ਼ੁੱਧ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਵਾਰ ਪੂਜਯ ਪਾਦ ਨਾਮ ਰਸੀਏ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸੰਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਮਸਤੂਆਣੇ ਵਾਲੀਆਂ ਨੇ ਸੰਗਤ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਪਰਵਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਮਲ੍ਹਾਰ ਰਾਗ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਾਗ ਅੰਦਰ ਗਾਇਨ ਕਰਕੇ ਭਾਰੀ ਬਰਖਾ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਬੀਤਰਾਗ ਨਾਮ ਰਸੀਏ ਸੰਤ ਛਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸਰੰਦੇ ਨਾਲ ਰਾਗ ਸ਼ੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਅੰਦਰ (ਬਰਸੈ ਮੇਘ ਸਖੀ ਘਰਿ ਪਾਹੁਨ ਆਏ॥੧੨੬੬) ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਗਾਇਨ ਕਰਕੇ ਬਿਅੰਤ ਬਰਖਾ ਪਵਾਕੇ ਜੀ ਜੰਤ ਸੁਖੀ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਅਜਿਹੀ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸੰਤ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭਿੰਡਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਜਦ ਦੀਪਕ ਰਾਗ ਦਾ ਗਾਇਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤਾਨਸੈਨ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਬੇਹੱਦ ਗਰਮੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਇੱਕ (ਤਾਨਾਂਰੀਰੀ) ਨਾਮ ਦੀ ਕੰਨੀਆਂ ਨੇ ਮਲ੍ਹਾਰ ਰਾਗ ਦਾ ਗਾਇਨ ਕਰਕੇ ਤਾਨਸੈਨ ਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਠੰਡ ਪਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸੀ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਰੀ ਮੁੱਖਵਾਕ ਹੈ(ਮ:੩॥ ਮਲ੍ਹਾਰ ਸੀਤਲ ਰਾਗੁ ਹੈ ਹਰਿ ਧਿਆਇਐ ਸਾਂਤਿ ਹੋਇ॥੧੨੮੩) ਮਲ੍ਹਾਰ ਰਾਗ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਐਸੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ

ਕਥਾਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇ ਭੈ ਕਰਕੇ ਏਥੇ ਲਿਖ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਮੀਆਂ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਸੂਰ ਮਲ੍ਹਾਰ,ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਗੌਡ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਰਾਮਦਾਸੀ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਨੱਟ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਛਾਇਆ ਨੱਟ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਬਿਲਾਵਲ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਦੇਸ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਦੇਸ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦੋ ਗੰਧਾਰ ਦੋ ਨਿਸ਼ਾਦ, ਜਯੰਤ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਕਾਨੜਾ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਮੀਰਾਂ ਬਾਈ ਕੀ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਕੋਲੂ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਪਟ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਚੰਚਲਸਸ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਧੂਲਿਆ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਚਰਜੂ ਕੀ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਰੂਪਮੰਜਰੀ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਕੁੱਲ ਵੀਹ ਮਲ੍ਹਾਰ ਪਰਕਾਰ ਲਿਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖੋਜ ਭਰਪੂਰ ਵਿਵਰਨ ਅਲਾਪ ਤਾਨਾਂ ਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁੰਦਰ ਬੰਦਸ਼ਾ ਪ੍ਰਚਲਤ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਚਲਤ ਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਕੁੱਝ ਮਲ੍ਹਾਰ ਪਰਕਾਰ ਜੋ ਦੌਧਰ ਘਰਾਣੇ ਵਿੱਚ ਉਸਤਾਦਾਂ ਦੇ ਸੀਨੇ ਬਸੀਨੇ ਚਲੇ ਆਉਂਦੇ ਹੈ ਓਹਨਾ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਤਨ ਸ਼ਬਦ ਰੀਤਾਂ ਵੀ ਲਿੱਖ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਸਿਰੀ ਬਿਸ਼ਨੂੰ ਨਾਰਾਇਣ ਭਾਤ ਖੰਡੇ ਜੀ ਨੇ ਅਤੇ ਸਿਰੀ ਜੈ ਸੁਖਲਾਲ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਮਲ੍ਹਾਰ ਰਾਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਸਮਗਰੀ ਇਕੱਤਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੇ ਪੁਸਤਕ ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਨਾ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਹੱਥ ਵਿੱਚਲੀ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਲਿਖਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਭਾਈ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਸਮਾਪਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਾਬਾ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਲਿਖਣ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਤਾਦ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਯ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਚੀਮਾਂ ਸਾਹਿਬ।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਰਾਗ ਸ਼ੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ

ਰਾਗ ਸ਼ੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਥਾਟ ਬਿਲਾਵਲ ਮੱਧਿਅਮ ਵਾਦੀ ਸ਼ਡਜ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ ਅਤੇ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪਹਿਰ ਜਾਤੀ ਔਡਵ-ਔਡਵ

ਅਰੋਹੀ: ਸ, ਰ ਮ, ਪ, ਧ ਸ

ਅਵਰੋਹੀ: ਸ, ਧ ਪ, ਮ, ਰ ਸ

ਪਕੜ: ਸ, ਰ ਮ -, ਰ ਮ -, ਰ ਪ, ਮ ਪ ਧ ਸੰ, ਧ ਪ, ਮ-, ਰ ਸ,

ਰ ਮ ਰ ਮ,

ਸੁਰ ਸਭ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ ਗੰਧਾਰ ਔਰ ਨਿਸ਼ਾਦ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਗ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਉਲੇਖ ਪੁਰਾਤਨ ਗ੍ਰੰਥ ਕਾਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੂੰ ਬਰਤਮਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਬਹੁਤ ਕਮ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਸੰਗੀਤ ਬੇਤਾ ਸ਼ੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦਾ ਸ਼ਡਜ ਵਾਦੀ ਅਤੇ ਪੰਚਮ ਸੰਵਾਦੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਪਰ ਬੁਹ ਸਮਤੀ ਮੱਧਿਅਮ ਅਤੇ ਸ਼ਡਜ ਨੂੰ ਵਾਦੀ-ਸੰਵਾਦੀ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਹੀ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਸ਼ਾਸਤਰ ਕਾਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਥਾਟ ਖਮਾਜ ਮੰਨਿਆ ਪ੍ਰੰਤੂ ਬਿਲਾਵਲ ਥਾਟ ਮੰਨਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਸ਼ੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਵਿੱਚ ਪੁਰਾਤਨ ਧੁਰਪਦ ਬਹੁਤ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ ਦਾ ਜਿਕਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦੇ ਸਮ ਪ੍ਰਕਿਰਤਕ ਰਾਗ ਦੁਰਗਾ ਅਤੇ ਜਲਧਰ ਕੇਦਾਰ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿੱਚ ਆਈ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਨੂੰ ਮਲਾਰੀ ਨਾਮ ਕਰਕੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਘ ਰਾਗ ਦੀ ਤੀਜੀ ਪਤਨੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ।

ਯਥਾ:- {ਸੋਰਠਿ ਗੌਡ ਮਲਾਰੀ ਧੁਨੀ॥}। ਮਲ੍ਹਾਰ ਰਾਗ ਦੀ ਬਾਣੀ ਅੰਦਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੇ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਜਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਯਥਾ:-{ਕਰਉ ਬਿਨਉ ਗੁਰ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਹਰਿ ਵਰੁ ਆਣਿ ਮਿਲਾਵੈ॥ ਸੁਣਿ ਘਨਘੋਰ ਸੀਤਲੁ ਮਨੁ ਮੋਰਾ ਲਾਲ ਰਤੀ ਗੁਣ ਗਾਵੈ॥੧॥ ਬਰਸੁ ਘਨਾ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਭੀਨਾ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬੂੰਦ ਸੁਹਾਨੀ ਹੀਅਰੈ ਗੁਰਿ ਮੋਹੀ ਮਨੁ ਹਰਿ ਰਸਿ ਲੀਨਾ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥੧੨੫੪}

{ਬਰਸੈ ਮੇਘੁ ਸਖੀ ਘਰਿ ਪਾਹੁਨ ਆਏ॥੧੨੬੬}{ਬਰਸੁ ਮੇਘ ਜੀ ਤਿਲੁ ਬਿਲਮੁ ਨ ਲਾਉ॥ ਬਰਸੁ ਪਿਆਰੇ ਮਨਹਿ ਸਧਾਰੇ ਹੋਇ ਅਨੁਦ ਸਦਾ ਮਨਿ ਚਾਉ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਅੰਗ੧੨੬੭}{ਨਾਨਕ ਸਾਵਣਿ ਜੇ ਵਸੈ ਚਹੁ ਓਮਾਹਾ ਹੋਇ॥ ਨਾਗਾਂ ਮਿਰਗਾਂ ਮਛੀਆਂ ਰਸੀਆਂ ਘਰਿ ਧਨੁ ਹੋਇ॥੧॥ ਅੰਗ ੧੨੭੯}{ਸਾਵਣੁ ਆਇਆ ਹੇ

ਸਖੀ ਕੰਤੈ ਚਿਤਿ ਕਰੇਹੁ ॥ ਅੰਗ੧੨੮੦}। ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਪੱਧਤੀ ਦੇ ਮਹਾਨ ਬੇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਮਲ੍ਹਾਰ ਰਾਗ ਨੂੰ ਸਤਾਈਵੇਂ ਨੰਬਰ ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਮਲ੍ਹਾਰ ਰਾਗ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਨਵੇਕਲਾ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਨਾ ਕੇਵਲ ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੈ ਸਗੋਂ ਸਾਧਾਰਣ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦੇ ਅੱਖਰੀ ਅਰਥ ਮੈਲ ਦੇ ਹਰਨ ਵਾਲਾ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਦ ਬਰਖਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸਭ ਬਨਸਪਤੀ ਦਾ ਮਿੱਟੀ-ਘੱਟਾ ਧੋਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਮਲ੍ਹਾਰ ਰਾਗ ਅੰਦਰ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸਿਫਤ ਸਲਾਹ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹਿਰਦਾ ਮਲ ਬਿਖੇਪ ਅਵਰਣ ਆਦਿਕ ਮੈਲਾਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਕਾਮ ਕਰੋਧ ਆਦਿਕ ਦੀ ਅਗਨੀ ਬੁਝ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਯਥਾ:-{ਮਲਾਰੁ ਸੀਤਲ ਰਾਗੁ ਹੈ ਹਰਿ ਧਿਆਇਐ ਸਾਂਤਿ ਹੋਇ ॥ ੧੨੮੩}। ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਸ਼ੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਹੀ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦੇ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਰਾਗ ਮੀਆਂ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਰਾਗ ਸੂਰ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਰਾਗ ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਰਾਗ ਗੌਂਡ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਰਾਗ ਰਾਮਦਾਸੀ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਰਾਗ ਨਟ ਮਲ੍ਹਾਰ ਰਾਗ ਛਾਇਆ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਰਾਗ ਬਿਲਾਵਲ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਰਾਗ ਦੇਸ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਰਾਗ ਸੋਰਟ ਮਲ੍ਹਾਰ,ਰਾਗ ਜਯੰਤ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਰਾਗ ਨਾਯਕੀ ਮਲ੍ਹਾਰ,ਰਾਗ ਕਾਨੜਾ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਰਾਗ ਮੀਰਾਂ ਬਾਈ ਕੀ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਰਾਗ ਕੋਲੂ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਰਾਗ ਰੂਪਮੰਜਰੀ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਰਾਗ ਬਹਾਰ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਰਾਗ ਸੋਹਨ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਰਾਗ ਬਸੰਤੀ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਰਾਗ ਖਮਾਜੀ ਮਲ੍ਹਾਰ, ਰਾਗ ਤ੍ਰਿਬੁਵਨ ਮਲ੍ਹਾਰ। ਸ਼ੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੋਰ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਥਾਟ ਕਾਫੀ ਹੈ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ਡਜ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਪੰਚਮ ਹੈ ਗਾਇਨ ਸਮਾਂ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ ਅਥਵਾ ਰਾਤ ਦਾ ਤੀਜਾ ਪਹਿਰਾ ਹੈ

ਜਾਤੀ ਔਡਵ-ਔਡਵ

ਆਰੋਹੀ:	ਸ,	ਰ	ਮ,	ਰ	ਪ,	ਮ	ਪ,	ਨੁ	ਨ	ਸਂ
ਅਵਰੋਹੀ:	ਸਂ,	ਨੁ	ਪ,	ਨੁ	ਪ,	ਮ	-.	ਰ	ਸ	
ਪਕੜ	ਮ	ਪ,	ਨੁ	ਨ	ਸਂ	-.ਨੁ ਪ, ਨੁ ਪ, ਮ -,ਰ ਪ,ਮ ਰ ਸ-				

ਸੁਰ: ਨਿਸਾਦ ਦੋਵੇਂ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ । ਗੰਧਾਰ ਔਰ ਧੈਵਤ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਸ਼ੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਉਲੇਖ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਗ੍ਰੰਥ ਕਾਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਮੱਧਿਅਮ ਮੁਕਤ ਹੈ। ਇਹ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਲੰਬਤ ਲੈ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਾਰੇ(ਸੂਰ ਤਾਲ ਸਮੂਹ) ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਏਸ ਵਾਸਤੇ ਏਥੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਾ ਜਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ।

ਸੁਰ ਵਿਸਥਾਰ

ਨੰਬਰ1: ਸ–,ਸ ਰ ਸ–,ਰ ਮ,ਰ ਸ–,ਰ ਮ–,ਰ ਪ ਮ–,ਰ ਸ–,ਧ਼ ਪ਼–,
ਧ਼ ਪ਼ ਮ਼–,ਪ਼ ਧ਼ ਸ––,ਰ ਮ–,ਰ ਸ–, ਰ ਪ, ਮ–ਪ ਮ–, ਰ ਪ ਧ ਪ ਮ–,
ਰ ਪ ਮ, ਰ ਸ–,

ਨੰਬਰ2: ਸ ਰਮ–, ਰ ਪ ਮ–, ਰ ਪ ਧ ਪ–, ਮ ਪ ਧ ਸੰ ਧ ਪ, ਮ ਪ ਮ–, ਰ ਪ ਮ,
ਧ ਪ ਮ, ਰ ਮ, ਸ– ਰ ਮ–, ਸ ਰ ਪ ਮ, ਪ ਧ ਸੰ– ਧ ਪ, ਮ–, ਰ ਪ ਮ, ਰ ਸ ਰ ਮ,

ਨੰਬਰ3: ਸ ਰ ਮ–, ਰ ਪ–, ਧ ਪ, ਮ ਰ ਪ, ਮ ਪ ਧ ਸੰ–, ਧ ਪ, ਧ ਸੰ–, ਧ ਪ,
ਮ ਪ ਮ, ਮ ਰ ਪ, ਸੰ––, ਧ ਸੰ–, ਧ ਪ, ਸੰ––, ਧ ਪ, ਮ ਪ ਮ–, ਪ ਸੰ––,
ਧ ਸੰ–, ਪ ਧ ਸੰ–, ਮ ਪ ਧ ਸ –, ਧ ਪ ਮ–, ਰ ਪ, ਧ ਪ ਮ–, ਪ ਧ ਸੰ–,
ਰੰ ਸੰ–, ਧ ਪ ਸੰ–, ਮ–, ਪ ਧ ਪ ਸੰ ––, ਰੰ ਸੰ––, ਰੰ ਮੰ ਰੰ ਸੰ––,
ਧ ਪ ਮ–,ਪ ਧ ਪ ਸੰ––,ਰੰ ਮੰ, ਰੰ ਸੰ ਰੰ ਮੰ, ਸੰ ਰੰ ਮੰ –, ਰੰ ਪੰ ਮੰ –,
ਰੰ ਸੰ ਰੰ ਧ ਸੰ––, ਧ ਪ, ਮ ਪ ਮ–, ਰ ਪ ਮ–, ਰ ਮ,ਰ ਸ–, ਧ਼ ਪ਼, ਮ਼ ਪ਼ ਧ਼
ਸ– ਰ —,

ਤਾਨਾਂ

ਨੰਬਰ1: ਸਸ ਰਸ ਰਮ ਰਮ ਪਮ ਮਪ ਧਪ ਮਰ ਪਮ ਰਮ ਮਰ ਸ

ਨੰਬਰ2: ਸਰ ਮਮ ਰਪ ਮਮ ਮਰ ਮਪ ਧਸੰ ਰੰਸੰ ਧਪ ਮਮ ਰਪ ਮਪ ਧਸੰ ਧਪ ਮਪ ਮਮ
ਰਪ ਮਰ ਰਮ ਪਮ ਰਮ ਰਸ ਸਧ਼ ਪ਼ਧ਼ ਸਰ ਸ

ਨੰਬਰ3: ਸਰ ਮਰ ਸਰ ਮਮ ਰਮ ਪਮ ਰਮ ਪਪ ਮਪ ਧਪ ਮਪ ਧਧ ਪਧ ਸੰਧ ਪਧ ਸੰਸੰ ਧਸੰ ਰੰਸੰ
ਧਸੰ ਰਸੰ ਧਸੰ ਰੰਮੰ ਰੰਸੰ ਧਪ ਮਪ ਮਰ ਪਮ ਪਧ ਸੰਰੰ ਮੰਰੰ ਸੰਧ ਪਮ ਰਮ ਰਮ ਰਸ

ਨੰਬਰ4: ਰਰ ਸਮ ਮਰ ਪਪ ਮਧ ਧਪ ਸੰਸੰ ਧਰੰ ਰੰਸੰ ਮੰਮੰ ਰੰਪੰ ਪੰਮੰ ਰੰਮੰ ਰੰਸੰ ਧਸੰ ਰੰਸੰ ਧੰਸੰ
ਧਪ ਮਰ ਪਪ ਮਪ ਧਸੰ ਧਪ ਮਰ ਪਮ ਰਮ ਪਮ ਰਮ ਮਰ ਸ

ਰਾਗ ਸ਼ੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨ ਤਾਲ "ਸ਼ਾਨ,,

ਅਸਥਾਈ:-

0				3				x				2			
ਸ	–	ਰ	ਮ।	ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	ਮ	ਪ	ਧ	ਸਂ।	ਧ	ਪ	ਮ	–।
ਰ	ਮ	ਰ	ਸ	ਧ਼	ਪ਼	ਮ਼	ਰ਼	ਪ਼	ਮ਼	ਪ਼	ਧ਼	ਸ	ਰ	ਸ	–
ਸ	ਮ	ਰ	ਪ	ਮ	ਪ	ਧ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	ਮ	–

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	–	ਮ	–	ਪ	–	ਧ	–	ਸਂ	–	ਸਂ	–	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	–
ਪ	–	ਸਂ	–	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	–	ਰਂ	ਮਂ	ਰਂ	ਪਂ	ਮਂ	ਰਂ	ਸਂ	–
ਸਂ	ਰਂ	ਮਂ	ਰਂ	ਸਂ	–	ਧ	ਪ	ਸਂ	–	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	ਮ	–
ਪ	ਧ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਧ	ਪ	ਮ	ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	ਮ	ਰ	ਸ	–

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੧॥ [੧੨੫੪]

ਕਰਉ ਬਿਨਉ ਗੁਰ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਹਰਿ ਵਰੁ ਆਣਿ ਮਿਲਾਵੈ॥ ਸੁਣਿ ਘਨਘੋਰ ਸੀਤਲੁ ਮਨੁ ਮੋਰਾ ਲਾਲ ਰਤੀ ਗੁਣ ਗਾਵੈ॥੧॥ ਬਰਸੁ ਘਨਾ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਭੀਨਾ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬੂੰਦ ਸੁਹਾਨੀ ਹੀਅਰੈ ਗੁਰਿ ਮੋਹੀ ਮਨੁ ਹਰਿ ਰਸਿ ਲੀਨਾ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਸਜਜਿ ਸੁਖੀ ਵਰ ਕਾਮਣਿ ਪਿਆਰੀ ਜਿਸੁ ਗੁਰ ਬਚਨੀ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ॥ ਹਰਿ ਵਰਿ ਨਾਰਿ ਭਈ ਸੋਹਾਗਣਿ ਮਨਿ ਤਨਿ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਖਾਨਿਆ॥੨॥ ਅਵਗਣ ਤਿਆਗਿ ਭਈ ਬੈਰਾਗਨਿ ਅਸਥਿਰੁ ਵਰੁ ਸੋਹਾਗੁ ਹਰੀ॥ ਸੋਗੁ ਵਿਜੋਗੁ ਤਿਸੁ ਕਦੇ ਨਾ ਵਿਆਪੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭਿ ਅਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰੀ॥੩॥ ਆਵਣੁ ਜਾਣੁ ਨਹੀ ਮਨੁ ਨਿਹਚਲੁ ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਕੀ ਓਟ ਰਾਹੀ॥ ਨਾਨਕ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਜਪਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਧਨੁ ਸੋਹਾਗਣਿ ਸਚੁ ਸਹੀ॥੪॥੨॥

ਰਾਗ ਸ਼ੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਅਸਥਾਈ:-

	3				x				2				0		
ਸ।	ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	ਮ	–	ਮ	ਪ।	ਮਪ	ਧਸਂ	ਧਪ	ਮਪ।	ਮ	–	ਮ

ਬ	ਰ	ਸੁ	ऽ	ਘ	ਨਾ	ऽ	ऽ	ਮੇ	ਰਾ	ऽ	ਮ	ਨੁ	ਭੀ	ऽ	ਨਾ
ਰ	ਸ	ਰ	–	ਪ	ਮ	–	ਮ	ਮ	ਰ	ਮ	ਮ	ਰ	ਸ	ਸ	ਸ
ਅੰ	ऽ	ਮ੍ਰਿ	ऽ	ਤ	ਬੂੰ	ऽ	ਦ	ਸੁ	ਹਾ	ऽ	ਨੀ	ऽ	ਹੀ	ਅ	ਰੈ
ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	–	ਸਂ	–	ਧ	ਪ	ਮ	ਮ	ਰ	ਮ	ਪਮ	ਰਮ	ਰਸ
ਗੁ	ਰਿ	ਸੋ	ऽ	ऽ	ਹੀ	ऽ	ਮ	ਨੁ	ਹ	ਰਿ	ਰ	ਸਿ	ਲੀ	ऽ	ਨਾ

ਅੰਤਰਾ:-

ਪ	–	ਪ	–	ਪ	ਸਂ	–	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਧ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ
ਕ	ऽ	ਰਉ	ऽ	ਬਿ	ਨਉ	ऽ	ਗੁ	ਰ	ਅ	ਪ	ਨੇ	ऽ	ਪ੍ਰੀ	ਤ	ਮ
ਸਂ	ਸਂ	ਰਂ	ਮਂ	ਰਂ	ਸਂ	–	ਸਂ	ਸਂ	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	ਮ	–	ਮ
ਹ	ਰਿ	ਵ	ऽ	ਰੁ	ਆ	ऽ	ਣਿ	ਮਿ	ਲਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ਵੈ	ऽ	ऽ
ਸ	ਸ	ਰ	–	ਪ	ਮ	–	ਮ	ਮ	ਰ	ਮ,	ਮ	ਰ	ਸ	–	ਸ
ਸੁ	ਣਿ	ਘ	ऽ	ਨ	ਘੋ	ऽ	ਰ	ਸੀ	ਤ	ਲੁ	ਮ	ਨੁ	ਮੋ	ऽ	ਰਾ
ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	–	ਸਂ	–	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	ਮ	–	ਪਮ	ਰਮ	ਰਸ
ਲਾ	ऽ	ਲ	ऽ	ਰ	ਤੀ	ऽ	ਗੁ	ਣ	ਗਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ਵੈ	ऽ	ऽ

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੧॥(੧੨੫੫)

ਜਿਨਿ ਧਨ ਪਿਰ ਕਾ ਸਾਦੁ ਨ ਜਾਨਿਆ ਸਾ ਬਿਲਖ ਬਦਨ ਕੁਮਲਾਨੀ॥ ਭਈ ਨਿਰਾਸੀ ਕਰਮ ਕੀ ਫਾਸੀ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਨੀ॥੧॥ ਬਰਸੁ ਘਨਾ ਮੇਰਾ ਪਿਰ ਘਰਿ ਆਇਆ॥ ਬਲਿ ਜਾਵਾਂ ਗੁਰ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ ਆਣਿ ਮਿਲਾਇਆ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਨਉਤਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਦਾ ਠਾਕੁਰ ਸਿਉ ਅਨਦਿਨੁ ਭਗਤਿ ਸੁਹਾਵੀ॥ ਮੁਕਤਿ ਭਏ ਗੁਰਿ ਦਰਸੁ ਦਿਖਾਇਆ ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ ਭਗਤਿ ਸੁਭਾਵੀ॥੨॥ਹਮ ਥਾਰੇ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਜਗੁ ਤੁਮਰਾ ਤੂ ਮੇਰਾ ਹਉ ਤੇਰਾ॥ ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਨਿਰੰਜਨ ਪਾਇਆ ਬਹੁਰਿ ਨ ਭਵਜਲਿ ਫੇਰਾ॥੩॥ ਅਪੁਨੇ ਪਿਰ ਹਰਿ ਦੇਖਿ ਵਿਗਾਸੀ ਤਉ ਧਨ ਸਾਚੁ ਸੀਗਾਰ॥ਅਕੁਲ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿਉ ਸਚਿ ਸਾਚੀ ਗੁਰਮਤਿ ਨਾਮ ਅਧਾਰੇ॥੪॥ਮੁਕਤਿ ਭਈ ਬੰਧਨ ਗੁਰਿ ਖੋਲ੍ਹੇ ਸਬਦਿ ਸੁਰਤਿ ਪਤਿ ਪਾਈ॥ ਨਾਨਕ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਰਿਦ ਅੰਤਰਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਈ॥੫॥੪॥

ਰਾਗ ਸ਼ੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਾਲ ਰੂਪਕ

ਅਸਥਾਈ:-

x			2		3		x			2		3	
ਸਂ	ਧ	ਪ ।	ਮ	ਪ ।	ਮ	ਮ	ਰ	ਰ	ਪ।	ਮ	–।	ਮ	–
ਬਰ	ਸੁ	ਘ	ਨਾ	ऽ	ਮੇ	ਰਾ	ਪਿਰ	ਘ	ਰਿ	ਆ	ऽ	ਇਆ	ऽ
ਰ	ਮ	ਰ	ਸ	–	ਸ	ਸ	ਸ	ਰ	ਰ	ਪ	–	ਪ	ਪ
ਬ	ਲਿ	ਜਾ	ਵਾਂ	ऽ	ਗੁ	ਰ	ਅ	ਪ	ਨੇ	ਪ੍ਰੀ	ऽ	ਤ	ਮ
ਧ	ਪ	ਮ	ਰ	–	ਸ	ਸ	ਰ	–	ਪ	ਮ	–	ਮ	–
ਜਿਨਿ	ਹਰਿ	ਪ੍ਰਭ	ਆ	ऽ	ਣਿ	ਮਿ	ਲਾ	ऽ	ऽ	ਇਆऽ		ऽ	ऽ

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਧ	–	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	–	ਸਂ	–
ਜਿਨਿ	ਧ	ਨ	ਪਿ	ਰ	ਕਾ	ऽ	ਸਾ	ਦੂ	ਨ	ਜਾ	ऽ	ਨਿਆ	ऽ
ਧਸਂ	ਰਂਮਂ	ਰਂਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਧ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	–	ਸਂ	–
ਸਾ	ਬਿਲ	ਖਬ	ਦ	ਨ	ਕੁ	ਮ	ਲਾ	ऽ	ऽ	ਨੀ	ऽ	ऽ	ऽ
ਧ	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	ਮ	–	ਰ	ਮ	ਰ	ਸ	–	ਸ	–
ਭ	ਈ	ਨਿ	ਰਾ	ऽ	ਸੀ	ऽ	ਕਰ	ਮ	ਕੀ	ਫਾ	ऽ	ਸੀ	ऽ
ਸ	ਰ	ਰ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਮਪ	ਧਸਂ	ਧਪ	ਮ	–	ਮ	–
ਬਿਨੁ	ਗੁ	ਰ	ਭ	ਰ	ਮਿ	ਭੁ	ਲਾ	ऽ	ऽ	ਨੀ	ऽ	ऽ	ऽ

ਮ:੨ ॥ (੧੨੮੦)

ਸਾਵਣੁ ਆਇਆ ਹੇ ਸਖੀ ਜਲਹਰੁ ਬਰਸਨਹਾਰੁ ॥ ਨਾਨਕ ਸੁਖਿ ਸਵਨੁ ਸੋਹਾਗਣੀ ਜਿਨ੍ ਸਹ ਨਾਲਿ ਪਿਆਰੁ ॥

ਰਾਗ ਸ਼ੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਾਲ ਫਰੋਦਸਤ

ਅਸਥਾਈ:-

	5		x		0		2		0		3		4
ਰ।	ਰ	ਪ	ਮ	–।	ਮ	ਪ।	ਧਸਂ	ਧਪ।	ਮ	ਮ।	ਪਮ	ਰਮ।	ਰਸ
ਸਾ	ਵ	ਣੁ	ਆ	ऽ	ਇਆ	ऽ	ਹੇ	ऽ	ऽ	ਸ	ਖੀ	ऽ	ऽ
ਰ	–	ਪ	ਸਂ	–	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	ਮ	ਮ	ਰ	ਮ	ਮ
ਜ	ऽ	ਲ	ਹ	ऽ	ਰੁ	ऽ	ਬ	ਰ	ਸ	ਨ	ਹਾ	ऽ	ਰੁ

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	ਪ	ਧ	ਸਂ	–	ਸਂ	–	ਸਂ	ਧ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ
ਨਾ	ਨ	ਕ	ਸੁ	ऽ	ਖਿ	ऽ	ਸ	ਵ	ਨੁ	ਸੋ	ਹਾ	ਗ	ਣੀ
ਮਪ	ਧਸਂ	ਧਪ	ਸਂ	–	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	ਮ	ਮ	ਪਮ	ਰਮ	ਰਸ
ਜਿ	ऽ	ਨ	ਸ	ऽ	ਹ	ऽ	ਨਾ	ऽ	ਲਿ	ਪਿ	ਆ	ऽ	ਰੁ

ਮਲ੍ਹਾਰ ਮਹਲਾ ੫॥(੧੨੭੩)

ਹੇ ਗੋਬਿੰਦੇ ਹੇ ਗੋਪਾਲ ਹੇ ਦਇਆਲ ਲਾਲ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਨਾਥ ਅਨਾਥ ਸਖੇ ਦੀਨ ਦਰਦ ਨਿਵਾਰ॥੧॥ ਹੇ ਸਮ੍ਰਥ ਅਗਮ ਪੂਰਨ ਮੋਹਿ ਮਇਆ ਧਾਰਿ॥੨॥ ਅੰਧ ਕੂਪ ਮਹਾ ਭਇਆਨ ਨਾਨਕ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰ॥੩॥੮॥੩੦॥

ਰਾਗ ਸ਼ੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਇੱਕਤਾਲਾ ਮੱਧ ਲੈ

ਅਸਥਾਈ:-

	4				0		2		0		3
ਰ।	–	ਪ	ਮ	–।	ਮ	ਰ।	ਮ	ਰ।	ਸ	–।	ਸ
ਹੇ	ऽ	ਗੋ	ਬਿੰ	ऽ	ਦ	ਹੇ	ऽ	ਗੋ	ਪਾ	ऽ	ਲ
ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	–	ਪ	ਮਪ	ਧਸਂ	ਧਮ	ਮ	–	ਮ

ਹੇ	ऽ	ਦਇ	ਆ	ऽ	ਲ	ਲਾ	ऽ	ऽ	ਲ	ऽ	ऽ

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	-	ਪ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਧ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਸਂ	-
ਪ੍ਰਾ	ऽ	ਨ	ਨਾ	ਥ	ਅ	ਨਾ	ऽ	ਥ	ਸ	ਖੇ	ऽ
ਧਸਂ	ਰਂਮਂ	ਰਂਸਂ	ਧ	ਪ	ਪ	ਮਪ	ਧਸਂ	ਧਪ	ਮ	-	ਮ
ਦੀ	ऽ	ਨ	ਦਰ	ਦ	ਨਿ	ਵਾ	ऽ	ऽ	ਰ	ऽ	ऽ

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੫ ਚਉਪਦੇ ਘਰੁ ੧

੧ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥(੧੨੬੬)

ਕਿਆ ਤੂ ਸੋਚਹਿ ਕਿਆ ਤੂ ਚਿਤਵਹਿ ਕਿਆ ਤੂੰ ਕਰਹਿ ਉਪਾਏ॥ ਤਾ ਕਉ ਕਹਹੁ ਪਰਵਾਹ ਕਾਹੂ ਕੀ ਜਿਹ ਗੋਪਾਲ ਸਹਾਏ॥੧॥ਬਰਸੈ ਮੇਘੁ ਸਖੀ ਘਰਿ ਪਾਹੁਨ ਆਏ॥ ਮੋਹਿ ਦੀਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਠਾਕੁਰ ਨਵ ਨਿਧਿ ਨਾਮਿ ਸਮਾਏ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਭੋਜਨ ਬਹੁ ਕੀਏ ਬਹੁ ਬਿੰਜਨ ਮਿਸਟਾਏ॥ਕਰੀ ਪਾਕਸਾਲ ਸੋਚ ਪਵਿਤ੍ਰਾ ਹੁਣਿ ਲਾਵਹੁ ਭੋਗੁ ਹਰਿ ਰਾਏ॥੨॥ਦੁਸਟ ਬਿਦਾਰੇ ਸਾਜਨ ਰਹਸੇ ਇਹਿ ਮੰਦਿਰ ਘਰ ਅਪਨਾਏ॥ ਜਉ ਗ੍ਰਿਹਿ ਲਾਲੁ ਰੰਗੀਓ ਆਇਆ ਤਉ ਮੈ ਸਭਿ ਸੁਖ ਪਾਏ॥੩॥ਸੰਤ ਸਭਾ ਓਟ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਧੁਰਿ ਮਸਤਕਿ ਲੇਖੁ ਲਿਖਾਏ॥ ਜਨ ਨਾਨਕ ਕੰਤੁ ਰੰਗੀਲਾ ਪਾਇਆ ਫਿਰਿ ਦੂਖ ਨ ਲਾਗੈ ਆਏ॥੪॥੧॥

ਰਾਗ ਸ਼ੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਅਸਥਾਈ:-

ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	-	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਰ	-	ਰ	ਮ	ਰ	ਮ	ਸ
ਬ	ਰ	ਸੈ	ਮੇ	ऽ	ਘੁ	ਬ	ਰ	ਸੈ	ਮੇ	ऽ	ਘੁ	ਬ	ਰ	ਸੈ	ਮੇ
			3		x				2				0		
ਸ।	ਸ	ਰ	-	ਪ	ਮ	-	ਮ	-।	ਰ	-	ਰ	-।	ਸ	-	ਸ
ऽ	ਘੁ	ਸ	ਖੀ	ਘ	ਰਿ	ऽ	ऽ	ऽ	ਪਾ	ऽ	ਹੁ	ਨ	ਆ	ऽ	ਏ

ਨੋਟ:– ਜੋੜ ਅਤੇ ਅੰਤਰਾ ਖਾਲੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ।

ਜੋੜ:–

0				3				x				2			
ਮ	–	ਮ	–।	ਪ	ਮ	ਧ	ਪ	ਮ	ਰ	–	ਮ।	ਰ	–	ਸ	–।
ਮੋ	ऽ	ਹਿ	ਦੀ	ऽ	ਨ	ਕਿ	ਰ	ਪਾ	ऽ	ਨਿ	ਧਿ	ਠਾ	ऽ	ਕੁ	ਰ
ਸਂ	–	ਸਂ	–	ਧਸਂ	ਧਪ	ਮਰ	ਪ	ਮ	–	ਮ	–	ਰ	–	ਸ	–
ਨ	ਵ	ਨਿ	ਧਿ	ਨਾ	ऽ	ਮਿ	ਸ	ਮਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ਏ	ऽ	ऽ	ऽ

ਪਮ ਰਮ ਰਸ

ਪਾਮਾ ਰੇਮਾ ਰੇਸਾ

ਅੰਤਰਾ:–

0				3								2			
ਮ	–	ਮ	–।	ਪ	ਧ	ਪ	ਧ	ਸਂ	–	ਸਂ	–।	ਸਂ	ਧ	ਸਂ	–।
ਕਿਆ	ऽ	ਤੂ	ऽ	ਸੋ	ऽ	ਚ	ਹਿ	ਕਿਆ	ऽ	ਤੂ	ऽ	ਚਿ	ਤ	ਵ	ਹਿ
ਸਂ	–	ਸਂ	–	ਧਸਂ	ਧਪ	ਮਰ	ਪ	ਮ	–	ਮ	–	ਰ	–	ਸ	–
ਕਿਆ	ऽ	ਤੂੰ	ऽ	ਕ	ਰ	ਹਿ	ਉ	ਪਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ਏ	ऽ	ऽ	ऽ

ਪਮ ਰਮ ਰੇਸ

ਪਾਮਾ ਰੇਮਾ ਰੇਸਾ

ਰਾਗ ਮੀਆਂ ਮਲ੍ਹਾਰ

ਰਾਗ ਮੀਆਂ ਮਲ੍ਹਾਰ ਥਾਟ ਕਾਫੀ ਖਰਜ ਵਾਦੀ

ਪੰਚਮ ਸੰਵਾਦੀ ਸਮਾਂ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ ਜਾਂ ਮੱਧ ਰਾਤ ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ-ਸ਼ਾਡਵ

ਅਰੋਹੀ:- ਸ, ਮ ਰ ਪ, ਗੁ - ਮ ਰ ਸ, ਰ ਪ, ਨੁ - ਧ ਨ - ਸ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸਂ ਨੁ ਪ ਮ ਪ, ਗੁ ਮ ਰ ਸ

ਪਕੜ:- ਮ ਰ - ਪ, ਗੁ - ਮ ਰ ਸ -, ਨੁ - ਧ਼ ਨ਼ - ਸ -

ਸੁਰ:- ਗੰਧਾਰ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਦੋਵੇਂ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ। ਕੁੱਝ ਸੰਗੀਤ ਬੇਤਾ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਿਅਮ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਸ਼ਡਜ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੀਆਂ ਮਲ੍ਹਾਰ ਰਾਗ ਦਾ ਉਲੇਖ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਰਾਗ ਮੀਆਂ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦਾ ਕੋਮਲ ਗੰਧਾਰ ਮੱਧਿਅਮ ਦੇ ਸਾਥ ਸਪਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਅੰਦੋਲਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਅਰੋਹੀ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਬਕਰ ਹੋਕੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਰਾਗ ਮੀਆਂ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਵਸ ਰੁੱਤ ਦਾ ਜਿਕਰ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ{ਬਾਦਰ ਬੋਲਾਏ ਦਾਦਰ ਕੋ}{ਬਰਸਤ ਘਨਹਰ ਦਾਦਰ ਬੋਲੇ}{ਬਰਸਤ ਮੇਘ ਆਇਓ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ}।ਨਯਾਮ ਦੇ ਸੁਰ ਸ਼ਡਜ ਰਿਖਬ ਪੰਚਮ ਔਰ ਨਿਖਾਦ।

"ਅਲਾਪ"

ਨੰਬਰ 1:- ਸ, ਰ ਸ ਨ਼ ਸ - ਨੁ਼ - ਧ਼ ਨ਼ - ਸ - -, ਧ਼ ਨੁ਼ -

ਮ਼ ਪ਼ -, ਨੁ਼ - ਧ਼ ਨ਼ - - ਸ - -, ਰ - ਸ - -,(ਸ) ਨੁ਼ ਧ਼ ਨ਼ ਸ- -,

ਨੰਬਰ 2:- ਸ- [ਮ]ਰ - ਪ -, [ਮ]ਗੁ - - ਮ ਰ ਸ- -, ਮ ਰ ਪ- -

ਨੁਪਮਪ [ਮ]ਗੁ - - ਮ ਰ ਸ - -, [ਮ]ਰ - ਪ - -, ਮ ਪ, ਨੁ ਮ ਪ -,

ਸ - - ਮ ਰ ਪ -, ਮ ਪ, ਨੁ ਧ ਨੁ ਮ ਪ -, ਨੁ ਧ ਨ - ਸਂ - -,

ਧ ਨੁ ਮ ਪ - [ਮ]ਗੁ - - (ਮ) ਰ ਸ - -, ਧ਼ ਨੁ਼ ਮ਼ ਪ਼ -,

ਨੁ਼ ਧ਼ ਨੁ਼ ਧ਼ - ਸ - -,

ਨੰਬਰ 3:- ਰ ਪ ਮ ਪ -, ਨੁ - ਧ ਨ - ਸਂ - -, ਰਂ ਸਂ ਨ ਸਂ - -,

ਗੁਂ ਮਂ ਰਂ ਸਂ - -, ਨੁ ਮ ਪ -, ਮਗੁ - - (ਮ) ਰ ਸ - -,

ਸ - ਸਂ - ਰਂ ਸਂ -, ਨੁ ਮ ਪ -, ਰਂ ਸਂ -, ਨੁ ਪ ਮ ਪ -,

ਗੁ - - (ਮ) ਰ ਸ - -, ਨ਼ੁ ਧ਼ ਨ਼ - ਸ - -,

"ਤਾਨਾਂ"

ਨੰਬਰ1 : ਸਸ ਨ਼ਸ ਰਸ ਮਮ ਰਸ ਨ਼ੁਨ਼ੁ ਧ਼ਨ਼ ਨ਼ਸ ਮਰ ਪਪ ਗੁਮ ਰਸ

ਨੰਬਰ2: ਮਮ ਰਸ ਰਨ਼ ਸਸ ਪਪ ਮਪ ਨੁਧ ਨਸਂ ਨੁਨੁ ਮਪ ਗੁਮ ਰਸ

ਨ਼ੁਨ਼ੁ ਧ਼ਨ਼ ਨ਼ਸ ਰਰ ਸ

ਨੰਬਰ3: ਮਪ ਨੁਨੁ ਮਪ ਨੁਪ ਨੁਧ ਨਂਸਂ ਰਂਸਂ ਨਸਂ ਨੁਪ ਮਪ ਰਂਰਂ ਸਂ

ਨਸਂ ਰਂਸਂ ਨੁਪ ਮਪ ਨੁਨੁ ਮਪ ਗੁਮ ਰਸ ਰਨ਼ ਸ

ਨੰਬਰ4: ਰਰ ਸਮ ਮਰ ਪਪ ਮਨੁ ਨੁਪ ਮਪ ਰਂਰਂ ਸਂਰਂ ਨਸਂ ਨੁਨੁ

ਧਨ ਨਸਂ ਰਂਸਂ ਨੁਪ ਮਪ ਗੁਮ ਰਸ ਨ਼ੁਧ਼ ਨ਼ਸ ਰਨ਼ ਸ

ਨੰਬਰ5: ਸਸ ਰਸ ਨ਼ਸ ਧ਼ਨ਼ੁ ਮ਼ਪ਼ ਨ਼ੁਧ਼ ਨ਼ਸ ਮਰ ਪਪ ਮਪ ਨੁਧ ਨਸਂ

ਰਂਮਂ ਰਂਸਂ ਗੁਮ ਰਂਸਂ ਨੁਨੁ ਮਪ ਰਂਰਂ ਸਂ ਸਂਰਂ ਨਸਂ ਧਨੁ ਮਪ

ਗੁਮ ਰਸ ਨ਼ੁਧ਼ ਰਨ਼ ਸ

ਰਾਗ ਮੀਆਂ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨਤਾਲ "ਸ਼ਾਨ"

ਅਸਥਾਈ:-

0				3				x				2			
ਸ	-	ਮ	ਰ।	ਪ	-	ਮ	ਪ	ਸਂ	-	ਨੁ	ਪ।	ਗੁ	ਮ	ਰ	ਸ।

ਨੁ਼	ਪ਼	ਮ਼	ਪ਼	ਨੁ਼	ਧ਼	ਨੁ਼	ਧ਼	ਨ਼	-	ਸ	-	ਰ	ਨ਼	ਸ	-
ਸ	ਮ	ਰ	ਪ	ਨੁ	ਧ	ਨ	ਸਂ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਰ	ਸ

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	-	ਪ	-	ਨੁ	ਧ	ਨ	-	ਸਂ	-	ਸਂ	-	ਰਂ	ਨ	ਸਂ	-
ਸਂ	ਰਂ	ਰਂ	ਪ	ਗੁਂ	ਮਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਧ	ਨ	ਸਂ	-	ਸਂ	-
ਨੁ	ਮ	ਪ	-	ਸਂ	-	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗੁ	-	ਮ	ਰ	ਸ	-
ਮ	ਰ	ਪ	-	ਗੁ	ਮ	ਰ	ਸ	ਨੁ਼	-	ਧ਼	-	ਨ਼	-	ਸ	-

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੧॥(੧੨੫੬)

ਦੁਖ ਮਹੁਰਾ ਮਾਰਣ ਹਰਿ ਨਾਮੁ॥ਸਿਲਾ ਸੰਤੋਖ ਪੀਸਣੁ ਹਥਿ ਦਾਨੁ॥ ਨਿਤ ਨਿਤ ਲੇਹੁ ਨ ਛੀਜੈ ਦੇਹ॥ ਅੰਤ ਕਾਲਿ ਜਮੁ ਮਾਰੈ ਠੇਹ ॥੧॥ ਐਸਾ ਦਾਰੂ ਖਾਹਿ ਗਵਾਰ॥ ਜਿਤੁ ਖਾਧੈ ਤੇਰੇ ਜਾਹਿ ਵਿਕਾਰ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ਰਾਜੁ ਮਾਲੁ ਜੋਬਨੁ ਸਭੁ ਛਾਂਵ॥ ਰਥਿ ਫਿਰੰਦੈ ਦੀਸਹਿ ਥਾਵ॥ ਦੇਹ ਨ ਨਾਉ ਨ ਹੋਵੈ ਜਾਤਿ॥ ਓਥੈ ਦਿਹੁ ਐਥੈ ਸਭ ਰਾਤਿ॥੨॥ਸਾਦ ਕਰਿ ਸਮਧਾਂ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਘਿਉ ਤੇਲੁ॥ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧ ਅਗਨੀ ਸਿਉ ਮੇਲੁ॥ ਹੋਮ ਜਗ ਅਰੁ ਪਾਠ ਪੁਰਾਣ॥ ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋ ਪਰਵਾਣ॥੩॥ਤਪੁ ਕਾਗਦੁ ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ਨੀਸਾਨੁ॥ ਜਿਨ ਕਉ ਲਿਖਿਆ ਏਹੁ ਨਿਧਾਨੁ॥ ਸੇ ਧਨਵੰਤ ਦਿਸਹਿ ਘਰਿ ਜਾਇ॥ ਨਾਨਕ ਜਨਨੀ ਧੰਨੀ ਮਾਇ॥੪॥੩॥੮॥

ਰਾਗ ਮੀਆਂ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦਸਮੇਸ਼ ਤਾਲ

ਅਸਥਾਈ:-

6								2		
ᴹਰ	ਪ	ਨੁਪਮਪ	ਸਂ	ਸਂ	ਨਸਂਰਂਸਂ ਨੁਪ	ਪ।		ਗੁ	ਗੁ	
ਐ	ऽ	ਸਾ	ਦਾ	ऽਰੂ	ਖਾ	ऽ	ਹਿਗ	ਵਾ	ऽ	
	0				3		4		5	
ਮ।	ਰ	ਰ	ਸ	ਸ।	ਨੁ਼	ਧ਼।	ਨ਼	ਸ।	ਸ	ਸ।
ਰ	ਜਿਤੁ	ਖਾ	ਪੈ	ਤੇਰੇ	ਜਾ	ऽ	ਹਿਵਿ	ਕਾ	ऽ	ਰ।

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	ਮ	ਰ	ਪ	–	ਨੁਪਮਪ	ਨੁ	ਨੁ	ਧ	ਨ	
ਦੁ	ਖ	ਮਹੁ	ਰਾ	ऽਮਾ	ਰਣ	ਹ	ਰਿ	ਨਾ	ऽ	
ਨ	ਸਂ	ਸਂ	ਨਸਂਰਂਸਂ	ਨੁ	ਧ	ਨ	ਸਂ	–	ਸਂ	–
ਮੁ	ਮਿਲਾ	ऽਸੰ	ਤੋ	ਖ	ਪੀ	ਸਣੂ	ਹਥਿ	ਦਾ	ऽ	ਨ
ਪ	ਨੁਮ	ਪਰਂ	ਸਂ	–	ਨਮਂਰਂਸਂ	ਨੁਮ	ਪ	ਗੁ	ਗੁ	
ਨਿ	ਤਨਿ	ऽਤ	ਲੇ	ऽਹੁ	ਨ	ਛੀ	ਜੈ	ਦੇ	ऽ	
ਮ	ਰ	ਰ	ਸ	ਸ	ਨ਼ੁ	ਧ਼	ਨ਼	ਸ	ਸ	ਸ
ਹ	ਅੰ	ਤਕਾ	ऽਲਿ	ਜਮੁ	ਮਾ	ऽ	ਰੈ	ਠੇ	ऽ	ਹ

ਸਲੋਕ ਮ:੧॥(੧੨੭੯)

ਵੈਦੁ ਬੁਲਾਇਆ ਵੈਦਗੀ ਪਕੜਿ ਢੰਢੋਲੇ ਬਾਂਹ॥ ਭੋਲਾ ਵੈਦੁ ਨ ਜਾਣਈ ਕਰਕ ਕਲੇਜੇ ਮਾਹਿ॥੧॥ ਰਾਗ ਮੀਆਂ ਮਲ੍ਹਾਰ ਇੱਕਤਾਲ ਮੱਧ ਲੈ

ਅਸਥਾਈ:-

	3		4		x		0		2		0
ਮ।	ਰ	ਪ।	ਨੁਪ	ਮਪ	ਸਂ	–।	ਸਂ	ਪ।	ਨੁ	ਮ।	ਪ
ਵੈ	ऽ	ਦ	ऽ	ਬੁ	ਲਾ	ऽ	ਇਆ	ਵੈ	ऽ	ਦ	ਗੀ
ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਰ	ਸ	ਨੁ.	–	ਧ਼	ਨ਼	ਨ਼	ਸ	ਸ
ਪ	ਕ	ੜਿ	ऽ	ਢੰ	ਢੋ	ऽ	ਲੇ	ऽ	ਬਾਂ	ऽ	ਹ

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	ਪ	ਨੁ	ਧ	ਨ	ਸਂ	–	ਸਂ	–	ਸਂ	ਸਂ	–
ਭੋ	ਲਾ	ਵੈ	ऽ	ਦੁ	ਨ	ऽ	ਜਾ	ऽ	ਣ	ਈ	ऽ

ਗੁਂ	ਗੁਂ	ਮਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਨਸਂ	ਰਂਸਂ	ਨੁਪ	ਮਪ	ਗੁਮ	ਰਸ	ਸ
ਕ	ਰ	ਕ	ऽ	ਕ	ਲੇ	ऽ	ਜੇ	ऽ	ਮਾ	ऽ	ਹਿ

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੧ ਅਸਟਪਦੀਆ ਘਰੁ ੨ ੧ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥(੧੨੭੪)

ਅਖਲੀ ਊਂਡੀ ਜਲੁ ਭਰ ਨਾਲਿ॥ਡੂਗਰੁ ਊਚਉ ਗੜ ਪਾਤਾਲਿ॥ਸਾਗਰੁ ਸੀਤਲੁ ਗੁਰ ਸਬਦ ਵੀਚਾਰਿ॥ਮਾਰਗੁ ਮੁਕਤਾ ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ॥੧॥ਮੈ ਅੰਧੁਲੇ ਨਾਵੈ ਕੀ ਜੋਤਿ॥ਨਾਮ ਅਧਾਰਿ ਚਲਾ ਗੁਰ ਕੈ ਭੈ ਭੇਤਿ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ਸਤਿਗੁਰ ਸਬਦੀ ਪਾਧਰੁ ਪਿਰਾਣਿ॥੨॥ਊਡਾਂ ਬੈਸਾ ਏਕ ਲਿਵ ਤਾਰ॥ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਨਾਮ ਆਧਾਰ॥ ਨਾ ਜਲੁ ਡੂੰਗਰੁ ਨ ਓਚੀ ਧਾਰ॥ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸਾ ਤਹ ਮਗੁ ਨ ਚਾਲਣਹਾਰ॥੩॥ਜਿਤੁ ਘਰਿ ਵਸਹਿ ਤੂਹੈ ਬਿਧਿ ਜਾਣਹਿ ਬੀਜਉ ਮਹਲੁ ਨ ਜਾਪੈ॥ਸਤਿਗੁਰ ਬਾਝਹੁ ਸਮਝ ਨ ਹੋਈ ਸਭੁ ਜਗੁ ਦਬਿਆ ਛਾਪੈ॥ ਕਰਣ ਪਲਾਵ ਕਰੈ ਬਿਲਲਾਤਉ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਨਾਮੁ ਨ ਜਾਪੈ॥ ਪਲ ਪੰਕਜ ਮਹਿ ਨਾਮੁ ਛਡਾਏ ਜੇ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਸਿਵਪੈ॥੪॥ਇਕਿ ਮੂਰਖ ਅੰਧੇ ਮੁਗਧ ਗਵਾਰ॥ਇਕਿ ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਭੈ ਨਾਮ ਅਧਾਰ ॥ ਸਾਚੀ ਬਾਣੀ ਮੀਠੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਧਾਰ ॥ਜਿਨਿ ਪੀਤੀ ਤਿਸੁ ਮੋਖ ਦੁਆਰ ॥੫॥ਨਾਮ ਭੈ ਭਾਇ ਰਿਦੈ ਵਸਾਹੀ ਗੁਰ ਕਰਣੀ ਸਚੁ ਬਾਣੀ॥ਇੰਦੁ ਵਰਸੈ ਧਰਤਿ ਸੁਹਾਵੀ ਘਟਿ ਘਟਿ ਜੋਤਿ ਸਮਾਣੀ॥ ਕਾਲਰਿ ਬੀਜਸਿ ਦੁਰਮਤਿ ਐਸੀ ਨਿਗੁਰੇ ਕੀ ਨੀਮਾਣੀ॥ ਸਤਿਗੁਰ ਬਾਝਹ ਘੋਰ ਅੰਧਾਰਾ ਡੂਬਿ ਮੁਏ ਬਿਨੁ ਪਾਣੀ॥੬॥ਜੋ ਕਿਛ ਕੀਨੋ ਸੁ ਪ੍ਰਭੂ ਰਜਾਇ॥ਜੋ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿਆ ਸੁ ਮੇਟਣਾ ਨ ਜਾਇ॥ਹੁਕਮੇ ਬਾਧਾ ਕਾਰ ਕਮਾਇ॥ ਏਕ ਸਬਦਿ ਰਾਚੈ ਸਚਿ ਸਮਾਇ॥੭॥ ਚਹੁ ਦਿਸਿ ਹੁਕਮੁ ਵਰਤੈ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰਾ ਚਹੁ ਦਿਸਿ ਨਾਮ ਪਤਾਲੰ॥ ਸਭ ਮਹਿ ਸਬਦੁ ਵਰਤੈ ਪ੍ਰਭ ਸਾਚਾ ਕਰਮਿ ਮਿਲੈ ਬੈਆਲੰ॥ਜਾਮਣੁ ਮਰਣਾ ਦੀਸੈ ਸਿਰਿ ਊਭੌ ਖੁਧਿਆ ਨਿਦ੍ਰਾ ਕਾਲੰ॥ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਮਿਲੈ ਮਨਿ ਭਾਵੈ ਸਾਚੀ ਨਦਰਿ ਰਸਾਲੰ॥੮॥੧॥੪॥

ਰਾਗ ਮੀਆਂ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਾਲ ਰੂਪਕ

ਅਸਥਾਈ:-

x			2		3		x			2		3	
ਰ	ਮ	ਰ।	ਸ	ਨ਼।	ਸ	ਸ	ਨ਼	–	ਧ਼ ।	ਨ਼	– ।	ਸ	–
ਮੈ	ਅਂ	ਧੁ	ਲੇ	ऽ	ऽ	ਨਾ	ਵੈ	ऽ	ਕੀ	ਜੋ	ऽ	ਤਿ	ऽ
ਰ	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਮਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਰ	ਰ	ਸ	–

ਨਾ	ਮ	ਅ	ਧਾ	ਰਿ	ਚ	ਲਾ	ਗੁਰ	ਕੈ	ਭੈ	ਭੇ	ऽ	ਤਿ	ऽ

ਅੰਤਰਾ:–

ਮ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਧ	ਨ	–	ਸਂ	ਸਂ	ਨ	ਸਂ	–	ਸਂ	–
ਅ	ਖ	ਲੀ	ਊਂ	ऽ	ਡੀ	ऽ	ਜਲੁ	ਭ	ਰ	ਨਾ	ऽ	ਲਿ	ऽ
ਨਸਂ	ਰਮਂ	ਰਸਂ	ਨ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਨੁ	ਧ	ਨ	–	ਸਂ	–
ਡੂ	ਗ	ਰੁ	ਊ	ऽ	ਚਉ	ऽ	ਗ	ੜੁ	ਪਾ	ਤਾ	ऽ	ਲਿ	ऽ
ਪ	ਰਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਨ	ਸਂ	ਸਂ	ਧ	ਨੁ	ਮ	ਪ	–	ਪ	–
ਸਾ	ਗ	ਰੁ	ਸੀ	ਤਲੁ	ਗੁ	ਰ	ਸਬ	ਦ	ਵੀ	ਚਾ	ऽ	ਰਿ	ऽ
ਰ	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਮਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਰ	–	ਸ	–
ਮਾ	ਰ	ਗੁ	ਮੁ	ਕ	ਤਾ	ऽ	ਹਉ	ਮੈ	ऽ	ਮਾ	ऽ	ਰਿ	ऽ

(੧੧੦੮)

ਸਾਵਣਿ ਸਰਸ ਮਨਾ ਘਣਾ ਵਰਸਹਿ ਰੁਤਿ ਆਏ॥ ਮੈ ਮਨਿ ਤਨਿ ਸਹੁ ਭਾਵੈ ਪਿਰ ਪਰਦੇਸਿ ਸਿਧਾਏ॥ ਪਿਰੁ ਘਰਿ ਨਹੀ ਆਵੈ ਮਰੀਐ ਹਾਵੈ ਦਾਮਨਿ ਚਮਕਿ ਡਰਾਏ॥ ਸੇਜ ਇਕੇਲੀ ਖਰੀ ਦੁਹੇਲੀ ਮਰਣੁ ਭਇਆ ਦੁਖੁ ਮਾਏ॥ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਨੀਦ ਭੂਖ ਕਹੁ ਕੈਸੀ ਕਾਪੜੁ ਤਨਿ ਨ ਸੁਖਾਵਏ॥ ਨਾਨਕ ਸਾ ਸੋਹਾਗਣਿ ਕੰਤੀ ਪਿਰ ਕੈ ਅੰਕਿ ਸਮਾਵਏ॥੯॥

ਰਾਗ ਮੀਆਂ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਅਸਥਾਈ:–

0				3				x				2			
ਨਸਂ	ਰਸਂ	ਨੁ	ਪ।	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਰ	ਪ	ਗੁ	ਮ।	ਰ	–	ਸ	–।
ਸਾ	ऽ	ਵ	ਣਿ	ਸ	ਰ	ਸ	ਮ	ਨਾ	ऽ	ਘ	ਣ	ਵ	ਰ	ਸ	ਹਿ
ਸ	ਮ	ਰ	ਪ	ਮ	ਨੁ	ਧ	ਨ	ਸਂ	ਨਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਨਸਂ	ਨੁਪ	ਪਨ	ਪਮ
ਘ	ਣ	ਵ	ਰ	ਸ	ਹਿ	ਰੁ	ਤਿ	ਆ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ	ਏ	ऽ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	–	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਧ	ਨ	–	ਸਂ	–	ਸਂ	–	ਰਂ	ਸਂਨ	ਸਂ	–
ਮੈ	ऽ	ਮ	ਨਿ	ਤ	ਨਿ	ਸ	ਹੁ	ਭਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ਵੈ	ऽ	ऽ	ऽ
ਪ	ਰਂ	ਰਂ	ਰਂ	ਸਂ	–	ਸਂ	–	ਸਂ	ਨੁ	ਧ	ਨ	ਸਂ	–	ਸਂ	–
ਪਿ	ਰ	ਪ	ਰ	ਦੇ	ऽ	ਸਿ	ਸਿ	ਧਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ਏ	ऽ	ऽ	ऽ
ਸ	ਰ	ਰ	ਰ	ਰ	ਸ	ਰ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਰ	–	ਸ	–
ਮੈ	ऽ	ਮ	ਨਿ	ਤ	ਨਿ	ਸ	ਹੁ	ਭਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ਵੈ	ऽ	ऽ	ऽ
ਸ	ਰਂ	–	ਸਂ	–	ਨੁ	–	ਧ	–	ਨ	–	ਨ	ਸਂ	–	ਸਂ	–
ਪਿ	ਰ	ਪ	ਰ	ਦੇ	ऽ	ਸਿ	ਸਿ	ਧਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ਏ	ऽ	ऽ	ऽ

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੫ ॥ (੧੨੬੭)

ਬਰਸੁ ਮੇਘ ਜੀ ਤਿਲੁ ਬਿਲਮੁ ਨ ਲਾਉ ॥ ਬਰਸੁ ਪਿਆਰੇ ਮਨਹਿ ਸਧਾਰੇ ਹੋਇ ਅਨਦੁ ਸਦਾ ਮਨਿ ਚਾਉ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਹਮ ਤੇਰੀ ਧਰ ਸੁਆਮੀਆ ਮੇਰੇ ਤੂ ਕਿਉ ਮਨਹੁ ਬਿਸਾਰੇ ॥ ਇਸਤ੍ਰੀ ਰੂਪ ਚੇਰੀ ਕੀ ਨਿਆਈ ਸੋਭ ਨਹੀ ਬਿਨੁ ਭਰਤਾਰੇ ॥੧॥ ਬਿਨਉ ਸੁਨਿਓ ਜਬ ਠਾਕੁਰ ਮੇਰੈ ਬੇਗਿ ਆਇਓ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੇ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਮੇਰੋ ਬਨਿਓ ਸੁਹਾਗੋ ਪਤਿ ਸੋਭਾ ਭਲੇ ਅਚਾਰੇ ॥੨॥੩॥੭॥

ਰਾਗ ਮੀਆਂ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਅਸਥਾਈ:–

x				2				0				3			
ਨ਼	ਨ਼	ਧ਼	ਨ਼।	–	ਸ	ਮ	ਰ।	ਪ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ।	ਮ	ਰ	–	ਸ
ਬ	ਰ	ਸੁ	ਮੇ	ऽ	ਘ	ਜੀ	ਤਿ	ਲੁ	ਬਿ	ਲ	ਮੁ	ਨ	ਲਾ	ऽ	ਉ
ਮ	ਰ	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਧ	ਨ	ਸਂ	ਨੁ	ਪ	–	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਰ	ਸ
ਬ	ਰ	ਸੁ	ਪਿ	ਆ	ऽ	ਰੇ	ऽ	ਮ	ਨ	ਹਿ	ਸਿ	ਧਾ	ऽ	ਰੇ	ऽ
ਮ	ਰ	ਪ	–	ਸਂ	–	ਰਂ	ਸਂ	ਨ	ਸਂ	ਨੁ	ਪ	ਨੁਪ	ਮਪ	ਗੁਮ	ਰਸ

ਹੋ	s	ਇ	s	ਅ	ਨ	ਦੁ	ਸ	ਦਾ	s	ਮ	ਨਿ	ਚਾs	ss	ਉS	ss

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਧ	ਨ	-	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਰਂ	ਨ	ਸਂ	ਸਂ
ਹ	ਮ	ਤੇ	s	ਰੀ	s	ਧ	ਰ	ਸੁਆ s		ਮੀ	ਆ	ਮੇ	s	ਰੇ	s
ਨ	ਸਂ	ਰਂ	ਮਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਨ	ਸਂ	ਸਂ	-	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਪ	ਪ	-
ਤੂ	s	ਕਿਉ s		ਮ	ਨ	ਹੁ	ਬਿ	ਸਾ	s	s	s	ਰੇ	s	s	s
ਮ	ਰ	ਪ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਰ	ਸ	ਨ਼ੁ	ਧ਼	ਨ਼	ਸ	ਮ	ਰ	ਪ	ਪ
ਇ	ਸ	ਤ੍ਰੀ	s	ਰੂ	s	ਪ	ਚੇ	ਰੀ	s	ਕੀ	s	ਨਿਆ s		ਈ	s
ਨੁ	ਧ	ਸਂ	ਨ	ਰਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਪ	ਪ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਰ	ਰ	ਸ	ਸ
ਸੋ	ਭ	ਨ	ਹੀ	ਬਿ	ਨੁ	ਭ	ਰ	ਤਾ	s	s	s	ਰੇ	s	s	s

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੪॥ (੧੨੬੫)

ਰਾਮ ਰਾਮ ਬੋਲਿ ਬੋਲਿ ਖੋਜਤੇ ਬਡਭਾਗੀ॥ ਹਰਿ ਕਾ ਪੰਥੁ ਕੋਊ ਬਤਾਵੈ ਹਉ ਤਾ ਕੈ ਪਾਇ ਲਾਗੀ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ ਹਰਿ ਹਮਾਰੋ ਮੀਤੁ ਸਖਾਈ ਹਮ ਹਰਿ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਾਗੀ॥ ਹਰਿ ਹਮ ਗਾਵਹਿ ਹਰਿ ਹਮ ਬੋਲਹਿ ਅਉਰ ਦੁਤੀਆ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹਮ ਤਿਆਗੀ॥੧॥ ਮਨਮੋਹਨ ਮੋਰੋ ਪ੍ਰੀਤਮ ਰਾਮੁ ਹਰਿ ਪਰਮਾਨੰਦੁ ਬੈਰਾਗੀ॥ ਹਰਿ ਦੇਖੇ ਜੀਵਤ ਹੈ ਨਾਨਕੁ ਇਕ ਨਿਮਖ ਪਲੋ ਮੁਖਿ ਲਾਗੀ॥੨॥੨॥੯॥੯॥੧੩॥੯॥੩੧

ਰਾਗ ਮੀਆਂ ਮਲ੍ਹਾਰ ਇੱਕਤਾਲ ਮੱਧ ਲੈਅ

ਅਸਥਾਈ:-

x		0		2		0		3		4	
ਪ	ਮ।	ਮ	ਰ।	ਪ	ਪ।	ਨੁ	-।	ਧ	ਨ।	ਸਂ	ਸਂ
ਰਾ	s	ਮ	ਰਾ	s	ਮ	ਬੋ	s	ਲਿ	ਬੋ	s	ਲਿ
ਗੁ	-	ਮ	ਰ	ਸ	ਸ	ਨ਼ੁ	-	ਧ਼	ਨ਼	ਸ	-
ਖੋ	s	ਜ	ਤੇ	ਵ	ਡ	ਭਾ	s	s	s	ਗੀ	s

ਰ	ਰ	ਰ	ਸ	ਸ	ਸ	ਮ	–	ਰ	ਪ	ਪ	ਪ
ਹ	ਰਿ	ਕਾ	S	ਪੰ	ਥੁ	ਕੋ	ਊ	ਬ	ਤਾ	S	ਵੈ
ਨੁ	–	ਧ	ਨ	–	ਨ	ਸਂ	ਪ	ਨੁ	ਮ	ਪ	–
ਹਉ	S	S	ਤਾ	S	ਕੈ	ਪਾ	ਇ	ਲਾ	S	ਗੀ	S

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	–	ਪ	ਨੁ	ਧ	ਨ	ਸਂ	–	ਸਂ
ਹ	ਰਿ	ਹ	ਮਾ	ऽ	ਰੋ	ਮੀ	ਤੁ	ਸ	ਖਾ	ऽ	ਈ
ਸਂ	ਸਂ	ਰਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਗੁਂ	ਮਂ	ਰਂ	ਸਂ	–	ਸਂ
ਹ	ਮ	ਹ	ਰਿ	ਸਿਉ ऽ	ਪ੍ਰੀ	ऽ	ਤਿ	ਲਾ	ऽ	ਗੀ	
ਨੁ	ਨੁ	ਧ	ਨ	ਸਂ	ਸਂ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਰ	ਸ	ਸ
ਹਰਿ	ਹ	ਮ	ਗਾ	ਵ	ਹਿ	ਹਰਿ	ਹ	ਮ	ਬੋ	ਲ	ਹਿ
ਨ਼ੁ	ਨ਼ੁ	ਧ਼	ਨ਼	ਨ਼	ਸ	ਸ	ਮ	ਰ	ਪ	–	ਪ
ਅਉ	ਰੁ	ਦੁ	ਤੀ	ਆ	ਪ੍ਰੀ	ਤਿ	ਹ	ਮ	ਤਿਆ ऽ	ਗੀ	

"ਰਾਗ ਸੂਰ ਮਲ੍ਹਾਰ"

ਰਾਗ ਸੂਰ ਮਲ੍ਹਾਰ ਥਾਟ ਕਾਫੀ ਮੱਧਿਅਮ ਵਾਦੀ ਅਤੇ ਸ਼ਡਜ ਸੰਵਾਦੀ ਹੈ

ਸਮਾਂ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ ਜਾਂ ਮੱਧ ਰਾਤ ਜਾਤੀ ਔਡਵ-ਸ਼ਾਡਵ

ਅਰੋਹੀ: ਸ, ਰ ਮ –, ਰ ਪ ਮ, ਮ ਪ, ਨ ਸਂ

ਅਵਰੋਹੀ: ਸਂ ਨੁ ਧ ਪ, ਨੁ ਮ ਪ, ਮ ਰ, ਨ਼ ਸ

ਪਕੜ: ਸਂ, ਨੁ ਮ ਪ, ਨੁ ਧ ਪ, ਮ –, ਰ ਪ, ਮ ਰ, ਨ਼ ਸ

ਸੁਰ: ਨਿਸ਼ਾਦ ਦੋਵੇਂ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ । ਗੰਧਾਰ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਰਚਨਾ ਭਗਤ ਸੂਰਦਾਸ ਨੇ

ਕੀਤੀ ਐਸਾ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦਾ ਮੱਤ ਹੈ ਇਹ ਗੱਲ ਇਸ ਰਾਗ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਸ਼ਡਜ ਵਾਦੀ ਅਤੇ ਮੱਧਿਅਮ ਜਾਂ ਪੰਚਮ ਸੰਵਾਦੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।ਸੂਰ ਮਲ੍ਹਾਰ ਸਾਰੰਗ ਅੰਗ ਨਾਲ ਗਾਇਿਅ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਸੰਗੀਤ ਬੇਤਾ ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਔਰ ਧੈਵਤ ਵਰਜਿਤ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੀ ਜਾਤੀ ਔਡਵ-ਔਡਵ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਪਰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਵਰਜਿਤ ਕਰਕੇ ਅਵਰੋਹੀ ਵਿੱਚ ਧੈਵਤ ਲਗਾਇਅ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਗ ਸੂਰ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਤਨ ਬਦਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਮਲ ਗੰਧਾਰ ਦੀ ਅਲਪ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਗੋਚਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਸਾਰੰਗ, ਮਲ੍ਹਾਰ ਅਤੇ ਸੋਰਠ ਰਾਗ ਦਾ ਸੁੰਦਰ ਸੁਮੇਲ ਹੈ ਇਉਂ ਇਹ ਰਾਗ ਸੰਕੀਰਣ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਆਸ ਦੇ ਸੁਰ ਸ਼ਡਜ ਮੱਧਿਅਮ ਅਤੇ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਮੱਧ ਸ਼ਡਜ ਤੋਂ ਤਾਰ ਸ਼ਡਜ ਪਰ ਜਾਣਾ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

"ਅਲਾਪ"

ਨੰਬਰ 1: ਸ -, ਰ ਸ ਨ਼, ਸ ਰ ਸ -, ਨ਼ ਸ ਰ ਮ -, ਰ ਸ ਨ਼ ਸ -,

ਰ ਮ -, ਰ ਪ, ਮ -, ਨੁ ਧ ਪ -, ਮ ਰ ਮ -, ਰ ਸ ਨ਼ ਸ -,

ਰ ਮ -, ਪ -, ਨੁ - ਮ ਪ - ਨੁ ਧ ਪ -, ਮ -, ਮ ਰ ਨ਼ ਸ -

ਨ਼ ਸ, ਰ ਮ -, ਮ ਪ, ਨੁ ਮ ਪ -, ਨੁ ਧ ਪ -, ਮ -, ਮ ਰ ਸ ਨ਼ ਸ -

ਰ ਮ -, ਰ ਪ, ਮ ਪ, ਮ ਨੁ ਧ ਪ -, ਨੁ ਮ ਪ, ਮ - ਪ -,

ਨ ਸਂ, ਨੁ ਪ, ਮ ਪ, ਧ ਪ -, ਮ -, ਰ ਪ, ਮ ਰ, ਸ ਰ ਨ਼

ਸ -, ਰ ਮ -, ਰ ਪ -, ਮ ਪ ਨ - ਸਂ - -, ਰਂ ਨੁ, ਮ ਪ, ਨੁ ਧ ਪ-,

ਮ ਰ, ਨ਼ ਸ -,

ਨੰਬਰ 2: ਰ, ਮ ਰ, ਮ ਪ ਮ, ਰ ਪ -, ਮ ਪ, ਨੁ ਧ ਧ, ਮ - ਮ ਰ,

ਸ ਨ. ਸ -, ਰ ਮ, ਪ -, ਨੁ ਮ ਪ - ਨ ਸਂ - -, ਰਂ - ਮਂ ਰਂ ਸਂ -,

ਰ ਨੁ -, ਮ ਨੁ ਧ, ਪ -, ਮ ਰ ਪ, ਮ ਰ ਸ ਨ਼ - ਸ -,

ਨੰਬਰ 3: ਸ - ਸਂ -, ਰਂ - ਸਂ -, ਨ ਸਂ ਰਂ ਸਂ, ਰਂ ਸਂ -, ਰਂ - ਨੁ -, ਮ ਪ,

ਨੁ ਧ ਪ, ਮ ਰ, ਰ ਪ, ਮ ਪ, ਨ ਸਂ - -, ਰਂ ਨਂ ਸਂ - - ਨੁ ਮ ਪ -,

ਨੁ ਧ ਪ -, ਧ ਪ, ਮ ਰ, ਮ -, ਰ ਪ, ਮ - ਪ -, ਸੰ - -, ਰੰ ਨੁ

ਮ ਪ, ਨੁ ਧ ਪ, ਮ ਰ ਨ. ਸ - -, ਸੰ -, ਨੁ ਧ ਪ, ਮ ਰ -,

ਰੰ ਸੰ - -, ਮ ਪ, ਨ ਸੰ - -, ਪ, ਨੁ ਮ ਪ, ਸੰ -, ਮ ਪ

ਨ ਸੰ -, ਰ ਨੁ, ਮ ਪ, ਨੁ ਧ ਪ, -, ਮ ਰ, ਸ -, ਸੰ -,

ਨੁ ਮ ਪ, ਨੁ ਧ ਪ, ਧ ਪ, ਧ ਪ, ਮ -, ਰ ਪ ਮ ਰ ਨ. ਸ - -,

"ਤਾਨਾਂ"

ਨੰਬਰ1: ਸਮ ਰਸ ਨ਼ਸ ਰਮ ਰਸ ਨ਼ਸ ਰਮ ਪਮ ਨੁਨੁ ਮਪ ਮਰ ਸਰ ਨ਼ਸ

ਨੰਬਰ2: ਸਸ ਨ਼ਸ ਰਮ ਰਸ ਨ਼ਸ ਰਮ ਪਨੁ ਮਪ ਨੁਧ ਪਮ ਰਸ ਨ਼ਸ

ਰਮ ਪਨ ਸੰਰੰ ਨ਼ਸ ਨੁਨੁ ਮਪ ਨੁਧ ਪਧ ਪਮ ਰਮ ਰਸ ਨ਼ਨ਼ ਸ

ਨੰਬਰ:3 ਸਰ ਨ਼ਸ ਰਮ ਪਨ ਸਰੰ ਨਸੰ ਰੰਮੰ ਰੰਸੰ ਪਨ ਸੰਰੰ ਸੰਸੰ ਨਸੰ ਨੁਨੁ ਮਪ

ਨੁਨੁ ਧਪ ਮਮ ਰਰ ਪਪ ਮਪ ਨਸੰ ਰੰਮੰ ਰੰਸੰ ਨੁਧ ਪਮ ਰਮ ਪਮ ਰਮ ਰਸ

ਰਨ਼ ਸ

ਨੰਬਰ:4 ਸਸ ਨ਼ਸ ਰਰ ਸਰ ਮਮ ਰਮ ਪਪ ਮਪ ਨੁਪ ਨੁਪ ਨਨ ਸੰ ਪਨ

ਸੰਰੰ ਮੰਰੰ ਨਸੰ ਨੁਨੁ ਮਪ ਨੁਧ ਪਮ ਰਮ ਪਮ ਰਮ ਰਸ ਨ਼ਨ਼ ਸ

ਸੰਸੰ ਰੰਸੰ ਪਨ ਸੰਰੰ ਸੰਨੁ ਧਪ ਮਮ ਰਰ ਪਪ ਰਮ ਸਨ਼ ਸ

ਰਾਗ ਸੂਰ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨਤਾਲ "ਸ਼ਾਨ"

ਅਸਥਾਈ:-

0				3				x				2			
ਮ	-	ਰ	ਮ।	ਰ	ਸ	ਨ਼	ਸ	ਸੰ	ਨੁ	ਮ	ਪ।	ਨੁ	ਧ	ਪ	-।

ਮ	–	ਰ	ਮ	ਰ	ਸ	ਨ਼	ਸ	ਰ	ਮ	ਰ	ਮ	ਨੁ	ਪ	ਪ	ਪ
ਮ	ਰ	ਪ	–	ਨੁ	ਮ	ਪ	ਨ	ਸਂ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਮ	ਰ	ਸ	–

ਅੰਤਰਾ:–

ਮ	–	ਪ	–	ਨੁ	ਮ	ਪ	ਨ	ਸਂ	–	ਸਂ	–	ਰਂ	ਨ	ਸਂ	–
ਨ	ਸਂ	ਰਂ	ਮਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਨ	ਸਂ	ਪ	ਨ	ਸਂ	ਰਂ	ਨੁ	ਧ	ਪ	–
ਸਂ	–	ਨ	ਸਂ	ਪ	ਨੁ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਮ	ਮ	ਰ	ਸ	–
ਰ	ਪ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਮ	ਪ	ਨ	ਸਂ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਮ	ਰ	ਸ	–

ਮ:੨॥(੧੨੭੯)

ਵੈਦਾ ਵੈਦੁ ਸੁਵੈਦੁ ਤੂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੋਗੁ ਪਛਾਣ॥ ਐਸਾ ਦਾਰੂ ਲੋੜਿ ਲਹੁ ਜਿਤੁ ਵੰਵੈ ਰੋਗਾ ਘਾਣਿ॥ ਜਿਤੁ ਦਾਰੂ ਰੋਗ ਉਠਿਅਹਿ ਤਨਿ ਸੁਖੁ ਵਸੈ ਆਇ॥ ਰੋਗੁ ਗਵਾਇਹਿ ਆਪਣਾ ਤ ਨਾਨਕ ਵੈਦ ਸਦਾਇ॥੨॥

ਰਾਗ ਸੂਰ ਮਲ੍ਹਾਰ ਝੱਪ ਤਾਲ

ਅਸਥਾਈ:–

×		2			0		3		
ਮ	ਮ।	ਰ	ਪ	ਪ।	ਮ	ਰ।	ਨ਼	ਸ	–
ਵੈ	ਦਾ	ਵੈ	ਦੁ	ਸੁ	ਵੈ	ऽ	ਦੁ	ਤੂ	ऽ
ਰ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਧ	ਪ	–
ਪਹਿ	ਲਾਂ	ਰੋ	ਗੁ	ਪ	ਛਾ	ऽ	ਣ	ऽ	ऽ

ਅੰਤਰਾ:–

ਮ	ਪ	ਨੁ	ਮ	ਪ	ਨ	–	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ
ਐ	ਸਾ	ਦਾ	ऽ	ਰੂ	ਲੋ	ऽ	ੜਿ	ਲ	ਹੁ

ਸ	ਨੁ	ਧ	ਪ	–	ਮ	ਰ	ਨ਼	ਸ	ਸ
ਜਿ	ਤੁ	ਵੰ	ਵੈ	ऽ	ਰੋ	ਗਾ	ਘਾ	ऽ	ਣਿ

ਮਹਲਾ ੧ ਮਲਾਰ॥(੧੨੫੫)

ਪਰ ਦਾਰਾ ਪਰ ਧਨੁ ਲੋਭਾ ਹਉਮੈ ਬਿਖੈ ਬਿਕਾਰ॥ ਦੁਸਟ ਭਾਉ ਤਜਿ ਨਿੰਦ ਪਰਾਈ ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧ ਚੰਡਾਰ॥੧॥ ਮਹਲ ਮਹਿ ਬੈਠੇ ਅਗਮ ਅਪਾਰ॥ ਭੀਤਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਸੋਇ ਜਨੁ ਪਾਵੈ ਜਿਸੁ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਰਤਨੁ ਆਚਾਰ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ ਦੂਖ ਸੁਖ ਦੋਊ ਸਮ ਕਰਿ ਜਾਨੈ ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਸੰਸਾਰ॥ ਸੁਧਿ ਬੁਧਿ ਸੁਰਤਿ ਨਾਮਿ ਹਰਿ ਪਾਈਐ ਸਤਸੰਗਤਿ ਗੁਰ ਪਿਆਰ॥੨॥ ਅਹਿਨਿਸਿ ਲਾਹਾ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਪਰਾਪਤਿ ਗੁਰੁ ਦਾਤਾ ਦੇਵਣਹਾਰ॥ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਿਖ ਸੋਈ ਜਨੁ ਪਾਏ ਜਿਸ ਨੋ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਕਰਤਾਰੁ॥੩॥ ਕਾਇਆ ਮਹਲੁ ਮੰਦਰੁ ਘਰ, ਹਰਿ ਕਾ ਤਿਸੁ ਮਹਿ ਰਾਖੀ ਜੋਤਿ ਅਪਾਰ॥ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਹਲਿ ਬੁਲਾਈਐ ਹਰਿ ਮੇਲੇ ਮੇਲਣਹਾਰ॥੪॥੫॥

ਰਾਗ ਸੂਰ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਅਸਥਾਈ:-

3				x					2				0		
ਮ ।	ਰ	ਨ਼	ਸ	ਰ	ਪ	–	ਮ	–।	ਰ	ਮ	ਰ	ਰ।	ਸ	–	ਸ
ਮ	ਹ	ਲ	ਮ	ਹਿ	ਬੈ	ऽ	ਠੇ	ऽ	ਅ	ਗ	ਮ	ਅ	ਪਾ	ऽ	ਰ
ਮ	ਰ	ਸ	ਨ਼	ਸ	ਸੰ	–	ਨੁ	ਨੁ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਧ	ਪ	–	ਪ
ਭੀ	ऽ	ਤ	ऽ	ਰਿ	ਅੰ	ऽ	ਮ੍ਰਿ	ਤੁ	ਸੋ	ਈ	ਜ	ਨੁ	ਪਾ	ऽ	ਵੈ
ਮ	ਮ	ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	–	ਮ	–	ਪਨ	ਸਾਂਰਾਂ	ਸਾਂਨੁ	ਧਪ	ਮਰ	ਮਰ	ਸ
ਜਿ	ਸੁ	ਗੁ	ਰ	ਕਾ	ਸ	ਬ	ਦੁ	ऽ	ਰऽ	ਤऽ	ਨੁऽ	ਆऽ	ਚਾऽ	ऽऽ	ਰ

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਨ	ਨ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰ	ਨ	ਸਾਂ	–	ਸਾਂ

ਪ	ਰ	ਦਾ	ऽ	ਰਾ	ਪ	ਰ	ਧ	ਨੁ	ਪ	ਰ	ਲੋ	ऽ	ਭਾ	ऽ	ऽ
ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਨ	ਸਂ	ਪ	ਨੁ	ਮ	ਪ	ਸਂ	–	ਨੁ	ਧ	ਪ	–	ਪ
ਹਉ	ऽ	ਮੈ	ऽ	ऽ	ਬਿ	ਖੈ	ऽ	ਬਿ	ਕਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ਰ	ऽ	ऽ
ਸਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਮ	ਰ	ਮ	ਮ	ਰ	ਸ	–	ਸ
ਦੁ	ਸ	ਟ	ऽ	ਭਾ	ਉ	ऽ	ਤ	ਜਿ	ਨਿੰ	ऽ	ਦ	ਪ	ਰਾ	ऽ	ਈ
ਰ	ਮ	ਮ	ਰ	ਪ	ਮ	–	ਰ	ਸ	ਨ਼ਸ	ਰਮ	ਪਨੁ	ਪਮ	ਰਮ	ਪਮ	ਰਸ
ਕਾ	ऽ	ਮੁ	ऽ	ऽ	ਕ੍ਰੋ	ऽ	ਧੁ	ਚਂ	ਡਾऽ	ऽऽ	ऽऽ	ऽऽ	ਰऽ	ऽऽ	ऽऽ

"ਰਾਗ ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰ"

ਰਾਗ ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰ ਇਸ ਦਾ ਥਾਟ ਕਾਫੀ ਹੈ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ਡਜ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਮੱਧਿਅਮ ਹੈ ਕੋਈ ਸੰਗੀਤ ਬੇਤਾ ਪੰਚਮ ਸੰਵਾਦੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਮੌਸਮੀ ਰਾਗ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦਾ ਗਾਇਨ ਸਮਾਂ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ ਹੈ ਜਾਤੀ ਔਡਵ ਔਡਵ ਹੈ।

ਅਰੋਹੀ:– ਸ, ^{ਮ}ਰ ^{ਮ}ਰ ^{ਮ}ਰ, ਮ ਪ, ਨ ਸਂ

ਅਵਰੋਹੀ:– ਸਂ, ਨੁ ਪ, ਮ ਰ, ^{ਮ}ਰ ^{ਮ}ਰ ^{ਮ}ਰ, ਸ

ਪਕੜ:– ਸ –, ^{ਮ}ਰ ^{ਮ}ਰ ^{ਮ}ਰ,ਮ ਰ, ਸ –, ਰ ਨ਼ ਸ–, ਪ ਨੁ. ਪ਼–, ^{ਮ}ਰ ^{ਮ}ਰ ^{ਮ}ਰ

ਪ, ਮ ਰ, ਸ–

ਸੁਰ : ਨਿਸ਼ਾਦ ਦੋਵੇਂ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ। ਗੰਧਾਰ ਔਰ ਧੈਵਤ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੇ ਦੋ ਪਰਕਾਰ ਕਰਨ ਗੋਚਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਇੱਕ ਗੰਧਾਰ ਔਰ ਧੈਵਤ ਵਰਜਿਤ ਅਰਥਾਤ ਔਡਵ–ਔਡਵ ਜਾਤੀ ਵਾਲਾ ਪਰਕਾਰ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਧੈਵਤ ਵਰਜਿਤ ਕੋਮਲ ਗੰਧਾਰ ਵਾਲਇ ਸ਼ਾਡਵ–ਸ਼ਾਡਵ ਜਾਤੀ ਵਾਲਾ ਪਰਕਾਰ।ਮੱਧਿਅਮ ਦਾ ਕਣ ਲੈਕੇ ਰਿਖਵ ਪਰ ਵਾਰ–ਵਾਰ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦਾ ਸਰੂਪ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।ਜਿਵੇਂ ਕਿ:– ^{ਮ}ਰ ^{ਮ}ਰ ^{ਮ}ਰ। ਮੱਧਿਅਮ ਪਰ ਵਾਰ–ਵਾਰ ਨਿਆਸ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਾਰੰਗ ਦੀ ਛਾਇਆ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮ ਰ ਉਪਰ ਮੀਂਡ ਦੀ ਕਿਰਿਆ ਵੀ ਸਾਰੰਗ ਦੇ ਤਿਰੋਭਾਵ ਦਾ ਲਖਾਇਕ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ।ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਰੋਹੀ–ਅਵਰੋਹੀ ਦੋਨਾਂ ਵਿੱਚ ਭਲੀ ਪਰਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਸ਼ੁੱਧ

ਨਿਖਾਦ ਕੇਵਲ ਅਰੋਹੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਗਾਇਕ ਸ਼ੁੱਧ ਨਿਸ਼ਾਦ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਤਿਆਗ ਕਰਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਕੋਮਲ ਨਿਖਾਦ ਹੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਰਾਗ ਅੰਦਰ ਧਰੁਪਦ ਧਾਮਰ ਬੜਾ ਖਿਆਲ ਸਭ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਦਾ ਗਾਇਨ ਭਲੀ ਪਰਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪਾਵਸ ਰੁੱਤ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕੀਤਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

"ਅਲਾਪ"

ਨੰਬਰ:1 ਸ -, ਰ, ਸ -, ਨ਼ ਸ ਰ ਸ -, ਨ਼ੁ ਪ਼ -, ਸ - -, ਪ਼ ਨ਼ੁ ਪ਼ -,
ਰ ਸ - -, ^{ਮ}ਰ ^{ਮ}ਰ ^{ਮ}ਰ, ਮ ਰ ਪ ਮ, ਰ ਸ ਨ਼ ਸ - -, ਨ਼ੁ ਪ -,
^{ਮ}ਰ -, ਪ ਮ, ਪ ਨੁ ਪ ਮ -, ਰ ਮ, ਰ ਸ ਨ਼ ਸ -, ਪ ਨ਼ੁ ਪ -
^{ਮ}ਰ -, ਸ - -

ਨੰਬਰ:2 ਨ਼ੁ ਮ਼ ਪ਼ -, ਸ - ਰ - ਸ - -, ਨ਼ ਸ ਰ, ਸ ਰ ਮ -, ਰ ਪ,ਮ ਪ
ਨੁ ਪ, ਨੁ ਮ ਪ -, ਨ ਸਂ, ਨੁ ਪ, ਮ ਪ ਮ,ਰ ਪ ਮ, ਰ ਮ ਰ, ਸ ਰ ਨ਼ ਸ-
ਪ਼ ਨ਼ੁ ਮ਼ ਪ਼ -, ਸ - ਨ਼ ਰ - ਸ - -

ਨੰਬਰ:3 ਮ ਪ, ਨੁ ਪ, ਨੁ ਮ ਪ -, ਸਂ - ਨ ਸਂ - -, ਪ ਨੁ ਪ - ਮਪਨਸਂ,
ਰਂ -, ਸਂ ਨ ਸਂ - -, ਨੁ ਪ, ਮ ਪ ਰਂ - ਸਂ - -, ਰਂ ਮਂ ਰਂ ਨ ਸਂ - -,
ਨੁ ਪ, ਮ ਰ, ਰਂ, ਮਂ ਰਂ ਸਂ - -, ਰਂ ਮਂ, ਰਂ ਪਂ, ਮਂ ਰਂ ਸਂ - -, ਪ ਨ
ਸਂ - -, ਨੁ ਪ, ਮ ਪ ਮ, ਰ ਮ, ਰ ਸ, ਸਂ - -, ਨ ਸਂ ਰਂ ਸਂ, ਨੁ ਪ,
ਮ ਰ ਪ ਮ -, ^{ਮ}ਰ ^{ਮ}ਰ ^{ਮ}ਰ, ਪ ਮ, ਰ - ਮ ਰ, ਸ - -, ਰ ਨ਼ ਸ - -,
ਪ਼ ਨ਼ੁ ਪ਼ - ^{ਮ}ਰ ^{ਮ}ਰ ^{ਮ}ਰ, ਸ - -,

"ਤਾਨਾਂ"

ਨੰਬਰ 1:- ਸਸ ਨ਼ਸ ਰਮ ਰਸ ਨ਼ਸ ਰਮ ਪਮ ਰਮ ਰਸ ਨ਼ਸ ਰਮ
ਪਨੁ ਪਮ ਰਮ ਰਸ ਨ਼ਸ

ਨੰਬਰ2:- ਸਸ ਨ਼ਸ ਰਮ ਰਸ ਨ਼ੁਨ਼ੁ ਪ਼ਨ਼ ਸਰ ਨ਼ਸ ਰਮ ਰਰ ਪਪ ਨੁਪ

ਮਪ ਨਨ ਸਂਰਂ ਨਸਂ ਨੁਨੁ ਮਪ ਮਮ ਰਮ ਪਮ ਰਮ ਰਸ ਨ਼ਸ

ਨੰਬਰ3:- ਨ਼ੁਨ਼ੁ ਪ਼ਸ ਸਨ਼ ਰਰ ਸਮ ਮਰ ਪਪ ਮਨੁ ਨੁਪ ਸਂਸਂ ਨਰਂ

ਰਂਸਂ ਮਂਮਂ ਰਂਪਂ ਪਂਮਂ ਰਂਮਂ ਰਂਸਂ ਨਸਂ ਨੁਪ ਮਪ ਮਰ ਪਮ ਰਮ ਰਸ ਨ਼ਸ

ਨੰਬਰ4:- ਨ਼ਸ ਰਸ ਰਮ ਪਮ ਨੁਨੁ ਮਪ ਪਨ ਸਂਰਂ ਨਸਂ ਰਂਮਂ ਪਂਮ ਰਮਂ ਰਂਸਂ

ਨਸਂ ਨੁਪ ਮਮ ਰਰ ਪਪ ਮਰ ਮਰ ਮਰ ਸਨ਼ ਸ

ਨੰਬਰ5:-ਸਸ ਨ਼ਸ ਰਮ ਰਸ ਨ਼ੁਪ਼ ਸਨ਼ ਰਸ ਰਪ ਮਪ ਸਂਰਂ ਨਸਂ ਪਨੁ

ਮਪ ਰਂਰਂ ਸਂਰਂ ਮਂਰਂ ਸਂ ਪਨ ਸਂਰਂ ਨਸਂ ਨੁਪ ਮਪ ਮਰ ਮਰ

ਪਮ ਰਮ ਰਸ ਸਂਸਂ ਨਸਂ ਪਨੁ ਪਮ ਰਪ ਮਰ ਸਰ ਨ਼ਸ

ਰਾਗ ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨਤਾਲ "ਸ਼ਾਨ"

ਅਸਥਾਈ:-

0				3				×				2			
ਰ	-	ਮ	ਰ।	ਸ	ਨ਼	ਸ	-	ਪ਼	ਨ਼ੁ	ਪ਼	-।	ਰ	-	ਸ	-।
ਨ਼	ਸ	ਰ	ਸ	ਨ਼ੁ	ਮ਼	ਪ਼	ਸ	ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	ਮ	ਰ	ਸ	-
ਰ	-	ਪ	-	ਨੁ	ਮ	ਪ	ਸਂ	ਪ	ਨੁ	ਮ	ਪ	ਮ	ਰ	ਸ	-

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	-	ਪ	-	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਸਂ	-	ਸਂ	-	ਰਂ	ਨ	ਸਂ	-
ਪ	-	ਰਂ	-	ਸਂ	ਨ	ਸਂ	-	ਸਂ	ਰਂ	ਨ	ਸਂ	ਪ	ਨੁ	ਪ	-
ਸਂ	-	ਰਂ	ਸਂ	ਪ	-	ਨੁ	ਪ	ਮ	-	ਰ	ਪ	ਮ	ਰ	ਸ	-
ਨ਼ੁ	ਪ਼	ਮ਼	ਪ਼	ਰ	-	ਸ	-	ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	ਮ	ਰ	ਸ	-

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੫॥ (੧੨੬੮)

ਆਹੁ ਮੈ ਬੈਸਿਓ ਹਰਿ ਹਾਟ॥ ਨਾਮੁ ਰਾਸਿ ਸਾਝੀ ਕਰਿ ਹਨ ਸਿਉ ਜਾਂਉ ਨ ਜਮ ਕੈ ਘਾਟ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਧਾਰਿ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮਿ ਰਾਖੇ ਭ੍ਰਮ ਕੇ ਖੁਲੇ ਕਪਾਟ॥ ਬੇਸੁਮਾਰ ਸਾਹੁ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇਆ ਲਾਹਾ ਚਰਨ ਨਿਧਿ ਖਾਟ॥੧॥ ਸਰਨਿ ਗਹੀ ਅਚੁਤ ਅਬਿਨਾਸੀ ਕਿਲਬਿਖ ਕਾਢੇ ਹੈ ਛਾਂਟਿ॥ ਕਲਿ ਕਲੇਸ ਮਿਟੇ ਦਾਸ ਨਾਨਕ ਬਹੁਰਿ ਨ ਜੋਨੀ ਮਾਟ॥੨॥੧੦॥੧੪॥

ਰਾਗ ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਅਸਥਾਈ:-

	3				x				2				0		
ਰ।	ਪ	ਪ	ਨੁਪ	ਮਪ	ਸਂ	–	ਨੁ	ਪ।	ਮ	–	ਰ	ਰ।	ਸ	–	ਸ
ਆ	ऽ	ਜੁ	ਮੈऽ	ऽऽ	ਬੈ	ऽ	ਸਿਓ	ऽ	ऽ	ऽ	ਹ	ਰਿ	ਹਾ	ऽ	ਟ
ਰ	–	ਮ	ਰ	ਸ	ਨ਼ੁ	ਪ਼	ਸ	–	ਸ	ਮ	ਰ	ਪ	ਮ	–	ਮ
ਨਾ	ऽ	ਮੁ	ऽ	ਰਾ	ऽ	ਸਿ	ਸਾ	ऽ	ਝੀ	ऽ	ਕ	ਰਿ	ਜ	ਨ	ਸਿਉ
ਰ	–	ਪ	–	ਪ	ਸਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਪ	ਮਰ	ਮਪ	ਨੁਪ	ਮਰ	ਮਪ	ਮਰ	ਸ
ਜਾਂ	ऽ	ਉ	ऽ	ਨ	ਜ	ਮ	ਕੈ	ऽ	ਘਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ਟ	ऽ	ऽ

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	–	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਸਂ	–	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਰਂ	ਨ	ਸਂ	–	ਸਂ
ਧਾ	ऽ	ਰਿ	ऽ	ਅ	ਨੁ	ऽ	ਗ੍ਰ	ਹੁ	ਪਾ	ਰ	ਬ੍ਰਹ	ਮਿ	ਰਾ	ऽ	ਖੇ
ਨ	ਸਂ	ਰਂ	ਮਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਰਂ	ਨ	ਸਂ	ਪ	ਨੁ	ਮ	ਪ	–	ਪ
ਭ੍ਰ	ऽ	ਮ	ऽ	ਕੇ	ਖੁ	ਲੇ	ऽ	ਕ	ਪਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ਟ	ऽ	ऽ
ਮ	ਰ	ਪ	ਮ	ਪ	ਰਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਰ	ਸ	–	ਸ
ਬੇ	ਸੁ	ਮਾ	ऽ	ਰ	ਸਾ	ਹੁ	ਪ੍ਰ	ਭੁ	ਪਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ਇਆ	ऽ	ऽ

ਨ਼	ਪ਼	ਰ	-	ਸ	ਸਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਪ	ਮਰ	ਮਪ	ਨੁਪ	ਮਰ	ਮਪ	ਮਰ	ਸ
ਲਾ	ऽ	ਹਾ	ऽ	ਚ	ਰ	ਨ	ਨਿ	ਧਿ	ਖਾऽ	ऽऽ	ऽऽ	ऽऽ	ਟऽ	ऽऽ	ऽ

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੫॥ (੧੨੬੬)

ਖੀਰ ਅਧਾਰਿ ਬਾਰਿਕੁ ਜਬ ਹੋਤਾ ਬਿਨੁ ਖੀਰੈ ਰਹਨੁ ਨ ਜਾਈ॥ ਸਾਰਿ ਸਮ੍ਹਾਲਿ ਮਾਤਾ ਮੁਖਿ ਨੀਰੈ ਤਬ ਓਹੁ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਅਘਾਈ॥੧॥ ਹਮ ਬਾਰਿਕ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਭੁ ਦਾਤਾ॥ ਭੂਲਹਿ ਬਾਰਿਕ ਅਨਿਕ ਲਖ ਬਰੀਆ ਅਨ ਠਉਰ ਨਾਹੀ ਜਹ ਜਾਤਾ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਚੰਚਲ ਮਤਿ ਬਾਰਿਕ ਬਪੁਰੇ ਕੀ ਸਰਪ ਅਗਨਿ ਕਰ ਮੇਲੈ॥ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਕੰਠਿ ਲਾਇ ਰਾਖੈ ਅਨਦ ਸਹਜਿ ਤਬ ਖੇਲੈ॥੨॥ ਜਿਸ ਕਾ ਪਿਤਾ ਤੂ ਹੈ ਮੇਰੇ ਸੁਆਮੀ ਤਿਸੁ ਬਾਰਿਕ ਭੂਖ ਕੈਸੀ॥ ਨਵ ਨਿਧਿ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਗ੍ਰਿਹਿ ਤੇਰੈ ਮਨਿ ਬਾਂਛੈ ਸੋ ਲੈਸੀ॥੩॥ ਪਿਤਾ ਕ੍ਰਿਪਾਲਿ ਆਗਿਆ ਇਹ ਦੀਨੀ ਬਾਰਿਕੁ ਮੁਖਿ ਮਾਂਗੈ ਸੋ ਦੇਨਾ॥ ਨਾਨਕ ਬਾਰਿਕੁ ਦਰਸੁ ਪ੍ਰਭ ਚਾਹੈ ਮੋਹਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਸਹਿ ਨਿਤ ਚਰਨਾ॥੪॥੨॥

ਰਾਗ ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰ ਅੰਨਦ ਤਾਲ ਮਤਰਾਂ ਸਾਢੇ ਦਸ

ਨੋਟ; ਸਥਾਈ ਅੰਤਰੇ ਦੀ ਹਰ ਲਾਇਨ ਵਿੱਚ ਦਸਮੀ ਮਾਤਰ ਅੱਧੀ ਹੈ।

ਅਸਥਾਈ :-

x	2				0			3		
ਰ	ਰ।	ਰ	ਮ	ਰ।	ਸ	ਪਨ਼	ਪ।	ਰਮ	ਰ	ਸ
ਹ	ਮ	ਬਾ	ਰਿ	ਕ	ਪਿ	ਤਾਪ੍ਰ	ਭੁ	ਦਾऽ	ऽ	ਤਾ
ਰ	ਰ	ਪ	ਪ	ਪ	ਸਂ	ਪਨੁ	ਮਪ	ਮ	ਮ	ਮ
ਭੂ	ਲਹਿ	ਬਾ	ਰਿ	ਕ	ਅਨਿ	ਕਲ	ਖऽ	ਬ	ਰੀ	ਆ
ਰ	ਪ	ਰਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਪਨੁ	ਮਪ	ਮ	ਰਮ	ਰ	ਸ
ਅ	ਨ	ਠਉ	ऽ	ਰ	ਨਾ	ਹੀਜ	ਹ	ਜਾऽ	ऽ	ਤਾ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਸਂ	ਸਂਰਂ	ਸਂਨ	ਸਂ	-	ਸਂ

ਖੀ	ਰਅ	ਧਾ	ऽ	ਰਿ	ਬਾਰਿ	ਕੁਜ	ਬऽ	ਹੋ	ऽ	ਤਾ
ਪ	ਪ	ਨ	ਸਂ	ਸਂ	ਰਂਮਂ	ਰਂਸਂ	ਰਂਨ	ਸਂ	–	ਸਂ
ਬਿ	ਨੁ	ਖੀ	ऽ	ਰੈ	ਰऽ	ਹਨੁ	ਨऽ	ਜਾ	ऽ	ਈ
ਪ	ਪ	ਰਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਨੁਪ	ਮਪ	ਮ	–	ਮ
ਸਾ	ਰਿਸ	ਮਾ	ਲਿ	ऽ	ਮਾ	ਤਾਮੁ	ਖਿऽ	ਨੀ	ऽ	ਰੈ
ਰ	ਰ	ਪ	ਪ	ਸਂ	ਪਨੁ	ਮਪ	ਮ	ਰਮ	ਰ	ਸ
ਤ	ਬ	ਓ	ऽ	ਹੁ	ਤ੍ਰਿऽ	ਪਤਿ	ਅ	ਘਾऽ	ऽ	ਈ

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੧॥ (੧੨੫੪)

ਕਰਉ ਬਿਨਉ ਗੁਰ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਹਰਿ ਵਰੁ ਆਣਿ ਮਿਲਾਵੈ ॥ ਸੁਣਿ ਘਨਘੋਰ ਸੀਤਲੁ ਮਨੁ ਮੋਰਾ ਲਾਲ ਰਤੀ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ॥ ੧ ॥ ਬਰਸੁ ਘਨਾ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਭੀਨਾ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬੂੰਦ ਸੁਹਾਨੀ ਹੀਅਰੈ ਗੁਰਿ ਮੋਹੀ ਮਨੁ ਹਰਿ ਰਸਿ ਲੀਨਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸਹਜਿ ਸੁਖੀ ਵਰ ਕਾਮਣਿ ਪਿਆਰੀ ਜਿਸੁ ਗੁਰ ਬਚਨੀ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ॥ ਹਰਿ ਵਰਿ ਨਾਰਿ ਭਈ ਸੋਹਾਗਣਿ ਮਨਿ ਤਨਿ ਪ੍ਰੇਮੁ ਸੁਖਾਇਆ ॥ ੨ ॥ ਅਵਗਣ ਤਿਆਗਿ ਭਈ ਬੈਰਾਗਨਿ ਅਸਥਿਰੁ ਵਰੁ ਸੋਹਾਗੁ ਹਰੀ ॥ ਸੋਗੁ ਵਿਜੋਗੁ ਤਿਸੁ ਕਦੇ ਨ ਵਿਆਪੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭਿ ਅਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰੀ ॥ ੩ ॥ ਆਵਣ ਜਾਣ ਨਹੀ ਮਨੁ ਨਿਹਚਲੁ ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਕੀ ਓਟ ਗਹੀ ॥ ਨਾਨਕ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਜਪਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਧਨ ਸੋਹਾਗਣਿ ਸਚੁ ਸਹੀ ॥ ੪ ॥ ੨ ॥

ਰਾਗ ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨਤਾਲ

ਅਸਥਾਈ:-

0				3								2			
ਸਂ	ਨੁ	ਪ	ਸਂ।	ਨੁ	ਪ	ਨੁਪ	ਮਪ	ਸਂ	–	ਸਂ	ਪ।	ਨੁ	ਮ	ਪ	–।
ਬਂ	ਰ	ਸੁ	ਘ	ਨਾ	ऽ	ऽऽ	ਮੇऽ	ਰਾ	ऽ	ਮ	ਨੁ	ਭੀ	ऽ	ਨਾ	ऽ
ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਮ	ਰ	ਮ	ਮ	ਰ	ਪ	ਮ	ਰ	ਸ	–	ਸ	–
ਅਂ	ऽ	ਮ੍ਰਿ	ਤ	ਬੂੰ	ऽ	ਦ	ਸੁ	ਹਾ	ऽ	ਨੀ	ऽ	ਹੀ	ਅ	ਰੈ	ऽ

ਨ਼	ਪ਼	ਸ	–	ਮ	ਰ	ਪ	ਪ	ਰਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਪ	ਨੁ	ਮ	ਪ
ਗੁ	ਰਿ	ਮੋ	਽	ਹੀ	਽	ਮ	ਨੁ	ਹ	ਰਿ	ਰ	ਸਿ	ਲੀ	਽	ਨਾ	਽

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	–	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	–	ਸਂ	–	ਸਂ	ਸਂ
ਕ	ਰਉ	਽	ਬਿ	ਨਉ	਽	ਗੁ	ਰ	ਅ	ਪ	ਨੇ	਽	ਪ੍ਰੀ	਽	ਤ	ਮ
ਰਂ	–	ਮਂ	–	ਰਂ	–	ਸਂ	–	ਰਂ	ਮਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਨੁ	–	ਪ	–
ਹ	ਰਿ	ਵ	ਰਿ	ਆ	਽	ਣਿ	ਮਿ	ਲਾ	਽	਽	਽	ਵੈ	਽	਽	਽
ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	ਮ	ਰ	ਮ	ਮ	ਰ	ਸ	ਨ਼	ਪ਼	ਸ	–	ਸ	–
ਸੁ	ਣਿ	ਘ	ਨ	ਘੋ	਽	ਰ	ਸੀ	ਤ	ਲੁ	ਮ	ਨੁ	ਮੋ	਽	ਰਾ	਽
ਰ	ਮ	ਮ	ਰ	ਪ	–	ਮ	ਪ	ਰਂ	–	ਸਂ	–	ਨੁ	ਮ	ਪ	–
ਲਾ	਽	ਲ	ਰ	ਤੀ	਽	ਗੁ	ਣ	ਗਾ	਽	਽	਽	ਵੈ	਽	਽	਽

ਰਾਗ ਮਲਾਰੁ ਚਉਪਦੇ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੧

ੴ ਸਤਿਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥(੧੨੫੪)

ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ ਹਸਣਾ ਸਉਣਾ ਵਿਸਰਿ ਗਇਆ ਹੈ ਮਰਣਾ॥ਖਸਮੁ ਵਿਸਾਰਿ ਖੁਆਰੀ ਕੀਨੀ ਧ੍ਰਿਗ ਜੀਵਣ ਨਹੀ ਰਹਣਾ॥੧॥ ਪ੍ਰਾਣੀ ਏਕੋ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵਹੁ॥ਅਪਨੀ ਪਤਿ ਸੇਤੀ ਘਰਿ ਜਾਵਹੁ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ਤੁਧਨੋ ਸੇਵਹਿ ਤੁਝੁ ਕਿਆ ਦੇਵਹਿ ਮਾਂਗਹਿ ਲੇਵਹਿ ਰਹਹਿ ਨਹੀ ॥ ਤੂ ਦਾਤਾ ਜੀਆ ਸਭਨਾ ਕਾ ਜੀਆ ਅੰਦਰਿ ਜੀਉ ਤੁਹੀ॥੨॥ਗੁਰਮੁਖਿ ਧਿਆਵਹਿ ਸਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਵਹਿ ਸੇਈ ਸੂਚੇ ਹੋਹੀ॥ਅਹਿਨਸਿ ਨਾਮੁ ਜਪਹੁ ਰੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਮੈਲੇ ਹਛੇ ਹੋਹੀ॥੩॥ਜੇਹੀ ਰੁਤਿ ਕਾਇਆ ਸੁਖ ਤੇਹਾ ਤੇਹੋ ਜੇਹੀ ਦੇਹੀ॥ਨਾਨਕ ਰੁਤਿ ਸੁਹਾਵੀ ਸਾਈ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਰੁਤਿ ਕੇਹੀ॥੪॥੧॥

ਰਾਗ ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਅਸਥਾਈ:

0				2				x				2			
ਰ	ਰ	ਰ	ਮ।	ਰ	ਸ	ਨ਼	ਪ਼	ਸ	–	ਮ	ਰ।	ਪ	ਮ	ਮ	–।
ਪ੍ਰਾ	ऽ	ਣੀ	ऽ	ਏ	ऽ	ਕੋ	ऽ	ਨਾ	ऽ	ਮੁ	ਧਿ	ਆ	ऽ	ਵ	ਹੁ
ਰ	–	ਪ	–	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਰੰ	–	ਸੰ	ਸੰ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਮ
ਅ	ਪ	ਨੀ	ऽ	ਪ	ਤਿ	ਸੇ	ऽ	ਤੀ	ऽ	ਘ	ਰਿ	ਜਾ	ऽ	ਵ	ਹੁ

ਅੰਤਰਾ:

ਮ	–	ਪ	ਨੁ	ਮ	ਪ	ਨ	–	ਸੰ	–	ਸ	–	ਸ	–	ਸ	–
ਖਾ	ऽ	ਣਾ	ऽ	ਪੀ	ऽ	ਣਾ	ऽ	ਹ	ਸ	ਣਾ	ऽ	ਸਉ	ऽ	ਣਾ	ऽ
ਪ	–	ਰੰ	ਰੰ	ਸੰ	–	ਸੰ	–	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਰ	–	ਸ	–
ਵਿ	ਸ	ਰਿ	ਗਇ	ਆ	ऽ	ਹੈ	ऽ	ਮ	ऽ	ऽ	ਰ	ਣਾ	ऽ	ऽ	ऽ

"ਰਾਗ ਗੌਂਡ ਮਲ੍ਹਾਰ"

ਰਾਗ ਗੋਂਡ ਮਲ੍ਹਾਰ ਥਾਟ ਖਮਾਜ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਿਅਮ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ਡਜ ਹੈ ਕਈ ਦਾਨੇ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਸਮਾਂ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ ਜਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪਹਿਰ ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ-ਸੰਪੂਰਨ

ਅਰੋਹੀ:- ਰ ਗ ਰ ਮ ਗ ਰ ਸ, ਰ ਪ, ਮ ਪ, ਧ ਸੰ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸੰ ਧ ਨੁ ਪ, ਮ ਪ ਮ ਗ, ਰ ਸ

ਪਕੜ:- ਰ ਗ ਰ ਮ – ਗ ਰ ਸ, ਰ ਪ, ਮ ਪ, ਧ ਸੰ, ਧ ਪ ਮ-, ਰ ਮ, ਰ ਪ ਮ-

ਸੁਰ:- ਨਿਸ਼ਾਦ ਦੋਵੇਂ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ। ਗੌਂਡ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਪਰਕਾਰ ਕੋਮਲ ਗੰਧਾਰ ਲੱਗਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਕਈ ਵਿਦਿਵਾਨ ਇਸ ਦਾ ਥਾਟ ਬਿਲਾਵਲ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਖਮਾਜ ਥਾਟ ਮੰਨਣਾ ਨਿਆਏ ਯੁਕਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਗੌਂਡ, ਮਲ੍ਹਾਰ ਅਤੇ ਬਿਲਾਵਲ ਦਾ ਸੁੰਦਰ ਮਿਸ਼ਰਣ ਹੈ ਇਉਂ ਇਹ ਰਾਗ ਸੰਕੀਰਣ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

"ਅਲਾਪ"

ਨੰਬਰ1:- ਸ – –, ਰ ਗ ਰ ਮ, ਗ ਰ ਸ –, ਰ ਗ ਮ –, ਪ ਮ –,

ਗ –, ਰ ਸ –, ਰ ਗ ਮ –, ਰ ਪ, ਮ –, ਗ ਰ ਸ –, ਰ ਗ ਮ –,

ਰ ਪ ਮ –, ਪ –, ਧ ਸਂ ਧ ਨੁ ਪ ਮ –, ਗ –, ਰ ਗ ਮ –, ਰ ਪ,

ਮ –, ਗ ਰ ਸ –, ਰ ਸ –, ਧ਼ ਨ਼ੁ ਪ਼, ਧ਼ ਸ – – ,

ਨੰਬਰ2 :- ਸ –, ਰ ਗ ਮ –, ਰ ਪ ਮ –, ਗ – ਰ ਸ – ਵ –,

ਰ ਗ ਮ –, ਰ ਪ –, ਧ ਨੁ ਪ –, ਮ ਪ ਮ –, ਪ ਧ ਪ,

ਮ –, ਪ ਧ ਸਂ –, ਧ ਨੁ ਪ, ਧ ਪ ਮ –, ਗ, ਰ ਗ ਰ ਮ,

ਗ ਰ ਸ – –, ਢ਼ ਨ਼ੁ ਪ਼ ਧ਼ ਸ – –,

ਨੰਬਰ:3- ਸ ਰ ਸ –, ਰ ਗ –, ਰ ਗ ਮ –, ਰ ਗ ਮ ਪ ਮ –,

ਰ ਪ, ਧ ਨੁ ਪ –, ਮ –, ਗ –, ਮ ਰ ਪ, ਪ ਧ ਸਂ –,

ਧ ਨੁ ਪ –, ਮ ਪ ਧ ਸਂ – –, ਨ ਸਂ – –, ਧ ਨੁ ਪ –,

ਮ –, ਰ ਪ ਮ –, ਪ ਧ ਪ ਮ – –,

ਨੰਬਰ 4:- ਸ ਰ ਗ ਮ, ਰ ਗ ਪ ਮ –, ਰ ਪ ਮ –, ਪ ਧ ਨ ਸ –

ਰਂ – ਸਂ – ਨ ਸਂ – –, ਪ –, ਨ ਧ ਨ ਸਂ – –, ਰਂ ਸਂ –,

ਧ ਨ ਸਂ – –, ਧ ਨੁ ਪ –, ਧ ਪ ਮ –, ਗ –, ਰ ਗ ਮ –,

ਸਂ – – ਰਂ ਨ ਸਂ – –, ਧ –, ਨੁ ਪ –, ਮ ਪ ਮ –,

ਨੰਬਰ 5:- ਪ ਧ ਨ ਸਂ – –, ਰਂ ਗਂ ਰਂ ਮਂ ਗਂ, ਰਂ ਪਂ ਮਂ, ਗਂ ਰਂ ਸਂ –,

ਮ ਪ ਧ ਸਂ – –, ਧ ਨੁ ਪ –, ਮ ਪ ਮ – –, ਗ –,

ਰ ਗ ਰ ਮ ਗ ਰ ਸ – –, ਧ਼ ਨ਼ੁ ਪ਼ –, ਧ਼ ਸ – –,

“ਤਾਨਾਂ”

ਨੰਬਰ:1 – ਸਰ ਗਮ ਪਮ ਗਰ ਰਗ ਰਮ ਗਰ ਸਸ ਧ਼ਧ਼ ਨ਼ੁਪ਼ ਧ਼ਸ ਰਗ ਮਪ ਮਗ ਰਸ

ਨੰਬਰ 2– ਸਰ ਗਮ ਪਧ ਪਮ ਗਮ ਰਮ ਗਰ ਮਗ ਰਸ ਰਗ ਮਪ ਮਮ ਪਧ ਨਸੰ ਧਧ ਨੁਪ ਮਪ
ਧਪ ਮਮ ਗਮ ਰਪ ਮਗ ਰਗ ਰ ਮਗਰ ਸ

ਨੰਬਰ:3– ਮਗ ਰਗ ਰਮ ਗਰ ਸਸ ਰਪ ਮਮ ਪਧ ਸੰਰੰ ਗੰਰੰ ਸੰਸੰ ਨਸੰ ਧਧ ਨੁਪ ਧਸੰ ਧਪ
ਮਰ ਪਮ ਪਧ ਮਪ ਗਮ ਰਗ ਰਮ ਗਰ ਸ

ਨੰਬਰ:4– ਮਮ ਰਮ ਪਪ ਮਪ ਧਧ ਪਧ ਸੰਰੰ ਗੰਰੰ ਰੰਮੰ ਗੰਰੰ ਸੰਨ ਧਪ ਨਧ ਨਸੰ ਰੰਸੰ ਧਧ
ਨੁਪ ਧਪ ਮਮ ਗਮ ਰਗ ਰਮ ਰਪ ਮਗ ਰਸ

ਰਾਗ ਗੌਂਡ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨਤਾਲ “ਸ਼ਾਨ”

ਅਸਥਾਈ:–

0				3				x							
ਰ	ਗ	ਰ	ਮ।	ਗ	ਰ	ਸ	–	ਰ	–	ਪ	–।	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ।
ਮ	ਪ	ਧ	ਸੰ	ਧ	ਨੁ	ਪ	–	ਮ	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	ਮ	–

ਅੰਤਰਾ:–

ਮ	–	ਪ	–	ਧ	–	ਪ	ਧ	ਸੰ	–	ਸੰ	–	ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	–
ਧ	–	ਸੰ	–	ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	–	ਰੰ	ਗੰ	ਰ	ਮੰ	ਗੰ	ਰੰ	ਸੰ	–
ਸੰ	–	ਰੰ	ਸੰ	ਧ	–	ਨੁ	ਪ	ਪ	–	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	ਮ	–
ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਰ	ਪ	ਮ	–	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	–

ਮਲ੍ਹਾਰ ਮਹਲਾ ੫ ॥ (੧੨੬੬)

ਸਗਲ ਬਿਧੀ ਜੁਰਿ ਆਹਰੁ ਕਰਿਆ ਤਜਿਓ ਸਗਲ ਅੰਦੇਸਾ ॥ ਕਾਰਜੁ ਸਗਲ ਅਰੰਭਿਓ ਘਰ ਕਾ ਠਾਕੁਰ ਕਾ ਭਰੋਸਾ ॥੧॥ ਸੁਨੀਐ ਬਾਜੈ ਬਾਜੁ ਸੁਹਾਵੀ॥ ਭੋਰੁ ਭਇਆ ਮੈ ਪ੍ਰਿਆ ਮੁਖ ਪੇਖੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਮੰਗਲ ਸੁਹਲਾਵੀ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਮਨੂਆ ਲਾਇ ਸਵਾਰੇ ਥਾਨਾਂ ਪੂਛਉ ਸੰਤਾ ਜਾਏ ॥ ਖੋਜਤ ਖੋਜਤ ਮੈ ਪਾਹੁਨ ਮਿਲਿਓ ਭਗਤਿ ਕਰਉ ਨਿਵਿ ਪਾਏ ॥ ੨ ॥ ਜਬ ਪ੍ਰਿਅ ਆਇ ਬਸੇ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਸਨਿ ਤਬ ਹਮ ਮੰਗਲ ਗਾਇਆ ॥ ਮੀਤ ਸਾਜਨ ਮੇਰੇ ਭਏ ਸੁਹੇਲੇ ਪ੍ਰਭੁ ਪੂਰਾ ਗੁਰੂ ਮਿਲਾਇਆ ॥ ੩ ॥ ਸਖੀ ਸਹੇਲੀ ਭਏ ਅਨੰਦਾ ਗੁਰਿ ਕਾਰਜ ਹਮਰੇ ਪੂਰੇ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਵਰੁ ਮਿਲਿਆ ਛੋਡਿ ਨ ਜਾਈ ਦੂਰੇ ॥ ੪ ॥ ੩ ॥

ਰਾਗ ਗੌਂਡ ਮਲ੍ਹਾਰ ਇੱਕ ਤਾਲਾ ਮੱਧ ਲੈਅ

ਅਸਥਾਈ:-

4		x		0		2		0		3	
ਰਗ।	ਰਮ	ਗਰ	ਪ	ਮ।	ਗ	ਰ।	ਗ	ਰ।	ਗਮ	ਪਮ।	ਗ
ਸੁS	ਨੀS	ਐS	ਬਾ	S	ਜੈ	ਬਾ	ਜ	ਸੁ	ਹਾS	SS	ਵੀ
ਮ	ਮ	ਰ	ਪ	-	ਮ	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	-	ਮ
ਭੋ	ਰ	ਭਇ	ਆ	S	ਮੈ	ਪ੍ਰਿਅ	ਮੁ	ਖ	ਪੇ	S	ਖੇ
ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਧ	ਨੁ	ਪ	ਪ	ਗਮ	ਪਧ	ਪਮ	ਗਰ	ਸ
ਗ੍ਰਿ	ਹਿ	ਮੰ	ਗ	ਲ	ਸੁ	ਹ	ਲਾS	SS	SS	SS	ਵੀ

ਅੰਤਰਾ:-

ਪ	ਪ	ਪ	ਨ	ਧ	ਨ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ
ਸਗ	ਲ	ਬਿ	ਧੀ	ਜੁ	ਰਿ	ਆ	ਹ	ਰੁ	ਕਰਿ	ਆ	S
ਰੰ	ਗੰ	ਰੰ	ਮੰ	ਗੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਸੰ	ਸੰ
ਤ	ਜਿ	ਓ	ਸ	ਗ	ਲ	ਅੰ	ਦੇ	S	ਸਾ	S	S

ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪ	ਮ	ਮ	–
ਕਾ	ਰ	ਜੁ	ਸਗ	ਲ	ਅ	ਰੰ	ਭਿ	ਓ	ਘਰ	ਕਾ	ऽ
ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਧ	ਨੁ	ਪ	ਪ	ਗਮ	ਪਧ	ਪਮ	ਗਰ	ਸ
ਠਾ	ਕੁ	ਰ	ਕਾ	ऽ	ਭਾ	ਰੋ	ਸਾऽ	ऽऽ	ऽऽ	ऽऽ	ऽ

ਰਾਗੁ ਮਲ੍ਹਾਰ ਮਹਲਾ ੫ ਦੁਪਦੇ ਘਰ ੧ ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥ (੧੨੬੭)

ਪ੍ਰਭ ਮੇਰੇ ਓਇ ਬੈਰਾਗੀ ਤਿਆਗੀ॥ ਹਉ ਇਕੁ ਖਿਨੁ ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਰਹਿ ਨ ਸਕਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹਮਾਰੀ ਲਾਗੀ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਉਨ ਕੈ ਸੰਗਿ ਮੋਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ਚਿਤਿ ਆਵੈ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮੋਹਿ ਜਾਗੀ॥ ਸੁਨਿ ਉਪਦੇਸੁ ਭਏ ਮਨ ਨਿਰਮਲ ਗੁਨ ਗਾਏ ਰੰਗਿ ਰਾਂਗੀ॥੧॥ ਇਹੁ ਮਨੁ ਦੇਇ ਕੀਏ ਸੰਤ ਮੀਤਾ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਭਏ ਬਡਭਾਗੀਂ॥ ਮਹਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਬਰਨਿ ਨ ਸਾਕਉ ਰੇਨ ਨਾਨਕ ਜਨ ਪਾਗੀ॥੨॥੧॥੫॥

ਰਾਗ ਗੌਂਡ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਅਸਥਾਈ:-

	3				x				2				0		
ਰਗ।	ਰ	ਮ	ਗ	ਰ	ਪ	–	ਮ	ਮ।	ਗ	ਰ	ਗ	ਰ।	ਗਮ	ਗਰ	ਮ
ਪ੍ਰऽ	ਭ	ਮੇ	ऽ	ਰੇ	ਓ	ऽ	ਇ	ਬੈ	ਰਾ	ऽ	ਗੀ	ऽ	ਤਿਆऽ	ऽ	ਗੀ
ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	ਪ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਧ	ਧ	ਪ	–	ਮ	–	ਮ
ਹਉ	ਇ	ਕੁ	ਖਿ	ਨੁ	ਤਿ	ਸੁ	ਬਿ	ਨੁ	ਰ	ਹਿ	ਨ	ऽ	ਸ	ऽ	ਕਉ
ਸਂ	–	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਧ	ਨੁ	ਪ	–	ਗਮ	ਪਧ	ਪਮ	ਗਮ	ਪਮ	ਗਰ	ਸ
ਪ੍ਰੀ	ऽ	ਤਿ	ऽ	ਹ	ਮਾ	ऽ	ਰੀ	ऽ	ਲਾऽ	ऽऽ	ऽऽ	ऽऽ	ਗੀऽ	ऽऽ	ऽ

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	ਮ	ਪ	–	ਧ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਧ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	–	ਸਂ
ਉ	ਨ	ਕੈ	ऽ	ऽ	ਸੰ	ਗਿ	ਮੋ	ਹਿ	ਪ੍ਰ	ਭੁ	ਚਿ	ਤਿ	ਆ	ऽ	ਵੈ

ਰਂ	ਗਂ	ਰਂ	ਮਂ	ਗਂ	ਰਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਸ	ਸਂ	ਧ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	–	ਸਂ
ਸੰ	ऽ	ਤ	ऽ	ਪ੍ਰ	ਸਾ	ਦਿ	ਮੋ	ਹਿ	ਜਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ਗੀ	ऽ	ऽ
ਪ	ਪ	ਨ	ਧ	ਨ	ਸਂ	–	ਰਂ	ਸਂ	ਨ	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	ਮ	ਮ
ਸੁ	ਨਿ	ਉ	ऽ	ਪ	ਦੇ	ऽ	ਸੁ	ਭ	ਏ	ਮ	ਨ	ਨਿ	ਰ	ਮ	ਲ
ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਧ	ਨੁ	ਪ	–	ਗਮ	ਪਧ	ਪਮ	ਗਮ	ਪਮ	ਗਰ	ਸ
ਗੁ	ਨ	ਗਾ	ऽ	ਏ	ਰੰ	ऽ	ਗਿ	ऽ	ਰਾਂऽ	ऽऽ	ऽऽ	ऽऽ	ਗੀऽ	ऽऽ	ऽ

"ਰਾਗ ਰਾਮਦਾਸੀ ਮਲ੍ਹਾਰ"

ਰਾਗ ਰਾਮਦਾਸੀ ਮਲ੍ਹਾਰ ਥਾਟ ਕਾਫੀ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਿਅਮ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਸ਼ੜਜ ਹੈ ਗਾਇਨ ਸਮਾਂ ਬਰਖਾ ਰ ੁੱਤ ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ

ਅਰੋਹੀ:- ਸ, ਰ ਗ ਮ, ਰ ਪ, ਮ ਪ, ਧ ਨ ਸਂ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸਂ, ਨੁ ਧ ਨੁ ਪ, ਮ, ਪ ਗੁ – ਮ ਰ ਪ, ਗੁ ਮ ਰ ਸ

ਪਕੜ:- ਸ ਰ ਗ ਮ –, ਪ ਮ –, ਪ ਗੁ, ਮ, ਨੁ ਧ ਨੁ ਪ, ਮ,

ਰ ਪ, ਮ ਪ ਗ ਮ –, ਪ ਗੁ, ਮ, ਰ ਸ

ਸੁਰ:- ਦੋਵੇਂ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਰਚਨਾ ਅਕਬਰ ਦੇ ਦਰਬਾਰੀ ਗਾਇਕ ਰਾਮਦਾਸ ਨਾਇਕ ਨੇ ਕੀਤੀ ਐਸਾ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੈ। ਰਾਮਦਾਸੀ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦੀ ਗਣਨਾ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਅਪਰਚਲਤ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਰਾਮਦਾਸੀ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਹੁਤ ਮਧੁਰ ਰਾਗ ਹੈ । ਇਹ ਰਾਗ ਦੋਵੇਂ ਗੰਧਾਰ ਦੋਵੇਂ ਨਿਖਾਦ ਲੱਗਣ ਕਰਕੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਮਲ੍ਹਾਰ ਪਰਕਾਰਾਂ ਤੋ ਸੁਤਤੰਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਮਰ ਰਪ ਨੁਪ ਦੀ ਸੁਰ ਸੰਗਤੀ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਗੌਡ, ਸ਼ਹਾਨਤ ਅਤੇ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦਾ ਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਮਿਸ਼ਰਣ ਹੈ ਇਉਂ ਇਹ ਰਾਗ ਸੰਕੀਰਣ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰਾਮਦਾਸੀ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਕੋਮਲ ਗੰਧਾਰ ਲੱਗਣ ਵਾਲਾ ਪਰਕਾਰ ਵੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭਗਤੀ ਭਾਵ ਅਤੇ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ ਦਾ ਜਿਕਰ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਦੌਧਰ ਘਰਾਣੇ ਦੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ ਦਾ ਐਸਾ ਮੱਤ ਹੈ।

"ਅਲਾਪ"

ਨੰਬਰ 1:- ਸ – ਨ਼ ਸ – –, ਨ਼ੂ ਪ਼ –, ਧ਼ ਨ਼ ਸ – –, ਰ ਗ ਮ –, ਪ ਮ –,

ਰ ਪ, ਮ ਪ ਗ ਮ –, ਪ ਗੁ –, ਮ ਰ ਸ – –, ਰ ਗ ਮ –,

ਗ ਮ –, ਪ ਮ –, ਰ ਪ, ਮ –, ਪ ਨੁ ਪ, ਮ –, ਪ ਗ ਮ –,

ਰ ਪ, ਮ –, ਪ ਗੁ – ਮ ਰ ਸ – –, ਨ਼ੂ ਪ਼ ਮ਼ ਪ਼ –,

ਨੰਬਰ 2:- ਸ – ਨ਼ ਸ – –, ਰ ਸ –, ਗੁ ਮ ਰ ਸ – –, ਗੁ ਮ, ਰ ਪ,

ਮ – –, ਪ ਗ ਮ –, ਪ ਨੁ ਪ –, ਨੁ ਮ ਪ ਮ –, ਪ ਗ ਮ –,

ਰ ਪ, ਗੁ – ਮ – ਰ ਸ – –, ਰ ਗ ਮ –, ਗ ਮ –, ਪ ਮ –,

ਰ ਪ –, ਨੁ ਧ ਨੁ ਪ –, ਮ – –, ਪ ਗ ਮ –, ਰ ਪ ਮ –,ਗ ਮ–,

ਪ ਗੁ ਮ ਰ ਸ – –, ਨ਼ੂ ਮ਼ ਪ਼ –, ਧ਼ ਨ਼ ਸ – –, ਰ ਗ ਮ –,

ਗ ਮ –, ਪ ਮ –, ਗ ਮ –,

ਨੰਬਰ 3:- ਰ ਪ –, ਗ ਮ –, ਪ ਧ, ਨੁ ਪ, ਮ ਪ ਧ ਨ ਸੰ –, ਧ

ਨੁ ਮ ਪ –, ਧ ਨ ਸੰ –, ਨ ਸੰ – –, ਰੰ ਸੰ – –, ਨੁ ਧ ਨੁ ਪ –,

ਮ –, ਰ ਪ –, ਗੁ ਮ ਰ ਸ – –, ਰ ਗ ਮ –, ਗ ਮ –,

ਪ ਮ ਗ ਮ –, ਪ ਧ ਨ –, ਸੰ – –, ਧ ਨੁ ਪ –, ਧ ਨ

ਸੰ – –,

ਨ ਸੰ ਰੰ – ਸੰ – –, ਪਧਨਸੰ ਨ ਸੰ – –, ਰੰ ਗੰ ਮੰ, ਰੰ ਸੰ – –,

ਰੰ ਗੰ ਮੰ, ਗੰ ਮੰ, ਰੰ ਪੰ, ਗੁੰ ਮੰ ਰੰ ਸੰ – –, ਨੁ ਧ –, ਨੁ ਪ –,

ਮ –, ਪ ਗ ਮ –, ਰ ਪ –, ਗੁ ਮ ਰ ਸ – –,ਰ ਗ ਮ–,ਗਮ–, ਗ ਮ–,

ਪ ਮ –, ਪ ਗ ਮ –, ਰ ਪ –, ਗੁ ਮ ਰ ਸ – –, ਨ ਸ – –, ਧ਼

ਨ਼ੂ ਪ਼ – ਧ਼ ਨ਼ ਸ – –,

"ਤਾਨਾਂ"

ਨੰਬਰ1:- ਸਸ ਰਸ ਨ਼ਸ ਰਗ ਮਮ ਗਮ ਪਮ ਪਧ ਨੁਪ ਗਮ ਰਪ ਗੁਮ ਰਸ ਨ਼ਸ

ਨੰਬਰ2:- ਸਨ਼ ਸਰ ਗਮ ਪਮ ਗਮ ਪਧ ਨਸਂ ਰਂਸਂ ਧਧ ਨੁਪ ਮਮ ਪਮ
ਗਮ ਰਪ ਗੁਮ ਰਸ

ਨੰਬਰ3:- ਸਰ ਗਮ ਰਗ ਮਪ ਮਮ ਗਮ ਪਧ ਨਸਂ ਰਂਸਂ ਨਸ ਰਂਗਂ ਮਂਰਂ
ਸਂ ਨਸਂ ਰਂਸਂ ਧਨੁ ਪਮ ਗਮ ਰਗ ਮਪ ਮਗ ਮਮ ਰਪ ਗੁਮ ਰਸ ਨ਼ਸ

ਨੰਬਰ4:- ਸਰ ਸਨ਼ ਸਰ ਗਮ ਰਸ ਨ਼ਸ ਰਗ ਮਮ ਰਸ ਰਗ ਮਪ ਮਮ ਪਗ ਮਰ
ਸਸ ਨ਼ਸ ਰਗ ਮਪ ਮਗ ਮਪ ਧਧ ਨੁਪ ਨੁਨੁ ਮਪ ਧਨ ਸਂਰਂ ਸਂਨ ਸਂਰਂ
ਗਂਮਂ ਪਂਮਂ ਰਂਪਂ ਗੁਂਮਂ ਰਂਸਂ ਨਸਂ ਰਂਸਂ ਧਧ ਨੁਪ ਮਮ ਗਮ ਰਪ ਗੁਮ ਰਸ

ਰਾਗ ਰਾਮਦਾਸੀ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨਤਾਲ "ਸ਼ਾਨ"

ਅਸਥਾਈ:-

0				3				x				2			
ਸ	ਰ	ਗ	ਮ।	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਰ	ਪ	ਗੁ	–।	ਮ	ਰ	ਸ	–।
ਰ	ਗ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਰ	ਸ
ਮ	ਪ	ਧ	ਨ	ਸਂ	ਧ	ਨੁ	ਪ	ਰ	ਪ	ਗੁ	–	ਮ	ਰ	ਸ	–

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	–	ਪ	–	ਧ	–	ਨ	–	ਸਂ	–	ਸਂ	–	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	–
ਸਂ	ਰਂ	ਗਂ	ਮਂ	ਪਂ	ਮਂ	ਗਂ	ਮਂ	ਰਂ	ਪਂ	ਗੁਂ	–	ਮਂ	ਰਂ	ਸਂ	–
ਸਂ	ਧਂ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰ	ਪ	ਗੁ	–	ਮ	ਰ	ਸ	–

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੫॥(੧੨੬੭)

ਮਾਈ ਮੋਹਿ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਦੇਹ ਮਿਲਾਈ॥ ਸਗਲ ਸਹੇਲੀ ਸੁਖ ਭਰਿ ਸੂਤੀ ਜਿਹ ਘਰਿ ਲਾਲੁ ਬਸਾਈ॥੧॥ ਰਹਾਉ

ਮੋਹਿ ਅਵਗਨ ਪ੍ਰਭੁ ਸਦਾ ਦਇਆਲਾ ਮੋਹਿ ਨਿਰਗੁਨਿ ਕਿਆ ਚਤੁਰਾਈ॥ ਕਰਉ ਬਰਾਬਰਿ ਜੋ ਪ੍ਰਿਅ ਸੰਗਿ ਰਾਤੀਂ ਇਹ ਹਉਮੈ ਕੀ ਢੀਠਾਈ॥੧॥ ਭਈ ਨਿਮਾਣੀ ਸਰਨਿ ਇਕ ਤਾਕੀ ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਪੁਰਖ ਸੁਖਦਾਈ॥ ਏਕ ਨਿਮਖ ਮਹਿ ਮੇਰਾ ਸਭੁ ਦੁਖੁ ਕਾਟਿਆ ਨਾਨਕ ਸੁਖਿ ਰੈਨਿ ਬਿਹਾਈ॥੨॥੨॥੬॥

ਰਾਗ ਰਾਮਦਾਸੀ ਮਲ੍ਹਾਰ ਮਨੀ ਤਾਲ

ਅਸਥਾਈ:-

3		x			2			0		
ਰਗ	ਮਪ	ਮ	-	ਰ।	ਪ	ਗੁ	ਮ।	ਰ	ਸ	ਸ।
ਮਾS	ਈS	ਮਨੋ	S	ਹਿ	ਪ੍ਰੀ	ਤਮੁ	ਦੇ	ਹੁਮਿ	ਲਾ	ਈ
ਰ	ਰ	ਪ	-	ਪ	ਧ	ਨੁ	ਪ	ਮ	-	ਮ
ਸਗ	ਲਸ	ਹੇ	S	ਲੀ	ਸੁਖ	ਭ	ਰਿ	ਸੂ	S	ਤੀ
ਪਧ	ਨਸਂ	ਧ	ਨੁ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮਪ	ਗੁਮ	ਰਸ
ਜਿਹ	ਘਰਿ	ਲਾ	S	ਲੁ	ਬ	ਸਾ	S	ਈS	SS	S

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	ਮ	ਪ	ਨ	ਨ	ਸਂ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	-	ਸਂ
ਮੋਹਿ	ਅਵ	ਗਨ	ਪ੍ਰ	ਭੁ	ਸ	ਦਾ	ਦਇ	ਆ	S	ਲਾ
ਰਂਗਂ	ਮਂਰਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਨ	ਸਂ	-	ਰਂ	ਸਂ	-	ਸਂ
ਮੋ	ਹਿS	ਨਿਰ	ਗੁ	ਨਿ	ਕਿਆS		ਚਤੁ	ਰਾ	S	ਈ
ਨਸਂ	ਰਂਸਂ	ਨੁ	ਮ	ਪ	ਧਨ	ਸਂਧ	ਨੁ	ਪ	-	ਪ
ਕਰਉ	Sਬ	ਰਾ	ਬਰਿ	ਜੋ	ਪ੍ਰਿਅ	ਸੰS	ਗਿ	ਰਾ	S	ਤੀ
ਗਮ	ਰ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਪ	ਨੁਪ	ਮਪ	ਗੁਮ	ਰਸ
ਇਹ	ਹਉ	ਮੈ	S	ਕੀ	ਢੀ	S	ਠਾS	SS	ਈS	SS

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੫ ॥ (੧੨੬੭)

ਬਰਸੁ ਮੇਘ ਜੀ ਤਿਲੁ ਬਿਲਮੁ ਨ ਲਾਉ ॥ ਬਰਸੁ ਪਿਆਰੇ ਮਨਹਿ ਸਧਾਰੇ ਹੋਇ ਅਨਦੁ ਸਦਾ ਮਨਿ ਚਾਉ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਹਮ ਤੇਰੀ ਧਰ ਸੁਆਮੀਆ ਮੇਰੇ ਤੂ ਕਿਉ ਮਨਹੁ ਬਿਸਾਰੇ ॥ ਇਸਤ੍ਰੀ ਰੂਪ ਚੇਰੀ ਕੀ ਨਿਆਈ ਸੋਭ ਨਹੀ ਬਿਨੁ ਭਰਤਾਰੇ ॥ ੧ ॥ ਬਿਨਉ ਸੁਨਿਓ ਜਬ ਠਾਕੁਰ ਮੇਰੈ ਬੇਗਿ ਆਇਓ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੇ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਮੇਰੋ ਬਨਿਓ ਸੁਹਾਗੋ ਪਤਿ ਸੋਭਾ ਭਲੇ ਅਚਾਰੇ ॥ ੧ ॥ ੩ ॥ ੭ ॥

ਰਾਗ ਰਾਮਦਾਸੀ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਅਸਥਾਈ:-

			x				2				0				2
ਮ	ਰ	ਪ	ਸਂ	–	ਸਂ	ਨੁ।	ਧ	ਨੁ	ਪ	ਮ।	ਪ	ਗ	ਮ	ਰ।	ਪ
ਬ	ਰ	ਸੁ	ਮੇ	ऽ	ਘ	ਜੀ	ਬ	ਰ	ਸੁ	ਮੇ	ऽ	ਘ	ਜੀ	ਬ	ਰ
ਪ	ਗੁ	ਮ	ਰ	ਸ	ਰ	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	ਰਗ	ਮਪ	ਧਪ	ਮਪ	ਗੁਮ	ਰਸ
ਸੁ	ਮੇ	ऽ	ਘ	ਜੀ	ਤਿ	ਲੁ	ਬਿ	ਲ	ਮੁ	ਨऽ	ऽऽ	ऽऽ	ਲਾऽ	ऽऽ	ਉऽ

ਅੰਤਰਾ:-

x				2				0				3			
ਮ	ਮ	ਪ	ਧ।	ਨੁ	ਪ	ਧ	ਨ।	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਰਂ।	ਸਂ	ਨ	ਸ	–
ਬ	ਰ	ਸੁ	ਪਿ	ਆ	ऽ	ਰੇ	ऽ	ਮ	ਨ	ਹਿ	ਸ	ਧਾ	ऽ	ਰੇ	ऽ
ਸਂ	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਰ	ਪ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਰ	ਸ	–
ਹੋ	ऽ	ਇ	ਅ	ਨ	ऽ	ਦੁ	ਸ	ਦਾ	ऽ	ਮ	ਨਿ	ਚਾ	ऽ	ਉ	ऽ
ਰਗ	ਮਪ	ਗਮ	ਪਧ	ਨਸਂ	ਨੁਧ	ਨੁਪ	ਮਪ	ਗਮ	ਨੁਪ	ਮਪ	ਗੁਮ	ਰਸ			

ਰਾਗ ਨੱਟਮਲ੍ਹਾਰ ਦੋਵੇਂ ਗੰਧਾਰ

ਰਾਗ ਨੱਟਮਲ੍ਹਾਰ ਥਾਟ ਕਾਫੀ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਿਅਮ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਸ਼ਡਜ ਹੈ। ਗਾਇਨ ਕਾਲ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ । ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ।

ਅਰੋਹੀ:- [ਰ]ਸ ਰ, [ਮ]ਰ ਗ, [ਮ]ਗ ਮ, (ਪ),ਮ, ਪ, ਧ ਸਂ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸਂ ਧ ਨੁ ਪ, ਮ, ਗੁ, ਗ, ਮ ਰ ਸ

ਪਕੜ:- [ਗ]ਰ ਗ, ਮ, (ਪ), ਮ, [ਮ]ਰ ਪ, [ਨ]ਧ ਸਂ ਧ ਨੁ ਪ, (ਮ) ਗੁ, ਗ,

ਮ, ਰ ਗ ਮ ਪ, ਮ ਰ ਸ

ਸੁਰ:- ਦੋਵੇਂ ਗੰਧਾਰ ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਨੱਟ ਅਤੇ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦਾ ਸੁੰਦਰ ਮਿਸ਼ਰਣ ਹੈ ਇਹ ਗੱਲ ਨੱਟ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਸਮਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੂਰਬਾਂਗ ਵਿੱਚ ਨੱਟ ਅਤੇ ਉਤੱਰਾਂਗ ਵਿੱਚ ਮਲ੍ਹਾਰਦੀ ਸ਼ਾਇਆ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਮ ਰ, ਅਤੇ ਰ ਪ ਦੀ ਸੁਰ ਸੰਗਤੀ ਇਸ ਰਾਗ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਦਾਨੇ ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਮਲ ਗੰਧਾਰ ਹਟਾਕੇ ਕੇਵਲ ਸ਼ੁੱਧ ਗੰਧਾਰ ਹੀ ਰੱਖਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਿਲਾਵਲ ਥਾਟ ਦਾ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਨੱਟਮਲ੍ਹਾਰ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਐਸੀਆਂ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਸ਼ੁੱਧ ਗੰਧਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਰਚਨਾ ਮੱਧ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਾਚੀਨ ਸੰਗੀਤ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨੱਟਮਲ੍ਹਾਰ ਦਾ ਉਲੇਖ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

"ਅਲਾਪ"

ਨੰਬਰ 1:- [ਰ]ਸ - -, [ਗ]ਗ -, ਗ - ਮ ਰ, ਸ ਨ਼ ਸ -, ਧ਼ ਨੁ਼ ਪ਼ -

ਨੁ਼ ਮ਼ ਪ਼ -, ਧ਼ ਸ ਨ਼ ਸ - -, [ਗ]ਰ ਗ ਮ -, ਰ ਗ ਮ ਪ ਮ,

ਗ ਮ ਰ, ਮ ਰ, ਸ - ਰ ਸ ਨ਼ ਸ - -

ਨੰਬਰ 2:- ਰ -, ਗ -, ਮ - -, ਰ ਗ ਮ -, ਗ ਮ, ਪ ਮ -,

ਸ ਰ - ਗ - ਮ - ਪ -, ਧ ਨੁ ਪ -, ਮ -, ਰ ਗ ਮ ਪ ਮ -,

ਪ ਧ ਨ ਸਂ, ਧ ਨੁ ਮ ਪ -, ਮ -, ਗੁ -, ਗ -, ਮ -, ਰ ਪ,

ਮ -, ਮ ਰ, ਸ ਰ, ਸ ਰ ਨ਼ ਸ - -,

ਨੰਬਰ 3: ਸ ਰ –, ਸ, ਰ – ਗ – ਰ ਸ –, ਰ – ਗ – ਮ –,

ਰ ਸ –, ਰ ਗ ਮ, ਪ –, ਮ –, ਰ ਪ ਮ –, ਪ ਧ ਨੁ ਪ –,

ਮ – ਨੁ ਧ ਨੁ ਪ –, ਮ ਪ ਧ ਸਂ – –, ਮ ਨੁ ਧ, ਸਂ ਨ ਸਂ – –,

ਧ ਨੁ ਮ ਪ –, ਮ ਪ ਧ ਨ ਸਂ – –, ਨ ਸਂ – –, ਰਂ – ਸਂ –

ਰ ਗਂ, ਮਂ ਰਂ ਸਂ – –, ਰਂ ਸਂ ਨ ਸਂ – –, (ਸ) ਧ ਨੁ ਪ –,

ਮ ਪ ਮ, ਗ ਮ –, ਰ ਪ –, ਗੁ –, ਗ –, ਮ – ਮ ਰ,

ਸ ਨ਼ ਸ – –, ਨੁ਼ ਧ਼ ਨੁ਼ ਪ਼ –, ਮ਼ ਪ਼ ਧ਼ ਸ ਨ ਸ – –,

"ਤਾਨਾਂ"

ਨੰਬਰ **1:-** ਸਰ ਰਗ ਗਮ ਪਮ ਪਗ ਨੁਪ ਮਪ ਮਮ ਗਮ ਰਸ

ਨੰਬਰ 2:– ਨ਼ਸ ਰਸ ਰਗ ਮਪ ਰਗ ਮਗ ਮਪ ਧਨ ਸਂਰਂ ਨਸਂ ਧਨੁ

ਪਧ ਪਮ ਗਮ ਰਗ ਮਪ ਮਗ ਮਰ ਸ

ਨੰਬਰ 3:– ਸਰ ਗਮ ਪਧ ਪਮ ਰਗ ਮਪ ਧਨੁ ਪਧ ਸਂਰਂ ਨਸਂ ਰਂਗਂ ਮਂਰਂ

ਸਂਨ ਸਂਸਂ ਧਪ ਮਪ ਧਸਂ ਧਪ ਮਪ ਗਮ ਰਪ ਮਗ ਮਰ ਨ਼ਸ

ਨੰਬਰ 4:– ਸਰ ਰਗ ਗਮ ਮਪ ਪਧ ਪਮ ਗਮ ਰਪ ਮਰ ਗਮ ਪਧ ਸਂਰਂ ਸਂਸਂ ਰਂਗਂ

ਮਂਪਂ ਗਂਮਂ ਰਂਸਂ ਸਂਰਂ ਨਸਂ ਧਨੁ ਪਧ ਪਮ ਗਮ ਰਪ ਮਗ ਮਰ ਸ

ਰਾਗ ਨੱਟਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨਤਾਲ ਸ਼ਾਨ

ਅਸਥਾਈ:–

0 3 x 2

ਰ	ਗ	ਮ	ਪ।	ਮ	ਗ	ਮ	–	ਰ	ਪ	ਮ	ਗ।	ਮ	ਰ	ਸ	–।
ਸ	–	ਨ਼	ਸ	ਧ਼	–	ਨ਼	ਪ਼	ਮ਼	ਪ਼	ਧ਼	ਸ	ਸ	ਰ	ਸ	–।
ਰ	ਗ	ਗ	ਮ	ਮ	ਪ	ਧ	ਸਂ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਰ	ਸ	–।

ਅੰਤਰਾ:–

ਮ	–	ਪ	–	ਧ	ਨੁ,	ਪ	ਧ	ਸਂ	–	ਸਂ	–	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	–
ਸਂ	ਰਂ	ਰਂ	ਗਂ	ਗਂ	ਮਂ	ਪਂ	ਮਂ	ਰਂ	ਪਂ	ਮਂ	ਗਂ	ਮਂ	ਰਂ	ਸਂ	–
ਸਂ	–	ਨ	ਸਂ	ਧ	–	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਧ	ਸਂ	ਧ	ਪ	ਮ	–
ਸ	ਰ	ਗ	ਮ	ਰ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗੁ	–	ਗ	–	ਮ	ਰ	ਸ	–

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੫॥(੧੨੬੮)

ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਾਚਾ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ॥ ਦੂਖ ਦਰਦ ਬਿਨਸੈ ਭਵ ਸਾਗਰੁ ਗੁਰ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ਰਿਦੈ ਬਸਾਇ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ਦੁਸਮਨ ਹਤੇ ਦੋਖੀ ਸਭਿ ਵਿਆਪੇ ਹਰਿ ਸਰਣਾਈ ਆਇਆ॥ਰਾਖਨਹਾਰੈ ਹਾਥ ਦੇ ਰਾਖਿਓ ਨਾਮੁ ਪਦਾਰਥ ਪਾਇਆ॥੧॥ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਕਿਲਵਿਖ ਸਭਿ ਕਾਟੇ ਨਾਮੁ ਨਿਰਮਲੁ ਮਨਿ ਦੀਆ॥ਗੁਣ ਨਿਧਾਨੁ ਨਾਨਕ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਬਾਹੁੜਿ ਦੂਖ ਨ ਥੀਆ॥੨॥੪॥੮॥

ਰਾਗ ਨੱਟਮਲ੍ਹਾਰ ਤਾਲ ਜੈ ਮੰਗਲ

ਅਸਥਾਈ:–

	4		x					2				3		
ਸ।	ਸਰ	ਰਗਮਪ	ਸ	–	ਰ	ਪ	ਮ।	–	ਗ	ਮ	ਰ।	ਸ		
ਪ੍ਰੀ	ਤS	ਮSSS	ਸਾ	ਚਾ	ਨਾ	S	ਮੁ	ਧਿ	ਆ	S	ਇ	S		
ਸ	ਨ਼ਸ	ਰਸ		ਧ਼	ਨ਼	ਪ਼	ਪ਼	ਧ਼	ਸ	–	ਰ	ਸ	–	
ਦੂ	SS	ਖS		ਦਰ	ਦ	ਬਿਨ	ਸੈ	S	ਭ	ਵ	ਸਾ	ਗ	ਰੁ	
ਸ	ਸਰ	ਰਗਮਪ		ਮ	ਪ	ਧਨਸੰਧਨ	ਪ	ਮ	ਮ	ਗ	ਮ	ਰ	ਸ	

ਗ	ਰऽ	ਕੀऽऽऽ		ਮੂ	ਰਤਿ	ਰਿ		ਦੈ	ऽ	ਬ	ਸਾ	ऽ	ਇ	ऽ

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	ਪਧ	ਨੁਧ	ਸਂ	–	ਸਂ	–	ਰਂ	ਸਂ	ਨ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ
ਦੁਸ	ਮऽ	ਨਹ	ਤੇ	ऽ	ਦੋ	ਖੀ	ਸ	ਭਿ	ਵਿਆ	ऽ	ਪੇ	ऽ
ਸਂਰਂ	ਰਂਗਂ	ਮਂਰਂ	ਸਂ	–	ਸਂ	–	ਰਂ	ਸਂ	ਨਂ	ਸਂ	–	ਸਂ
ਹऽ	ਰਿऽ	ਸਰ	ਣਾ	ऽ	ऽ	ਈ	ऽ	ਆ	ऽ	ਇਆऽ		ऽ
ਸਂ	ਨਸਂ	ਸਂਰਂ	ਧ	ਨੁ	ਪ	ਮ	–	ਪਧ	ਸਂਧ	ਪ	ਮ	–
ਰਾ	ਖ	ਨ	ਹਾ	ऽ	ਰੈ	ऽ	ਹਾ	ਥ	ਦੇ	ਰਾ	ਖਿ	ਓ
ਸ	ਸਰ	ਰਗਮਪ	ਮ	–	ਰ	ਪ	ਮਪ	ਗੁ	ਗ	ਮ	ਰ	ਸ
ਨਾ	ਮੁ	ਪऽऽऽ	ਦਾ	ऽ	ऽ	ਰ	ਥੁऽ	ਪਾ	ऽ	ਇਆऽ		ऽ

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੫ ॥ (੧੨੬੮)

ਪ੍ਰਭ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਿਆਰੇ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਅਪਨੋ ਨਾਮੁ ਦੀਜੈ ਦਇਆਲ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਧਾਰੇ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਸਿਮਰਉ ਚਰਨ ਤੁਹਾਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਰਿਦੈ ਤੁਹਾਰੀ ਆਸਾ ॥ ਸੰਤ ਜਨਾ ਪਹਿ ਕਰਉ ਬੇਨਤੀ ਮਨਿ ਦਰਸਨ ਕੀ ਪਿਆਸਾ ॥ ੧ ॥ ਬਿਛੁਰਤ ਮਰਨੁ ਜੀਵਨੁ ਹਰਿ ਮਿਲਤੇ ਜਨ ਕਉ ਦਰਸਨੁ ਦੀਜੈ ॥ ਨਾਮ ਅਧਾਰੁ ਜੀਵਨ ਧਨੁ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰੇ ਕਿਰਪਾ ਕੀਜੈ ॥ ੨ ॥ ੫ ॥ ੯ ॥

ਰਾਗ ਨੱਟਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨਤਾਲ ਮੱਧ ਲੈ

ਅਸਥਾਈ:-

	3				x				2				0		
ਰ।	ਪ	ਮਪ	ਧਸਂ	ਧਪ	ਮ	–	ਮ	ਮ।	ਪ	ਮ	ਗ	ਗ।	ਮ	ਰ	ਸ
ਪ੍ਰ	ਭ	ਮੇऽ	ऽऽ	ਰੇऽ	ਪ੍ਰੀ	ऽ	ਤ	ਮ	ਪ੍ਰਾ	ऽ	ਨ	ਪਿ	ਆ	ऽ	ਰੇ
ਰ	ਗ	ਮ	ਪਧ	ਨਸਂ	ਧ	ਧ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਧ	ਮ	ਮ	–	ਮ
ਪ੍ਰੇ	ऽ	ਮ	ऽऽ	ਭऽ	ਗ	ਤਿ	ਅ	ਪ	ਨੋ	ਨਾ	ऽ	ਮੁ	ਦੀ	ऽ	ਜੈ

ਸਂ	–	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਧ	ਨੁ	ਪ	ਪ	ਰਗ	ਮਪ	ਧਨੁ	ਪਮ	ਗਮ	ਪਮ	ਰਸ
ਦਇ	ऽ	ਆ	ਲ	ਅ	ਨੁ	ऽ	ਗ੍ਰ	ਹੁ	ਧਾऽ	ऽऽ	ऽऽ	ऽऽ	ਰੇऽ	ऽऽ	ऽऽ

ਅੰਤਰਾ:–

ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਧ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਨ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ
ਸਿ	ਮ	ਰਉ	ऽ	ऽ	ਚ	ਰ	ਨ	ਤੁ	ਹਾ	ऽ	ਰੇ	ऽ	ਪ੍ਰੀ	ਤ	ਮ
ਸਂ	ਰਂ	ਗਂ	ਮਂ	ਰਂ	ਸਂ	–	ਸਂ	–	ਨ	ਸਂ	ਧ	ਨੁ	ਪ	–	ਪ
ਰਿ	ऽ	ਦੈ	ऽ	ਤੁ	ਹਾ	ऽ	ਰੀ	ऽ	ਆ	ऽ	ऽ	ऽ	ਸਾ	ऽ	ऽ
ਸਂ	–	ਸਂ	ਨਸਂ	ਰਂਸਂ	ਧ	ਨੁ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰ	ਪ	ਮ	ਮ	ਮ
ਸੰ	ऽ	ਤ	ऽ	ਜ	ਨਾ	ऽ	ਪ	ਰਿ	ਕ	ਰਉ	ऽ	ਬੇ	ऽ	ਨ	ਤੀ
ਰ	ਗ	ਮ	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਗੁ	–	ਗ	–	ਮ	ਰ	ਸ
ਮ	ਨਿ	ਦ	ऽ	ਰ	ਸ	ਨ	ਕੀ	ऽ	ਪਿਆ	ऽ	ऽ	ऽ	ਸਾ	ऽ	ऽ

ਰਾਗ ਛਾਇਆਨੱਟਮਲ੍ਹਾਰ

ਰਾਗ ਛਾਇਆ ਨੱਟਮਲ੍ਹਾਰ। ਥਾਟ ਕਾਫੀ।ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਰਿਸ਼ਬ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਪੰਚਮ ਹੈ।ਗਾਇਨ ਸਮਾਂ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ–ਸੰਪੂਰਨ।

ਅਰੋਹੀ:– ਸ ਰ, ਗ ਮ, ਰ ਪ ਮ, ਪ ਨੁ ਧ ਨ ਸਂ

ਅਵਰੋਹੀ:– ਸਂ, ਨੁ ਧ ਨੁ ਪ, ਮ, ਗ ਮ ਰ ਸ

ਪਕੜ:– ਸ ਰ –, ਗ ਮ –, ਰ – ਪ ਰ ਗ ਮ ਪ, ਮ – ਗ

ਮ –, ਰ –, ਸ –, ਨੁ̣ ਧ਼ ਨੁ. ਧ਼ ਨੁ̣ ਸ ਰ –, ਸ –,

ਸੁਰ:– ਨਿਸ਼ਾਦ ਦੋਵੇਂ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ।ਕਈ ਸੰਗੀਤ ਬੇਤਾ ਇਸ ਰਾਗ ਨੂੰ(ਛਾਇਆਮਲ੍ਹਾਰ) ਆਖਦੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਦੌਧਰ ਘਰ੍ਹਾਣੇ ਦੇ ਉਸਤਾਦ ਇਸ ਰਾਗ ਨੂੰ (ਛਾਇਆਨੱਟਮਲ੍ਹਾਰ) ਆਖਦੇ ਹਨ ਜੋ (ਛਾਇਆਮਲ੍ਹਾਰ) ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸਾਰਥਿਕ ਹੈ । ਦੌਧਰ ਘਰ੍ਹਾਣੇ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਬੇਤਾ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਿਅਮ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ

ਸ਼ਡਜ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਰਾਗ ਅੰਦਰ ਮੱਧਿਅਮ ਮਹੱਤਵ ਪੂਰਨ ਸੁਰ ਹੈ ਅਲਾਪ ਅਤੇ ਤਾਨਾਂ ਦਾ ਨਿਆਸ ਵੀ ਮੱਧਿਅਮ ਪਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਛਾਇਆ, ਨੱਟ ਅਤੇ ਮੀਆਂ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦਾ ਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਸੰਗਮ ਹੈ ਇਉਂ ਇਹ ਰਾਗ ਸੰਕੀਰਣ ਵਰਗ ਦੇ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਪ ਰ, ਰ ਮ, ਰ ਪ, ਮ ਰ, ਨ਼ੂ, ਧ਼, ਨ਼ੂ ਧ, ਨ਼, ਸ, ਇਹ ਸੁਰ ਸੰਗਤੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੀਂਗਾਰ ਰਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਕੀਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਿੱਖ ਕੀਰਤਨਕਾਰ ਤਾਂ ਇਸ ਰਾਗ ਅੰਦਰ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਗਾਇਨ ਹੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

"ਅਲਾਪ"

ਨੰਬਰ1:- ਸ – –, ਰ – –, ਸ ਨ਼ ਸ ਰ – –, ਸ –, ਨ਼ੂ ਧ਼ ਨ਼ –,
ਸ – ਰ – –, ਸ – –, ਰ ਗ, ਮ – ਰ –, ਸ ਰ –, ਸ – –, ਪ਼ ਨ਼ੂ
ਧ ਨ਼ੂ ਧ਼ ਨ਼ –, ਸ – ਰ –, ਸ – –, ਰ – ਗ –, ਮ –, ਪ –, ਮ –,
(ਮ)ਗ –, ਮ –, ਪ –, ਰ ਗ ਮ ਪ, ਮ ਗ, ਮ ਰ ਸ – –, ਨ਼ੂ
ਮ਼ ਪ਼ – ਨ਼ੂ – ਧ਼ ਨ਼ – ਸ – –, ਰ ਗ, ਮ –, ਰ –, ਸ – ਰ
ਸ – –,

ਨੰਬਰ2:- ਸ – ਰ –, ਗ –, ਮ –, ਰ ਪ ਮ –, ਗ ਮ –, ਰ ਸ –,
ਰ ਗ ਮ ਪ –, ਰ ਗ ਮ ਪ –,(ਮ) ਗ –, ਮ ਰ – ਸ – –,
ਰ ਗ ਮ, ਰ ਪ –, ਮ ਪ –, ਰ ਗ ਮ ਧ ਪ –, ਨੁ ਧ ਨੁ ਪ –,
ਪ਼ –, ਨ਼ੂ ਧ਼ ਨ਼ੂ ਧ਼ ਨ਼, ਸ – –, ਰ – –, ਗ ਮ –, ਰ ਸ – –,

ਨੰਬਰ3:- ਸ ਰ ਗ ਮ, ਰ ਮ, ਰ ਪ –, ਰ ਗ ਮ ਪ –, ਮ ਪ –, ਮ ਪ –,
ਨੁ ਮ ਪ –, ਨੁ ਧ ਨ ਸਂ, ਧ ਨੁ ਪ –, ਮ ਰ ਪ –, ਨੁ ਧ ਨੁ
ਧ ਨ ਸਂ –, ਪ –, ਰ ਗ ਮ ਪ –, ਨੁ ਮ ਪ, ਰ ਮ, ਰ ਪ –
ਨੁ – ਧ ਨ –, ਸਂ – –, ਰਂ ਸਂ, ਪ ਨੁ ਧ ਨੁ ਧ ਨ, ਸਂ – –,

ਰਂ ਗਂ ਮਂ ਰਂ, ਸਂ –, ਰਂ –, ਪ –, ਰ ਗ ਮ ਪ, ਨੁ – ਧ ਨ –

ਸਂ – ਰਂ ਸਂ –, ਰਂ ਗਂ ਮਂ, ਰਂ ਪਂ, ਮਂ ਗਂ, ਮਂ ਰਂ, ਸਂ – –,

ਨੁ ਧ ਨੁ ਪ –, ਮ –, ਰ ਪ, ਗ –, ਮ ਰ –, ਨੁ਼ ਧ਼ ਨੁ਼ ਧ਼

ਨ਼ ਸ – –, ਰ –, ਪ਼ ਨੁ਼ – ਧ਼ ਨ਼ –, ਸ – –, ਰ ਗ –,

ਮ ਮ, ਰ ਸ – –,

ਤਾਨਾਂ

ਨੰਬਰ1:– ਸਰ ਰਸ ਸਰ ਰਗ ਮਰ ਸਰ ਸ ਰਗ ਮਪ ਮਗ ਮਰ ਸ

ਨੰਬਰ2:– ਸਰ ਗਮ ਪਮ ਗਮ ਰਮ ਰਪ ਪਮ ਮਗ ਗਮ ਮਰ ਸਰ ਸ

ਨੰਬਰ3:– ਸਸ ਰਰ ਗਮ ਧਪ ਨੁਧ ਨੁਪ ਮਮ ਪਮ ਗਮ ਰਪ ਗਮ ਮਰ ਸ

ਨੰਬਰ4:– ਸਰ ਗਮ ਰਗ ਮਪ ਧਨੁ ਪਮ ਪਧ ਨਸਂ ਰਂਸਂ ਨਸਂ ਨੁਧ ਨੁਪ

ਮਪ ਗਮ ਰਪ ਮਗ ਮਰ ਸਰ ਸ

ਨੰਬਰ5:– ਮਮ ਰਮ ਗਮ ਰਸ ਰਗ ਮਪ ਨੁਨੁ ਮਪ ਧਨ ਸਂਰਂ ਨਸਂ ਧਨੁ

ਮਪ ਗਮ ਰਪ ਮਗ ਮਰ ਸ

ਨੰਬਰ6:– ਮਮ ਰਗ ਮਮ ਗਮ ਪਪ ਮਪ ਨੁਧ ਨਸਂ ਰਂਗਂ ਮਂਰਂ ਸਂਰਂ ਸਂ

ਨਨ ਸਂਧ ਧਨੁ ਮਮ ਪਗ ਗਮ ਪਪ ਰਗ ਮਪ ਮਗ ਮਮ ਰਪ

ਮਗ ਮਰ ਸ

ਨੰਬਰ7:– ਸਰ ਨ਼ਸ ਨੁ਼ਨੁ਼ ਧ਼ਨ਼ ਨ਼ਸ ਰਗ ਮਰ ਪਪ ਮਪ ਨੁਧ ਨੁਪ ਮਪ

ਧਨ ਸਂਰਂ ਸਂ ਰਂਗਂ ਮਂਪਂ ਮਂਗਂ ਮਂਰਂ ਸਂਰਂ ਸਂ ਰਂਸਂ ਨਸਂ ਨੁਪ

ਨੁਧ ਨਸਂ ਨੁਨੁ ਧਨੁ ਪਪ ਮਪ ਗਗ ਰਗ ਮਰ ਸ

ਰਾਗ ਛਾਇਆਨੱਟਮਲ੍ਹਾਰ ਇੱਕ ਤਾਲਾ "ਸ਼ਾਨ"

ਅਸਥਾਈ:-

x		0		2		0		3		4	
ਰ	–।	ਗ	ਮ।	ਪ	–।	ਮ	ਗ।	ਮ	ਰ।	ਸ	–
ਨ਼	ਪ਼	ਮ਼	ਪ਼	ਨ਼	ਧ਼	ਨ	ਸ	ਰ	–	ਸ	–
ਮ	ਰ	ਪ	ਮ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਧ	ਨ	ਸਂ
ਪ	–	ਰ	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਰ	ਸ	–

ਅੰਤਰਾ:-

ਪ	–	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਧ	ਨ	–	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	–
ਰਂ	ਗਂ	ਮਂ	ਰਂ	ਪਂ	ਮਂ	ਗਂ	ਮਂ	ਰਂ	–	ਸਂ	–
ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	–	ਰ	ਪ	ਮ	–
ਪ	–	ਰ	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਰ	ਸ	–

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੫ ॥(੧੨੬੮)

ਅਬ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿਉ ਬਨਿ ਆਈ॥ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਰਮਤ ਸੁਖੁ ਪਾਇਓ ਬਰਸੁ ਮੇਘ ਸੁਖਦਾਈ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ਇਕੁ ਪਲੁ ਬਿਸਰਤ ਨਹੀ ਸੁਖ ਸਾਗਰੁ ਨਾਮੁ ਨਵੈ ਨਿਧਿ ਪਾਈ॥ਉਦੌਤੁ ਭਇਓ ਪੂਰਨ ਭਾਵੀ ਕੋ ਭੇਟੇ ਸੰਤ ਸਹਾਈ॥੧॥ਸੁਖ ਉਪਜੇ ਦੁਖ ਸਗਲ ਬਿਨਾਸੇ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕਿ ਲਾਈ॥ ਤਰਿਓ ਸੰਸਾਰੁ ਕਠਿਨ ਭੈ ਸਾਗਰੁ ਹਰਿ ਨਾਨਕ ਚਰਨ ਧਿਆਈ॥੨॥੬॥੧੦॥

ਰਾਗ ਛਾਇਆ ਨਟੱਮਲ੍ਹਾਰ ਤਾਲ ਧਮਾਰ

ਅਸਥਾਈ:-

3				x					2		0		
ਪ	ਪ	ਰਗ	ਮਪ	ਮ	–	ਗ	ਮ	ਰ।	ਸ	ਟ।	ਸ	–	ਸ ।
ਅ	ਬ	ਅS	ਪS	ਨੇ	S	ਪ੍ਰੀ	ਤ	ਮ	ਸਿਉ	ਬਨਿ	ਆ	S	ਈ
ਨ਼	ਧ਼	ਨ਼	ਸ	ਰ	ਰ	ਸ	ਮ	ਰ	ਰ	ਪ	ਮ	–	ਮ

ਰਾ	ऽ	ਕਾ	ऽ	ਰਾ	ਮੁ	ਰ	ਮ	ਤ	ਸ	ਖ	ਪਾ	ऽ	ਇਓ
ਨੁਧ	ਨਸਂ	ਨੁਪ	ਮਪ	ਮ	-	ਗ	ਮ	ਰ	ਸ	ਰ	ਸ	-	ਸ
ਬऽ	ਰऽ	ਸੁऽ	ऽऽ	ਮੇ	ऽ	ऽ	ਘ	ऽ	ਸੁ	ਖ	ਦਾ	ऽ	ਈ

ਅੰਤਰਾ:-

ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਨੁ	ਧ	ਨ	-	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ
ਇ	ਕੁ	ਪ	ਲੁ	ਬਿ	ਸ	ਰ	ऽ	ਤ	ਨਹੀ	ਸੁਖ	ਸਾ	ਗ	ਰੁ
ਰਂ	-	ਮਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਨ	ਸਂ	-	ਸਂ	-	ਸਂ
ਨਾ	ऽ	ਮੁ	ਨ	ਵੈ	ऽ	ऽ	ਨਿ	ऽ	ਧਿ		ਪਾ	ऽ	ਈ
ਨਸਂ	ਰਂਸਂ	ਧ	ਧ	ਨੁ	-	ਪ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	-	ਮ
ਉऽ	ਦੌऽ	ਤੁ	ਭਇ	ਓ	ऽ	ਪੂ	ਰ	ਨ	ਭਾ	ਵੀ	ਕੋ	ऽ	ऽ
ਨੁਧ	ਨਸਂ	ਨੁਪ	ਮਪ	ਮ	-	ਗ	ਮ	ਰ	ਸ	ਰ	ਸ	-	ਸ
ਭੇऽ	ऽऽ	ਟੇऽ	ऽऽ	ਸਂ	ऽ	ਤ	ऽ	ਸ	ਹਾ	ऽ	ਈ	ऽ	ऽ

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੫ ॥(੧੨੬੮)

ਘਨਿਹਰ ਬਰਸਿ ਸਗਲ ਜਗੁ ਛਾਇਆ॥ਭਏ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰੇ ਅਨਦ ਮੰਗਲ ਸੁਖ ਪਾਇਆ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ਮਿਟੇ ਕਲੇਸ ਤ੍ਰਿਸਨ ਸਭ ਬੂਝੀ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਮਨਿ ਧਿਆਇਆ॥ਸਾਧਸੰਗਿ ਜਨਮ ਮਰਨ ਨਿਵਾਰੇ ਬਹੁਰਿ ਨ ਕਤਹੂ ਧਾਇਆ॥੧॥ਮਨੁ ਤਨੁ ਨਾਮਿ ਨਿਰੰਜਨਿ ਰਾਤਉ ਚਰਨ ਕਮਲ ਲਿਵ ਲਾਇਆ॥ਅੰਗੀਕਾਰੁ ਕੀਓ ਪ੍ਰਭਿ ਅਪਨੈ ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਸਰਣਾਇਆ॥੧॥੨॥੧੧॥

ਰਾਗ ਛਾਇਆਨੱਟਮਲ੍ਹਾਰ ਤਾਲ ਫਰੋਦਸਤ

ਅਸਥਾਈ :-

	5		x		0		2		0		3		4
ਮਰ	।ਸਰ	ਸ	ਰ	ਰ।	ਪ	ਪ।	ਮ	ਗ।	ਮ	ਮ।	ਰਗ	ਮਪ।	ਮਗ
ਘਨਿ	ਹऽ	ਰ	ਬ	ਰ	ਸਿ	ਸ	ਗ	ਲ	ਜ	ਗੁ	ਛਾऽ	ऽऽ	ਇਆ
ਮ	ਰ	ਰ	ਮ	-	ਮ	ਪ	ਧ	ਨੁ	ਪ	ਪ	ਮਗ	ਮਪ	ਮਂ

ਭਏ	ਙ	ਕ੍ਰਿ	ਪਾ	ਙ	ਲ	ਪ੍ਰੀ	ਤ	ਮ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਮੇਙ	ਙਙ	ਰੇ
ਸਂ	ਨਸਂ	ਰਂਸਂ	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	-	ਰਗ	ਮਪ	ਮਗ
ਅਨ	ਦਙ	ਮਂਙ	ਗ	ਲ	ਸੁ	ਖ	ਪਾ	ਙ	ਙ	ਙ	ਇਆ	ਙਙ	ਙਙ

ਅੰਤਰਾ:-

ਪ	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਧ	ਨ	ਨ	ਸਂ	ਸਂ	ਧਨ	ਸਂਰਂ	ਸਂ
ਮਿ	ਟੇ	ਕ	ਲੇ	ਙ	ਸ	ਤ੍ਰਿ	ਸ	ਨ	ਸ	ਭ	ਬੂਙ	ਙਙ	ਝੀ
ਸਂਰਂ	ਗਂਮਂ	ਰਂਸਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਧ	ਨ	ਸਂ	-	ਸਂ	-	ਸਂਨਂ	ਸਂਰਂ	ਸਂ
ਪਾਙ	ਰਙ	ਬ੍ਰਙ	ਹ	ਮੁ	ਮ	ਨਿ	ਧਿਆ	ਙ	ਙ	ਙ	ਇਆ	ਙਙ	ਙ
ਪ	ਪ	ਪ	ਸਂ	ਨ	ਸਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਪ	ਮਗ	ਮਪ	ਮ
ਸਾ	ਧ	ਸੰ	ਗਿ	ਜ	ਨ	ਮ	ਮ	ਰ	ਨ	ਨਿ	ਵਾਙ	ਙਙ	ਰੇ
ਪ	ਪ	ਰ	ਰ	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	-	ਰਗ	ਮਪ	ਮਗ
ਬਹੁ	ਰਿ	ਨ	ਕ	ਤ	ਹੂ	ਙ	ਧਾ	ਙ	ਙ	ਙ	ਇਆ	ਙਙ	ਙਙ

ਰਾਗ ਬਿਲਾਵਾਲ ਮਲ੍ਹਾਰ

ਰਾਗ ਬਿਲਾਵਲ ਮਲ੍ਹਾਰ । ਥਾਟ ਬਿਲਾਵਲ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਧੈਵਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਗੰਧਾਰ ਹੈ । ਗਾਇਨ ਸਮਾਂ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ ਅਥਵਾ ਦਿਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ।

ਅਰੋਹੀ:- ਸ, ਰ, ਗ, ਮ ਰ, ਗ, ਪ, ਧ, ਨ ਸਂ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸਂ ਨ ਧ ਪ, ਧ ਨੁ ਧ, ਮ, ਗ, ਮ ਰ, ਪ, ਮ ਗ, ਮ ਰ ਸ

ਪਕੜ:- ਗ ਰ, ਗ ਪ, ਧ, ਨੁ ਧ, ਪ, ਮ ਪ ਧ, ਸਂ, ਧ ਨੁ ਪ, ਮ ਪ ਮ,

ਗ, ਮ ਰ, ਪ, ਮ-, ਗ, ਮ ਰ ਸ,

ਸੁਰ:- ਨਿਸ਼ਾਦ ਦੋਵੇਂ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ। ਮੱਧਿਅਮ ਮੁਕਤ ਹੈ।ਕਈ ਦਾਨੇ ਬਿਲਾਵਲ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦਾ ਥਾਟ ਖਮਾਜ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਬਿਲਾਵਲ ਥਾਟ ਮੰਨਣਾ ਵਧੇਰੇ ਨਿਆਇ ਯੁਕਤ ਹੋਵੇਗਾ॥ ਸ਼ੁੱਧ ਨਿਖਾਦ ਅਰੋਹੀ ਅਤੇ

ਅਵਰੋਹੀ ਦੋਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕੋਮਲ ਨਿਸ਼ਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੇਵਲ ਅਵਰੋਹੀ ਵਿੱਚ ਧ ਨੁ ਧ ਪ ਜਾਂ ਧ ਨੁ ਪ ਇਉਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗੰਧਾਰ ਅਵਰੋਹੀ ਵਿੱਚ ਬਕਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਗ ਮ ਰ ਸ ਪਰ ਕਈ ਬਾਰ ਸਰਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਗ ਰ ਸ।

"ਅਲਾਪ"

ਨੰਬਰ 1:- ਸ -, ਨ਼ ਸ -, ਰ ਸ -, ਧ਼ ਨ਼ੁ ਧ਼ ਪ਼ -, ਧ਼ ਸ -, ਰ ਗ -
ਮ -, ਰ ਗ -, ਪ ਧ -, ਪ ਨ -, ਗ -, ਮ ਰ ਸ -,
ਗ -, ਰ ਗ -, ਮ -, ਰ ਗ ਪ -, ਮ -, ਗ -, ਰ ਗ ਪ
ਧ -, ਨੁ ਪ -, ਗ -, ਰ ਗ ਪ ਧ -, ਗ ਪ ਮ -, ਰ ਪ,
ਮ -, ਗ -, ਮ ਰ ਸ - -,

ਨੰਬਰ2:- ਮ -, ਰ ਮ, ਰ ਪ -, ਮ ਗ ਮ -, ਗ ਰ ਗ - -,
ਪ ਧ -, ਪ -, ਮ ਪ ਧ -, ਨ ਸਂ -, ਧ ਨੁ ਧ -, ਪ ਧ -,
ਮ ਪ ਧ -, ਸਂ - -, ਨੁ ਸਂ -, ਧ ਨੁ ਧ -, ਪ ਮ -,
ਰ ਮ -, ਰ ਪ -, ਮ -, ਗ -, ਮ ਰ ਸ - -, ਧ਼ ਨ਼ੁ
ਧ਼ -, ਪ਼ -, ਮ਼, ਪ਼, ਧ਼ ਨ਼ ਸ - -, ਰ ਗ ਮ - -,

ਨੰਬਰ3:- ਸ ਰ ਗ ਮ -, ਰ ਗ ਪ ਧ -, ਗ ਪ ਧ -, ਨੁ ਧ -,
ਮ ਪ ਧ -, ਸਂ - -, ਨ ਧ - ਨ ਸਂ - -, ਰਂ - ਸਂ - -,
ਪ ਨ ਧ ਨ ਸਂ - -, ਰਂ ਗਂ ਰਂ ਸਂ - -, ਧ ਨੁ ਪ -, ਰ ਮ -,
ਰ ਪ -, ਮ -, ਗ ਰ ਗ -, ਪ ਧ ਸਂ - -, ਰਂ ਗਂ ਮਂ,
ਰਂ ਪਂ ਮਂ -, ਗਂ -, ਮਂ ਰਂ ਸਂ - -, ਪ ਨ ਧ -, ਨ ਸਂ ਰਂ
ਸਂ - -, ਧ - ਨੁ ਧ -, ਪ ਧ -, ਮ ਪ ਧ -, ਗ ਰ ਗ

ਪ ਧ -, ਗ ਪ ਮ -, ਰ ਮ -, ਰ ਪ -, ਮ -, ਗ -,

ਮ ਰ ਸ - -, ਧ਼ ਨ਼ ਧ਼ ਪ਼ -, ਮ਼ ਪ਼ ਧ਼ ਸ - -,

ਰ - ਸ - -,

"ਤਾਨਾਂ"

ਨੰਬਰ1:- ਸਸ ਰਸ ਨ਼ਸ ਸਰ ਗਮ ਪਮ ਪਧ ਪਮ ਗਮ ਗਰ ਸ

ਨੰਬਰ2:- ਸਰ ਸਨ਼ ਧ਼ਨ਼ ਸਰ ਗਮ ਗਰ ਗਪ ਧਧ ਨੁਧ ਪਧ ਪਮ ਗਪ ਮਮ ਗਗ ਮਰ ਸ

ਨੰਬਰ3:- ਮਮ ਰਮ ਰਪ ਮਮ ਗਰ ਗਪ ਧਨ ਸਂਰਂ ਸਂਨ ਧਪ

ਧਧ ਨੁਧ ਪਧ ਪਮ ਗਮ ਰਸ

ਨੰਬਰ4:- ਸਰ ਗਮ ਰਸ ਗਰ ਗਪ ਧਧ ਮਪ ਧਨ ਸਂਰਂ ਗਂਰਂ ਸਂ ਰਂਗਂ

ਨਸਂ ਧਨ ਸਂਧ ਪਮ ਪਧ ਨਸਂ ਧਧ ਨੁਧ ਪਮ ਗਰ ਰਮ ਰਪ ਮਮ ਗਮ ਰਸ

ਨੰਬਰ5:- ਗਰ ਗਪ ਪਧ ਨਧ ਨਸਂ ਪਪ ਨਧ ਨਸਂ ਪਧ ਨਸਂ ਰਂਗਂ ਮਂਰਂ ਸਂਸਂ

ਪਪ ਨਧ ਨਸਂ ਧਪ ਮਮ ਪਧ ਨਸਂ ਧਧ ਨੁਧ ਪਧ ਨੁਪ ਮਮ ਰਮ ਮਰ

ਰਪ ਧਨੁ ਪਮ ਗਗ ਮਰ ਸ

ਰਾਗ ਬਿਲਾਵਲ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨਤਾਲ "ਸ਼ਾਨ"

ਅਸਥਾਈ:-

0				3				x				2			
ਗ	ਰ	ਗ	ਪ ।	ਮ	ਪ	ਧ	ਸਂ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ ।	ਮ	ਰ	ਸ	- ।
ਸ	ਨ਼	ਧ਼	-	ਨ਼	ਪ਼	ਧ਼	ਨ਼	ਸ	ਰ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	- ।
ਮ	ਰ	ਪ	-	ਮ	ਪ	ਧ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਗ	-	ਮ	ਰ	ਸ	- ।

ਅੰਤਰਾ:-

ਪ	-	ਪ	-	ਨ	ਧ	ਨ	-	ਸਂ	-	ਸਂ	-	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	-

ਨ	ਧ	ਨ	ਸਂ	ਰਂ	ਗਂ	ਰਂ	ਮਂ	ਗਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਨ	ਸਂ	–
ਸਂ	–	ਧ	ਪ	ਧ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	–	ਰ	ਪ	ਮ	–
ਗ	ਰ	ਗ	ਪ	ਧ	ਨ	ਸਂ	–	ਧ	–	ਗ	–	ਮ	ਰ	ਸ	–

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੫॥(੧੨੬੮)

ਬਿਛੁਰਤ ਕਿਉ ਜੀਵੇ ਓਇ ਜੀਵਨ॥ਚਿਤਹਿ ਉਲਾਸ ਆਸ ਮਿਲਬੇ ਕੀ ਚਰਨ ਕਮਲ ਰਸ ਪੀਵਨ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ਜਿਨ ਕਉ ਪਿਆਸ ਤੁਮਾਰੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਤਿਨ ਕਉ ਅੰਤਰੁ ਨਾਹੀ॥ਜਿਨ ਕਉ ਬਿਸਰੈ ਮੇਰੋ ਰਾਮੁ ਪਿਆਰਾ ਸੇ ਮੂਏ ਮਰਿ ਜਾਂਹੀ॥੧॥ਮਨਿ ਤਨਿ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਜਗਦੀਸੁਰ ਪਖੇਤ ਸਦਾ ਹਜੂਰੇ॥ਨਾਨਕ ਰਵਿ ਰਹਿਓ ਸਭ ਅੰਤਰਿ ਸਰਬ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰੇ॥੨॥੮॥੧੨॥

ਰਾਗ ਬਿਲਾਵਲ ਮਲ੍ਹਾਰ ਆਡਾ ਚਾਰ ਤਾਲ

ਅਸਥਾਈ:-

	0		x		2		0		3		0		4
ਗਰ।	ਗਪ	ਧਨ	ਸਂ	–।	ਧ	ਨੁ ।	ਧ	ਮ।	ਮ	ਗ ।	ਮ	ਰ ।	ਸ
ਬਿਛੁ	ਰऽ	ਤऽ	ਕਿਉ	ऽ	ਜੀ	ऽ	ਵੇ	ऽ	ਓ	ਇ	ਜੀ	ਵ	ਨ
ਮ	ਮ	ਰ	ਪ	–	ਮ	ਪਧ	ਨਸਂ	ਧ	ਨੁ	ਪ	ਪ	ਮ	ਮ
ਚਿਤ	ਹਿ	ਉ	ਲਾ	ऽ	ਸ	ਆऽ	ऽऽ	ਸ	ਮਿ	ਲ	ਬੇ	ऽ	ਕੀ
ਗਪ	ਨਧ	ਨ	ਸਂ	–	ਧ	ਨੁ	ਧ	ਧ	ਗ	–	ਮ	ਰ	ਸ
ਚऽ	ਰऽ	ਨ	ਕ	ਮ	ਲ	ऽ	ਰ	ਸ	ਪੀ	ऽ	ਵ	ऽ	ਨ

ਅੰਤਰਾ :-

ਪ	ਪ	ਪ	ਨ	ਧ	ਨ	ਨ	ਸਂ	–	ਸਂ	–	ਰਂ	ਸਂ	ਸਂ
ਜਿ	ਨ	ਕਉ	ਪਿਆ	ऽ	ਸ	ਤੁ	ਮਾ	ऽ	ਰੀ	ऽ	ਪ੍ਰੀ	ਤ	ਮ
ਰਂ	ਗਂ	ਰਂ	ਸਂ	–	ਨਧ	ਨ	ਸਂ	–	ਸਂ	–	ਰਂ	ਸਂ	–
ਤਿ	ਨ	ਕਉ	ਅੰ	ऽ	ਤऽ	ਰੁ	ਨਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ਹੀ	ऽ	ऽ

ਸਂ	ਨਸਂ	ਰਂਸਂ	ਧ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਰ	ਪ	ਮ	ਮ
ਜਿਨ	ਕਉ	ਬਿਸ	ਰੈ	ऽ	ਮੇ	ਰੋ	ਰਾ	ऽ	ਮੁ	ਪਿ	ਆ	ऽ	ਰਾ
ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	–	ਮਪ	ਧਸਂ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਰ	ਸ
ਸੇ	ऽ	ਮੂ	ਏ	ऽ	ਮऽ	ਰਿऽ	ਜਾਂ	ऽ	ऽ	ऽ	ਹੀ	ऽ	ऽ

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੫ ॥ (੧੨੬੯)

ਹਰਿ ਕੈ ਭਜਨਿ ਕਉਨ ਕਉਨ ਨ ਤਾਰੇ ॥ ਖਗ ਤਨ ਮੀਨ ਤਨ ਮ੍ਰਿਗ ਤਨ ਬਰਾਹ ਤਨ ਸਾਧੂ ਸੰਗਿ ਉਧਾਰੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਦੇਵ ਕੁਲ ਦੈਤ ਕੁਲ ਜਖੵ ਕਿੰਨਰ ਨਰ ਸਾਗਰ ਉਤਰੇ ਪਾਰੇ ॥ ਜੋ ਜੋ ਭਜਨੁ ਕਰੈ ਸਾਧੂ ਸੰਗਿ ਤਾ ਕੇ ਦੂਖ ਬਿਦਾਰੇ ॥੧॥ ਕਾਮ ਕਰੋਧ ਮਹਾ ਬਿਖਿਆ ਰਸ ਇਨ ਤੇ ਭਏ ਨਿਰਾਰੇ ॥ ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਜਪਹਿ ਕਰੁਣਾ ਮੈ ਨਾਨਕ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੇ ॥੨॥੯॥੧੩॥

ਰਾਗ ਬਿਲਾਵਲ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਾਲ ਰੂਪਕ

ਅਸਥਾਈ:-

x			2		3		x			2		3	
ਸਂ	ਸਂ	ਧ।	ਧ	ਨੁ।	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ।	ਰ	ਪ।	ਮ	–
ਹਰਿ	ਕੈ	ਭ	ਜ	ਨਿ	ਕਉ	ਨ	ਕਉ	ਨ	ਨ	ਤਾ	ऽ	ਰੇ	ऽ
ਗ	ਮ	ਰ	ਗਪ	ਧਨੁ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	ਸ
ਖਗ	ਤ	ਨ	ਮੀऽ	ਨऽ	ਤ	ਨ	ਮ੍ਰਿਗ	ਤ	ਨ	ਬਰਾ	ਹ	ਤ	ਨ
ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	–	ਮ	ਪ	ਧਨ	ਸਂ	ਧ	ਨੁ	ਪ	–	ਪ
ਸਾ	ਧੂ	ऽ	ਸੰ	ऽ	ਗਿ	ਉ	ਧਾऽ	ऽ	ऽ	ਰੇ	ऽ	ऽ	ऽ

ਅੰਤਰਾ:-

ਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਧ	ਨ	ਨ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ

ਦੇ	ਵ	ਕੁਲ	ਦੈ	ਤ	ਕੁ	ਲ	ਜ	ਖੁ	ਕਿੰ	ਨ	ਰ	ਨ	ਰ
ਰੰਗਂ	ਰੰਮਂ	ਗਂਰਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	–	ਧ	ਨੁ	ਧ	ਪ	–	ਪ	–
ਸਾ ऽ	ਗ ऽ	ਰੁ ऽ	ੳੁ	ਤ	ਰੇ	ऽ	ਪਾ	ऽ	ऽ	ਰੇ	ऽ	ऽ	ऽ
ਸਂ	ਸਂ	–	ਧ	ਨੁ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	ਸ
ਜੋ	ਜੋ	ऽ	ਭ	ਜ	ਨੁ	ਕ	ਰੈ	ऽ	ਸਾ	ਧੂ	ऽ	ਸੰ	ਗਿ
ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	–	ਮ	ਪ	ਧਨ	ਸਂ	ਧ	ਨੁ	ਪ	ਪ	–
ਤਾ	ਕੇ	ऽ	ਦੂ	ऽ	ਖ	ਬਿ	ਦਾ ऽ	ऽ	ऽ	ਰੇ	ऽ	ऽ	ऽ

ਰਾਗ ਦੇਸ ਮਲ੍ਹਾਰ

ਰਾਗ ਦੇਸ ਮਲ੍ਹਾਰ। ਥਾਟ ਖਮਾਜ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਰਿਸ਼ਬ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਗ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਮੇਂ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਸਤਰ ਰੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪਹਿਰ ਵੀ ਹੈ।

ਜਾਤੀ ਛਾਡਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ ਕਈ ਜਾਣੇ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ-ਸੰਪੂਰਨ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਅਰੋਹੀ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਕਰਨ ਗੋਚਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਅਰੋਹੀ:- ਸ ਰ, ਮ ਪ, ਨ ਸਂ, ਧ ਪ ਮ, ਪ, ਧ ਸਂ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸਂ ਨੁ ਧ ਪ, ਮ ਗ ਰ, ਪ, ਮ, ਗ ਰ, ਗ, ਸ

ਪਕੜ:- ਰ -,ਮ ਪ, ਨੁ ਧ ਪ, ਮ ਪ ਧ ਸਂ, ਧ ਨੁ ਪ, ਮ ਪ

ਮ -, ਗ ਰ -, ਪ ਧ ਮ ਗ ਰ -, ਗ ਨ਼ ਸ,।

ਸੁਰ:- ਨਿਸ਼ਾਦ ਦੋਵੇਂ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ। ਅਰੋਹੀ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਵਰਜਤ ਹੈ ਪਰ ਕਿਤੇ-ਕਿਤੇ ਰ ਗ ਪ ਮ ਐਸੇ ਸੁਣਾਈ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ ਮਲ੍ਹਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਮਲ੍ਹਾਰ ਅਤੇ ਦੇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਸੁੰਦਰ ਸਮੇਲ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਗੰਧਾਰ ਵਾਲੇ ਗੌਂਡ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦੀ ਛਾਇਆ ਵੀ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਦੇਸ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਰੂਪ ਵੀ ਸੁਣਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਪੂਰਾ-ਪੂਰਾ ਵਿਬਰਨ ਅਤੇ ਦੌਧਰ ਘਰਾਣੇ ਦੀਆਂ ਸੁੰਦਰ ਰੀਤਾਂ ਅਗਲੇ ਪੰਨਿਆ ਪਰ ਲਿਖਾਂਗੇ।

"ਅਲਾਪ"

ਨੰਬਰ1:- ਸ - - -, ਰ -, ਸ -, ਰ - ਸ ਨ਼ ਸ - -, ਨੁ਼ ਧ਼ ਪ -,

ਨ਼ ਸ - -, ਰ -, ਸ -, ਧ਼ ਪ਼ ਮ਼ -, ਪ਼ ਧ਼ ਸ - -, ਰ -,ਮ ਪ-,

ਮ ਗ ਰ - ਗ ਸ - -, ਰ -, ਮ ਗ ਰ -, ਮ ਪ -, ਮ ਪ, ਨੁ

ਧ ਪ -, ਧ ਮ ਗ ਰ -, ਗ ਨ਼ ਸ - -, ਰ -, ਗ ਰ, ਮ ਗ ਰ,

ਪ ਮ ਗ ਰ -, ਗ ਸ - -, ਰ ਮ, ਰ ਪ, ਮ ਪ ਧ ਸਂ, ਧ ਨੁ

ਪ -, ਮ ਪ -, ਧ ਪ ਮ -, ਗ ਰ -, ਗ ਨ਼ ਸ - -,

ਨੰਬਰ2:- ਰ ਮ -, ਰ ਪ, ਮ -, ਪ ਧ ਸਂ, ਪ ਨੁ ਧ ਪ, ਨ, ਸਂ, ਨ ਸਂ -

ਰਂ ਨੁ ਧ ਪ -, ਸਂ ਰਂ ਸਂ -, ਧ ਪ ਮ -, ਪ ਮ -, ਧ ਪ ਮ -,

ਰ ਮ -, ਰ ਪ -, ਮ ਪ ਮ -, ਰ ਗ ਪ ਮ -, ਪ -, ਨ -,

ਸਂ -, ਰਂ ਨੁ ਧ ਪ -, ਧ ਮ ਗ ਰ -, ਪ -, ਮ ਗ ਰ -,

ਗ ਨ ਸ -,

ਨੰਬਰ3:- ਰ ਮ -, ਰ ਪ -, ਮ ਪ -, ਨੁ ਧ ਪ -, ਧ ਮ ਗ ਰ -,

ਸ - ,ਰ ਮ ਪ -, ਨੁ ਧ ਪ -, ਮ ਪ -, ਨ -, ਸਂ -, ਪ ਨ ਸਂ -

ਨ ਸਂ -, ਰਂ ਸਂ -, ਰਂ -, ਗਂ ਰਂ, ਮਂ ਗਂ ਰਂ, ਰ ਮ ਪ ਨ ਸਂ -,

ਸ ਰ ਮ ਪ ਨ ਸਂ -, ਰਂ ਮਂ, ਰਂ ਪਂ, ਮਂ -, ਗਂ ਰਂ, ਗਂ ਸਂ -,

ਰਂ ਨੁ ਧ ਪ -, ਸਂ -, ਧ ਪ ਮ -, ਪ ਮ -, ਰ ਮ -, ਰ ਪ -,

ਮ ਰ ਸ -, ਰ ਮ, ਰ ਪ -, ਮ ਪ ਮ -, ਪ -, ਨੁ ਧ ਪ -,

ਧ ਮ ਗ ਰ -, ਗ -, ਨ਼ ਸ -,

"ਤਾਨਾਂ"

ਨੰਬਰ1:- ਨਸ ਰਰ ਮਗ ਰਮ ਪਨੁ ਧਪ ਮਪ ਧਸਂ ਧਪ ਮਪ ਧਮ ਗਰ ਗਸ

ਨੰਬਰ2:- ਸਰ ਮਗ ਰਰ ਮਪ ਨਂਸਂ ਰਂਸਂ ਪਨ ਸਂਰਂ ਨਸਂ ਧਪ ਮਮ ਮਪ ਧਸਂ
ਧਨੁ ਧਨੁ ਧਪ ਮਪ ਮਗ ਰਰ ਪਮ ਗਰ ਗਨ਼ ਸ

ਨੰਬਰ3:- ਸਸ ਰਮ ਰਪ ਮਪ ਨਸਂ ਰਂਗਂ ਰਂਸਂ ਗਂਰਂ ਸਂਰਂ ਨਸਂ ਸਂਰਂ ਨੁਧ
ਪਧ ਮਗ ਰਰ ਮਰ ਪਪ ਮਪ ਧਸਂ ਧਪ ਮਪ ਸਂਸਂ ਨੁਧ ਪਧ ਮਗ ਰਰ ਗਸ ਨ਼ਸ

ਨੰਬਰ4:- ਨ਼ਸ ਰਗ ਰ ਮਗਰ ਸਰ ਮਪ ਨਸਂ ਰਂਗਂ ਰਂਮਂ ਗਂਰਂ ਸਂਸਂ ਧਪ ਮਪ ਮਮ
ਪਧ ਸਂਸਂ ਧਪ ਮਪ ਰਮ ਰਪ ਮਪ ਨਸਂ ਨੁਧ ਪਧ ਮਗ ਰਰ ਪਪ ਮਪ ਮਗ
ਰਰ ਗਨ਼ ਸ

ਨੰਬਰ5:- ਮਮ ਰਮ ਰਪ ਮਪ ਨਸਂ ਨੁਧ ਪਪ ਸਂਸਂ ਨੁਧ ਪਧ ਮਗ ਰਰ
ਰਂਰਂ ਸਂਰਂ ਨਸਂ ਨੁਧ ਨੁਪ ਮਪ ਧਸਂ ਧਪ ਮਪ ਮਮ ਮਂਮਂ ਗਂਰਂ
ਸਂਰਂ ਨੁਧ ਪਧ ਮਪ ਨਸਂ ਨੁਧ ਪਧ ਮਗ ਰਰ ਗਨ਼ ਸ

ਰਾਗ ਦੇਸ ਮਲ੍ਹਾਰ ਇੱਕਤਾਲਾ "ਸ਼ਾਨ"

ਅਸਥਾਈ:-

x		0		2		0		3		4	
ਰ	–।	ਮ	ਗ।	ਰ	–।	ਮ	ਪ।	ਨ	ਸਂ।	ਧ	ਪ
ਮ	ਪ	ਧ	ਸਂ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰ	–	ਗ	ਸ

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	ਪ	ਨੁ	ਧ	ਪ	–	ਨ	–	ਸਂ	–	ਸਂ	–

ਰਂ	ਗਂ	ਰਂ	ਮਂ	ਗਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਨ	ਸਂ	–	ਸਂ	–
ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	ਧ	ਸਂ	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	ਮ	–
ਰ	ਪ	ਮ	ਪ	ਧ	ਮ	ਗ	ਰ	–	ਗ	ਨ਼	ਸ

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੫॥(੧੨੬੯)

ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਹਿਰਾਨੋ॥ਕੋਟਿ ਮਧੇ ਕੋਊ ਬਿਰਲਾ ਸੇਵਕ ਪੂਰਨ ਭਗਤੁ ਚਿਰਾਨੋ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥ ਇਤ ਉਤ ਡੋਲਿ ਡੋਲਿ ਸ੍ਰਮ ਪਾਇਓ ਤਨੁ ਧਨੁ ਹੋਤ ਬਿਰਾਨੋ॥ ਲੋਗ ਦੁਰਾਇ ਕਰਤ ਠਗਿਆਈ ਹੋਤੌ ਸੰਗਿ ਨ ਜਾਨੋ॥੧॥ ਮ੍ਰਿਗ ਪੰਖੀ ਮੀਨ ਦੀਨ ਨੀਚ ਇਹ ਸੰਕਟ ਫਿਰਿ ਆਨੋ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਪਾਹਨ ਪ੍ਰਭ ਤਾਰਹੁ ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਸੁਖ ਮਾਨੋ॥੨॥੧੧॥੧੫॥

ਰਾਗ ਦੇਸ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨਤਾਲ

ਅਸਥਾਈ:-

	3				x				2				0		
ਮ ।	ਗ	ਰ	ਗ	ਸ	ਰ	–	ਰ	ਮ ।	ਪ	ਨੁ	ਧ	ਪ ।	ਮਪ	ਧਮ	ਗਰ
ਬ	ਹੁ	ਬਿ	ऽ	ਧਿ	ਮਾ	ऽ	ਇਆऽ		ਮੋ	ऽ	ਹ	ਹਿ	ਰਾऽ	ऽऽ	ਨੋऽ
ਰ	–	ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	–	ਮ	ਪ	ਧ	ਸਂ	ਧ	ਪ	ਮ	ਮ	ਮ
ਕੋ	ऽ	ਟਿ	ऽ	ਮ	ਧੇ	ऽ	ਕੋ	ਊ	ਬਿ	ਰ	ਲਾ	ऽ	ਸੇ	ਵ	ਕੁ
ਪ	ਨ	ਸਂ	–	ਰਂ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਪ	ਮਪ	ਨਸਂ	ਰਂਨੁ	ਧਪ	ਮਪ	ਧਮ	ਗਰ
ਪੂ	ऽ	ਰ	ऽ	ਨ	ਭ	ਗ	ਤੁ	ਚਿ	ਰਾऽ	ऽऽ	ऽऽ	ऽऽ	ਨੋऽ	ऽऽ	ऽऽ

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	ਮ	ਪ	–	ਨ	ਸਂ	–	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਨ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	–	ਸਂ
ਇ	ਤ	ਉ	ऽ	ਤ	ਡੋ	ऽ	ਲਿ	ਡੋ	ऽ	ਲਿ	ਸ੍ਰ	ਮੁ	ਪਾ	ऽ	ਇਓ
ਮਂ	ਗਂ	ਰਂ	ਗਂ	ਨ	ਸਂ	–	ਨ	ਸਂ	ਨਸਂ	ਰਂ	ਨੁ	ਧ	ਪ	–	ਪ

ਤ	ਨੁ	ਧ	ਠ	ਨੁ	ਹੋ	ਠ	ਤ	ਬਿ	ਰਾਠ	ਠ	ਠ	ਠ	ਨੋ	ਠ	ਠ
ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	ਧ	ਸਂ	–	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	ਮ	ਰ	ਪ	–	ਪ
ਲੋ	ਠ	ਗ	ਠ	ਦੁ	ਰਾ	ਠ	ਇ	ਕ	ਰ	ਤ	ਠ	ਗਿ	ਆ	ਠ	ਈ
ਨ	–	ਸਂ	ਨਸਂ	ਰਂ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਪ	ਮਪ	ਨਸਂ	ਰਂਨੁ	ਧਪ	ਮਪ	ਧਮ	ਗਰ
ਹੋ	ਠ	ਤੋ	ਠਠ	ਠ	ਸੰ	ਠ	ਗਿ	ਨ	ਜਾਠ	ਠਠ	ਠਠ	ਠਠ	ਨੋਠ	ਠਠ	ਠਠ

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੫ ॥(੧੨੬੯)

ਦੁਸਟ ਮੁਏ ਬਿਖੁ ਖਾਈ ਰੀ ਮਾਈ॥ਜਿਸ ਕੇ ਜੀਅ ਤਿਨ ਹੀ ਰਖਿ ਲੀਨੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਕਿਰਪਾ ਆਈ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਸਭ ਮਹਿ ਵਰਤੈ ਤਾਂ ਭਉ ਕੈਸਾ ਭਾਈ॥ਸੰਗਿ ਸਹਾਈ ਛੋਡਿ ਨ ਜਾਈ ਪ੍ਰਭੁ ਦੀਸੈ ਸਭਨੀ ਠਾਈ॥੧॥ਅਨਾਥਾ ਨਾਥੁ ਦੀਨ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਆਪਿ ਲੀਏ ਲੜਿ ਲਾਈ॥ ਹਰਿ ਕੀ ਓਟ ਜੀਵਹਿ ਦਾਸ ਤੇਰੇ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਸਰਣਾਈ॥੨॥੧੨॥੧੬॥

ਰਾਗ ਦੇਸ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਾਲ ਰੂਪਕ

ਅਸਥਾਈ:–

x			2		3		x			2		3	
ਮ	ਗ	ਰ।	ਗ	ਨ਼।	ਸ	ਸ	ਰ	ਮ	ਰ।	ਪ	–।	ਪ	–
ਦੁਸ	ਟ	ਮੁ	ਏ	ਠ	ਬਿ	ਖੁ	ਖਾ	ਈ	ਰੀ	ਮਾ	ਠ	ਈ	ਠ
ਮ	ਮ	ਪ	ਨ	–	ਸਂ	ਸਂ	ਨਸਂ	ਰਂ	ਰਂ	ਨੁ	ਧ	ਪ	–
ਜਿ	ਸ	ਕੇ	ਜੀਅ	ਠ	ਤਿ	ਨ	ਹੀਠ	ਰ	ਖਿ	ਲੀ	ਠ	ਨੇ	ਠ
ਸਂ	ਸਂ	ਧ	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਰ	–	ਪ	–	ਪ	–
ਮੇ	ਰੇ	ਠ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਕਉ	ਠ	ਕਿਰ	ਪਾ	ਠ	ਆ	ਠ	ਈ	ਠ

ਅੰਤਰਾ:–

ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	–	ਨ	–	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	–

ਅੰ	ਤ	ਰ	ਜਾ	ऽ	ਮੀ	ऽ	ਸਭ	ਮ	ਹਿ	ਵ	ਰ	ਤੈ	ऽ
ਸਂ	ਰਂ	ਗਂ	ਰਂ	ਮਂ	ਗਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਰਂ	ਨ	ਸਂ	–	ਸਂ	–
ਤਾਂ	ਭਉ	ऽ	ਕੈ	ऽ	ਸਾ	ऽ	ਭਾ	ऽ	ऽ	ਈ	ऽ	ऽ	ऽ
ਪ	ਪ	ਮ	ਪ	ਧ	ਸਂ	–	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	–	ਮ	–
ਸੰ	ਗਿ	ਸ	ਹਾ	ऽ	ਈ	ऽ	ਛੋ	ਡਿ	ਨ	ਜਾ	ऽ	ਈ	ऽ
ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	ਪ	ਮ	ਪ	ਪਨ	ਸਂਰਂ	ਨਸਂ	ਨੁਧ	ਪਧ	ਮਗ	ਰ
ਪ੍ਰਭੁ	ਦੀ	ਸੈ	ਸ	ਭ	ਨੀ	ऽ	ਠਾऽ	ऽऽ	ऽऽ	ਈऽ	ऽऽ	ऽऽ	ऽ

"ਰਾਗ ਦੇਸ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦੋ ਗੰਧਾਰ ਦੋ ਨਿਖਾਦ ਪ੍ਰਕਾਰ"

ਰਾਗ ਦੇਸ ਮਲ੍ਹਾਰ ਇਸ ਰਾਗ ਦੇ ਥਾਟ ਬਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੱਤਭੇਦ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਬਹੁ ਸੰਮਤੀ ਕਾਫੀ ਥਾਟ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਰਿਸ਼ਬ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਗਾਇਨ ਸਮਾਂ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ ਜਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

(ਮਲ੍ਹਾਰ ਕੇ ਪਰਕਾਰ) ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਜਾਤੀ ਖੰਡ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ।

ਅਰੋਹੀ:- ਸ ਰ, ਮ ਪ, ਨ ਸ, ਨੁ ਧ ਨ ਸਂ,

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸਂ ਨੁ, ਧ ਪ, ਧ ਮ ਗ ਰ, ਗ ਸ, ਰ ਪ, ਗੁ ਮ ਰ ਸਂ,

ਪਕੜ:- ਸ ਰ–,ਮ ਪ, ਨ ਸਂ ਰਂ, ਨੁ ਧ ਪ, ਧ ਮ ਗ ਰ –, ਗ ਨ

ਸ–, ਮ ਰ ਪ, ਗੁ – ਮ ਰ ਸ, ਨੁ. – ਧ਼ ਨ਼ –,ਸ ਰ – ਸ,

ਸੁਰ:- ਦੋਵੇਂ ਗੰਧਾਰ ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਦੇਸ ਅਤੇ ਮੀਆਂ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦਾ ਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਸਮੇਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਰਾਗ ਛਾਇਆਲੱਗ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ ਮਲ੍ਹਾਰ ਰਾਗ ਅੰਦਰ ਕਿਤੇ ਦੇਸ ਅਤੇ ਕਿਤੇ ਮੀਆਂ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦਾ ਸਰੂਪ ਪਰਕਾਸ਼ਦਾ ਹੈ। ਇਉਂ ਇਹ ਰਾਗ ਸਭ ਮਲ੍ਹਾਰ ਪਰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਆਦਾਤਰ ਪਾਵਸ ਰਿਤੂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ ਅਤੇ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਰਸ ਦਾਸ ਸਮੇਲ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

"ਅਲਾਪ"

ਨੰਬਰ1:- ਸ ਰ -, ਸ ਨ਼ ਸ -, ਮ ਗ ਰ -, ਪ,

ਧ ਮ ਗ ਰ -, ਸ -, ਨ਼ੁ ਧ਼ ਨ਼ -, ਸ -, ਰ ਪ, ਮ ਪ

ਗੁ -, ਮ ਰ ਸ -, ਰ ਮ ਪ -, ਨੁ ਧ ਪ -, ਧ ਮ ਗ

ਰ -, ਗ ਸ -, ਰ ਪ, ਗੁ -, ਮ ਰ ਸ -, ਨ਼ੁ ਪ਼ ਨ਼ੁ ਮ਼

ਪ਼ -, ਨ਼ੁ ਧ਼ ਨ਼ੁ ਧ਼ ਨ਼ -, ਸ -, ਰ -, ਮ ਗ ਰ -, ਨ਼ੁ

ਧ਼ ਪ਼ -, ਧ਼ ਮ਼ ਗ਼ ਰ਼ -, ਮ਼ ਪ਼ ਨ਼ੁ - ਧ਼ ਨ਼ -, ਸ ਰ -

ਸ -, ਰ ਮ ਪ -, ਨੁ ਧ ਪ -, ਧ ਮ ਗ ਰ -, ਗ ਨ਼ ਸ -

ਨ਼ ਮ਼ ਪ਼ -, ਨੁ - ਧ਼ ਨ਼ -, ਸ ਰ -, ਸ -,

ਨੰਬਰ2:- ਰ ਮ, ਰ ਪ -, ਮ ਪ -, ਨੁ ਪ -, ਨੁ ਧ ਨੁ ਮ ਪ -, ਨ

ਸਂ ਰਂ, ਨੁ ਧ ਪ -, ਧ ਮ ਗ ਰ -, ਗ ਸ -, ਮ ਰ ਪ -, ਨੁ ਧ ਨੁ

ਪ -, ਨ਼ੁ ਧ਼ ਨ਼ੁ ਧ਼ ਨ਼ -, ਸ -, ਰ ਪ -, ਨੁਪਮਪ ਗੁ -, ਮ ਰ -,

ਪ -, ਨੁ ਧ ਪ -, ਧ ਮ ਗ ਰ -, ਗ ਨ਼ ਸ -, ਸਂ -, ਨੁ ਧ ਨੁ

ਪ -, ਮ ਪ -, ਰ ਪ -, ਗੁ -, ਮ ਰ ਸ -, ਰਂ ਨੁ ਧ ਪ -,

ਧ ਮ ਗ ਰ -, ਗ -, ਸ -

ਨੰਬਰ3:- ਰ ਪ -, ਮ ਪ -, ਨੁ ਮ ਪ -, ਨੁ - ਧ ਨ -, ਸਂ -, ਗੁ -

ਮ ਰ ਪ -, ਨੁ ਧ ਨੁ ਧ, ਨ -, ਸਂ -, ਰਂ ਸਂ -, ਪ ਨ ਸਂ -,

ਰਂ -, ਮਂ ਗਂ ਰਂ -, ਗਂ ਨ ਸਂ -, ਰਂ ਪਂ -, ਗੁਂ -, ਮਂ ਰਂ ਸਂ -, ਗੁ -

ਮ ਰ ਸ -, ਮਂ ਗਂ ਰਂ -, ਗਂ ਨ ਸਂ -, ਮ ਗ ਰ -, ਗ ਨ਼ ਸ -,

ਰ ਮ ਰ ਪ -, ਨੁ ਧ ਨ ਸਂ -, ਨ ਸਂ ਰਂ -, ਨੁ ਧ ਪ -, ਧ ਮ ਗ

ਰ -, ਪ ਗੁ -, ਮ ਰ ਸ -, ਨੁ - ਧ਼ ਨ਼ -, ਸਂ -,

"ਤਾਨਾਂ"

ਨੰਬਰ1:- ਸਰ ਗਰ ਮਗ ਰਰ ਮਪ ਨਸਂ ਨੁਧ ਪਧ ਮਗ ਰਰ ਗਗ ਸ ਰਮ

ਰਪ ਨੁਪ ਮਪ ਗੁਮ ਰਸ ਨ਼ੁਨ਼ੁ ਧ਼ਨ਼ ਨ਼ਸ ਰਮ ਗਰ ਗਨ਼ ਸ

ਨੰਬਰ2:- ਨ਼ਸ ਸਰ ਗਰ ਮਗ ਰਰ ਸਰ ਮਪ ਨੁਧ ਪਧ ਮਗ ਰਰ

ਪਪ ਮਪ ਨੁਧ ਨਸਂ ਰਂਸਂ ਨਸਂ ਗੁਂਸਂ ਰਂਸਂ ਨੁਧ ਨੁਪ ਪਨ

ਸਂਰਂ ਨੁਧ ਪਧ ਮਗ ਰਗ ਨ਼ਸ ਗੁਮ ਰਸ ਨ਼ੁਧ਼ ਨ਼ਸ ਰਨ਼ ਸ

ਨੰਬਰ3:- ਰਮ ਰਪ ਮਪ ਧਨ ਸਂਰਂ ਨਸਂ ਰਂਮਂ ਰਂਪਂ ਗੁਂਮਂ ਰਂਸਂ ਨੁਧ ਨਸਂ

ਰਂਸਂ ਨਸਂ ਨੁਧ ਨੁਪ ਮਪ ਗੁਮ ਰਸ ਰਮ ਪਨ ਸਂਰਂ ਨਸਂ ਰਂਗਂ

ਰਂਮਂ ਗਂਰਂ ਸਂਰਂ ਨਸਂ ਰਂਰਂ ਨੁਧ ਪਧ ਮਗ ਰਗ ਨ਼ਸ

ਰਾਗ ਦੇਸ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨਤਾਲ "ਸ਼ਾਨ"

ਅਸਥਾਈ:-

0				3				x				2			
ਮ	ਗ	ਰ	ਗ।	ਸ	ਰ	ਮ	ਪ	ਨ	–	ਸਂ	ਰਂ।	ਨੁ	ਧ	ਪ	–।
ਮ	ਰ	ਪ	–	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗੁ	–	ਗੁ	ਮ	ਰ	–	ਸ	–
ਨ਼ੁ	ਧ਼	ਨ਼ੁ	ਧ਼	ਨ਼	ਸ	ਰ	ਸ	ਪ	ਧ	ਮ	ਗ	ਰ	ਗ	ਸ	–

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	–	ਪ	–	ਨੁ	ਧ	ਨ	–	ਸਂ	–	ਸਂ	–	ਰਂ	ਨ	ਸਂ	–
ਰਂ	ਗਂ	ਰਂ	ਮਂ	ਗਂ	ਰਂ	ਸਂ	–	ਨੁ	–	ਧ	–	ਨ	–	ਸਂ	–
ਪ	ਨ	ਸਂ	ਰਂ	ਨੁ	ਧ	ਪ	–	ਪ	ਰਂ	ਸਂ	–	ਨੁ	ਮ	ਪ	–
ਨੁ	ਧ	ਨ	ਸਂ	ਪ	ਨੁ	ਮ	ਪ	ਪ	ਧ	ਮ	ਗ	ਰ	ਗ	ਸ	–

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੫ ॥ (੧੨੬੯)

ਮਨ ਮੇਰੇ ਹਰਿ ਕੇ ਚਰਨ ਰਵੀਜੈ ॥ ਦਰਸ ਪਿਆਸ ਮੇਰੋ ਮਨੁ ਮੋਹਿਓ ਹਰਿ ਪੰਖ ਲਗਾਇ ਮਿਲੀਜੈ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਖੋਜਤ ਖੋਜਤ ਮਾਰਗੁ ਪਾਇਓ ਸਾਧੂ ਸੇਵ ਕਰੀਜੈ ॥ ਧਾਰਿ ਅਨੁਗ੍ਰਹ ਸੁਆਮੀ ਮੇਰੇ ਨਾਮੁ ਮਹਾ ਰਸੁ ਪੀਜੈ ॥ ੧ ॥ ਤ੍ਰਾਹਿ ਤ੍ਰਾਹਿ ਕਰਿ ਸਰਨੀ ਆਏ ਜਲਤਉ ਕਿਰਪਾ ਕੀਜੈ ॥ ਕਰੁ ਗਹਿ ਲੇਹੁ ਦਾਸ ਅਪੁਨੇ ਕਉ ਨਾਨਕ ਅਪੁਨੋ ਕੀਜੈ ॥ ੨ ॥ ੧੩ ॥ ੧੭ ॥

ਰਾਗ ਦੇਸ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਾਲ ਪੰਚਮ ਸਵਾਰੀ

ਅਸਥਾਈ:-

4				x				2				3			
ਰ	ਪ	ਨੁਪਮਪ		ਸਂ	–	ਨੁ	ਧ।	ਪ	–	ਪਧ	ਮਗ।	ਰ	ਰ	ਗ	ਸ।
ਮ	ਨ	ਮੇSSS		ਰੇ	S	ਹ	ਰਿ	ਕੇ	S	ਚਰ	ਨS	ਰ	ਵੀ	S	ਜੈ
ਨ਼	ਧ਼	ਨ਼		ਸ	–	ਸ	ਰ	ਨ਼	ਸ	ਰ	ਪ	ਪਧ	ਮਗ	ਰ	ਰ
ਦਰ	ਸ	ਪਿ		ਆ	S	ਸ	ਮੇ	ਰੋ	S	ਮ	ਨੁ	ਮੋS	SS	ਹਿ	ਓ
ਮਪ	ਨੁਧ	ਨਸਂ		ਰਂ	–	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪਧ	ਮਗ	ਰ	–	ਗ	ਸ
ਹਰਿ	ਪੰS	ਖਲ		ਗਾ	S	S	S	ਇ	ਮਿ	ਲੀS	SS	ਜੈ	S	S	S

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਧ	ਨ	–	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	–	ਸਂ	–
ਖੋ	ਜ	ਤ	ਖੋ	S	ਜ	ਤ	ਮਾ	S	ਰ	ਗੁ	ਪਾ	S	ਇਓ	S
ਪ	–	ਨ	ਸਂ	–	ਸਂ	ਸਂ	ਨ	ਸਂ	ਨਸਂ	ਰਂ	ਨੁ	ਧ	ਪ	–
ਸਾ	S	ਧੂ	ਸੇ	S	ਵ	ਕ	ਰੀ	S	SS	S	ਜੈ	S	S	S
ਪ	ਨੁਪ	ਮਪ	ਰਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਧ	ਨ	ਸਂ	ਨੁ	ਮ	ਪ	–
ਧਾ	ਰਿS	ਅS	ਨ	S	ਗ੍ਰ	ਹੁ	ਸੁਆ	S	ਮੀ	S	ਮੇ	S	ਰੇ	S

ਪ	ਨ਼ਧ	ਨਸਂ	ਰਂ	–	ਨ਼	ਧ	ਪ	–	ਪਧ	ਮਗ	ਰ	–	ਗ	ਸ	
ਨਾ	ਮੁ	ਮ	ਹਾ	ਤ	ਰ	ਸੁ	ਪੀ	ਤ	ਤਤ	ਤਤ	ਜੈ	ਤ	ਤ	ਤ	

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੧ ॥(੧੨੫੭)

ਬਾਗੇ ਕਾਪੜ ਬੋਲੈ ਬੈਣ ॥ ਲੰਮਾ ਨਕੁ ਕਾਲੇ ਤੇਰੇ ਨੈਣ ॥ ਕਬਹੂੰ ਸਾਹਿਬੁ ਦੇਖਿਆ ਭੈਣ ॥੧॥ ਊਡਾਂ ਊਡਿ ਚੜਾਂ ਅਸਮਾਨਿ ॥ ਸਾਹਿਬ ਸੰਮ੍ਰਿਥ ਤੇਰੈ ਤਾਣਿ ॥ ਜਲਿ ਥਲਿ ਡੂੰਗਰਿ ਦੇਖਾਂ ਤੀਰ ॥ ਥਾਨ ਥਨੰਤਰਿ ਸਾਹਿਬੁ ਬੀਰ ॥੨॥ ਜਿਨਿ ਤਨੁ ਸਾਜਿ ਦੀਏ ਨਾਲਿ ਖੰਭ ॥ ਅਤਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਉਡਣੈ ਕੀ ਡੰਝ ॥ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਤਾਂ ਬੰਧਾ ਧੀਰ ॥ ਜਿਉ ਵੇਖਾਲੇ ਤਿਉ ਵੇਖਾਂ ਬੀਰ ॥੩॥ ਨ ਇਹੁ ਤਨ ਜਾਇਗਾ ਨਾ ਜਾਹਿਗੇ ਖੰਭ ॥ ਪਉਣੈ ਪਾਣੀ ਅਗਨੀ ਕਾ ਸਨਬੰਧ ॥ ਨਾਨਕ ਕਰਮੁ ਹੋਵੈ ਜਪੀਐ ਕਰਿ ਗੁਰੁ ਪੀਰੁ ॥ ਸਚਿ ਸਮਾਵੈ ਏਹੁ ਸਰੀਰੁ ॥੪॥੪॥੯॥

ਰਾਗ ਦੇਸ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਾਲ ਰੂਪਕ

ਅਸਥਾਈ:-

x			2		3		x			2		3	
ਰ	ਮ	ਰ।	ਸ	ਨ਼।	ਸ	ਸ	ਨ਼	–	ਧ਼।	ਨ਼	– ।	ਸ	–
ਕਬ	ਹੂੰ	ਤ	ਸਾ	ਤ	ਹਿ	ਬੁ	ਦੇ	ਤ	ਖਿਆਭੈ	ਤ	ਣ	ਤ	
ਮ	ਗ	ਰ	ਗ	ਨ਼	ਸ	ਸ	ਰ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਧ	ਪ	–
ਬਾ	ਗੇ	ਤ	ਕਾ	ਤ	ਪ	ੜ	ਬੋ	ਤ	ਲੈ	ਬੈ	ਤ	ਣ	ਤ
ਪ	ਮ	ਪ	ਸਂ	–	ਨਸਂ	ਰਂ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਪਧ	ਮਗ	ਰ	–
ਲੰ	ਮਾ	ਤ	ਨ	ਤ	ਕੁ	ਕਾ	ਲੇ	ਤੇ	ਰੇ	ਨੈਤ	ਤਤ	ਣ	ਤ

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਧ	ਨ	ਨ	ਸਂ	ਸਂ	ਨ	ਸਂ	–	ਸਂ	–
ਊ	ਡਾਂ	ਤ	ਉ	ਤ	ਡਿ	ਚ	ੜਾਂ	ਅ	ਸ	ਮਾ	ਤ	ਨਿ	ਤ
ਰਂਗਂ	ਰਂਮਂ	ਗਂਰਂ	ਗਂ	ਨ	ਸਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਧ	ਨ	ਸਂ	–	ਸਂ	–
ਸਾਤ	ਹਿਤ	ਬਤ	ਸੰ	ਤ	ਮ੍ਰਿ	ਥ	ਤੇ	ਤ	ਰੈ	ਤਾ	ਤ	ਣਿ	ਤ

ਪ	ਰਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਨ	ਸਂ	ਸਂ	ਨ	ਸਂ	ਰਂ	ਨੁ	ਧ	ਪ	–
ਜਲਿ	ਥ	ਲਿ	ਤੂੰ	ऽ	ਗ	ਰਿ	ਦੇ	ਖਾਂ	ऽ	ਤੀ	ऽ	ਰ	ऽ
ਪ	ਨੁਪ	ਮਪ	ਸਂ	–	ਨਸਂ	ਰਂ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਪਧ	ਮਗ	ਰ	–
ਥਾ	ਨऽ	ਥऽ	ਨੰ	ऽ	ਤऽ	ਰਿ	ਸਾ	ਹਿ	ਬੁ	ਬੀऽ	ऽऽ	ਰ	ऽ

ਰਾਗ ਮਲਾਰ ਚਉਪਦੇ ਮਹਲਾ ੧ ਘਰੁ ੧

ੴ ਸਤਿਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥(੧੨੫੪)

ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ ਹਸਣਾ ਸਉਣਾ ਵਿਸਰਿ ਗਇਆ ਹੈ ਮਰਣਾ॥ਖਸਮੁ ਵਿਸਾਰਿ ਖੁਆਰੀ ਕੀਨੀ ਧ੍ਰਿਗੁ ਜੀਵਣ ਨਹੀ ਰਹਣਾ॥੧॥ ਪ੍ਰਾਣੀ ਏਕੋ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵਹੁ॥ਅਪਨੀ ਪਤਿ ਸੇਤੀ ਘਰਿ ਜਾਵਹੁ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ਤੁਧਨੋ ਸੇਵਹਿ ਤੁਝ ਕਿਆ ਦੇਵਹਿ ਮਾਂਗਹਿ ਲੇਵਹਿ ਰਹਹਿ ਨਹੀ ॥ ਤੂ ਦਾਤਾ ਜੀਆ ਸਭਨਾ ਕਾ ਜੀਆ ਅੰਦਰਿ ਜੀਉ ਤੁਹੀ॥੨॥ਗੁਰਮੁਖਿ ਧਿਆਵਹਿ ਸਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪਾਵਹਿ ਸੇਈ ਸੂਚੇ ਹੋਹੀ॥ਅਹਿਨਿਸਿ ਨਾਮੁ ਜਪਹੁ ਰੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਮੈਲੇ ਹਛੇ ਹੋਹੀ॥੩॥ਜੇਹੀ ਰੁਤਿ ਕਾਇਆ ਸੁਖੁ ਤੇਹਾ ਤੇਹੋ ਜੇਹੀ ਦੇਹੀ॥ਨਾਨਕ ਰੁਤਿ ਸੁਹਾਵੀ ਸਾਈ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਰੁਤਿ ਕੇਹੀ॥੪॥੧॥

ਰਾਗ ਦੇਸ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨਤਾਲ

ਅਸਥਾਈ:-

0				3				×				2			
ਰ	ਮ	ਰ	ਸ।	ਰ	ਨ਼	ਸ	ਰ	ਪ	ਨ	ਸਂ	ਰਂ।	ਨੁਧ	ਪਧ	ਮਗ	ਰ।
ਪ੍ਰਾ	ऽ	ਣੀ	ऽ	ਏ	ऽ	ਕੋ	ऽ	ਨਾ	ऽ	ਮੁ	ਧਿ	ਆऽ	ऽऽ	ਵऽ	ਹੁ
ਰ	ਰ	ਪ	–	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਸਂਰਂ	ਨਸਂ	ਪਨ	ਸਂਰਂ	ਨੁਧ	ਪਧ	ਮਗ	ਰ
ਅ	ਪ	ਨੀ	ऽ	ਪ	ਤਿ	ਸੇ	ऽ	ਤੀऽ	ऽऽ	ਘऽ	ਰਿऽ	ਜਾऽ	ऽऽ	ਵऽ	ਹੁ

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	–	ਪ	–	ਨੁ	ਧ	ਨ	–	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	–	ਰਂ	ਨ	ਸਂ	–

ਖਾ	ऽ	ਣਾ	ऽ	ਪੀ	ऽ	ਣਾ	ऽ	ਹ	ਸ	ਣਾ	ऽ	ਸਉ	ऽ	ਣਾ	ऽ
ਪ	ਰੰ	ਰੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	–	ਪਨ	ਸੰਰੰ	ਨ਼ਧ	ਪਧ	ਮਗ	ਨ਼ਸ	ਮਗ	ਰ
ਵਿ	ਸ	ਰਿ	ਗਇ	ਆ	ऽ	ਹੈ	ऽ	ਮ	ऽ	ਰ	ऽ	ਣਾ	ऽ	ऽ	ऽ

ਰਾਗ ਜਯੰਤ ਮਲ੍ਹਾਰ

ਰਾਗ ਜਯੰਤ ਮਲ੍ਹਾਰ। ਥਾਟ ਕਾਫੀ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਰਿਸ਼ਬ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਪੰਚਮ ਹੈ ਕਈ ਜਾਣੇ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ਡਜ ਵੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਗਾਇਨ ਸਮਾਂ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ ਹੈ ਸ਼ਾਸਤਰ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਮੱਧ ਰਾਤ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ।

ਅਰੋਹੀ:- ਸ, ਨ਼ ਸ, ਧ਼ ਨ਼ ਰ, ਗੁ ਰ, ਗ, ਮ ਪ, ਮ ਗ ਰ, ਮ ਰ ਪ, ਨੁ
ਮ ਪ, ਨੁ ਧ ਨ ਸੰ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸੰ, ਨੁ ਪ, ਮ ਪ, ਮ ਗ ਰ, ਰ ਗੁ ਰ, ਮ ਰ ਪ, ਗੁ ਮ ਰ ਸ

ਪਕੜ:- ਸ ਨ਼ ਸ, ਨ਼ ਧ਼ ਪ਼, ਰ- ਗੁ ਰ -, ਮ ਰ ਪ, ਗੁ ਮ ਰ ਸ,
ਨ਼ ਸ ਧ਼ ਨ਼ ਰ -,

ਸੁਰ:- ਦੋਵੇਂ ਗੰਧਾਰ ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ। ਇਸ ਰਾਗ ਅੰਦਰ ਜੈਜਾਵੰਤੀ ਅਤੇ ਮੀਆਂ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦਾ ਸੁੰਦਰ ਮਿਸ਼ਰਣ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਗ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਚਲਤ ਹੈ ਓਥੇ ਮਧੁਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੈ ਮੀਆਂ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦਾ ਅੰਗ ਦਿਖਾਉਣ ਸਮੇਂ ਗੰਧਾਰ ਪਰ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬਾਰ -ਬਾਰ ਰਿਸ਼ਬ ਪਰ ਨਿਆਸ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਰੰਜਕਤਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਯੰਤ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਧਰੁਪਦ, ਧਮਾਰ, ਵੱਡਾ ਖਿਆਲ, ਆਦਿਕ ਗਾਇਨ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਪਾਵਸ ਰਿਤੂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਓਥੇ ਭਗਤੀ ਭਾਵ ਦੀ ਝਲਕ ਵੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਰ ਸਿਮਰਨ ਕਰ ਮਨ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਆਦਿਕ।

"ਅਲਾਪ"

ਨੰਬਰ1:- ਸ -, ਰ -, ਨ਼ ਸ -, ਨ਼ ਧ਼ ਪ਼ ਰ -, ਗੁ ਰ -, ਸ-

ਨ਼ ਧ਼ ਨ਼ ਧ਼ ਨ਼ –, ਸ ਰ –, ਸ ਧ਼ ਨ਼ ਰ –, ਗ ਮ ਗ ਰ –, ਗੁ

ਰ –, ਮ ਰ ਪ –, ਗੁ – ਮ ਰ ਸ –, ਰ ਗ ਮ ਪ – ਗ ਮ

ਰ ਗੁ ਰ –, ਮ ਰ ਪ –, ਨੁ ਮ ਪ –, ਗੁ ਮ ਰ ਸ –, ਧ਼

ਨ਼ ਰ –, ਗੁ ਰ –,

ਨੰਬਰ2:- ਸ – ਰ ਨ਼ ਸ –, ਗੁ ਮ ਰ, ਪ –, ਨੁ ਮ ਪ –, ਮ ਗ

ਰ –, ਗੁ ਰ –, ਨ਼ ਸ –, ਧ਼ ਨ਼ ਰ –, ਮ ਰ ਪ –, ਮ ਪ –,

ਨੁ ਧ ਨੁ ਧ, ਮ ਪ –, ਮ ਗ ਰ –, ਗੁ ਰ –, ਸ –, ਨ਼ ਧ਼

ਪ਼ –, ਰ –, ਗੁ ਰ –, ਮ ਰ ਪ –, ਨੁ – ਧ ਨ –, ਸਂ –, ਨੁ ਧ

ਨੁ ਪ –, ਮ ਪ –, ਗ ਮ ਰ –, ਗ ਮ ਪ –, ਗ ਮ ਗ ਰ –,

ਗੁ ਰ –, ਸ –, ਨ਼ ਧ਼ ਨ਼ ਪ਼ –, ਮ਼ ਪ਼ –, ਨ਼ – ਧ਼ ਨ਼ –,

ਸ ਰ –, ਨ ਸ –, ਧ਼ ਨ਼ ਰ –,

ਨੰਬਰ:3 ਮ ਪ –, ਨੁ ਮ ਪ –, ਨੁ ਧ ਨੁ ਧ ਨ –, ਸਂ –, ਨੁ –

ਧ ਨ –, ਸਂ –, ਰਂ ਸਂ –, ਨੁ ਪ –, ਮ ਗ ਰ –, ਗੁ ਰ –, ਰ ਪ –
ਮ ਪ –, ਨੁ – ਧ ਨ –, ਸਂ –, ਨੁ ਮ ਪ –, ਮ ਪ ਧ ਨ ਸਂ –,

ਮ ਗ ਰ –, ਗੁ ਮ ਰ ਪ –, ਨੁ – ਧ ਨ –, ਸਂ –, ਰਂ ਸਂ –,

ਨੁ ਮ ਪ ਰਂ –, ਸਂ –, ਗੁਂ ਮਂ ਰਂ ਸਂ –, ਧ ਨੁ ਰਂ ਗਂ ਮਂ ਗਂ

ਰਂ –, ਗੁਂ ਰਂ –, ਮਂ ਰਂ ਪਂ –, ਗੁਂ ਮਂ ਰਂ ਸਂ –, ਨੁ ਧ ਨੁ ਪ –,

ਨੁ ਮ ਪ –, ਗ ਮ ਰ –, ਗੁ ਰ –, ਸ ਨ਼ ਸ ਧ਼ ਨ਼ ਰ –,

"ਤਾਨਾਂ"

ਨੰਬਰ1:-ਰਗ ਮਪ ਮਗ ਰਗੁ ਰਸ ਨ਼ਨ਼ ਧ਼ਨ਼ ਨ਼ਸ ਰਸ ਰਗ ਮਗ

ਰਗੁ ਰਸ ਰਰ ਮਰ ਪਪ ਮਪ ਗੁਮ ਰਸ

ਨੰਬਰ2:-ਸਸ ਰਸ ਨ਼ਸ ਧ਼ਨੂ਼ ਰਰ ਗਮ ਪਗ ਮਰ ਰਗੁ ਰਸ ਮਰ

ਪਮ ਪਨੁ ਮਪ ਨੁਧ ਨੰਸਂ ਨੁਨੁ ਧਨੁ ਮਪ ਗੁਮ ਰਸ ਨਸ

ਧ਼ਨੂ਼ ਰਗੁ ਰਸ ਰਗ ਮਪ ਗਮ ਰਗੁ ਰਰ ਸਰ ਨ਼ਸ

ਨੰਬਰ 3:- ਸਸ ਨ਼ਸ ਰਸ ਨੂ਼ਧ਼ ਪ਼ਪ਼ ਰਰ ਗਮ ਰਗ ਮਪ ਨੁਨੁ ਧਨ

ਨਸਂ ਰੰਸਂ ਗੁੰਮਂ ਰੰਸਂ ਨੁਨੁ ਮਪ ਗਮ ਰਗ ਮਪ ਗਮ ਰਰ ਗੁਰ ਸ

ਨੰਬਰ 4:- ਮਰ ਪਮ ਪਨੁ ਮਪ ਧਨ ਸੰਰਂ ਨਸਂ ਰੰਗਂ ਮੰਗਂ ਰੰਗਂ ਮੰਪਂ

ਗੰਮਂ ਰੰਗੁਂ ਰੰਸਂ ਨਸਂ ਧਨੁ ਰੰਗੁਂ ਰੰਸਂ ਨੁਧ ਨੁਪ ਮਪ ਗੁਮ

ਰਸ ਨੂ਼ਨੂ਼ ਧ਼ਨ਼ ਨ਼ਸ ਰਨ਼ ਸ

ਰਾਗ ਜਯੰਤ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨਤਾਲ "ਸ਼ਾਨ"

ਅਸਥਾਈ:-

	3				x				2				0		
ਨ਼ ।	ਸ	ਧ਼	-	ਨੂ਼	ਰ	ਗੁ	ਰ	-।	ਮ	ਰ	ਪ	ਗੁ।	ਮ	ਰ	ਸ
ਨੂ਼	ਪ਼	ਮ਼	-	ਪ਼	ਨੂ਼	ਧ਼	ਨ਼	ਸ	ਰ	ਗ	ਮ	ਰ	ਗੁ	ਰ	ਸ

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	ਪ	ਨੁ	ਧ	ਨ	ਸਂ	-	ਸਂ	-	ਧ	ਨੁ	ਰਂ	-	ਗੁਂ	ਰਂ	ਸਂ
ਪ	ਰਂ	ਸਂ	-	ਸਂ	ਪ	ਨੁ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰ	ਗੁ	ਰ	ਸ	-

ਪਉੜੀ

ਆਪੀਨ੍ਹੈ ਆਪੁ ਸਾਜਿ ਆਪੁ ਪਛਾਨਿਆ ॥ ਅੰਬਰੁ ਧਰਤਿ ਵਿਛੋੜਿ ਚੰਦੋਆ ਤਾਨਿਆ ॥ ਵਿਨੁ ਥੰਮਾ ਗਗਨੁ ਰਹਾਇ ਸਬਦੁ ਨੀਸਾਨਿਆ ॥ ਸੂਰਜੁ ਚੰਦੁ ਉਪਾਇ ਜੋਤਿ ਸਮਾਨਿਆ ॥ ਕੀਏ ਰਾਤਿ ਦਿਨੰਤੁ ਚੋਜ ਵਿਡਾਨਿਆ ॥ ਤੀਰਥ ਧਰਮ ਵੀਚਾਰ ਨਾਵਣ ਪੁਰਬਾਨਿਆ ॥ ਤੁਧੁ ਸਰਿ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ ਕਿ ਆਖਿ ਵਖਾਨਿਆ ॥ ਸਾਚੈ ਤਖਤਿ ਨਿਵਾਸੁ ਹੋਰ ਆਵਣ ਜਾਨਿਆ ॥੧॥

ਰਾਗ ਜਯੰਤ ਮਲ੍ਹਾਰ ਅਤਰ ਹਰੀ ਤਾਲ

ਅਸਥਾਈ:-

x			2		3			0			4		5		
ਰ	ਰਗੁ	ਰ ।	ਮ	ਰ ।	ਪ	ਨੁਪ	ਮਪ।	ਗੁ	ਗੁ	ਮ ।	ਰ	ਰ ।	ਸ	ਨ਼ਸ	ਧ਼ਨ਼
ਆऽ	ऽਪੀ	ਨੈ	ਆ	ਪੁ	ਸਾ	ऽऽ	ਜਿऽ	ਆ	ਪੁ	ਪ	ਛਾ	ऽਣਿ	ਆ	ऽऽ	ऽऽ
ਮ	ਰ	ਰ	ਪ	ਪ	ਸਂ	ਨੁਪ	ਮਪ	ਗੁਮ	ਰ	ਗੁ	ਰ	ਰ	ਸ	–	ਸ
ਅੰ	ऽਬ	ਰੇ	ਧਰ	ਤਿਵਿ	ਛੋ	ੜਿऽ	ਚੰऽ	ਦੋऽ	ਆ	ऽ	ਤਾ	ऽਣਿ	ਆ	ऽ	ऽ

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਨੁ	ਧ	ਨ	ਨ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਰੰਗੁੰ	ਰੰਨ	ਸਂ	–	ਸਂ
ਵਿਣੁ	ऽਥੰ	ਮਾ	ਰਾਗ	ਨੁਰ	ਹਾ	ऽ	ਇ	ਸਬ	ਦੂ	ਨੀ	ਸਾऽ	ऽਣਿ	ਆ	ऽ	ऽ
ਸਂ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਪ	ਗਮ	ਰ	ਰ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਰ	ਰ	ਸ	–	ਸ
ਸੂ	ऽਰ	ਜੁ	ਚੰ	ਦੁਉ	ਪਾऽ	ऽ	ਇ	ਜੋ	ਤਿ	ਸ	ਮਾ	ऽਣਿ	ਆ	ऽ	ऽ

ਮਲਾਰ ਮ: ੫॥(੧੨੭੦)

ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਭਰਤਿ ਬਛਲ ਬਿਰਦਾਇਓ॥ਨਿੰਦਕ ਮਾਰਿ ਚਰਨ ਤਲ ਦੀਨੇ ਅਪੁਨੋ ਜਸੁ ਵਰਤਾਇਓ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ਜੈ ਜੈ ਕਾਰੁ ਕੀਨੋ ਸਭ ਜਗ ਮਹਿ ਦਇਆ ਜੀਅਨ ਮਹਿ ਪਾਇਓ॥ਕੰਠਿ ਲਾਇ ਅਪੁਨੋ ਦਾਸੁ ਰਾਖਿਓ ਤਾਤੀ ਵਾਉ ਨ ਲਾਇਓ॥੧॥ਅੰਗੀਕਾਰੁ ਕੀਓ ਮੇਰੇ ਸੁਆਮੀ ਭ੍ਰਮੁ ਭਉ ਮੇਟਿ ਸੁਖਾਇਓ॥ਮਹਾ ਅਨੰਦ ਕਰਹੁ ਦਾਸ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਨਕ ਬਿਸ੍ਵਾਸ ਮਨਿ ਆਇਓ॥੨॥੧੪॥੧੯॥

ਰਾਗ ਜਯੰਤ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਾਲ ਰੂਪਕ

ਅਸਥਾਈ:-

x			2		3		x			2		3	
ਰ	ਪ	ਪ।	ਨੁਪ	ਮਪ।	ਮ	ਗ	ਰ	ਰ	ਗੁ ।	ਰ	–।	ਸ	–

ਪ੍ਰ	ਭ	ਕੋ	ਭS	ਗS	ਤਿ	ਬ	ਛਲੁ	ਬਿ	ਰ	ਦਾ	S	ਇਓ	S
ਰ	ਮ	ਰ	ਸ	ਨ਼	ਸ	ਸ	ਨ਼ੂ	ਨ਼ੂ	ਧ਼	ਨ਼	-	ਸ	-
ਨਿੰ	ਦ	ਕ	ਮਾ	S	ਰਿ	S	ਚਰ	ਨ	ਤਲ	ਦੀ	S	ਨੇ	S
ਰ	ਰ	ਗ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰ	-	ਗੁ	ਰ	-	ਸ	-
ਅ	ਪੁ	ਨੋ	ਜ	ਸੁ	ਵ	ਰ	ਤਾ	S	S	ਇਓ	S	S	S

ਅੰਤਰਾ:-

ਪ	ਪ	-	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਧ	ਨ	ਨ	ਨ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ
ਜੈ	ਜੈ	S	ਕਾ	S	ਰੁ	ਕੀ	ਨੋ	ਸ	ਭ	ਜ	ਗ	ਮ	ਹਿ
ਧ	ਨੁ	ਰਂ	ਰਂ	ਗੁਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਰਂ	ਨ	ਸਂ	-	ਸਂ	-
ਦਇ	ਆ	ਜੀ	ਅ	ਨ	ਮ	ਹਿ	ਪਾ	S	S	ਇਓ	S	S	S
ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਪ	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰ	-
ਕੰ	ਠਿ	ਲਾ	ਇ	S	ਅ	ਪੁ	ਨੋ	ਦਾ	ਸੁ	ਰਾ	S	ਖਿਓ	S
ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	ਨੁ	ਮ	ਪ	ਗੁ	-	ਮ	ਰ	-	ਸ	-
ਤਾ	ਤੀ	S	ਵਾ	S	ਉ	ਨ	ਲਾ	S	S	ਇਓ	S	S	S

ਰਾਗ ਕਾਨੜਾ ਮਲ੍ਹਾਰ

ਰਾਗ ਕਾਨੜਾ ਮਲ੍ਹਾਰ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਥਾਟ ਆਸਾਵਰੀ ਅਤੇ ਕਾਫੀ ਸਾਂਝਾ ਹੈ। ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਰਿਖਬ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਗਾਇਨ ਸਮਾਂ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ ਜਾਂ ਮੱਧ ਰਾਤ ਹੈ। ਕਾਨੜਾ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦੀ ਜਾਤੀ ਵਕਰ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ।

ਅਰੋਹੀ:- ਨ਼ ਸ, ਧ਼ ਨ਼ ਸ,ਰ, ਸ, ਗੁ ਮ ਰ ਸ, ਰ ਪ, ਮ ਪ, ਨੁ ਧ ਨ ਸਂ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸਂ, ਧੁ ਨੁ ਪ, ਮ ਪ,ਨੁ ਮ ਪ, ਗੁ -, ਮ ਰ, ਸ

ਪਕੜ:- ਗੁ ਰ -, ਸ-, ਧ਼ ਨ਼ ਸ, ਗੁ ਮ ਰ -, ਸ,ਰ ਪ, ਨੁ ਮ

ਪ, ਨੁ – ਧ ਨ –, ਸਂ–, ਨੁ ਪ, ਗੁ–, ਮ ਰ ਸ, ਧ਼ੁ ਨ਼ੁ ਸ, ਰ –, ਸ–,

ਸੁਰ:– ਗੰਧਾਰ ਕੋਮਲ ਦੋਵੇਂ ਧੈਵਤ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ ਹਨ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਦਰਬਾਰੀ ਕਨੜਾ ਅਤੇ ਮੀਆਂ ਮਲਾਰ ਦਾ ਉਤਕ੍ਰਿਸ਼ਟ ਸੰਗਮ ਹੈ।ਕਾਨੜਾ ਮਲ੍ਹਾਰ ਬਹੁਤ ਮਿੱਠਾ ਰਾਗ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਬਹੁਤ ਕਮ ਹੈ।

"ਅਲਾਪ"

ਨੰਬਰ1:– ਸ –, ਰ –, ਧ਼ੁ ਨ਼ੁ ਸ –, ਧ਼ੁ ਨ਼ੁ ਪ਼ –, ਮ਼

ਪ਼ –, ਨ਼ੁ ਧ਼ ਨ਼ੁ ਧ਼ ਨ਼, ਸ –, ਰ –, ਗੁ – ਮ ਰ ਮ –, ਰ ਪ –,

ਮ ਪ –, ਧੁ ਨੁ ਪ –, ਗੁ – ਮ ਰ –, ਸ –,

ਨੰਬਰ2:– ਧ਼ੁ ਨ਼ੁ ਸ ਰ –, ਨ਼ੁ ਸ ਰ –, ਧ਼ੁ ਨ਼ੁ ਪ਼ –, ਧ਼ੁ ਨ਼ੁ ਮ਼ ਪ਼ –,

ਨ਼ੁ ਧ਼ ਨ਼ ਸ –, ਰ ਮ, ਰ ਪ –, ਨੁ ਮ ਪ –, ਧੁ ਨੁ ਪ –, ਗੁ –,

ਮ ਰ –, ਸ ਰ –, ਧ਼ੁ ਨ਼ੁ ਸ –,

ਨੰਬਰ3:– ਸ –, ਗੁ ਰ –, ਸ –, ਧ਼ੁ ਨ਼ੁ ਰ –, ਸ – ਰ ਗੁ ਮ ਪ –,

ਗੁ –, ਮ ਰ –, ਸ –, ਰ ਪ –, ਮ ਪ –, ਨੁ ਧ ਨੁ ਪ –,

ਗੁ –, ਮ ਰ ਸ –, ਧ਼ੁ ਨ਼ੁ ਮ਼ ਪ਼ –, ਨ਼ੁ ਧ਼ ਨ਼ੁ ਧ਼ ਨ਼ –, ਸ –,

ਨੰਬਰ4:– ਸ –, ਰ –, ਸ –, ਮ ਰ ਪ –, ਨੁ ਮ ਪ –, ਗੁ –, ਮ ਰ –,

ਪ ਮ ਪ –, ਨੁ ਧ ਨੁ –, ਗੁ –, ਮ ਰ ਪ –, ਨੁ ਧ ਨ, ਸਂ –,

ਧੁ ਨੁ ਮ ਪ –, ਗੁ –, ਮ ਰ ਪ –, ਗੁ ਮ ਰ –, ਸ ਰ ਨ਼ੁ ਸ –,

ਧ਼ੁ ਨ਼ੁ ਸ –, ਧ਼ੁ ਨ਼ੁ ਮ਼ ਪ਼ –, ਨ਼ੁ ਧ਼ ਨ਼ੁ ਧ਼ ਨ਼ –, ਸ –,

ਨੰਬਰ5:– ਮ –, ਪ –, ਰ ਮ –, ਰ ਪ –, ਮ ਪ –, ਨੁ ਧ ਨੁ

ਧ ਨ –, ਸਂ –, ਪ ਨੁ ਮ ਪ –, ਧ ਨ ਸਂ –, ਰਂ ਸਂ –, ਪ ਨੁ

ਧ ਨ ਸਂ –, ਰਂ ਨ ਸਂ –, ਧ ਨੁ ਪ –, ਰ ਮ, ਰ ਪ –, ਗੁ –,

ਮ ਰ –, ਨ਼ੁ ਸ –, ਧੁ ਨ਼ੁ ਸ –, ਰ –, ਧ਼ੁ ਨ਼ੁ ਪ਼ – ਮ਼ ਪ਼ –,

ਨ਼ੁ ਦ਼ ਨ਼ੁ ਧ਼ ਨ਼ –, ਸ –, ਰ –, ਸ –,

ਨੰਬਰ6:– ਰ ਪ –, ਨੁ ਧ ਨ, ਸਂ –, ਨੁ ਧ ਨੁ, ਪ ਰਂ –, ਸਂ – ਰਂ

ਗੁ –, ਮਂ ਰਂ ਸਂ –, ਰਂ ਮਂ –, ਰਂ ਪਂ –, ਗੁਂ –, ਮਂ ਰਂ –, ਗੁ –

ਮ ਰ – ਸ –, ਸਂ – ਰਂ ਨ ਸਂ –, ਰ ਨ਼ ਸ – ਨੁ ਧ ਨ ਸਂ –,

ਨ਼ੁ ਧ਼ ਨ਼ ਸ –, ਸਂ –, ਗੁਂ ਮਂ ਰਂ ਸਂ –, ਨੁ ਧ ਨੁ । –, ਮ ਪ –,

ਗੁ ਮ ਰ –, ਸ –, ਰ ਧ਼ੁ ਨ਼ੁ ਸ –, ਧ਼ੁ ਨ਼ੁ ਪ਼ –, ਸ –, ਰ

ਧ਼ੁ ਨ਼ੁ ਮ਼ ਪ਼ –, ਨ਼ੁ ਧ਼ ਨ਼ੁ ਧ਼ ਨ਼ –, ਸ –,

"ਤਾਨਾਂ"

ਨੰਬਰ1:– ਸਸ ਰਸ ਨ਼ੁਸ ਧ਼ੁਨ਼ੁ ਸਰ ਗੁਮ ਰਸ ਰਰ ਮਰ ਪਮ ਪਪ ਨੁਮ

ਪਧ ਨਸਂ ਰਂਸਂ ਧੁਨੁ ਨੁਪ ਮਪ ਗੁਮ ਰਸ ਨ਼ੁਧ਼ ਨ਼ਸ ਰਨ਼ ਸ

ਨੰਬਰ:2 ਸਰ ਨ਼ੁਸ ਧ਼ੁਨ਼ੁ ਨ਼ੁਸ ਰਮ ਗੁਮ ਰਸ ਰਮ ਰਪ ਮਪ ਨੁਨੁ

ਮਪ ਨੁਧ ਨਸਂ ਰਂਮਂ ਰਂਸਂ ਧੁਧੁ ਨੁਪ ਗੁਮ ਰਸ ਨ਼ੁਨ਼ੁ ਧ਼ਨ਼

ਨ਼ਸ ਰਨ਼ ਸ

ਨੰਬਰ:3:– ਨ਼ੁਸ ਰਮ ਗੁਮ ਰਸ ਨ਼ੁਸ ਧ਼ੁਨ਼ੁ ਸਰ ਸਸ ਰਮ ਰਰ ਪਪ

ਮਪ ਸਂਸਂ ਨਸਂ ਰਂਮਂ ਰਂਪਂ ਗੁਂਮਂ ਰਂਸਂ ਨੁਨੁ ਧਨ ਨਸਂ ਗੁਂਮਂ

ਰਂਸਂ ਧੁਧੁ ਨੁਪ ਮਪ ਗੁਮ ਰਸ ਧ਼ੁਨ਼ੁ ਸਰ ਗੁਮ ਰਸ

ਨੰਬਰ4:– ਰਰ ਸਮ ਮਰ ਪਪ ਮਨੁ ਨੁਪ ਮਮ ਪਨੁ ਨੁਧ ਨਨ ਸਂਰ

ਨੁਸਂ ਰਂਮਂ ਗੁਂਮਂ ਰਂਸਂ ਧੁਨੁ ਮਪ ਗੁਮ ਰਸ ਧ਼ੁਨ਼ੁ ਮ਼ਪ਼ ਨ਼ੁਧ਼ ਨ਼ਸ

ਨੰਬਰ5:– ਰਰ ਸਰ ਪਪ ਮਪ ਰਂਰਂ ਸਂਰਂ ਗੁਂਮਂ ਰਂਸਂ ਨਸਂ ਧਨੁ

ਮਪ ਗੁਮ ਰਸ ਨ਼ੁਸ ਧ਼ੁਨ਼ੁ ਸਰ ਗੁਮ ਪਗੁ ਮਰ ਸ

ਸਂਰਂ ਨਸਂ ਗੁਂਮਂ ਨੁਧ ਨਸਂ ਨੁਪ ਧੁਨੁ ਸਂਰਂ ਨੁਸਂ

ਨੁਪ ਮਪ ਗੁਮ ਰਸ ਨ਼ੁਨ਼ੁ ਧ਼ਨ਼ ਨ਼ਸ ਸ

ਰਾਗ ਕਾਨੜਾ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨਤਾਲ "ਸ਼ਾਨ"

ਅਸਥਾਈ:-

0				3				x				2			
ਨ਼ੁ	ਸ	ਰ	ਮ।	ਰ	ਸ	ਨ਼ੁ	ਸ	ਧ਼ੁ	–	ਨ਼ੁ	–।	ਸ	–	ਸ	–।
ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਰ	ਸ	ਨ਼ੁ	ਧ਼	ਨ	ਸ
ਮ	ਰ	ਪ	–	ਸਂ	ਧੁ	ਨੁ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਰ	ਸ	ਨ਼ੁ	ਧ਼	ਨ਼	ਸ

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	–	ਪ	–	ਨੁ	ਧ	ਨ	–	ਸਂ	–	ਸਂ	–	ਰਂ	ਨ	ਸਂ	–
ਪ	–	ਰਂ	–	ਰਂ	ਸਂ	ਰਂ	ਪਂ	ਗੁਂ	–	ਗੁਂ	ਮਂ	ਰਂ	–	ਸਂ	–
ਸਂ	ਨ	ਸਂ	–	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਪ	ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	ਨੁ	ਮ	ਪ	–
ਮ	ਪ	ਧੁ	ਨੁ	ਗੁ	ਮ	ਰ	ਸ	ਧ਼ੁ	ਨ਼ੁ	ਪ਼	–	ਨ਼ੁ	ਧ਼	ਨ਼	ਸ

ਰਾਗ ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੫ ਚਉਪਦੇ ਘਰੁ ੨ ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥(੧੨੭੦)

ਗੁਰਮੁਖਿ ਦੀਸੈ ਬ੍ਰਹਮ ਪਸਾਰੁ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਤ੍ਰੈ ਗੁਣੀਆਂ ਬਿਸਥਾਰੁ ॥ ਗੁਰਮਖਿ ਨਾਦ ਬੇਦ ਬੀਚਾਰੁ ॥ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਘੋਰ ਅੰਧਾਰੁ ॥੧॥ ਮੇਰੇ ਮਨ ਗੁਰੁ ਗੁਰੁ ਕਰਤ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਈਐ। ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ ਹਰਿ ਹਿਰਦੈ ਵਸਿਏ ਸਾਸਿ ਗਿਰਾਸਿ ਆਪਣਾ ਖਸਮੁ ਧਿਆਈਐ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਗੁਰ ਕੇ ਚਰਣ ਵਿਟਹੁ ਬਲਿ ਜਾਉ ॥ ਗੁਰ ਕੇ ਗੁਣ ਅਨਦਿਨੁ ਨਿਤ ਗਾਉ ॥ ਗੁਰ ਕੀ ਧੂੜਿ ਕਰਉ ਇਸਨਾਨੁ ॥ ਸਾਚੀ ਦਰਗਹ ਪਾਈਐ ਮਾਨੁ ॥੨॥ ਗੁਰ ਬੋਹਿਥ ਭਵਜਲ ਤਾਰਣ ਹਾਰੁ ॥ ਗੁਰਿ ਭੇਟਿਐ ਨ ਹੋਇ ਜੋਨਿ ਅਉਤਾਰ ॥ ਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਸੋ ਜਨੁ ਪਾਏ ॥ ਜਾ ਕਉ ਕਰਮਿ ਲਿਖਿਆ ਧੁਰਿ ਆਏ ॥੩॥ ਗੁਰ ਮੇਰੀ ਜੀਵਨਿ ਗੁਰੁ ਆਧਾਰੁ ॥ ਗੁਰੁ ਮੇਰੀ ਵਰਤਣਿ ਗੁਰੁ ਪਰਵਾਰੁ ॥ ਗੁਰੁ ਮੇਰਾ ਖਸਮੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸਰਣਾਈ ॥ ਨਾਨਕ ਗੁਰੁ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਜਾ ਕੀ ਕੀਮ ਨ

ਪਾਈ॥੪॥੧॥੧੯॥

ਰਾਗ ਕਾਨੜਾ ਮਲ੍ਹਾਰ ਸਿਖਰ ਤਾਲ

ਅਸਥਾਈ:-

x 0 2 3 4

ਗੁ ਗੁ ਮ ਰ । ਸ ਸ ਰ ਰ । ਸ ਸ। ਨ਼ੁਸ ਰਸ ਧ਼ੁ । ਧ਼ੁ ਨ਼ੁਪ਼ ਧ਼ੁਨ਼ੁ ਸਰ

ਮੇ ਰੇ ਮ ਨ ਗੁ ਰੁ ਗੁ ਰੁ ਕਰ ਤਸ ਦਾS ਸੁ ਖੁ ਪਾ Sਈ ਐS SS

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ ਮ ਪ ਪ ਨੁ ਧ ਨੁ ਧ ਨ ਨ ਸੰ – ਸੰ ਰੰ ਨ ਸੰ –

ਗੁ ਰ ਉ ਪ ਦੇ ਸਿ ਹ ਰਿ ਹਿ ਰ ਦੈ S S ਵ ਸਿ ਓ S

ਗੁੰ ਮੰ ਰੰ ਸੰ ਸੰ ਨੁਸੰ ਰੰਸੰ ਧੁ ਨੁਪ ਮਪ ਗੁ ਮ ਰ ਸ ਨ਼ੁਧ ਧ਼ੁਨ਼ੁ ਸਰ

ਸਾ S ਸਿ ਗਿ ਰਾ ਸਿS ਅS ਪ ਣਾS SS ਖਸ ਮੁ ਧਿ ਆ Sਈ ਐS SS

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੫॥(੧੨੭੦)

ਗੁਰ ਕੇ ਚਰਨ ਹਿਰਦੈ ਵਸਾਏ॥ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਭਿ ਆਪਿ ਮਿਲਾਏ॥ਅਪਨੇ ਸੇਵਕ ਕਉ ਲਏ ਪ੍ਰਭ ਲਾਇ॥ਤਾ ਕੀ ਕੀਮਤਿ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ॥੧॥ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪੂਰਨ ਸੁਖਦਾਤੇ॥ਤੁਮ੍ਹਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਤੂੰ ਚਿਤਿ ਆਵਹਿ ਆਠ ਪਹਰ ਤੇਰੈ ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ਗਾਵਣੁ ਸੁਨਣੁ ਸਭ ਤੇਰਾ ਭਾਣਾ॥ਹੁਕਮੁ ਬੂਝੈ ਸੋ ਸਾਚਿ ਸਮਾਣਾ॥ਜਪਿ ਜਪਿ ਜੀਵਹਿ ਤੇਰਾ ਨਾਂਉ॥ਤੁਝ ਬਿਨੁ ਦੂਜਾ ਨਾਹੀ ਥਾਉ॥੨॥ਦੁਖ ਸੁਖ ਕਰਤੇ ਹੁਕਮੁ ਰਜਾਇ॥ਭਾਣੈ ਬਖਸ ਭਾਣੈ ਦੇਇ ਸਜਾਇ॥ਦੁਹਾਂ ਸਿਰਿਆ ਕਾ ਕਰਤਾ ਆਪਿ॥ਕਰਬਾਣੁ ਜਾਂਈ ਤੇਰੇ ਪਰਤਾਪ॥੩॥ਤੇਰੀ ਕੀਮਤਿ ਤੂਹੈ ਜਾਣਹਿ॥ਤੂ ਆਪੇ ਬੂਝਹਿ ਸੁਣਿ ਆਪਿ ਵਖਾਣਹਿ॥ਸੇਈ ਭਗਤੁ ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਣੇ॥ ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਕੈ ਸਦ ਕੁਰਬਾਣੇ॥੪॥੨॥੨੦॥

ਰਾਗ ਕਾਨੜਾ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨਤਾਲ

ਅਸਥਾਈ:-

0 3 x 2

ਨ਼ੁ ਸ ਰ ਸ। ਧ਼ੁ ਨ਼ੁ ਪ਼ ਪ਼ ਨ਼ੁ ਨ਼ੁ ਧ਼ ਨ਼। ਨ਼ ਸ ਸ –।

ਕ	ਰਿ	ਕਿ	ਰ	ਪਾ	ऽ	ऽ	ਪੂ	ਰ	ਨ	ਸੁ	ਖ	ਦਾ	ऽ	ਤੇ	ऽ
ਮ	ਰ	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗੁ	–	ਗੁ	ਮ	ਰ	–	ਸ	ਸ
ਤੁ	ਮ	ਰੀ	ਕ੍ਰਿ	ਪਾ	ऽ	ਤੇ	ऽ	ਤੂੰ	ऽ	ਚਿ	ਤਿ	ਆ	ऽ	ਵ	ਹਿ
ਮ	ਪ	ਧੁ	ਨੁ	ਗੁ	ਮ	ਰ	ਸ	ਨ਼ੁ	ਧ਼	ਨ਼ੁ	ਧ਼	ਨ਼	–	ਸ	–
ਆ	ऽ	ਠ	ਪ	ਹ	ਰ	ਤੇ	ऽ	ਰੇ	ऽ	ਰੰ	ਗਿ	ਰਾ	ऽ	ਤੇ	ऽ

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਧ	ਨ	–	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਰਂ	ਨ	ਸਂ	–
ਗੁ	ਰ	ਕੇ	ऽ	ਚ	ਰ	ਨ	ऽ	ਹਿ	ਰ	ਦੈ	ਵ	ਸਾ	ऽ	ਏ	ऽ
ਪ	ਪ	ਰਂ	ਰਂ	ਗੁਂ	ਮਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਧੁ	–	ਨੁ	ਨੁ	ਸਂ	–	ਸਂ	–
ਕ	ਰਿ	ਕਿ	ਰ	ਪਾ	ऽ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਆ	ऽ	ਪਿ	ਮਿ	ਲਾ	ऽ	ਏ	ऽ
ਅ	ਪ	ਨੇ	ਸੇ	ਵ	ਕ	ਕਉ	ऽ	ਲਏ	ऽ	ਪ੍ਰ	ਭੁ	ਲਾ	ऽ	ਏ	ऽ
ਸਂ	ਧੁ	ਨੁ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਰ	ਸ	ਨ਼ੁ	ਨ਼ੁ	ਧ਼	ਨ਼	ਨ਼	ਸ	ਸ	–
ਤਾ	ऽ	ਕੀ	ऽ	ਕੀ	ऽ	ਮ	ਤਿ	ਕ	ਹੀ	ऽ	ਨ	ਜਾ	ऽ	ਇ	ऽ

ਰਾਗ ਮੀਰਾਂ ਬਾਈ ਕੀ ਮਲ੍ਹਾਰ

ਰਾਗ ਮੀਰਾਂ ਬਾਈ ਕੀ ਮਲ੍ਹਾਰ। ਥਾਟ ਕਾਫੀ। ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹੁ ਸੰਮਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਸ਼ਡਜ ਹੈ। ਗਾਇਨ ਸਮਾਂ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ ਜਾਂ ਉਤਰਾਂਗ ਪਰਧਾਨ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਰਾਤ ਦਾ ਤੀਜਾ ਪਹਿਰ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ ਮੰਨਣੀ ਹੀ ਠੀਕ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅਰੋਹੀ:-ਸ, ਰ ਪ, ਮ ਰ, ਸ ਰ ਨ਼ ਸ, ਗੁ ਮ ਰ ਸ, ਰ ਪ,
ਮ ਪ, ਨੁ ਧ ਨ ਸਂ

ਅਵਰੋਹੀ:-ਸਂ, ਧੁ ਨੁ ਪ, ਮ ਪ, ਮ ਗ ਮ, ਰ ਮ, ਪ ਧ ਮ ਪ ਗੁ
ਮ ਰ ਸ,

ਪਕੜ:- ਮ ਰ, ਸ ਰ ਨ਼ ਸ-, ਗੁ-, ਮ ਰ ਪ-, ਨੁ ਧ ਨ ਸਂ-,

ਧੁ ਨੁ ਪ-, ਗ ਮ ਪ ਧ ਮ ਪ-,

ਸੁਰ:- ਦੋਵੇਂ ਗੰਧਾਰ ਦੋਵੇਂ ਧੈਵਤ ਅਤੇ ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ॥ ਵਰਜਤ ਸੁਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਰਾਗ ਅਪਰਚਲਤ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਰੰਜਕਤਾ ਭਰਪੂਰ ਮਲ੍ਹਾਰ ਪਰਕਾਰ ਹੈ। ਕਈ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਰਚਨਾਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਉਪਾਸ਼ਕ ਮੀਰਾਂ ਬਾਈ ਦੁਆਰਾ ਹੋਈ ਜੋ ਬਾਤ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਰਥਕ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੀਰਾਂ ਬਾਈ ਕੀ ਮਲ੍ਹਾਰ ਰਾਗ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ ਦਾ ਉਲੇਖ ਹੈ ਓਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਹਿਮਾਂ ਦਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਨਿਰੂਪਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਈ ਜਾਣੇ ਇਸ ਰਾਗ ਦੇ ਪਰਚਾਰ ਦਾ ਸੇਹਰਾ ਅਕਬਰ ਦੇ ਦਰਬਾਰੀ ਨਾਇਕ ਰਾਮਦਾਸ ਦੀ ਕੰਨਿਆ ਮੀਰਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਮੀਰਾਂ ਬਾਈ ਕੀ ਮਲ੍ਹਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੰਗ, ਅਡਾਨਾ, ਅਤੇ ਮੀਆ ਮਲ੍ਹਾਰ ਆਦਿਕ ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਮਧੁਰ ਮਿਸ਼ਰਣ ਹੈ। ਕੋਮਲ ਗੰਧਾਰ ਪਰ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਚਾਰ ਚੰਨ ਲੱਗਦੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮੱਧਿਅਮ ਦੇ ਨਾਲ ਸਪਰਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਗੰਧਾਰ ਪਰ ਅੰਦੋਲਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਮਲ੍ਹਾਰ ਪਰਕਾਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵੀ ਸਭ ਮਲ੍ਹਾਰ ਪਰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ ਸਰੂਪ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਕੋਮਲ ਨਿਸ਼ਾਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਰੋਹੀ ਅਵਰੋਹੀ ਦੋਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਲਤਾ ਪੂਰਬਕ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਸ਼ੁੱਧ ਨਿਸ਼ਾਦ ਕੇਵਲ ਅਰੋਹੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੀਰਾਂ ਬਾਈ ਕੀ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦੇ ਦੋ ਸਰੂਪ ਹੋਰ ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ।ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਪਰਕਿਰਤੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ । ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਧਰੁਪਦ,ਧਮਾਰ ਅਤੇ ਵੱਡਾ ਖਿਆਲ ਆਦਿਕ ਸਭ ਗਾਇਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਜਾਣ ਕਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਜੈ ਸੁੱਖਲਾਲ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਤ ਪੁਸਤਕ (ਮਲ੍ਹਾਰ ਕੇ ਪਰਕਾਰ)ਵਿੱਚੋਂ ਮਿਲੀ।

"ਅਲਾਪ"

ਨੰਬਰ:1 ਸ -, ਰ ਪ -, ਮ ਰ, ਸ ਰ ਮ਼ ਸ -, ਗੁ -, ਮ ਰ ਪ -, ਗ ਮ,
ਪ -, ਗੁ -, ਮ ਰ, ਸ -, ਨ਼ੁ ਧ਼ ਨ਼ ਸ -, ਰ ਸ-, ਧ਼ੁ ਨ਼ੁ ਪ਼ -, ਧ਼ੁ ਨ਼ੁ
ਸ -, ਧ਼ੁ ਨ਼ੁ ਪ਼ -, ਮ਼ ਪ਼ ਧ਼ ਮ਼ ਪ਼ -, ਨ਼ੁ ਧ਼ ਨ਼ ਸ -, ਗੁ
ਮ ਰ ਪ -, ਧ ਨੁ ਪ -, ਮ ਪ ਧ ਮ ਪ -, ਗ ਮ, ਰ ਪ -,
ਗੁ ਮ ਰ ਸ -,

ਨੰਬਰ2:- ਸ –, ਮ ਰ ਪ –, ਧ ਮ ਪ – ਗ ਮ, ਰ ਪ –, ਗੁ –, ਮ

ਰ ਸ –, ਧ਼ੁ ਨ਼ੁ ਪ਼ –, ਸ –, ਮ਼ ਪ਼ –, ਨ਼ੁ ਧ਼ ਨ਼ ਸ –, ਨ਼ ਸ –,

ਮ ਰ, ਸ ਰ ਨੁ ਸ –, ਗੁ –, ਮ ਰ ਸ –, ਮ ਰ ਪ –, ਗ ਮ –,

ਪ –, ਮ ਪ –, ਨੁ ਧ ਨੁ ਪ –, ਰ ਮ ਪ ਧ ਮ ਪ –, ਨੁ ਧ ਨ

ਸਂ –, ਰਂ ਸਂ, ਧੁ ਨੁ ਪ –, ਮ ਪ –, ਮ ਗ ਮ –, ਰ ਮ ਪ ਧ

ਮ ਪ –, ਗ ਮ, ਰ ਪ –, ਗੁ –, ਮ ਰ, ਸ –, ਰ ਨ਼ ਸ –,

ਧ਼ੁ ਨ਼ੁ ਮ਼ ਪ਼ –, ਨ਼ੁ ਧ਼ ਨ਼ – ਸ –,

ਨੰਬਰ3:- ਸ –, ਮ ਰ ਪ –, ਗ ਮ –, ਰ ਪ –, ਧ ਮ ਪ –,

ਨੁ – ਧ ਨੁ ਮ ਪ –, ਨੁ – ਧ ਨ –, ਸਂ –, ਰਂ ਨ ਸਂ –,

ਧੁ ਨੁ ਸਂ –, ਧੁ ਨੁ ਪ –, ਸਂ –, ਰਂ ਸਂ ਨ ਸਂ –, ਪ ਧ ਮ

ਪ –, ਧ ਨੁ ਮ ਪ –, ਨ ਸਂ –, ਧੁ ਨੁ ਸਂ –, ਰਂ – ਗੁਂ,

ਮਂ ਰਂ ਸਂ –, ਧੁ ਨੁ ਪ –, ਮ ਗ ਮ –, ਰ ਮ ਪ ਧ ਮ ਪ –,

ਧੁ ਨੁ ਸਂ –, ਧੁ ਨੁ ਪ –, ਗੁ –, ਮ ਰ, ਸ ਰ ਨ਼ ਸ –, ਗੁ –

ਮ ਰ ਸ –, ਧ਼ੁ ਨ਼ੁ ਪ਼ –, ਨ਼ੁ ਧ਼ੁ ਨ਼, ਸ ਰ ਨ਼ ਸ –

ਨੰਬਰ4:- ਮ ਪ –, ਨੁ ਮ ਪ –, ਨੁ ਧ ਨੁ ਪ –, ਮ ਪ –,

ਨੁ ਧ ਨ, ਸਂ –, ਰਂ –, ਧੁ ਨੁ ਪ –, ਸਂ –, ਨ ਸਂ –, ਰਂ ਪਂ, ਗਂ ਮਂ,

ਰਂ ਪਂ, ਗੁਂ –, ਮਂ ਰਂ ਸਂ –, ਸ ਮ, ਰ ਪ –, ਗ ਮ –, ਪ ਧ ਮ

ਪ –, ਸਂ –, ਧੁ ਨੁ ਸਂ –, ਧੁ ਨੁ ਸਂ ਰਂ ਗੁਂ ਮਂ ਰਂ ਸਂ –, ਨੁ ਧ

ਨ ਸਂ –, ਧੁ –, ਨੁ ਮ ਪ –, ਰ ਮ ਪ –, ਧ ਮ ਪ –, ਗ ਮ –,

ਰ ਪ –, ਗੁ –, ਮ ਰ, ਸ ਰ ਨ਼ ਸ –,

“ਤਾਨਾਂ”

ਨੰਬਰ1: ਸਸ ਰਸ ਮਰ ਸਰ ਨ਼ਸ ਰਮ ਰਪ ਗਮ ਰਮ ਪਧ ਮਪ
ਰਮ ਰਪ ਗੁਗੁ ਮਰ ਸਰ ਨ਼ਸ

ਨੰਬਰ2:- ਮਰ ਸਰ ਨ਼ਸ ਗੁਮ ਰਪ ਮਪ ਧਮ ਪਗ ਮਪ ਨੁਧ ਨਸਂ ਧੁਨੁ ਸਂਰਂ
ਸਂਧੁ ਨੁਪ ਮਪ ਗਮ ਰਮ ਪਧ ਮਪ ਗੁਮ ਰਸ ਰਨ਼ ਸ

ਨੰਬਰ3:- ਰਮ ਪਧ ਮਪ ਨੁਧ ਨਸਂ ਪਨ ਸਂਰਂ ਨਸਂ ਗੁਂਮਂ ਰਂਸਂ ਧੁਨੁ ਸਂਰਂ ਸਂਸਂ
ਨਸਂ ਧੁਧੁ ਨੁਪ ਮਪ ਗਮ ਰਮ ਪਧ ਮਪ ਗੁਗੁ ਮਰ ਸਰ ਨ਼ਸ ਗੁਮ ਰਸ

ਨੰਬਰ4:- ਰਰ ਸਮ ਮਰ ਪਪ ਮਨੁ ਨੁਧ ਨਨ ਸਂਰਂ ਨਸਂ ਧੁਨੁ
ਸਂਰਂ ਗੁਂਮਂ ਰਂਸਂ ਨੁਧ ਨਸਂ ਰਂਪਂ ਗੁਂਮਂ ਰਂਸਂ ਧੁਨੁ ਸਂਰਂ
ਨੁਸਂ ਧੁਨੁ ਮਪ ਗਮ ਰਮ ਪਧ ਮਪ ਗੁਮ ਰਸ ਰਨ ਸ

ਰਾਗ ਮੀਰਾਂ ਬਾਈ ਕੀ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨਤਾਲ “ਸ਼ਾਨ

ਅਸਥਾਈ:-

0				3				x				2			
ਮ	ਰ	ਸ	ਰ।	ਨ਼	ਸ	ਰ	ਪ	ਗੁ	-	ਗੁ	ਮ।	ਰ	-	ਸ	-।
ਧ਼ੁ	ਨ਼ੁ	ਮ਼	ਪ਼	ਨ਼ੁ	ਧ਼	ਨ਼	ਸ	ਮ	ਰ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਰ	ਸ	-
ਰ	ਮ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰ	ਪ	ਗੁ	-	ਮ	ਰ	ਸ	-

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	-	ਪ	-	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਸਂ	-	ਸਂ	-	ਰਂ	ਨ	ਸਂ	-
ਰਂ	ਮਂ	ਰਂ	ਪਂ	ਗੁਂ	ਮਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਧੁ	-	ਨੁ	-	ਸਂ	-	ਸਂ	-

ਨੁ ਧ ਨ ਸਂ ਰਂ – ਸਂ – ਸਂ ਰਂ ਨ ਸਂ ਧੁ ਨੁ ਪ –

ਰ ਮ ਪ ਧ ਮ ਪ ਗ ਮ ਰ ਪ ਗੁ – ਮ ਰ ਸ –

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੫॥(੧੨੭੧)

ਪਰਮੇਸੁਰ ਹੋਆ ਦਇਆਲੁ॥ਮੇਘੁ ਵਰਸੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਧਾਰ॥ਸਗਲੇ ਜੀਅ ਜੰਤ ਤ੍ਰਿਪਤਾਸੇ॥ਕਾਰਜ ਆਏ ਪੂਰੇ ਰਾਸੇ॥੧॥ਸਦਾ ਸਦਾ ਮਨ ਨਾਮੁ ਸਮ੍ਹਾਲਿ॥ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਕੀ ਸੇਵਾ ਪਾਇਆ ਐਥੈ ਓਥੈ ਨਿਬਹੈ ਨਾਲਿ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ਦੁਖੁ ਭੰਨਾ ਭੈ ਭੰਜਨਹਾਰ॥ਆਪਣਿਆ ਜੀਆ ਕੀ ਕੀਤੀ ਸਾਰ॥ਰਾਖਨਹਾਰ ਸਦਾ ਮਿਹਰਵਾਨ॥ਸਦਾ ਸਦਾ ਜਾਈਐ ਕੁਰਬਾਨ॥੨॥ਕਾਲੁ ਗਵਾਇਆ ਕਰਤੈ ਆਪਿ॥ਸਦਾ ਸਦਾ ਮਨ ਤਿਸ ਨੋ ਜਾਪਿ॥ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਧਾਰਿ ਰਾਖੇ ਸਭਿ ਜੰਤ॥ਗੁਣ ਗਾਵਹੁ ਨਿਤ ਨਿਤ ਭਗਵੰਤ॥੩॥ਏਕੋ ਕਰਤਾ ਆਪੇ ਆਪ॥ਹਰਿ ਕੇ ਭਗਤ ਜਾਣਹਿ ਪਰਤਾਪ॥ਨਾਵੈ ਕੀ ਪੈਜ ਰਖਦਾ ਆਇਆ ॥ਨਾਨਕੁ ਬੋਲੈ ਤਿਸ ਕਾ ਬੋਲਾਇਆ॥੪॥੩॥੨੧॥

ਰਾਗ ਮੀਰਾਂ ਬਾਈ ਕੀ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਾਲ ਫਰੋਦਸਤ

ਅਸਥਾਈ:–

5 x 0 2 0 3 4

ਮਰ। ਸਰ ਨ਼ਸ ਗੁ –। ਮ ਰ। ਪ –। ਗ ਮ। ਮਪ ਗੁਮ। ਰਸ

ਸऽ ਦਾऽ ਸऽ ਦਾ ऽ ਮ ਨ ਨਾ ऽ ਮੁ ਸ ਮਾऽ ऽऽ ਲਿऽ

ਮਰ ਸਰ ਨ਼ਸ ਨ਼ ਧ਼ ਨ਼ ਸ ਮ ਰ ਪ – ਮਪ ਗੁਮ ਰਸ

ਗੁऽ ਰऽ ਪੂ ਰੇ ऽ ਕੀ ऽ ਸੇ ऽ ਵਾ ऽ ਪਾऽ ऽऽ ਇਆ

ਮਪ ਨੁਪ ਮਪ ਸਂ – ਧੁ – ਨੁ ਪ ਮ ਪ ਰਮ ਪਧ ਮਪ

ਐऽ ਥੈऽ ऽऽ ਓ ऽ ਥੈ ऽ ਨਿ ਬ ਹੈ ऽ ਨਾऽ ऽऽ ਲਿऽ

ਅੰਤਰਾ:–

ਮਪ ਨੁਪ ਮਪ ਸਂ – ਸਂ ਸਂ ਨੁ ਸਂ ਧੁ ਨੁ ਧੁਨੁ ਸਂਰਂ ਸਂ

ਪऽ ਰऽ ऽऽ ਮੇ ऽ ਸ ਰੁ ਹੋ ऽ ਆ ਦਇ ਆ ऽऽ ਲੁ

ਮਪ	ਨੁਪ	ਮਪ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	–	ਨੁ	ਸਂ	ਧੁ	ਨੁ	ਧੁਨੁ	ਸਂਰਂ	ਸਂ
ਮੇS	SS	ਘੁS	ਵ	ਰ	ਸੈ	S	ਅੰ	S	ਮ੍ਰਿ	ਤ	ਧਾS	SS	ਰ
ਸਂਰਂ	ਗਂਮਂ	ਰਂਸਂ	ਰਂ	ਨ	ਸਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਪ	ਮਗ	ਗਮ	ਮ
ਸS	ਗS	ਲS	ਜੀਅ	S	S	ਜੰ	S	ਤ	ਤ੍ਰਿ	ਪ	ਤਾS	SS	ਸੇ
ਮਪ	ਨੁਧ	ਨਸਂ	ਧੁ	ਨੁ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	–	ਰਮ	ਪਧ	ਮਪ
ਕਾS	ਰS	ਜS	ਆ	S	ਏ	S	ਪ	S	ਰੇ	S	ਰਾS	SS	ਸS

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੫॥(੧੨੭੧)

ਗੁਰ ਸਰਣਾਈ ਸਗਲ ਨਿਧਾਨ॥ਸਾਚੀ ਦਰਗਹਿ ਪਾਈਐ ਮਾਨੁ॥ਭ੍ਰਮੁ ਭਉ ਦੂਖ ਦਰਦੁ ਸਭੁ ਜਾਇ॥ਸਾਧਸੰਗਿ ਸਦ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਇ॥੧॥ਮਨ ਮੇਰੇ ਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਸਾਲਾਹਿ॥ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਜਪਹੁ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਮਨ ਚਿੰਦੇ ਫਲ ਪਾਇ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ਸਤਿਗੁਰ ਜੇਵਡੁ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ॥ਗੁਰੁ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਪਰਮੇਸਰੁ ਸੋਇ॥ਜਨਮੁ ਮਰਣ ਦੂਖ ਤੇ ਰਾਖੈ॥ਮਾਇਆ ਬਿਖ ਫਿਰਿ ਬਹੁੜਿ ਨ ਚਾਖੈ॥੨॥ਗੁਰ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਕਥਨੁ ਨ ਜਾਇ॥ਗੁਰ ਪਰਮੇਸੁਰ ਸਾਚੈ ਨਾਇ॥ਸਚੁ ਸੰਜਮੁ ਕਰਣੀ ਸਭੁ ਸਾਚੀ॥ਸੋ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਜੋ ਗੁਰ ਸੰਗਿ ਰਾਚੀ॥੩॥ਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਪਾਈਐ ਵਡ ਭਾਗਿ॥ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧ ਲੋਭੁ ਮਨ ਤੇ ਤਿਆਗਿ॥ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਗੁਰ ਚਰਣ ਨਿਵਾਸਿ॥ਨਾਨਕ ਕੀ ਪ੍ਰਭ ਸਚੁ ਅਰਦਾਸਿ॥੪॥੪॥੨੨॥

ਰਾਗ ਮੀਰਾਂ ਬਾਈ ਕੀ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਾਲ ਰੂਪਕ

ਅਸਥਾਈ:-

x			2		3		x			2		3	
ਮ	ਰ	ਸ।	ਰ	ਨ਼।	ਸ	ਸ	ਨ਼	ਨ਼	ਧ਼।	ਨ਼	–।	ਸ	–
ਮ	ਨ	ਮੇ	ਰੇ	S	ਗੁ	ਰ	ਪੂ	ਰਾ	ਸਾ	ਲਾ	S	ਹਿ	S
ਸ	ਮ	ਰ	ਪ	–	ਪਧ	ਮਪ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਰ	–	ਸ	–
ਨਾ	ਮੁ	ਨਿ	ਧਾ	S	ਨੁS	ਜਪ	ਹੁ	ਦਿ	ਨ	ਰਾ	S	ਤੀ	S

ਮ	ਮ	ਪ	ਨੁਪ	ਮਪ	ਸਂ	ਸਂ	ਧੁ	ਨੁ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	–
ਮ	ਨ	ਚਿੰ	ਦੇऽ	ऽऽ	ਫ	ਲ	ਪਾ	ऽ	ऽ	ਇ	ऽ	ऽ	ऽ

ਅੰਤਰਾ:–

ਮ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਧ	ਨ	–	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਰਂ	ਨ	ਸਂ	ਸਂ
ਗੁਰ	ਸ	ਰ	ਣਾ	ऽ	ਈ	ऽ	ਸਗ	ਲ	ਨਿ	ਧਾ	ऽ	ਨ	ऽ
ਧੁ	ਨੁ	ਸਂ	ਰਂ	ਗੁਂ	ਮਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਰਂ	ਨ	ਸਂ	–	ਸਂ	–
ਸਾ	ऽ	ਚੀ	ਦ	ਰ	ਗ	ਹਿ	ਪਾ	ऽਈ	ਐ	ਮਾ	ऽ	ਨ	ऽ
ਪ	ਨੁਪ	ਮਪ	ਸਂ	–	ਧੁ	ਧੁ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	–
ਭ੍ਰ	ਮੁऽ	ਭਉ	ਦੂ	ऽ	ਖੁ	ਦ	ਰਦੂ	ਸ	ਭੁ	ਜਾ	ऽ	ਇ	ऽ
ਸ	ਮ	ਰ	ਪ	ਪ	ਪਧ	ਮਪ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਰ	–	ਸ	–
ਸਾ	ऽ	ਧ	ਸੰ	ਗਿ	ਸऽ	ਦऽ	ਹਰਿ	ਗੁ	ਣ	ਗਾ	ऽ	ਇ	ऽ

"ਰਾਗ ਕੋਲੂ ਮਲ੍ਹਾਰ"

ਰਾਗ ਕੋਲੂ ਮਲ੍ਹਾਰ।(ਮਲ੍ਹਾਰ ਕੇ ਪਰਕਾਰ)ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਥਾਟ ਕਾਫੀ ਆਸਾਵਾਰੀ ਭੈਰਵ ਮਿਸ਼ਰਤ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ਡਜ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਪੰਚਮ ਹੈ ਗਾਇਨ ਸਮਾਂ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ ਜਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ। ਸ੍ਰੀ ਜੈ ਸੁੱਖਲਾਲ ਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਜਾਤੀ ਖੰਡ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ।

ਅਰੋਹੀ:– ਸ, ਰ ਮ, ਰ ਪ, ਨੁ, ਮ ਪ, ਨੁ, ਸਂ

ਅਵਰੋਹੀ:– ਸਂ, ਧੁ, ਨੁ ਪ, ਮ ਪ, ਗ ਮ, ਰੁ, ਸ

ਪਕੜ:– ਸ –, ਮ ਰ ਪ , ਨੁ ਮ ਪ –, ਸਂ ਧੁ,ਨੁ ਮ ਪ–,

ਮ ਗ ਮ ਰੁ –, ਸ –, ਰ ਮ, ਰ ਪ, ਗ ਮ, ਰੁ– , ਸ –, ਨ਼ੁ

ਸ – ਨੁ ਰ ਸ,

ਸੁਰ:- ਰਿਸ਼ਬ ਦੋਵੇਂ ਧੈਵਤ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਦ ਕੋਮਲ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ। ਇਸ ਰਾਗ ਅੰਦਰ ਮੇਘ,ਅਡਾਨਾ ਅਤੇ ਭੈਰਵ ਦਾ ਮਧੁਰ ਮਿਸ਼ਰਣ ਹੈ। ਕਿਤੇ-ਕਿਤੇ ਨੁ. ਸਨੁ.ਰਸ ਐਸੀ ਸੁਰ ਸੰਗਤੀ ਤੋਂ ਮਧਮਾਦ ਸਾਰੰਗ ਦਾ ਭਾਸ਼ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਸ਼ੁਮਾਰ ਅਪਰਚਲਤ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਮਲ ਰਿਸ਼ਬ ਪਰ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਵੀਚਾਰ(ਮਲ੍ਹਾਰ ਦੇ ਪਰਕਾਰ) ਪੁਸਤਕੁ ਦੁਆਰਾ ਪਰਾਪਤ ਹੋਈ ਧੰਨਵਾਦ।

"ਅਲਾਪ"

ਨੰਬਰ1:- ਸ -, ਰ ਸ -, ਨ਼ੁ ਸ -, ਨ਼ੁ ਪ਼, ਨ਼ੁ ਸ -, ਨ਼ੁ ਰ ਸ -,
ਪ਼ ਨ਼ੁ ਪ਼, ਨ਼ੁ ਮ਼ ਪ਼ -, ਸ -, ਨ਼ੁ ਰ ਸ -, ਰ ਮ, ਰ ਪ, ਮ ਰ ਮ,
ਨ਼ੁ ਰ ਸ -, ਰ ਮ ਰ -, ਮ ਰ ਪ -, ਮ ਪ -, ਗ ਮ, ਰ ਮ,
ਰ ਪ -, ਮ ਗ ਮ -, ਰੁ -, ਸ -, ਨ਼ੁ ਸ -, ਨ਼ੁ ਰ, ਰ ਮ ਨ਼ੁ
ਸ -, ਨ਼ੁ ਪ਼ ਮ਼ ਪ਼, ਸ -, ਨ਼ੁ ਸ -, ਨ਼ੁ ਰ ਸ -,

ਨੰਬਰ2:- ਸ -, ਨ਼ੁ ਰ -, ਸ -, ਮ ਰ ਪ -, ਨੁ ਮ ਪ -, ਰ ਮ ਰ ਪ -,
ਮ ਪ -, ਧੁ ਨੁ ਪ -, ਮ ਪ -, ਧੁ ਨੁ ਸਂ, ਧੁ ਨੁ ਪ -, ਸਂ -, ਧੁ ਨੁ
ਪ -, ਮ ਪ -, ਮ ਗ ਮ -, ਰੁ -, ਸ -, ਰ ਮ ਰ ਪ -, ਰ
ਮ -, ਨ਼ੁ ਰ -, ਸ -, ਰ ਮ ਰ ਪ -, ਮ ਪ -, ਸਂ -, ਧੁ ਨੁ
ਸਂ -, ਮ ਪ -, ਧੁ ਨੁ ਪ -, ਨੁ ਮ ਪ -, ਗ ਮ -, ਰ ਮ ਰ
ਪ -, ਗ ਮ -, ਰੁ -, ਸ -, ਨ਼ੁ ਪ਼ -, ਨ਼ੁ ਮ਼ ਪ਼ -, ਸ -,
ਨ਼ੁ ਸ -, ਨ਼ੁ ਰ -, ਮ -, ਨ਼ੁ ਰ ਸ -,

ਨੰਬਰ3:- ਸ - ਰ ਮ ਰ ਪ -, ਗ ਮ -, ਰ ਪ -, ਨੁ ਪ -, ਨੁ ਮ
ਪ -, ਸਂ -, ਨੁ ਸਂ -, ਧੁ ਨੁ ਸਂ -, ਨੁ ਰਂ ਸਂ -, ਧੁ ਨੁ ਮ ਪ -,
ਗ ਮ ਰੁ -, ਸ -, ਮ ਰ ਪ -, ਸਂ -, ਨੁ ਸਂ -, ਧੁ ਨੁ ਰਂ ਸਂ -

ਰ ਮ, ਰ ਪ –, ਨੁ ਮ ਪ –, ਸਂ –, ਪ ਨੁ ਰਂ ਸਂ –, ਰਂ ਮਂ,

ਰਂ ਪਂ –, ਰਂ ਮਂ ਰਂ –, ਸਂ –, ਪ ਸਂ –, ਪ ਨੁ ਸਂ –, ਨੁ ਰਂ ਸਂ –,

ਸਂ –, ਮ ਪ ਧੁ ਨੁ ਸਂ –, ਧੁ ਨੁ ਮ ਪ –, ਗ ਮ ਰੁ –,

ਮ ਗ ਮ –, ਰੁ –, ਸ –, ਰ ਮ, ਰ ਪ –, ਮ ਰ ਮ –,

ਨ਼ੁ ਰ ਸ –, ਧ਼ੁ ਨ਼ੁ ਪ਼ –, ਨ਼ੁ ਮ਼ ਪ਼ –, ਸ –, ਰ ਮ –,

ਨ਼ੁ ਰ –, ਸ –,

"ਤਾਨਾਂ"

ਨੰਬਰ1 ਸਸ ਨ਼ੁਸ ਨ਼ੁਰ ਸਸ ਨ਼ੁਪ਼ ਨ਼ੁਸ ਨ਼ੁਨ਼ੁ ਰਸ ਰਮ ਰਪ ਮਪ
ਧੁਨੁ ਪਪ ਗਮ ਰੁਰੁ ਸਸ ਨ਼ੁਸ ਨ਼ੁਰ ਸ

ਨੰਬਰ2 ਸਸ ਨ਼ੁਰ ਸਰ ਮਰ ਪਮ ਨੁਪ ਸਂਰਂ ਨੁਸਂ ਧੁਨੁ ਪਮ ਗਮ
ਪਗ ਮਪ ਗਮ ਰੁਰੁ ਮਰੁ ਸ ਨ਼ੁਸ ਨ਼ੁਪ਼ ਨ਼ੁਸ ਨ਼ੁਰ ਸ

ਨੰਬਰ3 ਸਰ ਨ਼ੁਸ ਰਮ ਰਪ ਮਪ ਧੁਨੁ ਮਪ ਧੁਨੁ ਸਂਰਂ ਨੁਸਂ ਰਂਮਂ
ਰਂਸਂ ਧੁਧੁ ਨੁਪ ਮਮ ਪਗ ਮਮ ਰੁਰੁ ਸਸ ਰਮ ਰਪ ਗਮ
ਰੁਸ ਨ਼ੁਰ ਸ

ਨੰਬਰ4 ਸਸ ਨ਼ੁਰ ਰਸ ਮਮ ਰਪ ਪਮ ਨੁਨੁ ਪਸਂ ਸਂਨੁ ਰਂਰਂ
ਸਂਮਂ ਮਂਰਂ ਪਂਪਂ ਮਂਮਂ ਗਂਮਂ ਰੁਂਰੁਂ ਸਂ ਨੁਸਂ ਧੁਨੁ ਸਂਰਂ ਸਂਨੁ ਧੁਨੁ ਪਮ ਪਗ
ਮਰੁ ਰੁਸ ਨ਼ੁਸ ਨ਼ੁਰ ਰਮ ਨ਼ੁਰ ਸ

ਰਾਗ ਕੋਲੂ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨਤਾਲ "ਸ਼ਾਨ"

ਅਸਥਾਈ:-

0				3				x				2			
ਰ	ਮ	ਰ	ਪ।	ਮ	ਗ	ਮ	ਰੁ	ਸ	–	ਨ਼ੁ	ਸ।	ਨ਼ੁ	ਰ	ਸ	–।

ਧ਼ ਨ਼ ਮ਼ ਪ਼ ਸ ਨ਼ ਰ ਸ ਮ ਰ ਪ ਗ ਮ ਰੁ ਸ –

ਅੰਤਰਾ:–

ਮ – ਪ – ਨੁ ਪ ਮ ਸਂ – ਸਂ – ਸਂ ਰਂ ਸਂ –

ਨੁ ਸਂ ਰਂ ਸਂ ਰਂ ਮਂ ਰਂ ਪਂ ਮਂ ਗਂ ਮਂ ਰੁਂ ਸਂ – ਸਂ –

ਪ ਨੁ ਮ ਪ ਸਂ – ਸਂ – ਨੁ ਸਂ ਰਂ ਸਂ ਧੁ ਨੁ ਪ –

ਸਂ ਰਂ ਨੁ ਸਂ ਧੁ ਨੁ ਮ ਪ ਗ ਮ ਰੁ ਸ ਨ਼ ਰ ਸ –

ਰਾਗੁ ਮਲਾਰ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੫॥ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥(੧੨੭੮)

ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਕੇ ਦਾਤੇ॥ਅਪਨੇ ਜਨ ਸੰਗਿ ਰਾਤੇ ਜਨ ਸੰਗਿ ਰਾਤੇ ਦਿਨਸੁ ਰਾਤੇ ਇਕ ਨਿਮਖ ਮਨਹੁ ਨ ਵੀਸਰੈ॥ਗੋਪਾਲੁ ਗੁਣ ਨਿਧਿ ਸਦਾ ਸੰਗੇ ਸਰਬ ਗੁਣ ਜਗਦੀਸਰੈ॥ਮਨੁ ਮੋਹਿ ਲੀਨਾ ਚਰਨ ਸੰਗੇ ਨਾਮ ਰਸਿ ਜਨ ਮਾਤੇ॥ਨਾਨਕ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਦਹੂੰ ਕਿਨੈ ਕੋਟਿ ਮਧੇ ਜਾਤੇ॥੧॥

ਰਾਗ ਕੋਲੂ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨਤਾਲ

ਅਸਥਾਈ:–

	3				x				2				0		
ਮ।	ਰ	ਪ	ਮਗ	ਮਰੁ	ਸ	–	ਸ	ਸ।	ਨ਼	ਸ	ਨ਼	ਰ।	ਸ	–	ਸ
ਪ੍ਰੀ	ऽ	ਤ	ऽऽ	ਮऽ	ਪ੍ਰੇ	ऽ	ਮ	ਭ	ਗ	ਤਿ	ਕੇ	ऽ	ਦਾ	ऽ	ਤੇ
ਨ਼	ਪ਼	ਸ	ਨ਼	ਰ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ
ਅ	ਪ	ਨੇ	ऽ	ऽ	ਜ	ਨ	ਸੰ	ਗਿ	ਰਾ	ऽ	ऽ	ऽ	ਤੇ	ऽ	ऽ

ਅੰਤਰਾ:–

ਮ	ਰ	ਪ	ਨੁਪ	ਮਪ	ਸਂ	–	ਸਂ	–	ਸਂ	ਨੁ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	–	ਸਂ
ਜ	ਨ	ਸੰ	ऽ	ਗਿ	ਰਾ	ऽ	ਤੇ	ऽ	ਦਿ	ਨ	ਸੁ	ऽ	ਰਾ	ऽ	ਤੇ

ਪ	ਪ	ਰਂ	ਰਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਧੁ	ਨੁ	ਮ	ਪ	–	ਪ
ਇ	ਕ	ਨਿ	ਮ	ਖ	ਮ	ਨ	ਹੁ	ਨ	ਵੀ	ઽ	ઽ	ਸ	ਰੈ	ઽ	ઽ
ਮ	ਪ	ਧੁ	ਨੁ	ਪ	ਸਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	–	ਮ
ਗੋ	ઽ	ਪਾ	ઽ	ਲੁ	ਗੁ	ਣ	ਨਿ	ਧਿ	ਸ	ਦਾ	ઽ	ઽ	ਸੰ	ઽ	ਗੇ
ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	ਪ	ਸਂ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਮਗ	ਮਰੁ	ਸ
ਸ	ਰ	ਬ	ਗੁ	ਣ	ਜ	ઽ	ਗ	ઽ	ਦੀ	ઽ	ઽ	ਸ	ਰઽ	ઽઽ	ઽ

"ਰਾਗ ਪਟ ਮਲ੍ਹਾਰ"

ਇਹ ਰਾਗ ਸ੍ਰੀ ਜੈ ਸੁੱਖਲਾਲ ਦੀ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਤ ਪੁਸਤਕ {ਮਲ੍ਹਾਰ ਕੇ ਪਰਕਾਰ}ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਸਾਰੀ ਵੀਚਾਰ (ਮਲ੍ਹਾਰ ਕੇ ਪਰਕਾਰ)ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਰਾਗ ਪਟ ਮਲ੍ਹਾਰ ।ਥਾਟ ਕਾਫੀ । ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ਡਜ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਪੰਚਮ ਹੈ।ਗਾਇਨ ਸਮਾਂ ਪਾਵਸ ਰਿਤੂ ।ਜਾਤੀ ਔਡਵ ਸ਼ਾਡਵ।

ਅਰੋਹੀ:– ਸ, ਰ ਮ, ਰ ਪ, ਮ ਪ, ਨੁ ਸਂ

ਅਵਰੋਹੀ:– ਸਂ ਨੁ ਪ, ਧ ਪ, ਧ ਮ ਪ, ਮ ਰ, ਨੁ਼ ਰ ਸ,

ਪਕੜ:– ਸ –, ਰ ਮ , ਰ ਪ, ਸਂ, ਧ ਪ, ਮ ਪ, ਨੁ ਮ ਪ, ਮ ਰ ਮ,

ਨੁ਼ ਰ ਸ –,।

ਸੁਰ:– ਨਿਸ਼ਾਦ ਕੋਮਲ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ।ਗੰਧਾਰ ਵਰਜਤ ਹੈ।ਅਰੋਹੀ ਵਿੱਚ ਧੈਵਤ ਵਰਜਤ ਹੈ।ਰਾਗ ਪਟ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦੀ ਗਣਨਾ ਅਪਰਚਲਤ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਸਰੂਪ ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਂ ਧ ਪ, ਧ ਮ ਪ, ਆਦਿਕ ਸੁਰ ਸੰਗਤੀਆਂ ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦੀ ਛਾਇਆ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

"ਅਲਾਪ"

ਨੰਬਰ1:– ਸ –, ਨੁ਼ ਸ –, ਨੁ਼ ਸ –, ਨੁ਼ ਪ਼ ਨੁ਼ ਸ –, ਪ਼ ਨੁ਼ ਪ਼, ਸ –,

ਨੁ਼ ਰ ਸ –, ਰ ਮ, ਰ ਪ, ਮ ਰ –, ਨੁ਼ ਰ ਸ –, ਨੁ਼ ਰ –,

ਰ ਪ –, ਨੁ ਪ –, ਨੁ ਮ ਪ –, ਸਂ ਨੁ ਪ –, ਧ ਪ, ਧ

ਮ ਪ –, ਮ ਰ ਮ –, ਨ਼ ਰ ਸ –, ਨ਼ ਪ਼ –, ਸ –,

ਨੰਬਰ2:- ਸ –, ਮ –, ਰ ਪ –, ਨੁ ਮ ਪ –, ਨੁ ਸਂ –, ਧ ਪ –,

ਧ ਮ ਪ –, ਰ ਪ –, ਮ –, ਨ਼ ਰ –, ਸ –, ਨ਼ ਰ –

ਰ ਮ –, ਰ ਪ –, ਸਂ –, ਧ ਮ ਪ –, ਸਂ ਰਂ ਸਂ –,

ਨੁ ਸਂ –, ਪ ਨੁ ਮ ਪ –, ਸਂ –, ਨੁ ਰਂ ਸਂ –, ਨੁ ਪ –,

ਧ ਪ –, ਪ ਨੁ ਮ ਪ –, ਸਂ –, ਨੁ ਰਂ ਸਂ –, ਨੁ ਪ –,

ਨੰਬਰ3:- ਰ ਪ –, ਮ ਪ –, ਨੁ ਸਂ –, ਪ ਨੁ ਰਂ ਸਂ –, ਰਂ ਮਂ, ਰਂ

ਪਂ, ਮਂ ਰਂ ਸਂ –, ਨੁ ਪ ਨੁ ਸਂ –, ਪ ਨੁ ਸਂ –, ਨੁ ਮ ਪ –,

ਧ ਪ –, ਧ ਮ ਪ –, ਰ ਮ –, ਰ ਪ –, ਰ ਮ ਰ –,

ਸ –, ਨ਼ ਰ ਸ –, ਪ਼ ਨ਼ ਪ਼ –, ਨ਼ ਮ਼ ਪ਼ –, ਸ –,

ਨ਼ ਰ –, ਮ –, ਰ ਪ –, ਰ ਮ –, ਨ਼ ਰ –, ਸ –,

"ਤਾਨਾਂ"

ਨੰਬਰ1:- ਸਸ ਨ਼ਸ ਰਸ ਰਮ ਰਸ ਨ਼ਸ ਰਮ ਪਮ ਰਸ ਨ਼ਸ ਨ਼ਰ ਸ

ਨੰਬਰ2:- ਸਸ ਨ਼ਸ ਨ਼ਰ ਸਸ ਰਮ ਰਪ ਮਪ ਨੁਪ ਨੁਸਂ ਰਂਸਂ

ਧਪ ਮਪ ਮਰ ਸਰ ਨ਼ਰ ਸ

ਨੰਬਰ3:- ਰਰ ਸਮ ਮਰ ਪਪ ਮਨੁ ਨੁਪ ਸਂਸਂ ਨੁਰਂ ਰਂਸਂ ਰਂਮਂ

ਰਂਸਂ ਨੁਸਂ ਨੁਰਂ ਸਂਸਂ ਨੁਪ ਧਪ ਧਮ ਪਪ ਮਪ ਰਮ

ਰਸ ਨ਼ਸ ਨ਼ਰ ਸ

ਨੰਬਰ4:- ਸਸ ਨ਼ਸ ਨ਼ਨ਼ ਸਨ਼ ਨ਼ਸ ਰਸ ਰਰ ਸਰ ਸਸ ਰਸ ਸਰ ਮਰ

ਮਮ ਰਮ ਰਰ ਸਰ ਰਮ ਪਮ ਪਪ ਮਪ ਮਮ ਪਮ ਮਪ ਨੁਪ

ਨੁਨੁ ਪਨੁ ਪਪ ਨੁਪ ਪਨੁ ਸਂਨੁ ਸਂਸਂ ਨੁਸਂ ਨੁਨੁ ਸਂਨੁ ਨੁਸਂ ਰਂਸਂ

ਰਂਮਂ ਪਂਮਂ ਰਂਸਂ ਧਪ ਧਪ ਮਪ ਮਰ ਮਮ ਰਸ ਨ਼ਸ ਨ਼ਰ ਸ

ਨੰਬਰ੫:- ਸਸ ਨ਼ਸ ਰਰ ਸਰ ਮਰ ਮਪ ਨੁਮ ਪਨੁ ਸਂਰਂ ਨੁਸਂ ਧਪ

ਮਪ ਮਰ ਸਸ ਨ਼ਸ ਨ਼ਰ ਸ

ਰਾਗ ਪਟ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨਤਾਲ "ਸ਼ਾਨ"

ਅਸਥਾਈ:-

0				3				x				2			
ਰ	ਮ	ਰ	ਪ।	ਮ	ਰ	ਸ	ਨ਼	ਸ	-	ਸ	-।	ਨ਼	ਰ	ਸ	-।
ਨ਼	ਪ਼	ਸ	-	ਨ਼	ਰ	ਸ	-	ਰ	ਪ	ਮ	-	ਨ਼	ਰ	ਸ	-
ਰ	-	ਮ	-	ਰ	-	ਪ	-	ਸਂ	-	ਧ	ਪ	ਮ	ਰ	ਸ	-

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	-	ਪ	-	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਸਂ	-	ਸਂ	ਨੁ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	-
ਰਂ	ਮਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਸਂ	-	ਨੁ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	-
ਸਂ	-	ਧ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	-	ਮ	ਰ	ਮ	-	ਨ਼	ਰ	ਸ	-

(੧੨੭੯)

ਪ੍ਰੀਤਮ ਤੇਰੀ ਗਤਿ ਅਗਮ ਅਪਾਰੇ ॥ ਮਹਾ ਪਤਿਤ ਤੁਮ੍ ਤਾਰੇ ॥ ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਭਗਤਿ ਵਛਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧੁ ਸੁਆਮੀਆ ॥ ਸੰਤਸੰਗੇ ਭਜੁ ਨਿਸੰਗੇ ਰਉ ਸਦਾ ਅੰਤਰਜਾਮੀਆ ॥ ਕੋਟਿ ਜਨਮ ਭ੍ਰਮੰਤ ਜੋਨੀ ਤੇ ਨਾਮ ਸਿਮਰਤ ਤਾਰੇ ॥ ਨਾਨਕ ਦਰਸ ਪਿਆਸ ਹਰਿ ਜੀਉ ਆਪਿ ਲੇਹੁ ਸਮ੍ਾਰੇ ॥ ੨ ॥

ਰਾਗ ਪਟ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨਤਾਲ

ਅਸਥਾਈ:-

	3				x				2				0		
ਰ।	ਪ	ਮ	-	ਰ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ।	ਨ਼	ਸ	ਰ	ਸ।	ਰਮ	ਰਸ	ਨ਼ਸ

ਪ੍ਰੀ	ऽ	ਤ	ऽ	ਮ	ਤੇ	ਰੀ	ਗ	ਤਿ	ਅ	ਗ	ਮ	ਅ	ਪਾऽ	ऽऽ	ਰੇऽ
ਰ	-	ਪ	-	ਪ	ਸਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਪ	ਧਪ	ਮਪ	ਰਮ	ਪਮ	ਰਮ	ਰਸ	ਨ਼ੁਸ
ਮ	ऽ	ਹਾ	ऽ	ਪ	ਤਿ	ਤ	ਤੁ	ਮ	ਤਾऽ	ऽऽ	ऽऽ	ऽऽ	ਰੇऽ	ऽऽ	ऽऽ

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	ਰ	ਪ	ਨੁਪ	ਮਪ	ਸਂ	-	ਸਂ	ਸਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	-	ਸਂ
ਪ	ऽ	ਤਿ	ऽऽ	ਤऽ	ਪਾ	ऽ	ਵ	ਨ	ਭ	ਗ	ਤਿ	ਵ	ਛ	ऽ	ਲ
ਪ	-	ਸਂ	-	ਸਂ	ਨੁ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਧ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	-	ਪ
ਕ੍ਰਿ	ऽ	ਪਾ	ऽ	ऽ	ਸਿੰ	ऽ	ਧੁ	ਸੁ	ਆ	ਮੀ	ਆ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ
ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	ਪ	ਨੁ	ਮ	ਪ	ਪ	ਰ	ਮ	ਨ਼ੁ	ਰ	ਸ	-	ਸ
ਸੰ	ਤ	ਸੰ	ऽ	ਗੇ	ਭ	ਜੁ	ऽ	ਨਿ	ਸੰ	ऽ	ਗੇ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ
ਰ	-	ਪ	-	ਪ	ਸਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਪ	ਧਪ	ਮਪ	ਰਮ	ਪਮ	ਰਮ	ਰਸ	ਨ਼ੁ ਸ
ਰਂ	ਉ	ਸ	ਦਾ	ऽ	ਅਂ	ऽ	ਤ	ਰ	ਜਾ	ਮੀ	ਆ	ऽ	ऽ	ऽ	ऽ

"ਰਾਗ ਚੰਚਲਸਸ ਮਲ੍ਹਾਰ"

ਰਾਗ ਚੰਚਲਸਸ ਮਲ੍ਹਾਰ । ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਥਾਟ ਕਾਫੀ ਹੈ।ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ਡਜ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਪੰਚਮ ਹੈ।ਇਹ ਰਾਗ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਮੇਂ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।ਚੰਚਲਸਸ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦੀ ਜਾਤੀ ਸ਼ਾਡਵ-ਸ਼ਾਡਵ ਹੈ।

ਅਰੋਹੀ:- ਸ, ਰ ਗੁ ਮ ਰ ਪ, ਨੁ ਮ ਪ, ਸਂ, ਨ ਸਂ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸਂ ਰਂ ਨੁ ਸਂ, ਨੁ ਮ ਪ, ਰ ਮ, ਸ ਰ ਗੁ ਮ ਰ ਸ, ਨ਼ੁ ਰ ਸ,

ਪਕੜ:- ਸ -, ਨ਼ੁ ਰ, ਸ ਰ ਗੁ ਮ ਰ ਸ -,ਰ ਪ-,

ਸਂ ਰਂ ਨੁ ਸਂ, ਪ ਨੁ ਮ ਪ -, ਮ-, ਸ ਰ ਗੁ -,

ਮ ਰ ਸ -,

ਸੁਰ:- ਗੰਧਾਰ ਕੋਮਲ ਨਿਸ਼ਾਦ ਦੋਵੇਂ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ ।ਧੈਵਤ ਵਰਜਤ ਹੈ।ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਗਣਨਾ ਮਧੁਰ

ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਵੀ ਅਪਰਚਲਤ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।ਕੋਮਲ ਨਿਸ਼ਾਦ ਅਰੋਹੀ,ਅਵਰੋਹੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸ਼ੁੱਧ ਨਿਸ਼ਾਦ ਕੇਵਲ ਅਰੋਹੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਅੰਦਰ ਕਿਤੇ-ਕਿਤੇ ਬਿੰਦਰਾਬਨੀ ਸਾਰੰਗ ਅਤੇ ਕਿਤੇ-ਕਿਤੇ ਮੇਘ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦੀ ਛਾਇਆ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਗੰਧਾਰ ਪਰ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕਾਨੜਾ ਵੀ ਕਰਨ ਗੋਚਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੁਰ ਸੰਗਤੀਆਂ ਸ- ਨ਼ ਰ-, ਸ - ਰ ਗੁ -,ਮ ਰ ਸ -, ਰ ਮ, ਰ ਪ, ਪ ਸਂ, ਰਂ ਨੁ ਸਂ, ਨੁ ਮ ਪ-, ਰ ਮ -, ਸ ਰ ਗੁ -, ਮ ਰ ਸ,

"ਅਲਾਪ"

ਨੰਬਰ1:- ਸ -, ਨ਼ ਸ -, ਨ਼ ਰ -, ਸ ਰ ਗੁ -, ਮ ਰ ਸ -, ਨ਼ ਪ -,
ਨ਼ ਮ਼ ਪ਼ -, ਸ -, ਨ਼ ਸ -, ਰ ਮ -, ਰ ਪ -, ਮ ਪ -, ਨੁ ਮ
ਪ -, ਰ ਮ -, ਸ ਰ ਗੁ -, ਮ ਰ ਸ -, ਪ਼ ਨ਼ ਮ਼ ਪ਼ -, ਸ -,

ਨੰਬਰ2:- ਮ -, ਰ ਪ -, ਮ ਪ -, ਨੁ ਮ ਪ -, ਨ ਸਂ -, ਪ ਨੁ ਪ -,
ਸਂ -, ਰ ਮ -, ਰ ਪ -, ਨ ਸਂ -, ਸ ਰ ਗੁ -, ਮ ਰ ਪ -, ਨ
ਸਂ -, ਰਂ ਸਂ -, ਪ ਨੁ ਮ ਪ -, ਰ ਮ -, ਸ ਰ ਗੁ -, ਮ ਰ ਸ -,
ਨ਼ ਪ਼ -, ਮ਼ ਪ਼ -, ਸ - ਨ਼ ਰ -, ਸ -,

ਨੰਬਰ3:- ਮ -, ਰ ਮ -, ਸ ਰ ਗੁ -, ਮ ਰ ਪ -, ਮ ਪ -, ਨ
ਮ ਪ -, ਸਂ -, ਨ ਸਂ -, ਨੁ ਪ ਸਂ - ਰਂ ਸਂ ਨੁ ਸਂ -, ਪ ਨੁ
ਰਂ ਸਂ -, ਪ ਨੁ ਪ ਸਂ -, ਨੁ ਸਂ - ਰਂ -, ਸਂ -, ਰਂ ਗੁਂ -, ਮਂ
ਰਂ ਸਂ -, ਸ ਰ ਗੁ -, ਮ ਰ ਪ -, ਸਂ ਨ ਸਂ -, ਰਂ ਮਂ -,
ਰਂ ਪਂ -, ਮਂ -, ਸਂ ਰਂ ਗੁਂ -, ਮਂ ਰਂ ਸਂ -, ਰਂ -, ਨੁ ਸਂ -,
ਪ ਨੁ ਮ ਪ -, ਰ ਮ -, ਸ ਰ ਗੁ -, ਮ ਰ ਸ -, ਪ਼ ਨ਼ ਮ਼
ਪ਼ -, ਸ -, ਨ਼ ਸ -, ਰ ਗੁ -, ਮ ਰ ਸ -,

"ਤਾਨਾਂ"

ਨੰਬਰ1:- ਸਸ ਨ਼ਸ ਰਸ ਰਮ ਰਪ ਮਰ ਸਰ ਗੁਮ ਰਸ ਨ਼ਰ ਸ

ਨੰਬਰ2:- ਸਨ਼ ਰਸ ਰਮ ਸਰ ਗੁਮ ਰਸ ਰਮ ਰਪ ਮਪ ਨੁਪ ਮਪ
ਸੰਸੰ ਨਸੰ ਰੰਸੰ ਨੁਪ ਨੁਨੁ ਮਪ ਰਮ ਸਰ ਗੁਮ ਰਸ ਨ਼ਸ ਨ਼ਰ ਸ

ਨੰਬਰ3:- ਸਸ ਨ਼ ਸ ਰਗੁ ਮਰ ਪਪ ਨੁਪ ਮਪ ਨਸੰ ਨੁਪ ਮਪ ਮਮ
ਰਮ ਸਰ ਗੁਮ ਰਸ ਸੰਸੰ ਸੰਰੰ ਨੁਸੰ ਨੁਨੁ ਪਨੁ ਮਪ ਮਮ
ਰਮ ਸਰ ਗੁਮ ਰਸ ਨ਼ਸ ਨ਼ਰ ਸ

ਨੰਬਰ4:- ਸਸ ਨ਼ਸ ਸਨ਼ ਰਸ ਰਰ ਸਰ ਰਸ ਮਰ ਮਮ ਰਮ ਮਰ ਪਮ
ਪਪ ਮਪ ਪਮ ਨੁਪ ਨੁਨੁ ਪਨੁ ਨੁਪ ਸੰਨੁ ਸੰਸੰ ਨੁਸੰ ਸੰਨੁ ਰੰਸੰ
ਨੁਸੰ ਰੰਮੰ ਰੰਸੰ ਨਸੰ ਪਨ ਸੰਰੰ ਸੰਨੁ ਪਨੁ ਮਪ ਰਮ ਰਪ ਮਮ
ਸਰ ਗੁਮ ਰਸ ਨ਼ਸ ਨ਼ਰ ਸ

ਨੰਬਰ5:- ਸਸ ਨ਼ਰ ਰਸ ਮਪ ਰਪ ਪਮ ਨੁਨੁ ਪਸੰ ਸੰਨੁ ਰੰਰੰ ਸੰਮੰ
ਮੰਰੰ ਪੰਪੰ ਮੰਮੰ ਰੰਮੰ ਸੰਰੰ ਗੁੰਮੰ ਰਸ ਨੁਪ ਮਰ ਸਰ ਗੁਮ
ਰਸ ਨ਼ਸ ਨ਼ਰ ਸ

ਰਾਗ ਚੰਚਲਸਸ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨਤਾਲ "ਸ਼ਾਨ"

ਅਸਥਾਈ:-

0				3				x				2			
ਸ	-	ਸ	ਰ।	ਸ	ਨ਼	ਸ	ਰ	ਗੁ	-	ਮ	ਰ।	ਨ਼	ਰ	ਸ	-।
ਨ਼	ਪ਼	ਮ਼	ਪ਼	ਸ	ਨ	ਸ	-	ਸ	ਰ	ਗੁ	-	ਮ	ਰ	ਸ	-
ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	ਸੰ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਸ	ਰ	ਗੁ	-	ਮ	ਰ	ਸ	-

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	–	ਪ	–	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਸਂ	–	ਸਂ –		ਨੁ	ਰਂ	ਸਂ	–
ਰਂ	ਮਂ	ਰਂ	ਪਂ	ਰਂ	ਮਂ	ਸਂ	ਰਂ	ਗੁਂ	ਮਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਰਂ	ਨੁ	ਸਂ	–
ਸਂ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	ਰ	ਮ	ਸ	ਰ	ਗੁ	ਮ	ਰ	ਸ

(੧੨੭੮)

ਹਰਿ ਚਰਨ ਕਮਲ ਮਨੁ ਲੀਨਾ॥ਪ੍ਰਭ ਜਲ ਜਨ ਤੇਰੇ ਮੀਨਾ॥

ਜਲ ਮੀਨ ਪ੍ਰਭ ਜੀਉ ਏਕ ਤੂਹੈ ਭਿੰਨ ਆਨ ਨ ਜਾਨੀਐ॥

ਗਹਿ ਭੁਜਾ ਲੇਵਹੁ ਨਾਮੁ ਦੇਵਹੁ ਤਉ ਪ੍ਰਸਾਦੀ ਮਾਨੀਐ॥ਭਜੁ

ਸਾਧਸੰਗੇ ਏਕ ਰੰਗੇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਗੋਬਿਦ ਦੀਨਾ॥ ਅਨਾਥ

ਨੀਚ ਸਰਣਾਇ ਨਾਨਕ ਕਰਿ ਮਇਆ ਅਪੁਨਾ ਕੀਨਾ॥੩॥

"ਰਾਗ ਚੰਚਲਸਸ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਾਲ ਰੂਪਕ"

ਅਸਥਾਈ:-

x			2		3		x			2		3	
ਸ	ਸ	ਰ।	ਗੁ	ਗੁ।	ਮ	ਰ	ਸ	–	ਨ਼।	ਸ	–।	ਸ	–
ਹਰਿ	ਚਰ	ਨਕ	ਮ	ਲ	ਮ	ਨੁ	ਲੀ	ऽ	ऽ	ਨਾ	ऽ	ऽ	ऽ
ਰ	ਪ	ਪ	ਸਂ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਰ	ਗੁ	ਮ	ਰ	ਰ	ਸ	–
ਪ੍ਰਭ	ਜ	ਲ	ਜ	ਨ	ਤੇ	ਰੇ	ਮੀ	ऽ	ऽ	ਨਾ	ऽ	ऽ	ऽ

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	ਮ	ਪ	ਨੁ	ਪ	ਨ	ਨ	ਸਂ	–	ਨ	ਸਂ	–	ਸਂ	–
ਜਲ	ਮੀ	ਨ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਜੀ	ਉ	ਏ	ऽ	ਕ	ਤੂ	ऽ	ਹੈ	ऽ

ਸਂ	ਸਂ	ਰਂ	ਗੁਂ	ਗੁਂ	ਮਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਰਂ	ਨ	ਸਂ	–	ਸਂ	–
ਭਿੰ	ਨ	ਆ	ऽ	ਨ	ਨ	ऽ	ਜਾ	ऽ	ਨੀ	ਐ	ऽ	ऽ	ऽ
ਪ	ਸਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਮ	ਪ	ਪ	ਰ	ਮ	ਮ	ਰ	–	ਸ	ਸ
ਗਹਿ	ਭੁ	ਜਾ	ਲੇ	ऽ	ਵ	ਹੁ	ਨਾ	ऽ	ਮ	ਦੇ	ऽ	ਵ	ਹੁ
ਰ	ਪ	ਪ	ਸਂ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਰ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਰ	ਸ	ਸ
ਤਉ	ऽ	ਪ੍ਰ	ਸਾ	ऽ	ਦੀ	ऽ	ਮਾ	ऽ	ਨੀ	ਐ	ऽ	ऽ	ऽ

"ਰਾਗ ਧੂਲਿਆ ਮਲ੍ਹਾਰ"

ਰਾਗ ਧੂਲਿਆ ਮਲ੍ਹਾਰ। ਥਾਟ ਕਾਫੀ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਿਅਮ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਸ਼ੜਜ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਵਿਦਵਾਨ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਸ਼ੜਜ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਗਾਇਨ ਸਮਾਂ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ। ਜਾਤੀ ਸ਼ਾਡਵ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ।

ਅਰੋਹ:– ਸ, ਰ [ਰ]ਗੁ [ਸ]ਰ ਮ, ਪ, ਨ ਸਂ

ਅਵਰੋਹੀ:– ਸਂ ਨੁ ਧ ਪ, ਨੁ ਮ ਪ, ਮ ਰ ਮ, ਪ, ਗੁ ਮ ਰ ਸ

ਪਕੜ:– ਰ ਮ –, ਰ, [ਰ]ਗੁ [ਸ]ਰ ਮ –, ਪ –, ਸਂ ਨ ਸਂ –, ਨੁ ਮ

ਪ –, ਨੁ ਧ ਪ –, ਮ ਰ ਮ –, ਪ ਗੁ –, ਮ ਰ ਸ,

ਸੁਰ:– ਗੰਧਾਰ ਕੋਮਲ ਨਿਸ਼ਾਦ ਦੋਵੇਂ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ। ਅਰੋਹੀ ਵਿੱਚ ਧੈਵਤ ਵਰਜਤ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਮ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਧੂਲਿਆ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦਾ ਉਲੇਖ ਸ੍ਰੀ ਭਾਤ ਖੰਡੇ ਜੀ ਨੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਸੰਗੀਤ ਪੱਧਤੀ ਕ੍ਰਮਿਕ ਪੁਸਤਕ ਮਾਲਿਕਾ ਦੀ ਛੇਵੀਂ ਪੁਸਤਕ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਜੈ ਸੁੱਖਲਾਲ ਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਮਲ੍ਹਾਰ ਕੇ ਪਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਫੇਰ ਵੀ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਸਚਿਤ ਸਰੂਪ ਮੰਨਣਾ ਕਠਨ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਅੰਦਰ ਸੋਰਟ ਦਾ ਸਰੂਪ ਕਾਫੀ ਕਰਨ ਗੋਚਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮ ਰ ਦੀ ਸੁਰ ਸੰਗਤੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਨੰਦ ਦਾਇਕ ਹੈ। ਧੂਲਿਆ ਮਲ੍ਹਾਰ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਆਦਾਤਰ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਘਿਰ–ਘਿਰ ਮੇਘਾ ਆਓ ਬੂੰਦਨ ਬਰਸਾਓ। ਬੀਜਰ ਦਮਕ ਰਹੀ ਪੀਆ ਪ੍ਰਦੇਸ ਗਏ ਆਦਿਕ।

"ਅਲਾਪ"

ਨੰਬਰ1:- ਸ –, ਮ ਰ ਮ –, ਰ –, ਰਗੁ ਸਰ ਮ –, ਪ –, ਮ ਰ

ਮ –, ਰ ਪ –, ਨੁ ਪ –, ਨੁ ਮ ਪ –, ਮ ਰ ਪ –, ਗੁ –,

ਮ ਰ ਸ –, ਨ਼ ਸ ਰ ਗੁ – ਰ ਮ –, ਮ ਪ –, ਰ ਮ –,

ਪ –, ਨੁ ਧ ਪ –, ਨੁ ਧ ਨੁ ਪ –, ਮ ਰ ਰਗੁ ਸਰ ਮ –,

ਨੁ ਮ ਪ –, ਗੁ –, ਮ ਰ ਸ –,

ਨੰਬਰ2:- ਸ –, ਨ਼ ਸ ਰ ਮ –, ਰ ਮ ਪ –, ਨੁ ਧ ਨੁ ਮ ਪ –,

ਗੁ ਰ ਮ –, ਰ ਮ ਪ –, ਮ ਨੁ ਧ ਨੁ ਮ ਪ –, ਨੁ ਧ ਨੁ ਪ –,

ਸਂ ਨੁ ਧ ਪ –, ਨੁ ਧ ਪ –, ਧ ਪ –, ਨੁ ਮ ਪ –, ਗੁ

ਰ ਮ –, ਰ ਮ ਪ –, ਗੁ –, ਮ ਰ ਨ਼ ਸ –,

ਨੰਬਰ3:- ਮ –, ਰ ਮ –, ਸ ਰ ਮ –, ਨ ਸ ਮ –, ਸ ਰ ਗੁ ਰ

ਮ –, ਰ ਪ –, ਮ ਪ –, ਧ ਪ –, ਨੁ ਧ ਪ –, ਸਂ –, ਨੁ ਧ ਪ –,

ਨ ਸਂ –, ਸ ਰ ਗੁ ਰ ਮ ਪ –, ਸਂ –, ਨ ਸਂ –, ਰਂ ਨ ਸਂ –

ਨੁ ਪ – ਰਂ –, ਸਂ –, ਰਂ ਗੁਂ ਰਂ ਮਂ –, ਰ ਨ ਸਂ –, ਪ ਰਂ –,

ਨ ਸਂ –, ਨੁ ਧ ਪ –, ਨੁ ਮ ਪ –, ਮ ਰ ਮ –, ਰ ਪ –,

ਮ ਪ ਗੁ –, ਮ ਰ ਨ ਸ –,

"ਤਾਨਾਂ"

ਨੰਬਰ1:- ਮਮ ਰਮ ਰਸ ਨ਼ਸ ਰਮ ਮਰ ਮਪ ਨੁਧ ਨੁਪ ਮਪ

ਗੁਮ ਰਸ ਨ਼ਸ

ਨੰਬਰ2:- ਰਮ ਮਰ ਮਪ ਨੁਪ ਮਪ ਸਂਸਂ ਨਸਂ ਰਂਸਂ ਨੁਨੁ ਧਨੁ

ਮਪ ਮਮ ਰਮ ਮਪ ਨਸਂ ਰਂਸਂ ਨੁਧ ਪਮ ਰਰ ਗੁਰ

ਮਪ ਸੰਨੁ ਧਪ ਮਪ ਗੁਗੁ ਮਰ ਨਸ

ਨੰਬਰ3:- ਸਸ ਨ਼ਸ ਰਰ ਸਮ ਮਰ ਪਪ ਮਨੁ ਨੁਪ ਸੰਸੰ ਨਸੰ

ਰੰਮੰ ਰੰਸੰ ਨੁਨੁ ਧਪ ਮਪ ਮਮ ਰਮ ਰਪ ਮਰ ਗੁਗੁ

ਰਮ ਪਨੁ ਮਮ ਗੁਮ ਰਸ ਰਨ਼ ਸ

ਨੰਬਰ4:- ਸਰ ਨ਼ਸ ਰਮ ਪਮ ਪਨ ਸੰਰੰ ਨੁਧ ਨੁਪ ਮਪ ਸੰਸੰ ਨਸੰ ਸੰਨ ਰੰਸੰ

ਨੁਨੁ ਪਨੁ ਨੁਪ ਮਪ ਮਮ ਰਮ ਮਰ ਪਮ ਨੁਪ ਮਪ ਸੰਰੰ ਨਸੰ ਨੁਨੁ

ਧਨੁ ਮਪ ਰਮ ਰਪ ਗੁਮ ਰਸ

ਰਾਗ ਧੂਲਿਆ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨਤਾਲ "ਸ਼ਾਨ"

ਅਸਥਾਈ:-

0				3				x				2			
ਰ	ਮ	ਰ	ਮ।	ਪ	-	ਮ	ਪ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਪ।	ਮ	ਰ	ਸ	-।
ਸ	ਰ	ਗੁ	ਰ	ਮ	-	ਰ	ਮ	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਰ	ਸ	-

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	-	ਪ	-	ਨੁ	ਪ	ਨ	-	ਸੰ	-	ਸੰ	-	ਰੰ	ਨ	ਸੰ	-
ਰੰ	ਮੰ	ਰ	ਪੰ	ਮੰ	ਰੰ	ਸੰ	-	ਨ	ਸੰ	ਰੰ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਪ	-
ਪ	ਰੰ	ਰੰ	-	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	-	ਪ	ਸੰ	ਨ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਪ	-
ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗੁ	-	ਮ	ਰ	ਸ	-

(੧੨੭੮)

ਆਪਸ ਕਉ ਆਪੁ ਮਿਲਾਇਆ॥ ਭ੍ਰਮ ਭੰਜਨ ਹਰਿ ਰਾਇਆ॥ ਆਚਰਜ ਸੁਆਮੀ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਮਿਲੇ ਗੁਣ ਨਿਧਿ ਪਿਆਰਿਆ॥ ਮਹਾ ਮੰਗਲ ਸੂਖ ਉਪਜੇ ਗੋਬਿੰਦ ਗੁਣ ਨਿਤ ਸਾਰਿਆ॥ ਮਿਲਿ ਸੰਗਿ ਸੋਹੇ ਦੇਖਿ ਮੋਹੇ ਪੁਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਪਾਇਆ॥ ਬਿਨਵੰਤਿ ਨਾਨਕ ਸਰਨਿ ਤਿਨ ਕੀ ਜਿਨ੍ਹੀ ਹਰਿ ਹਰਿ ਧਿਆਇਆ॥੪॥੧॥

ਰਾਗ ਧੂਲਿਆ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨਤਾਲ

ਅਸਥਾਈ:-

3				x				2				0			
ਮ।	ਰ	ਮ	–	ਪ	ਸਂ	–	ਨੁ	ਧ ।	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਪ।	ਮਪ	ਗੁਮ	ਰਸ
ਆ	ऽ	ਚ	ਰ	ਜ	ਸੁਆ	ऽ	ਮੀ	ऽ	ਅੰ	ऽ	ਤ	ਰ	ਜਾ	ऽ	ਮੀ
ਪ	–	ਰਂ	–	ਰਂ	ਰਂ	ਰਂ	ਗੁਂ	ਗੁਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਰਂ	ਨ	ਸਂ	–	ਸਂ
ਮਿ	ऽ	ਲੇ	ऽ	ऽ	ਗੁ	ਣ	ਨਿ	ਧਿ	ਪਿਆऽ		ऽ	ਰਿ	ਆ	ऽ	ऽ
ਨੁਪ	ਮਧ	ਸਂ	–	ਸਂ	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਰ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ
ਮऽ	ऽऽ	ਹਾ	ऽ	ऽ	ਮੰ	ऽ	ਗ	ਲ	ਸੂ	ऽ	ऽ	ਖ	ਉ	ਪ	ਜੇ
ਸਂ	ਨ	ਸਂ	–	ਸਂ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਪ	ਸਂਨੁ	ਧਪ	ਮਨੁ	ਧਨੁ	ਮਪ	ਗੁਮ	ਰਸ
ਗੋ	ऽ	ਬਿੰ	ऽ	ਦ	ਗੁ	ਣ	ਨਿ	ਤ	ਸਾऽ	ऽऽ	ऽऽ	ਰਿऽ	ਆऽ	ऽऽ	ऽऽ

"ਰਾਗ ਚਰਜੂ ਕੀ ਮਲ੍ਹਾਰ"

ਰਾਗ ਚਰਜੂ ਕੀ ਮਲ੍ਹਾਰ। ਇਹ ਰਾਗ ਕਾਫੀ ਥਾਟ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਮੰਨਣਾ ਹੀ ਨਿਆਏ ਯੁਕਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਸ਼ਡਜ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਚਰਜੂ ਕੀ ਮਲ੍ਹਾਰ ਵਿੱਚ ਮੱਧਿਅਮ ਸੁਰ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਹੈ ਪਰ ਬਹੁ ਸੰਮਤੀ ਪੰਚਮ ਨੂੰ ਵਾਦੀ ਮੰਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਹੀ ਹੈ। ਗਾਇਨ ਸਮਾਂ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ ਦਾ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਔਡਵ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ।

ਅਰੋਹੀ: – ਸ, ਮ ਰ, ਮ ਪ, ਨ ਸਂ,

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸਂ ਨੁ ਧ ਪ, ਨੁ ਮ ਪ, ਮ ਰ, ਮ, ਪ, ਗੁ ਰ, ਗੁ ਸ,

ਪਕੜ:- ਮ ਰ, ਮ ਪ, ਧ ਪ, ਸਂ ਨੁ ਧ ਪ, ਮ ਰ, ਰ ਮ, ਰ ਪ,

ਨੁ ਮ ਪ –, ਗੁ ਰ, ਗੁ ਸ,

ਸੁਰ:- ਗੰਧਾਰ ਕੋਮਲ ਨਿਸ਼ਾਦ ਦੋਵੇਂ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ। ਅਰੋਹੀ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਵਰਜਤ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਗੰਧਾਰ ਪਰ ਅੰਦੋਲਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ

ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੁਰ ਸੰਗਤੀਆਂ

ਸ –, ਮ ਰ, ਮ ਪ, ਰ ਮ, ਰ ਪ, ਨੁ ਮ ਪ –, ਸਂ

ਪ ਨ ਸਂ, ਸਂ ਨੁ ਧ ਪ, ਮ ਪ, ਪ ਗੁ, ਗੁ ਰ ਗੁ ਸ,

"ਅਲਾਪ"

ਨੰਬਰ1:– ਸ –, ਮ ਰ, ਸ ਰ ਨ਼ ਸ –, ਮ ਰ, ਮ ਪ –, ਰ ਮ –,
ਰ ਪ –, ਮ ਪ –, ਧ ਪ –, ਨੁ ਮ ਪ –, ਗੁ ਰ –, ਗੁ
ਸ –, ਸ, ਮ ਰ ਨ਼ ਸ –, ਮ ਰ, ਮ ਪ –, ਧ ਪ –,
ਨੁ ਧ ਪ –, ਸਂ ਨੁ ਧ ਪ –, ਰ ਮ –, ਰ ਪ –, [ਮ]ਗੁ ਰ –, ਗੁ ਸ –,

ਨੰਬਰ2:– ਮ ਰ, ਮ ਪ –, ਰ ਮ ਪ –, ਨ ਸਂ –, ਨੁ ਧ ਪ –, ਸਂ –
ਨ ਸਂ –, ਪ ਰਂ ਸਂ –, ਨੁ ਧ ਪ –, ਨੁ ਮ ਪ –, ਧ ਪ –,
ਸਂ ਰਂ ਨ ਸਂ –, ਪ ਨੁ ਧ ਪ –, [ਮ]ਗੁ ਰ –, ਗੁ ਸ –, ਰ
ਮ –, ਰ ਪ –, ਮ ਪ –, ਧ ਪ –, ਸਂ –, ਰਂ ਗੁਂ ਰਂ ਸਂ –,
ਨ ਸਂ –, ਨੁ ਧ ਮ ਪ –, ਸਂ – ਨੁ ਧ ਪ –, ਮ ਰ ਪ –,
[ਮ]ਗੁ ਰ –, ਗੁ – ਸ –,

ਨੰਬਰ3:– ਮ ਪ –, ਧ ਪ –, ਰਂ –, ਸਂ –, ਪ ਨ ਸਂ –,
ਮ ਪ ਨ ਸਂ –, ਗੁਂ ਰਂ, ਗੁਂ ਸਂ –, ਨੁ ਧ ਪ –, ਸਂ –, ਰਂ
ਮਂ ਰਂ ਸਂ –, ਪ ਰਂ –, ਸਂ ਨ ਸਂ –, ਨੁ ਧ ਪ –, ਮ ਰ
ਮ ਪ –, ਗੁ –, ਰ –, ਗੁ – ਸ –,

"ਤਾਨਾਂ"

ਨੰਬਰ1:– ਮਮ ਰਮ ਮਰ ਨ਼ਸ ਰਮ ਪਪ ਮਪ ਧਪ ਨੁਧ ਪਮ
ਰਮ ਪਗੁ ਗੁਰ ਗੁਸ

ਨੰਬਰ2:- ਮਰ ਮਪ ਗੁਰ ਗੁਸ ਰਮ ਰਪ ਮਪ ਧਪ ਸੰਨੁ ਧਪ

ਨੁਧ ਪਮ ਰਰ ਗੁਰ ਗੁਸ

ਨੰਬਰ3:- ਸਰ ਮਰ ਮਪ ਗੁਰ ਗੁਸ ਮਰ ਮਪ ਰਮ ਪਨ ਸੰਰਂ

ਨਸਂ ਗੁੰਰਂ ਨਸਂ ਰੰਸਂ ਨੁਧ ਪਮ ਰਮ ਰਪ ਗੁਰ ਗੁਸ

ਨੰਬਰ4:- ਮਪ ਧਪ ਸੰਨੁ ਧਪ ਸੰਰਂ ਨਸਂ ਸੰਸਂ ਰੰਨ ਨਸਂ ਪਪ ਨੁਮ ਮਪ

ਰਰ ਮਰ ਮਪ ਸੰਨੁ ਧਪ ਮਮ ਗੁਰ ਗੁਸ

ਨੰਬਰ5:- ਪਨ ਸੰਰਂ ਨਸਂ ਰੰਮਂ ਰੰਸਂ ਨੁਧ ਪਨ ਸੰਰਂ ਨਸਂ ਗੁੰਰਂ ਗੁਨਸ ਰੰਨ

ਸੰਸਂ ਨੁਧ ਪਮ ਮਰ ਰਮ ਰਪ ਧਪ ਸੰਨੁ ਧਪ ਮਪ ਗੁਰ ਗੁਸ

ਰਾਗ ਚਰਜੂ ਕੀ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨ ਤਾਲ "ਸ਼ਾਨ"

ਅਸਥਾਈ:-

0				3				x				2			
ਸ	-	ਮ	ਰ।	ਮ	ਪ	ਧ	ਪ	ਸਂ	ਨੁ	ਧ	ਪ।	ਗੁ	ਰ	ਗੁ	ਸ।
ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	ਨੁ	ਧ	ਪ	-	ਸਂ	-	ਨ	ਸਂ	ਨੁ	ਧ	ਪ	-
ਪ	-	ਰਂ	-	ਸਂ	ਨ	ਸਂ	-	ਨੁ	ਧ	ਪ	-	ਗੁ	ਰ	ਗੁ	ਸ

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	-	ਪ	-	ਨੁ	ਮ	ਪ	ਨ	ਸਂ	-	ਸਂ	-	ਰਂ	ਨ	ਸਂ	-
ਪ	-	ਰਂ	-	ਰਂ	ਗੁਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਸਂ	-	ਨ	ਸਂ	ਨੁ	ਧ	ਪ	-
ਮ	ਪ	ਧ	ਪ	ਸਂ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਗੁ	-	ਰ	ਮ	ਗੁ	ਰ	ਗੁ	ਸ

ਸਲੋਕ ਮ: ੩॥(੧੨੮੦)

ਊਂਨਵਿ ਊਂਨਵਿ ਆਇਆ ਵਰਸੈ ਲਾਇ ਝੜੀ

ਨਾਨਕ ਭਾਣੈ ਚਲੈ ਕੰਤ ਕੈ ਸੁ ਮਾਣੇ ਸਦਾ ਰਲੀ ॥੧॥

ਰਾਗ ਚਰਜੂ ਕੀ ਮਲ੍ਹਾਰ ਇੱਕਤਾਲਾ

ਅਸਥਾਈ:-

4		x		0		2		0		3	
ਮਰ।	ਮਪ	ਧਪ	ਸਂ	ਨੁ।	ਧ	ਪ।	ਗੁ	ਰ।	ਗੁ	ਸ।	-
ਵS	ਰS	ਸੈS	ਲਾ	S	S	ਇ	S	ਝ	ੜੀ	S	S
ਰ	ਮ	ਮ	ਰ	ਪ	ਪ	ਮਪ	ਧਪ	ਸਂਨੁ	ਧ	ਪ	-
ਊਂ	ਨ	ਵਿ	ਊਂ	ਨ	ਵਿ	ਆS	SS	SS	ਇਆS		S

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨ	ਨ	ਸਂ	-	ਸਂ	ਸਂ	-
ਨਾ	ਨ	ਕ	ਭਾ	ਣੈ	ਚ	ਲੈ	ਕੰ	S	ਤ	ਕੈ	S
ਪ	ਸਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਗੁ	-	ਰ	ਗੁ	ਸ	-
ਸੁ	ਮਾ	ਣੇ	ਸ	ਦਾ	S	S	S	ਰ	ਲੀ	S	S

ਰਾਗ ਰੂਪਮੰਜਰੀ ਮਲ੍ਹਾਰ

ਰਾਗ ਰੂਪਮੰਜਰੀ ਮਲ੍ਹਾਰ। ਥਾਟ ਕਾਫੀ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ਡਜ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਪੰਚਮ ਜਾਂ ਮੱਧਿਅਮ ਹੈ ।ਗਾਇਨ ਸਮਾਂ ਬਰਖਾ ਰੁੱਤ ਜਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।ਜਾਤੀ ਔਡਵ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ।

ਅਰੋਹੀ:-ਸ ਰ ਮ, ਪ, ਨ ਸਂ

ਅਵਰੋਹੀ:- ਸਂ ਨੁ ਧ ਨੁ ਪ, ਮ ਗ ਮ, ਰ ਸ,

ਪਕੜ:- ਸ -, ਰ ਗੁ ਸ ਰ, ਮ -, ਰ ਪ-, ਮ ਪ ਸਂ -,

ਨੁ ਧ ਨੁ ਪ -, ਮ ਗ ਮ -, ਗ ਰ ਸ -, ਨ਼. ਧ਼ ਪ਼,

ਸੁਰ:- ਗੰਧਾਰ ਦੋਵੇਂ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਦ ਦੋਵੇਂ ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ। ਅਰੋਹੀ ਵਿੱਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਵਰਜਤ ਹੈ।ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਸ਼ਮਾਰ ਅਲਪ ਪਰਚਲਤ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।ਕੋਮਲ ਗੰਧਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।ਸ਼ੁੱਧ ਗੰਧਾਰ ਅਵਰੋਹੀ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਬਕਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਿਤੇ ਸਰਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।ਜਿਵੇਂ ਪ ਮ ਗ ਮ ਰ ਸ ਜਾਂ ਪ ਮ ਗ ਰ ਸ । ਇਸ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਦੇਸ, ਮਲ੍ਹਾਰ, ਅਤੇ ਝਿੰਝੋਟੀ ਦਾ ਸੁਮਧੁਰ ਮਿਸ਼ਰਣ ਹੈ।ਇਉਂ ਇਹ ਰਾਗ ਸੰਕੀਰਣ ਵਰਗ ਦੇ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਚਲਣ ਜਿਆਦਾਤਰ ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਮੱਧ ਸਪਤਕ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।ਕੁੱਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੁਰ ਸੰਗਤੀਆਂ ਰ ਗੁ ਸ ਰ ਮ ਰ ਪ। ਸ - ਰ ਮ - ਰ ਪ -।ਮ ਰ ਪ ਸਂ ਨ ਸਂ -। ਨੁ ਧ ਨੁ ਪ -। ਮ ਗ ਮ - ਰ ਸ। ਨ਼. ਧ਼ ਪ਼।

"ਅਲਾਪ"

ਨੰਬਰ1:- ਸ -, ਰ ਗੁ ਸ ਰ -, ਮ ਰ ਪ -, ਮ ਗ ਮ,

ਰ ਮ -, ਨ਼ੁ ਧ਼ ਪ਼ -, ਸ -, ਨ਼ ਸ -, ਮ ਰ, ਪ -, ਮ ਨੁ

ਧ ਨੁ ਪ -, ਮ ਗ ਰ -, ਸ - ਨ਼ੁ ਧ਼ ਪ਼ -, ਸ -,

ਨੰਬਰ2: ਸ -, ਰ ਮ -, ਰ ਪ -, ਮ ਪ -, ਨੁ ਧ ਪ -, ਸਂ -,

ਨ ਸਂ -, ਰਂ ਸਂ -, ਨੁ ਧ ਨੁ ਪ -, ਸਂ -, ਨੁ ਧ ਪ -, ਮ ਨੁ ਧ

ਨੁ ਮ ਪ -, ਮ ਗ ਰ -, ਮ ਰ ਪ, ਰ ਮ -, ਰ ਪ -,

ਮ ਗ ਰ -, ਸ -, ਰ ਗੁ ਸ ਰ, ਮ ਰ ਪ, ਮ ਗ ਰ ਸ -,

ਨ਼ੁ ਧ਼ ਨ਼ੁ ਪ਼ -, ਸ -,

ਨੰਬਰ3:- ਸ -, ਮ ਰ, ਪ -, ਮ ਪ -, ਸਂ -, ਨ ਸਂ -, ਨੁ ਧ

ਪ - ਸਂ -, ਮ ਰ ਪ, ਸਂ -, ਰਂ ਸਂ -, ਮਂ ਰਂ, ਸਂ -, ਨ ਸਂ -,

ਰਂ ਮਂ, ਰਂ ਪਂ, ਮਂ ਗਂ ਰਂ ਸਂ -, ਨ ਸਂ -, ਨੁ ਧ ਨੁ ਮ ਪ -,

ਸਂ -, ਨੁ ਧ ਨੁ ਪ - ਮ ਨੁ ਧ ਨੁ ਪ -, ਰ ਮ -,

ਰ ਪ –, ਮ ਪ –, ਮ ਗ ਰ –, ਸ –, ਰ ਗੁ ਸ ਰ –,

ਮ ਰ ਪ, ਮ ਗ ਮ –, ਰ ਸ –, ਨੁ਼ ਧ਼ ਨੁ਼ ਪ਼ –,

ਸ –,

"ਤਾਨਾਂ"

ਨੰਬਰ1:– ਸਸ ਮਰ ਰਮ ਰਪ ਮਪ ਨੁਧ ਨੁਪ ਮਪ ਮਮ ਗਮ ਰਸ ਮਰ

ਮਪ ਸਂਸਂ ਨਸਂ ਨੁਪ ਪਮ ਮਪ ਮਗ ਰਸ ਨੁ਼ਧ਼ ਪ਼ਪ਼ ਸਰ ਮਰ ਮਗ ਰਸ

ਨੰਬਰ2:– ਸਸ ਨ਼ਰ ਰਸ ਮਮ ਰਪ ਪਮ ਨੁਨੁ ਪਸਂ ਸਂਨ ਰਂਰਂ ਸਂਮਂ ਮਂਰਂ

ਪਂਪਂ ਮਂਗਂ ਰਂਸਂ ਨੁਧ ਪਧ ਮਪ ਗਰ ਸਸ ਨੁ਼ਧ਼ ਨੁ਼ਪ਼, ਸ

ਨੰਬਰ3:– ਸਸ ਨ਼ਸ ਰਸ ਨ਼ਸ ਰਮ ਰਸ ਨ਼ਸ ਰਮ ਰਪ ਮਗ ਰਸ ਮਰ

ਮਪ ਧਪ ਨੁਧ ਪਪ ਮਪ ਸਂਸਂ ਰਂਸਂ ਨਸਂ ਰਂਮਂ ਗਂਰਂ ਸਂਰਂ ਨਸਂ ਨੁਧ

ਨੁਪ ਮਰ ਸਸ ਰਗੁ ਸਰ ਮਰ ਮਪ ਸਂਨੁ ਧਪ ਮਪ ਮਗ ਰਸ ਨੁ਼ਧ਼
ਨੁ਼ਪ਼ ਮ਼ਪ਼ ਸ।

ਰਾਗ ਰੂਪ ਮੰਜਰੀ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨ ਤਾਲ "ਸ਼ਾਨ"

ਅਸਥਾਈ:–

0				3				x				2			
ਸ	–	ਰ	ਗੁ।	ਸ	ਰ,	ਮ	ਰ	ਪ	–	ਮ	ਗ।	ਮ	–	ਰ	ਸ।
ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	ਮ	ਪ	ਸਂ	–	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	–
ਪ	–	ਸਂ	–	ਨੁ	ਧ	ਪ	–	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	ਨੁ਼	ਧ਼	ਪ਼	

ਅੰਤਰਾ:–

ਰ	–	ਮ	–	ਪ	–	ਮ	ਪ	ਸਂ	–	ਸਂ	ਨ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	–

ਸਂ	–	ਨ	ਸਂ	ਮਂ	ਗਂ	ਰਂ	–	ਸਂ	–	ਨ	ਸਂ	ਨੁ	ਧ	ਪ	–
ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	ਸਂ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	ਨ਼ੁ	ਧ਼	ਪ਼	–

ਮਲਾਰ ॥ (੧੨੯੨)

ਮੋ ਕਉ ਤੂੰ ਨ ਬਿਸਾਰਿ ਤੂ ਨ ਬਿਸਾਰਿ॥ ਤੂ ਨ ਬਿਸਾਰੇ ਰਾਮਈਆ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਆਲਾਵੰਤੀ ਇਹੁ ਭ੍ਰਮੁ ਜੋ ਹੈ ਮੁਝ ਊਪਰਿ ਸਭ ਕੋਪਿਲਾ॥ ਸੂਦੁ ਸੂਦੁ ਕਰਿ ਮਾਰਿ ਉਠਾਇਓ ਕਹਾ ਕਰਉ ਬਾਪ ਬੀਠੁਲਾ॥੧॥ ਮੂਏ ਹੂਏ ਜਉ ਮੁਕਤਿ ਦੇਹੁਗੇ ਮੁਕਤਿ ਨ ਜਾਨੈ ਕੋਇਲਾ॥ ਏ ਪੰਡੀਆ ਮੋ ਕਉ ਢੇਢ ਕਹਤ ਤੇਰੀ ਪੈਜ ਪਿਛੰਉਡੀ ਹੋਇਲਾ॥੨॥ ਤੂ ਜੁ ਦਇਆਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕਹੀਅਤ ਹੈਂ ਅਤਿਭੁਜ ਭਇਓ ਅਪਾਰਲਾ॥ ਫੇਰਿ ਦੀਆ ਦੇਹੁਰਾ ਨਾਮੇ ਕਉ ਪੰਡੀਅਨ ਕਉ ਪਿਛਵਾਰਲਾ॥੩॥੨॥

(ਰਾਗ ਰੂਪਮੰਜਰੀ ਮਲ੍ਹਾਰ ਤਿੰਨ ਤਾਲ)

ਅਸਥਾਈ:-

	3				x						2			0	
ਰ।	ਗੁ	ਮ	ਰ	ਮ	ਪ	–	ਪ	ਮਪ।	ਨੁਪ	ਮਪ	ਸਂ	–।	ਸਂ	ਨੁ	ਧ
ਮੋ	ਕਉ	ਤੂੰ	ਨ	ਬਿ	ਸਾ	ऽ	ਰਿ	ਤੂऽ	ਨऽ	ਬਿऽ	ਸਾ	ऽ	ਰਿ	ਤੂ	ਨ
ਨੁ	ਪ	ਮ	ਮ	ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	ਨੁਪ	ਮਪ	ਸਂਨੁ	ਧਪ	ਮਪ	ਧਪ	ਮਗ	ਰਸ
ਬਿ	ਸਾ	ऽ	ਰੇ	ਰਾ	ऽ	ਮਈ	ऽ	ਆऽ	ऽऽ	ऽऽ	ऽऽ	ऽऽ	ऽऽ	ऽऽ	ऽऽ

ਅੰਤਰਾ:-

ਮ	ਰ	ਪ	ਨੁਪ	ਮਪ	ਸਂ	–	ਸਂ	–	ਸਂ	ਨ	ਸਂ	ਰਂ	ਸਂ	–	ਸਂ
ਆ	ऽ	ਲਾ	ऽऽ	ऽऽ	ਵੰ	ऽ	ਤੀ	ऽ	ਇ	ਹੁ	ਭ੍ਰ	ਮੁ	ਜੋ	ऽ	ਹੈ
ਪ	–	ਸਂ	–	ਸਂ	ਰਂ	ਮਂ	ਰਂ	ਸਂ	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਧ	ਪ	–	ਪ
ਮੁ	ऽ	ਝ	ऽ	ਊ	ਪ	ਰਿ	ਸ	ਭ	ਕੋ	ऽ	ऽ	ਪਿ	ਲਾ	ऽ	ऽ
ਰ	ਮ	ਰ	ਪ	ਪ	ਮ	ਨੁ	ਧ	ਨੁ	ਮ	ਪ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰ	ਸ
ਸੂ	ऽ	ਦੁ	ऽ	ਸੂ	ऽ	ਦੁ	ਕ	ਰਿ	ਮਾ	ऽ	ਰਿ	ਉ	ਠਾ	ऽ	ਇਓ

ਰ	–	ਪ	–	ਪ	ਸੰ	ਨੁ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰ	ਸ	ਨ਼	ਧ਼	ਪ਼
ਕ	ऽ	ਹਾ	ऽ	ਕ	ਰਉ	ऽ	ਬਾ	ਪ	ਬੀ	ऽ	ऽ	ਠੁ	ਲਾ	ऽ	ऽ

ਸਮਾਪਤੀ ਦਾ ਮੰਗਲ

ੴ ਸਤਿਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰੁ ਅਕਾਲ

ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੈਭੰ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥ ਜਪੁ॥

ਆਦਿ ਸਚੁ ਜੁਗਾਦਿ ਸਚੁ ਹੈ ਭੀ ਸਚ ਨਾਨਕ ਹੋਸੀ ਭੀ ਸਚ॥

ਚੱਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਅਰੁ ਬਰਨ ਜਾਤਿ ਅਰੁ ਪਾਤਿ ਨਹਿਨ ਜਿਹ॥

ਰੂਪ ਰੰਗ ਅਰੁ ਰੇਖ ਭੇਖ ਕੋਊ ਕਹਿ ਨ ਸਕਤ ਕਿਹ॥

ਅਚਲ ਮੂਰਤਿ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਮਿਤੋਜ ਕਹਿੱਜੈ॥

ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰਾਣ ਸਾਹੁ ਸਾਹਾਣਿ ਗਣਿਜੈ॥

ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਮਹੀਪ ਸੁਰ ਨਰ ਅਸੁਰ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਬਨ ਤ੍ਰਿਣ ਕਹਤ॥

ਤਵ ਸਰਬ ਨਾਮ ਕਥੈ ਕਵਨ ਕਰਮ ਨਾਮ ਬਰਨਤ ਸੁਮਤਿ॥੧॥

ਸਲੋਕ॥ ਡੰਡਉਤਿ ਬੰਦਨ ਅਨਿਕ ਬਾਰ ਸਰਬ ਕਲਾ ਸਮਰਥ॥

ਡੋਲਨ ਤੇ ਰਾਖਹੁ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਕਰਿ ਹਥ॥੧॥੨੫੬॥

ਜਿਸਮੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਗਿਆਨ ਹੈ ਮਾਣਿਕ ਭਗਤਿ ਬੈਰਾਗ

ਗੁਰੂੰ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ੳਧਿਧ ਬੰਦੋਂ ਕਰ ਅਨਰਾਗ

ਗੁਰ ਕਾ ਸ਼ਬਦ ਕਮਾਏ ਜਿਨ ਜੀਤੇ ਪੰਚ ਬਿਕਾਰ

ਤਿਨ ਸੰਤਨ ਕੋ ਬੰਦਨਾ ਸਿਰ ਚਰਨਨ ਪਰ ਧਾਰ

ਸਨਿਮਰ ਬੇਨਤੀ

"ਭੁਲਣਿ ਅੰਦਰ ਸਭ ਕੋ ਅਭੁਲ ਗੁਰੁ ਕਰਤਾਰ" ਦੇ ਮਹਾਂਵਾਕ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਭੁੱਲਦਾ ਹੀ ਆਇਆ ਹੈ। ਭੁੱਲਣਾ ਜੀਵ ਦਾ ਸੁਭਾ ਹੀ ਬਣਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਤੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪਾਠਕ ਸੱਜਣ ਖਿਮਾਂ ਕਰ ਦੇਣ ਜਿੱਥੇ ਪਰਸੰਸਕਾਂ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਹੈ ਉਥੇ ਅਲੋਚਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖਦਾ ਹਾਂ। ਆਖਿਰ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਰੋਮ-ਰੋਮ ਕਰਕੇ ਸ਼ੁਕਰ ਗੁਜ਼ਾਰ ਹਾਂ ਜਿਸ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਦਾ ਸਦਕਾ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਲਿਖਣ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਲਤਾ ਮਿਲੀ ਹੈ।

॥ ਇਤੀ ॥

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ (ਚੀਮਾਂ)
ਸੰਤ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ